

KOLMAPÄEV, 10. OKTOOBER 2007

ISTUNGIT JUHATAB: HANS-GERT PÖTTERING

President

(Istung algas kell 15.00)

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan taasavatuks Euroopa Parlamendi istungjärgu, mis katkestati neljapäeval, 27. septembril 2007.

2. In memoriam

President. – Daamid ja härrad, minu kurvaks kohustuseks on teatada teile ühe kaasparlamendiliikme ja ühe endise kaasparlamendiliikme surmast.

Meie kaasparlamendiliige Fausto Correia suri eile hommikul. Ta sündis 29. oktoobril 1951 Coimbras ja oli surnud ainult 55 aastane. Temast jäid maha abikaasa ja kolm poega. Ülikooli õigusteaduskonna lõpetamisele kodulinnas Coimbras järgnes särav advokaadi-, ajakirjaniku- ja seejärel poliitikukarjäär Portugalis. Kaua aega oli ta Portugali parlamendi liige, samuti riigiminister peaminister António Guterresi valitsuses. Euroopa Parlamendi liige oli ta alates 2004. aastast. Fausto Correia oli ja on Portugalis kuulus ning armastatud oma katkematu, elukestva demokraatia loomise missiooni tõttu ja tema pühendumise tõttu sõpruse ja kogukonna põhiväärtustele. Fausto Correia jäädavalt puudust tundma perekond, tema sõbrad ja meie, tema parlamendiliikmetest kolleegid.

Selle nädala kolmapäeval ja neljapäeval toimuva istungi ajal on saali ees avatud kaastundeavalduste raamat, kuhu Euroopa Parlamendi liikmed ja personal saavad kaastundeavaldusi jätta.

Sügava kurbusega kuulsime me sõnumit oma endise kaasparlamendiliikme Christian de la Malène surmast, ta oli Euroopa Parlamendi liige kahel korral – ajavahemikul 1959–1961 ja ajavahemikul 1962–1994. Christian de la Malène, kes oli ka endine president De Gaulle'i valitsuse minister ja senaator, suri 26. septembril 86 aasta vanuselt Euroopa progressiivsete demokraatide fraktsiooni ning Euroopa uuendamise ja demokraatliku liidu fraktsiooni endise esimehena oli Christian de la Malène oma südames ja hinges veendunud eurooplane. Ta pühendas oma pika elu tugevale ja demokraatlikule Euroopale ning poliitilisele ühendusele.

Christian de la Malène oli kolleeg ja sõber, keda mäletatakse tema humanismi ja poliitilise pühendumise pärast. Seda märkides soovime tema mälestust tänutundes meenutada.

Palun hetk vaikust meie lahkunud kolleegi mälestuseks.

(Parlament pidas minutilise leinaseisaku).

3. Presidentuuri avaldused

President. – Daamid ja härrad, kõrgeausused, daamid ja härrad. Täna pole mitte ainult rahvusvaheline surmanuhtlusevastane päev. Euroopa Nõukogu oma 47 liikmesriigiga ja Euroopa Parlamendi ning Euroopa Komisjoni toetusel on kuulutanud 10. oktoobri ka surmanuhtlusevastaseks Euroopa päevaks.

Me oleme väga rõõmsad, et meditsiiniõed Bulgaariast ja arstid, kes mõni aeg tagasi pääsesid surmanuhtlusest Liibüas, on meiega täna siin.

(Pikk aplaus)

Sooviksin kasutada võimalust kogu parlamendi nimel väga soojalt tervitada meditsiiniõdesid Nasya Nenovat, Kristiyana Valchevat, Snezhana Dimitrovat, Valya Cherveniyashkat, Valya Siropulot ja arste Ashraf Ahmed Gomma El Hagous'd ja Zdravko Gueorguievi.

Alates 1999. aasta veebruarist olid nad sunnitud veetma kaheksa aastat vanglas, oodates kohut Liibüas, alusetult süüdistatutena selles, et nad tahtlikult nakatasid sadu Liibüa lapsi HIVga.

Me oleme surmanuhtluse vastu. Me oleme seepärast korduvalt kutsunud Liibüa ametivõime üles Bulgaaria meditsiiniõdesid ja Palestiina arste vabastama.

Surmanuhtlus on raske inimõiguste rikkumine ja eelkõige rikub see õigust elule. Seepärast sooviksin siin Euroopa Parlamendi nimel rõhutada meie vankumatust võitluses surmanuhtluse vastu. Oma suhetes naabrite ja partneritega kogu maailmas pöörame me sellele suurt tähelepanu.

Me täname riike, mis on hiljuti surmanuhtluse kaotanud, eriti Rwandat. See näide näitab, et isegi riigid, mille kodanikud on kannatanud kõige jubedamate kuritegude all, on kaotanud surmanuhtluse õiguse töövahendina. Teine võimalus edendada surmanuhtluse kaotamist kogu maailmas on olümpiamängud, mis toimuvad järgmisel aastal Pekingis. Need annavad võimaluse murda läbi vaikuse müürist, millega Hiina on ümbritsenud surmanuhtluse kasutamise.

Euroopa Liit on esitanud surmanuhtlust käsitleva resolutsiooni projekti ÜRO Peaassambleele. See algatus, mida Euroopa Parlament on korduvalt kiitnud, on tähtis samm surmanuhtluse kaotamise suunas, ja sellega seoses pöördume me nõukogu eesistujariigi Portugali poole, et eesistujariik seda teemat ÜRO juures New Yorgis aktiivselt edendaks.

Euroopa Parlament on pidanud selles küsimuses mitu arutelu ja veel sellel aastal võtnud vastu kolm resolutsiooni surmanuhtluse kohta. Üheski teises küsimuses pole Euroopa Parlamendis niivõrd palju nii intensiivseid konsultatsioone peetud. Me lükkame surmanuhtluse otsustavalt tagasi, sõltumata selle vormist või alustest.

Euroopa Liidu liikmesriigid on ühiste väärtuste alusel suutnud saada ühenduseks, kus puudub mis tahes surmanuhtlus. Selle põhimõtte kindel järgimine on pidulikult välja kuulutatud ka ELi põhiõiguste hartas. Pärast seda, kui harta muutub vastavalt reformilepingule õiguslikult siduvaks, saame me isegi öelda, et surmanuhtlus on Euroopa Liidus kaotatud kõigil tasanditel. Ma olen õnnelik ja tänulik selle üle, et ükski Euroopa Liidu liikmesriik pole surmanuhtluse kaotamist ELi põhiõiguste hartas küsimuse alla seadnud ega selle taaskasutamist kunagi tõsiselt kaalunud.

Paluksin teilt nüüd ohvrite mälestuseks minutilist vaikust.

Täna, Euroopa ja rahvusvahelisel surmanuhtlusevastasel päeval, kutsume meie, Euroopa Parlament, kõiki riike, kes jätkavad surmaotsuste täideviimist, järgima meie eeskuju ja surmanuhtlust kaotama. Euroopa Liit on valmis ja soovib teile selles oma abi pakkuda.

(Aplaus)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (DE) Härra president, sooviksin teha avalduse ja paluda teilt toetust. Nagu teate, oli meie fraktsioon otsustanud pidada laiendatud juhatuse koosoleku Moskvas, et arutada erinevate Vene osapooltega – nii valitsusest kui ka opositsioonist, mitmesuguseid probleeme seoses Venemaa ja Euroopa Liidu vaheliste suhetega. Kahjuks avastasime, et Vene valitsus ei väljasta meie kolleegidele viisasid ja seepärast ei saanud kohtumine toimuda. See juhtus nädal pärast seda, kui inimõiguste allkomisjon soovis pidada Moskvas samasuguse kohtumise ja ei saanud samuti viisasid ning seepärast ei saanud ka see kohtumine toimuda.

Me leiame, et on talumatu, et valitsus, mida mõned riigipead kirjeldavad kui laitmatut demokraatiat, ei luba meil korraldada laitmatut demokraatlikku üritust Moskvas. Me paluksime parlamendil seda küsimust uurida ja teil, härra president, toetada seda kirjaliku avaldusega nii kohapealsetele saadikutele kui ka Vene valitsusele.

(Aplaus)

President. – Suur tänu, hr Cohn-Bendit. Veendumusest ja kohusetundest tulen vastu sellele, mida te just palusite.

4. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

5. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

6. Volituste kontrollimine (vt protokoll)

7. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

8. Nn dūs-häiretega laste diskrimineerimine ja sotsiaalne tõrjutus (kirjalik deklaratsioon) (vt protokoll)

9. Päevakord (vt protokoll)

10. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

11. Kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

12. Kirjalikud deklaratsioonid (kodukorra artikkel 116) (vt protokoll)

13. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

14. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

15. Parlamendi seisukohtade ja resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

16. Mitteametliku riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumise ettevalmistamine (Lissabon, 18.–19. oktoober 2007)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused 18./19. oktoobril 2007. aastal Lissabonis toimuva **riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametliku tippkohtumise** ettevalmistamise kohta.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra president, daamid ja härrad, ja härra president, te mõistate, et enne kui asun konkreetset päevakorrapunkti juurde, mis mind täna siia tõi, sooviksin Portugali valitsuse ja nõukogu eesistujariigi Portugali nimel, tänada teid sellise sooja ja sõbraliku austuse – minu arvates nii asjakohase – eest, mida te näitasite üles minu kaasmaalase ja selle parlamendi liikme, dr Fausto Correia, ootamatu ja kurva lahkumise puhul.

Portugal oli uudisest šokeeritud, see oli uudis, et lahkunud oli tõeliselt hea inimene ja keegi, kes oli meile kõigile eeskujuks võitluses inimväärkuse eest ja väärtuste eest, millesse me usume: õigusriigi põhimõtete väärtustamise ja inimõiguste austamise eest.

Tema lahkumine on kindlasti suur kaotus; me peaksime vaid püüdma, kui suudame, tema eeskujuga järgida, ja ma olen siiralt tänulik austuse eest, mida parlament talle avaldas ja millega Portugali valitsus muidugi ühineb.

(Aplaus)

Margot Wallström, Euroopa Komisjoni asepresident. – Härra president, eelmisel aastal rääkisin ma parlamendis sellest, mida komisjon nägi tänapäeva Euroopa Liidu arengu mootorina ja me kirjeldasime nn kaht aspekti hõlmavat lähenemisviisi, kus aktiivse poliitika kava ja ambitsioonikas lähenemisviis aluslepingute reformile olid teineteist toetavateks eesmärkideks. Kõnealuses arutelus oldi suuresti ühel meelel ja ma arvan, et sellel oli kolm põhjust.

Eelkõige kajastab see Euroopa Liidu teatavat küpsust, sest tänapäeva Euroopa Liit puudutab inimeste elu väga paljusid tahke ja see on tekitanud ka ootusi. Taganemine vähima ühise nimetajaga Euroopa juurde oleks suur viga. Teiseks olen arvamusel, et ülesanne kõneleda Euroopast meie kodanikele ja kodanikega nõudis uut lähenemisviisi, mida iseloomustaks sügavam teadlikkus sellest, kuidas puudutab Euroopa nende sotsiaalseid vajadusi, nende majanduslikke taotlusi ja nende eluväärtusi. Lõpuks ei põhinenud see uus lähenemisviis vaid poliitilisel instinktil: sellele oli aluseks töö, mille komisjon oli käivitanud D kavaga, mis tähistas demokraatiat, dialoogi ja arutelu, millest ka nii paljud siinse parlamendi liikmed aktiivselt osa võtsid.

Kaht aspekti hõlmava lähenemisviisi rakendamise näiteks saab järgmise nädala mitteametlik Euroopa Ülemkogu. Ühest küljest peaksime me hoolitsema selle eest, et riigipead ja valitsusjuhid viiksid lõpule valitsustevahelise konverentsi ja lepiksid kokku uue aluslepingute reformi suhtes. Teiselt poolt on eesistujariik andnud märku oma kavatsusest süvendada arutelu selle üle, kuidas Euroopa globaliseerumisele reageerib.

Kui kõigepealt rääkida aluslepingute reformist, siis nüüd on meie ees olemas tekst ja see on suur saavutus. Soovin avaldada tunnustust Portugali tehtud tööle, nii nagu me juba oleme tunnustanud eesistujariik Saksamaa tehtud tööd, selle eest, kuidas nad on protsessi rahulikult ja stabiilselt edasi viinud, näidates üles tõsist pühendumust.

Nagu minu eesistujariigi kolleeg, nii soovin ka mina avaldada tunnustust parlamendile selle konstruktiivse rolli eest töö viimases etapis. Me oleme hästi koos töötanud ja tänu hr Brokile, hr Barón Crespole ja hr Duffile on meil nüüd parem leping selles osas, mis puudutab ELi õigusi ja kodakondsust käsitlevaid sätteid. Samuti anname me selle ametliku väljakuulutamise kaudu täieliku staatuse põhiõiguste hartale.

Tuletagem meelde, kui paljud ütlesid, et 27 liikmega Euroopa Liit ei suuda enam kunagi aluslepingu tekstis kokku leppida. Õige pea tõestame taas kord, et neil polnud õigus. Meie kõigi kindel tahe kokkuleppele jõuda osutab ka Euroopale, mis pakatab ideedest tuleviku jaoks. Kui saavutame järgmisel nädalal kokkuleppe, siis tõestab oma õigustatust ka kokkulepe rangelt mandaadist kinni pidada. Nüüd tuleb meil veel ületada viimased takistused. Olen kindel, et riigipead ja valitsusjuhid on täiesti teadlikud sellest, et vastastikuste süüdistuste ja vaidluste õhkkond Lissabonis ei aitaks kuidagi ratifitseerimisprotsessile kaasa.

Muidugi oleksime me soovinud vältida erandeid, kuid kui see oli hind, mida tuli maksta ambitsioonika aluslepingute reformiga edasiliikumise eest, siis tuleb sellega nõustuda. Selline juba on kompromisside ja läbirääkimiste loomus.

Samuti sooviksin tänada parlamenti selle eest, et kiiresti ja tõhusalt vastati Euroopa Ülemkogu üleskutsele esitada ettepanekud parlamendi tulevase koosseisu kohta. See on raske ja tundlik küsimus teie kõigi jaoks, samuti ka liikmesriikide jaoks, ja ma rõhutaksin siinkohal vajadust nii parlamendi kui ka nõukogu nõusoleku järele.

Veel viimane märkus aluslepingu kohta: Euroopa Ülemkogu poliitiline kokkulepe on tähtis samm, kuid, nagu me kõik teame, protsess sellega ei lõpe. Ma loodan, et me suudame ratifitseerimisprotsessi käigus koos töötada, nähes selles võimalust Euroopa Liidust rääkida, selle kohta selgitusi jagada ja ka ise arvamusi ära kuulata. Võimaluse korral peaksime me oma tegevust kooskõlastama, nii nagu komisjon on eelmisel nädalal ette pannud oma uues dokumendis „Partnerlus Euroopa asjadest teavitamisel”.

Samuti vajame me lepingut, mis oleks nii selge ja mõistetav kui võimalik, mille konsolideeritud tekst tuleks avaldada võimalikult kiiresti pärast valitsustevahelise konverentsi lõppu. Ratifitseerimisprotsessi käigus, mis kestab kuni Euroopa Parlamendi valimiseni 2009. aastal, on meeleolu loomisel samavõrd tähtis meie poliitiliste kavade edastamine eurooplastele ning järgmisel nädalal toimub tänu eesistujariigile meil arutelu Euroopa ja globaliseerumise teemadel. See on väga õigeaegne: iga aastaga saab järjest selgemaks, et globaliseerumine on kesksel kohal praeguse eurooplaste põlvkonna murede seas. See puudutab ühel või teisel viisil kõiki kodanikke: kaupu ja teenuseid, mida me ostame, televisiooni, mida me vaatame, energiat, mida me kasutame, ja tööd, mida teeme. Euroopa Liit on edukalt välja töötanud poliitika, mis tunnustab fundamentaalset sidet majandusliku edu ja sotsiaalse kindlustunde vahel. Kuid globaliseerumine ei ole staatiline, mida selle suve keeristormid finantsturgudel vägagi selgelt näitasid. Me peame muutuva olukorraga pidevalt kohanema.

Eelmisel nädalal, nagu Lobo Antunes juba nimetas, võttis komisjon selle arutelu jaoks vastu dokumendi, millega samuti luuakse taust käesoleval aastal edaspidi tehtavatele ettepanekutele majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia läbivaatamise kohta. Selles väidetakse, et Euroopa peab ennast globaliseerumise mõjul ümber korraldama, selleks et edukalt toime tulla survega, mida see avaldab meie liikmesriikide majandusele, meie institutsioonidele ja meie kodanikele, kuid samuti ka selleks, et kasutada ära võimalused suuremaks majanduslikuks õitsenguks, inimeste päästmiseks vaesusest, uute turgude leidmiseks meie toodetele, tihedamaks koostööks ja ulatuslikumaks väärtuste vahetuseks. Dokumendis väidetakse samuti väga selgelt, et globaliseerumine pole mingi vastupandamatu väline loodusjõud, mille suhtes EL oleks passiivne kõrvaltvaataja. Me suudame globaliseerumist kujundada ja teha seda teatud määral oma näo järgi. Meie ülesanne on järgmine: tuleb olla piisavalt kindel oma väärtustes, oma nägemuses ja meie käsutuses olevates töövahendites, selleks et tagada Euroopa edu globaliseerumise ajastul.

Samuti lükatakse dokumendis tagasi protektsionism. „Jah” meie kodanike kaitsmisele, kuid „ei” protektsionismile, mis võib neid ainult vaesemaks teha. Samuti antakse selles märku meie partneritele: me ei kavatse olla leebed; me kaitseme Euroopa huve. See tähendab võrdseid konkurentsitingimusi; selle tagamist, et avatus on mõlemapoolne; seda, et meil pole kavas oma kõrgeid tervishoiu-, ohutus-, keskkonna- ja tarbijakaitsesstandardeid lahjendada.

Dokument on võrdsetl kompromissitu selles osas, mis puudutab meie väärtusi. Me suudame globaliseerumise ajastul majanduslikult edukad olla, kuid soovime seda teha omal moel. Meie majanduskasv peab olema jätkusuutlik. Oleme seadnud ambitsioonikad sihid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ja taastuvate energiaallikate kasutamiseks ning kavatseme need sihid saavutada. Kohtumine annab tähtsa võimaluse Euroopa juhtrolli kinnitamiseks enne Bali konverentsi.

Kavatseme kasutada oma sotsiaalseid mudeleid globaliseerumisest saadava kasu levitamiseks kogu meie ühiskonnas. Need on meie tähtsamate varade seas. Need aitavad meie kodanikel kohaneda ja valmistada ennast ette kiirete muutustega edukaks toimetuleksuks. Kolmepoolne sotsiaalne tippkohtumine just enne mitteametlikku Euroopa Ülemkogu annab suurepärase võimaluse tooni määramiseks.

On selge, et tänapäeval pakub Euroopa Liit eurooplastele võimalust globaliseerumise parimaks ärakasutamiseks, andes selleks mandri konteksti, millele üksikud riigid võrdset vastu panna ei suuda. Selle Euroopa huvi edendamiseks on meil valmis vahend majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia näol. Meie majanduslik analüüs näitab, et Lissaboni strateegia viljad hakkavad ilmnema. Dokumendis osutatakse mitmetele poliitikavaldkondadele, mis väärivad järgmise kolmeaastase tsükli jooksul kuni aastani 2010 veelgi enam tähelepanu: haridus ja kaitstud paindlikkus, sh rohkem tähelepanu aktiivse kaasamise poliitikale ja piisavale sotsiaalkaitsele; nn viies vabadus – teadmiste liikumise vabadus ideede ja teadlaste jaoks; majanduslik innovatsioon; Euroopa väikeettevõtete seadus, mis aitaks miljonitel väikestel äriühingutel kogu ELis kasvada ja rohkem töökohti luua. Mitte miski sellest ei tule lihtsalt, kuid on saavutatav. Ma tean, et parlament kavatseb väga hoolsalt jälgida Lissaboni strateegia rakendamist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Teie seisukohad äsjaesitatud küsimustes on detsembris vastuvõetavate meetmete paketi tähtsaks sisendiks.

Mitteametlik Euroopa Ülemkogu on tähtis kohtumine olulisel hetkel. Kasutagem võimalust näidata eurooplastele, et Euroopa Liit vaatab tulevikku, kujundab oma poliitikat homsetele vajadustele vastavaks ja varustab end asjakohaste vahenditega.

(Aplaus)

Elmar Brok (PPE-DE), raportöör. – (DE) Härra president, nõukogu eesistuja, proua asepresident, kolleegid, meil on siin hea näide koostööst kahe nõukogu eesistujariigi vahel: eesistujariik Saksamaa, kes valmistas ette mandaadi, mis nüüd on osutunud äärmiselt stabiilseks, kaugeleulatuvaks ja radikaalseks, nii nagu seda nüüd on rakendanud eesistujariik Portugal. Asjaolu, et pärast õigusekspertide tööd oleme me nüüd olukorras, kus teemad on selged ja määratletavad ja see edu jätkub võib-olla järgmise esmaspäeva välisministrite kohtumisel, näitab, et nüüd on tõesti hea võimalus, et meil on reformileping järgmise nädala neljapäeval kotis.

Kolm esindajat on otsustanud seda mandaati toetada. Mitte seepärast, et meie unistused sellega täituksid, vaid seepärast, et see on parim, mida antud olukorras on võimalik saavutada, pidades silmas liikumist rohkema demokraatia ja suurema tegutsemisvõime poole. Selleks et laienenud liit oleks tegutsemisvõimelisem ja tegutsemisvõimelisem vastavalt tänase maailma uutele väljakutsetele, alates energiajulgeolekust, terrorismist, välis- ja julgeolekupoliitikast tervikuna, globaliseerumisest, organiseeritud kuritegevusest kuni kliimamuutusteni ja palju muuni.

Edu seisneb selles, et meil on nõukogus paremad otsustamisvõimalused, lisatud on uus pädevus energiajulgeoleku sektoris ning õigus- ja sisepoliitika valdkonnas, millest minu kolleegid edasi räägivad, meil on kolmanda samba lahendus. Siin muutub Euroopa Parlament – ja see on järgmine edusamm – neis küsimustes kaasotsustajaks, sest tulevikus, vastavalt sellele lepingule, on Euroopa Parlamendil võrdne pädevus kaasotsustada 95% õigusloomega seotud juhtudest, isegi põllumajanduspoliitika valdkonnas ja eelarve osas tervikuna. Tihti unustatakse, et see kõik selles pakettis sisaldub. See tähendab, et demokraatia defitsiit, mis Euroopa Liidus seni on eksisteerinud, lõpetatakse otsustavalt. See on oluline areng!

Muudel riikidel, kellel on raskusi, on olnud võimalusi selle volituse raames ja läbirääkimiste käigus tasakaalutusi kohendada, lähtuvalt erandist, millel on selged tähtajad, mille tulemusena kasvu tervikuna ei pidurdata, kuid nende riikide võimalused, mis tulenevad pretseidentiõigusest, säilivad. Sellest tulenevalt on selle „punased jooned“ tagatud, mis peaks samuti soodustama ilma referendumita ratifitseerimisprotsessi, kui ma läbirääkimiste käigus antud lubadustest või avaldustest õigesti aru olen saanud.

Kui ELi põhiõiguste harta muutub õiguslikult siduvaks, saab sellest liidust väärtuste ühendus, isegi koos erandiga, milleks igati on võimalus. Siiski ei käi see Euroopa otsuste kohta, sest Euroopa õigusaktid tehakse ühiselt. Kõik, mis jääb, on kohaldamise küsimus konkreetsetes liikmesriikides seoses kohtute ja kodanike

õigustega, ja me peame ka siin uude mõõtmesse liikuma koos ELi põhiõiguste harta ja juriidilise isiku loomisega.

Euroopa Liit peab siiski siin veel mõnda küsimust kaaluma. Küsimus nr 1: volitust käsitlev artikkel 24 – andmekaitse välissuhetes – tuleb minu arvates ümber sõnastada, või tuleb deklaratsioonis märkida, et see ei mõjuta andmekaitse üldküsimusi – näiteks reisijate nimede andmeid. Seda tuleb täiendavalt selgitada. Andmekaitse – kodanike andmeid ei tohiks edastada ilma kohtuliku kontrolli ja parlamendi kaasamiseta. pean seda ülimalt tähtsaks.

(Aplaus)

Teine küsimus puudutab üleminekumeetmeid. Sooviksin samuti paluda nõukogu ja komisjon toetust ja see on komisjoni huvides. Kui leping jõustub 1. jaanuaril 2009, siis ei saa olla nii, et nõukogu määrab välisministri, keda me enam nii nimetada ei tohi, niisiis kõrge esindaja, „lihtsustatud” menetluse käigus. Me sooviksime, et kõik see lahendataks ühes pakettis 2009. aastal, pöörates asjakohast tähelepanu Euroopa Parlamendi õigustele. Kõrge esindaja on ühtlasi Euroopa Komisjoni asepresident ja tema suhtes peab kõik kehtima. Ka komisjoni huvi oli mängus: tulevasel komisjoni presidendil peab olema õigus sõna sekka öelda kõrge esindaja, kes on ühtlasi asepresident, valimisel. Seetõttu ei saa kõrge esindaja asuda ametisse enne, kui Euroopa Parlament on valinud komisjoni presidendi. Kui me ei soovi siinkohal demokraatlike õiguste kahjustamist ja võimu tasakaalust väljaviimist, siis peame sellest ajalisest järgnevusest kinni pidama. Järgneva paari päeva jooksul peame seda veel pisut viimistlema.

(Aplaus)

President. – Suur tänu, Elmar Brok. Oleksin tõesti olnud üllatunud, kui teil oleks kulunud üheksa minutit.

Järgmine sõnavõtja on esindaja valitsustevahelisel konverentsil, Enrique Barón Crespo.

Enrique Barón Crespo (PSE), raportöör. – (ES) Härra president, nõukogu eesistuja, Euroopa Komisjoni asepresident, daamid ja härrad, Euroopa Parlamendi esindajad räägivad paljudes keeltes ja kuuluvad erinevatesse fraktsioonidesse, kuid meid ühendab seesama soov: viia Euroopa Liitu edasi, sõlmides Lissaboni lepingu, lepingu, mis sisaldab õigusloomega seotud kaasotsustamist, liitu kui juriidilist isikut, ühenduse suuremat pädevust sise-, õigus- ja välispoliitikas ning liikmesriikide parlamentide osalust.

Me soovime rohkem demokraatiat ja suuremat tõhusust. Avaldame kahetsust asjaolu üle, et puudub suurem läbipaistvus, kuid see on osa valitsustevahelise konverentsi meetoditest. Pean ütleva, et juristid – eriti parlamendi omad – on võimaldanud meil hieroglüüfe tõlgendada ja harjutus on meile hästi ära kulunud.

Sooviksin paluda nõukogu eesistujal kinnitada parlamendile midagi, mis minu arusaamist mööda on väga selge lubadus. Kodanikud, kes väga ebaõiglaselt alandati Euroopa Liidu toimimise lepingu juurde, on tagasi pöördunud Euroopa Liidu lepingu juurde, sõnastuses, mis sellel oli olnud Maastrichti lepingust saadik. Meie kui kodanike esindajate jaoks on see fundamentaalne küsimus.

Pea tunnustama, et ebatavalise poliitilise selguse žestina teatas nõukogu eesistuja ise meile, et see on võimatu, kuid see on saavutatud: see on esimene tähtis saavutus.

Teine on põhiõiguste harta, mis on Euroopa kodanike identiteedi sümbol. Vaadake, tegemist pole deklaratsiooniga – number 11; samuti pole see protokoll: see on harta, mille üle me siin järgmisel kuul hääletame, ametlikult, koos kolme ühenduse institutsiooni presidentidega, enne kui alustame ratifitseerimisprotsessi. Harta muutub õiguslikult siduvaks, ja ma ütlen seda, sest ma usun, et on tähtis, et see täna protokollitaks, sest ma arvan, et need on absoluutselt möödapääsmatud tingimused Euroopa Parlamendi jaoks, selle lepingu toetamise tingimused *sine qua non*.

On ka muid elemente, mille kohta me arvame, et edasimineku on võimalik. Minu kaasparlamendiliige Elmar Brok nimetas andmekaitse teemat, mille kohta võib öelda, et kui üldse mõni teema on tundlik, siis just see.

On veel mõned elemendid, mis on meie jaoks väga tähtsad. Üks neist on sotsiaalpartnerite vaheline dialoog – mis ebaõiglaselt taandati Euroopa Liidu toimimise lepingusse – ja teine tähtis küsimus, mille kohta me usume, et me oleme abiks, toetades usaldusega seotud probleemide lahendamist, on pakkuda kindlust sellise deklaratsiooni kaudu, nagu Ioannina kompromiss, mis juba kehtib, kuid ei peaks enam kauem kehtima. Me ei arva, et oleks mõtet liidu lepingule, mis toimib enamuse ja kvalifitseeritud hääleteenamuse kaudu, lisada ühehäälsuse elemente, mis protsessi täiesti hävitaksid. Ma mainisin Viana do Castelos, nagu president mäletab,

et tuumapommi on mõtet omada siis, kui seda ei kasutata. Kui seda kasutada, siis hävitab see kõik. Ja ma arvan, et see on tähtis hoiatus.

Härra president, see on parlamendile tähtis teema ja ma arvan, et räägin parlamendi enamuse ja enamiku liikmesriikide nimel ning väga selgelt nende nimel, kes ratifitseerisid põhiseaduse lepingu, mille me ohverdasime selleks, et saavutada ühehäälsus, ja nüüd on väga tähtis, et me kõik töötaksime koos vastastikusel usalduses ja solidaarsuses, et saavutada ratifitseerimine. Kui ei, siis leiame end väga raskes olukorras olevat. Ma arvan, et me peame jääma kindlaks oma lubadustele. Täna teid väga, härra president.

Andrew Duff (ALDE), raportöör. – Härra president, nõustun oma kolleegidega selles, et valitsustevahelisel konverentsil Lissabonis on võimalik saavutada poliitiline kokkulepe. Kuid asi, mis meile siiski loomulikult muret valmistab, on lepingu kvaliteet. Olen sunnitud väljendama muret selle pärast, et valitsustevahelise konverentsi käesoleval etapil oleme me tunnistajaks omahuvist lähtuva Euroopa tekkimisele, mille peamiseks mootoriks on Briti nõudmised eranditele kohtute, siseküsimuste ja põhiõiguste valdkonnas.

Ilmselgelt on vaja riiklikku arutelu Ühendkuningriigis selle kohta, miks peaksid Briti kodanikud jääma ilma integratsioonist saadavast kasust kõigis neis tähtsates valdkondades, kuid britid peaksid oma seisukohti ka valitsustevahelisel konverentsil täielikumalt selgitama. Mida täpselt soovivad nad kõigi nende eranditega saavutada? Kas me saame olla tegelikult kindlad, et kokkulepped, mis sõlmitakse sellise valikulise lähenemisviisi haldamiseks, peavad praktikas vastu ja tagavad, et ühtne poliitika vabaduse, julgeoleku ja õiguse valdkonnas on ikka asjakohaselt ühine ning et on olemas täiemahulised ressursid ja vahendid nende teostamiseks? Kindlasti riskitakse Ühendkuningriigile ja Poolale harta suhtes tehtud erandiga kahjustada otsust muuta see siduvaks kõigi teiste jaoks. Ma loodan, et valitsustevahelisel konverentsil on võimalik seda küsimust piisavalt hoolikalt käsitleda.

Kas eesistujariik võiks avaldada brittidele survet, et nad toetaksid parlamendi ettepanekut erandiklausli kohta nende õnnetu, hartat käsitleva protokolliga suhtes? Sama käib ka Ioannina kohta: eesistujariik ja komisjon peaksid meile täna pärastlõunal kinnitama, et nad ei nõustu ebamõistlike nõudmistega viia Ioannina klausel teisestest õigusaktidest üle esmastesse. Ioannina mehhanism pärineb ajalooliselt Luksemburgi kompromissist; Luksemburgi kompromiss oli härrasmeeste kokkulepe ja seega, kui see koos asutamislepinguga säilitatakse, tuleks seda teha nõukogu otsuse vormis.

Joseph Daul, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (FR) Härra president, nõukogu eesistuja, Euroopa Komisjoni asepresident, daamid ja härrad, fraktsiooni PPE-DE nimel sooviksin tänada pr Wallströmi ja hr Lobo Antunesi nende kõnede eest.

Lõppemas on järelemõtlemis- ja vaidluste aeg, selleks et otsustada 27 liikmega ELi tulevase valitsemise üle. Kas oleme saanud küpsemaks? Kas oleme valmis sõnadelt tegudele siirduma? Juunis näitas pr Merkel julgust, vastutustunnet ja poliitilist tahet. Vaidlusi põhjustavatest teemadest möödahiilimise asemel suutsime oma seisukohti lähendada. Lõpuks oli Euroopa Liidule lahti tee, selleks et varustada end tõhusamaks toimimiseks vajalike vahenditega.

Möödunud on kolm kuud ja Portugali eesistumisel oleme püsinud kursil. Kui juunis kinnitatud tegevuskava lõpuni, kuni Lissaboni Euroopa Ülemkoguni, järgitakse, siis suudab Portugali eesistumine tagada meile meie lepingute reformi. Siinkohal soovin tunnustada eesistujariiki Portugali otsustavust valitsustevahelise konverentsi käigus. Euroopa Parlamendi jaoks ja meie kolleegide, härra Broki, Barón Crespo ja Duffi arvates, keda sooviksin kõige soojemalt tänada, on valitsustevahelise konverentsi hinnang kooskõlas ootustega ja riigipeade ning valitsusjuhtide seatud päevakorrast on üldiselt kinni peetud.

Daamid ja härrad, ehkki me oleme valmis leppima tasakaalustatud kompromissiga, ärgem unustagem, et see peabki nii olema. Isiklikult olen arvamisel, et tasub rohkem esile tõsta põhjuseid, miks me lepingu eelnõud toetame. Esiteks me usume, et ainult ühtne, tugev ja tõhus Euroopa suudab mõjutada asju maailmas, mis on kiires liikumises, muutumas keeruliseks ja ebastabiilseks. Kui me lepingu eelnõud toetame, siis seda ka sellepärast, et tõhusat 27 liikmega ELi pole võimalik rajada Nice'i lepingu sätetele. Lisaks sellele, puutudes kokku rahulolematusega, mida on väljendanud Euroopa kodanikud, oleme nõudnud rohkem demokraatiat ja läbipaistvust.

Me oleme selge volituste jaotuse poolt, kaaskodanike suurema osalemise poolt ELi ülesehitamisprotsessis ja liikmesriikide parlamentide aktiivse rolli ning tugeva panuse poolt. Aluslepingute reform on õige vastus kodanike ootustele. Muudetud asutamisleping on vahend, mitte eesmärk omaette. Mis kuju ta võtab ja mis nime ta saab, pole tähtis. Loeb tema sisu ja areng, mida ta Euroopa kodanike jaoks tähendab.

Meie, fraktsiooni PPE-DE liikmed, ei soovi Euroopa superriiki. Me soovime vaid tõhusust, demokraatiat, läbipaistvust ja subsidiaarsuse põhimõtte austamist. Me nõuame tõhusaid Euroopa institutsioone, mis suudaksid otsuseid teha, ja niivõrd kui riiklikud erandid on sage tegelikkus, on meie asi nende negatiivset mõju piirata, et vältida Euroopa muutmist halvatuks. Tuleks välistada mis tahes katsed blokeerida ELi otsustusprotsessi. Kodanikud ootavad, et Euroopa tegutseks seal, kus sellest on kasu: kliima, energeetika, sisseränne, innovatsioon, terrorism. Ma loodan ja soovin, et see leping võimaldab meil seda teha ja me kavatseme seda toetada.

Martin Schulz, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra president, daamid ja härrad, minu siiras tänu parlamendi esindajatele valitsustevahelisel konverentsil. Meie kolleegid Enrique Barón Crespo, Elmar Brok ja Andrew Duff on säravalt esindanud Euroopa Parlamendi huve. Selle eest sooviksin neid meie fraktsiooni nimel siiralt tänada.

(Aplaus)

Meie kaasparlamendiliige, hr Daul, on meile õigesti öelnud, et eesistujariik Portugalil on nüüd asi kontrolli all, et viia lõpule vajalik töö pärast ebaõnnestunud katset Euroopa põhiseadusega, nimelt ümbertöötatud ja läbivaadatud asutamislepingu esitamine, milles 27 ELi liikmesriiki lepivad kokku reformi võtmetähtsusega elementides, tagades õiguslikult ja poliitiliselt ühtse Euroopa ülesehitamise valitsustevahelisel konverentsil, mis nüüd jõuab lõpule, sõlmides otsad kokku Lissaboni tippkohtumisel ja viies siis töö iseloomult olulisse etappi, milleks on reformitud lepingu ratifitseerimine 27 liikmesriigis vastavalt iga riigi konkreetsetele õiguslikele ja põhiseaduslikele tingimustele.

Soovin seepärast konkreetset rõhutada asjaolu, et me võime Lissaboni suhtes optimistlikud olla. Kui me teeme vahet sellel, mis saavutati tippkohtumisel siin Brüsselis nõukogu eesistujariik Saksamaa volituste raames valitsustevahelisel konverentsil, ja sellel, mis valitsustevahelisel konverentsil välja töötati, siis võime ka eeldada, vastavalt meie esindajate raportitele, et – mõne erandiga – see on peaaegu identne. Sotsiaaldemokraatliku fraktsioonina ütleme me: nii see peabki olema! Sotsialistidena me ei saa ja ei kavatse nõustuda muudatustega, mis pärinevad ajast enne seda, kui mandaat siin Brüsselis kokku lepiti – see peaks olema selgelt välja öeldud. Kuid me eeldame, et meie ees on eelnõu, mis vastab sellele, milles siin juunis kokku lepiti, mille eest me kõik pr Merkelit kiitsime.

Kui me selle eelnõu Lissaboni saadame, läheb asi huvitavaks. Tekib küsimus, kas see leping 27 liikmesriigis ratifitseeritaks ja siis sõltub see selle parlamendi liikmetest ja siis läheb kahluseks. Me peame võitlema ka selle eest, et ühtse Euroopa ülesehitamisega nõustutaks kõigis liikmesriikides. Ma julgeksin välja käia teesi, et selle muudetud lepingu läbikukkumine – sarnaselt põhiseaduse läbikukkumisele – tähendaks Euroopa Liidu lõppu selle praegusel kujul. Seepärast kutsun kõiki, kes ei soovi siin täiskogul istuvate Euroopa Liidu vastastega sama rada käia, kõiki, kes soovivad edendada Euroopat ja selle konsolideerimist, üles selle lepingu eest võitlema. Hr Daul, ma loodan, et kõik teie fraktsiooni liikmed seda samuti teevad. Kahtlen selles küll pisut.

Ütlen teile ka, mida meie siin täiskogul peame meeles pidama, kui see projekt läbi kukub. Mis juhtub, kui Euroopa Liidu järgmist katset tagada uuendatud leping ei saada edu? Mis ootab Euroopa Liitu? Eurooplased usuvad, et me oleme suur manner 500 miljoni elanikuga 27 liikmesriigis, suur siseturg. Me moodustame maailma rahvastikust 8%. Indias elab 1,1 miljardit inimest, Hiinas 1,3 miljardit, mõlemad riigid koos esindavad ühte kolmandikku maailma rahvastikust. Kui soovime pikaajaliselt konkurentsivõimet säilitada, kui soovime kaitsta seda, mida me Euroopas sotsiaalses plaanis oleme saavutanud, kui soovime stabiliseerida majandusliku baasi, mis on sotsiaalse õigluse eeltingimuseks, siis peab suutma kogu maailmaga harmooniliselt koos eksisteerida. Siiski saame me kogu maailmas oma huve kaitsta siis, kui see liit on ühtne – majanduslikult, sotsiaalselt ja poliitiliselt. Selleks on vaja reformilepingut! Kui EL laguneb üksikuteks osadeks, kui järgime natsionaliste, kes ütlevad inimestele, et suudame saavutada rohkem omaette kui 27 riiki üheskoos, siis ootavad seda mandrit ees halvad ajad!

Seepärast ma loodan, et see, milles Lissabonis kokku lepitakse, elab ratifitseerimise üle ja selle eest peame me võitlema. Kõik, kes soovivad rahu Euroopas, kõik, kes soovivad, et Euroopa oleks maailmas rahujõud, kõik, kes soovivad majanduskasvu ja rohkem töökohti ning õiglasemat rikkuse jaotust liidus, peavad reformilepingut tugevdama, seda kaitsma ja rakendama. Kõigile, kes seda ei soovi, kõigile, kes keskenduvad pädevuse taasriigistamisele, tuleb öelda sedasama, mida François Mitterrand sellele kogule ütles: natsionalism on Euroopa ühtsuse vastand ja natsionalism tähendab pikas perspektiivis alati sõda. Euroopa on siiski kontseptsioon, mis sündis selle mandri sõjahaavade, ja seepärast on reformilepingul põhinev Euroopa ühtsus kõigi selle mandri demokraatide ja progressiivsete jõudude eesmärgiks.

Seepärast õnn kaasa valitsustevahelisele konverentsile ja tippkohtumisele! Kuid soovin teile isegi rohkem õnne ratifitseerimiseks 27 liikmesriigis.

(Aplaus)

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra president, peaminister Sócratesel on praegu vist tunne nagu Inglismaa kuningal Henry V-l enne Agincourti lahingut: vaenulikud valitsused valmistuvad võitluseks, kavatsedes aluslepingute reformi nõrgestada või sellele koguni veto anda. Presidendi kohusetäitja, teie peaminister, peab kindlalt kaitsma Euroopa rindejooni ja suutma järgmisel nädalal tagada lepingu, mis võib olla aluseks tugevale, reageerimisvõimelisele ja tõhusale liidule. Seega kõlab nüüdse põhiseadusliku sõja loodetavasti viimases lahingus taas üleskutse „Taas müüriauku, sõbrad, veel üks kord”.

Sellest parlamendist saab teie jalavägi. Me teame, et aluslepingute reformi suhtes kokkuleppele mitte jõudmine oleks shakespeare'like mõõtmatega tragöödia. Miks? Sest *status quo* pole töötanud, ei tööta ja ei saagi töötada. Nõukogu ühehäälsus viib praktikas selleni, et põhimõttelise tähtsusega õigusaktid kas jäävad tolmu koguma või lahjendatakse need vähima ühise nimetaja tasemele. Järjest konkurentsitihedamas, globaliseerivas maailmas, kus probleemid nagu kliimamuutused, ränne ja terrorism nõuavad radikaalseid lahendusi, ei saa vähim ühine nimetaja kuidagi olla piisavalt hea.

Võib-olla pole see põhiseadus, kuid kogu oma juriidilise žargoonile vaatamata, võib aluslepingute reform anda dokumendi, mis võib Euroopas vaikselt läbi viia revolutsioonilise muutuse. See arendab demokraatiat edasi, asetades kaasotsustamismenetluse ja kvalifitseeritud häälteenamuse otsustamisprotsessi keskmesse. See soosib subsidiaarsust koos volituste selgema jaotusega, tugevdades liikmesriikide parlamentide rolli ja liitu kui ühte juriidilist isikut, ja suurendab läbipaistvust, laiendades tavapärasest õigusloomega seotud menetlust, nii et see hõlmab ka vabaduse, turvalisuse ja kohtu valdkonda, seega valdkondi, kus on liiga kaua tehtud seadusi suletud uste taga, mis on õigusi austava liidu vaimuga vastuolus.

Asutamislepingut muutva teksti eelnõu pole puudusteta: Euroopa sümboolite ärajäämine on löögiks föderalistidele, nagu ka poolakate tekitatud vaht seoses hääletussüsteemidega. Kuid me võime sellega leppida, vähemalt seni, kuni Ioannina kompromissi asutamislepingu osana igaveseks ajaks ei külmutata.

Üks, millela me siiski hakkama ei saa, on Euroopa kodakondsuse määratlus Euroopa Liidu lepingu artiklis 8, sest kodakondsus on sümbol, mis vastandina lipule või hümnile, omab tegelikku sisu, tegelikku mõju enam kui 450 miljoni inimese jaoks.

Sarnaselt pole põhjust muretseda selle pärast, et meie välisministrit nimetatakse kõrgeks esindajaks, küll aga peaksime kindlasti muretsema siis, kui kõrge esindaja oleks vaid nõukogu hüpiknukk. Parlament ja komisjon peavad ühinema, tagamaks, et välisteestuse ühtsus täies ulatuses austatakse, samuti seda, et Euroopa Kohus valvab isikuandmete kasutamise järele ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames.

Lõpuks, ja mis võib-olla kõige tähtsam, meil ei saa olla kahte tüüpi kodanikke. See on Euroopa integratsiooni vaimuga täielikus vastuolus ja me peame kõigest jõust pingutama, tagamaks, et Briti ja Poola erandid igavesti ei säili, nõudes klauslit, mis lubaks need tühistada ilma valitsustevahelist konverentsi uuesti kokku kutsumata.

Me ei pea valvel olema mitte ainult välistavate erandite suhtes: ka hõlmavad erandid on ohtlikud. Kui neid asjakohaselt ei sõnastata, siis võivad need, pärast viit aastat dialoogi ja arutelusid, võimaldada valitsustel olulised ühenduse kohtu ja siseküsimuste õigusaktid esmalt lahjendada ja seejärel neist oma käed üldse puhtaks pesta. Kui mõned riigid ei saa mõistlike kompromissidega nõustuda, siis peaks meie sõnum olema järgmine: nad peaksid hakkama mõtlema liidust sõbraliku lahkumise peale ja lõpetama liidu hoidmise omaenda huvide pantvangis, sest Euroopa huvid peavad olema neist kõrgemal.

(Aplaus)

Seega kutsun nii nõukogu, komisjoni kui ka meie parlamendiliikmeid üles Shakespeare'i sõnadega, meie ühistes huvides: „Teil lihas olgu pingul... Hing kinni pidage ja vaprust tõstke täis kõrgusele”.

(Aplaus)

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra president, täna on meie ees meie töö viimane etapp aluslepingute reformiga. Kui Lissaboni tippkohtumine lõpeb edukalt, siis vajame me poliitilist kujutlusvõimet. Need, kes peavad aluslepingute reformi prioriteediks, peaksid endalt täna eelkõige küsima: kas tasub võtta Poola ja Ühendkuningriigi suhtes karmim seisukoht; kas tasub asetada küsimärk paljude aastate läbirääkimiste tulemuse kohale?

Kui uskuda selle eestkõnelejaid, siis saab põhiõiguste harta ainult tugevdada siduvaid sätteid, mis meil juba on. Kuid võib-olla on õigus nendel, kes osutavad ettenägematutele tagajärgedele, mida võib tuua nende sätete kohaldamine Euroopa Kohtu poolt. Ka mul on selline mure ja seepärast mõistan ma täiesti Ühendkuningriigi ja Poola väljendatud eriarvamusi.

Suur osa kompensatsioonist kaotuse eest, mida Poola on otsustanud kanda koos Nice'i süsteemist lahkumisega, on Ioannina mehhanism ja Poola kohtujuristi alaline koht Euroopa Kohtu juures. Nende lahenduste nõrgestamine tekitab nüüd küsimusi kavatsuste siiruse kohta. Nagu igal teisel riigil, on Poolal õigus oodata paremaid vahendeid ELi õigusloomeprotsessi järelevalveks. Asjakohase õiguspäramise puudus viib lõppude lõpuks Euroopa projekti lüüasaamiseni tulevikus. Õigusloomeprotsessi järelevalve puudumine pole miski, mille oleksid välja mõelnud euroskeptikud või sõjaõhutatjad, nii nagu soovib arvata pidevalt natuke erutatud Martin Schulz. See on miski, mis teeb muret siirastele eurooplastele. Endine Föderaalne Konstitutsioonikohtu eesistuja Karlsruhe ja Saksamaa endine president Roman Herzog küsis hiljuti, kas Saksamaa on veel parlamentaarne demokraatia, arvestades, kui palju õigusakte on tulnud väljastpoolt Bundestagi.

Monica Frassoni, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (IT) Härra president, daamid ja härrad, vaid mõni päev enne valitsustevahelise konverentsi lõpetamist valmistume me tavaliseks ööpäevaseks lehmakauplemiseks, nagu see alati on olnud, ja mis lõpeb, nagu alati, vähimale ühisele nimetajale läheneva kompromissiga.

Pilk erinevatele tekstidele – nendele, mida oleme suutnud saada poolsalajaste kanalite kaudu, sest väga vähe toimub siin avalikult – näitab, et neid on väga keeruline lugeda ja nad pole kasutajasõbralikud. Läbirääkijad, siiski, nagu me väga hästi teame, pole üldse huvitatud olemast kasutajasõbralikud, selgitades või kaasates kodanikke sellesse, mis peaks olema tähtis periood nende demokraatlikus elus.

Vastupidi, konsultatsioonide etapis mõistsime me hukka asjaolu, et argument, et 90% põhiseaduse lepingu tekstist on reformilepingu teksti üle võetud, ei suuda varjata tegelikkust, et tekst on mõistetamatu, täis joonealuseid ja erandeid, mis Euroopa Liitu nõrgestavad, eriti välispoliitika ja õiguse selgusega seoses.

Need läbirääkimised on olnud täielikult valitsuste kätes, neid peeti kodanike selja taga ja kasutati asjaolu, et lõputu keeleline ning bürokraatlik teoretiseerimine on vallutanud innukuse ja demokraatliku osalemise koha, mis, heas või halvas, oli iseloomustanud konventsiooni etappi ja samuti ka referendum etappi.

Kolm meie liiget osales valitsustevahelise konverentsi töös ja jälgis juristide tegevust, kuid pole võimalik eitada, et neil ei õnnestunud parandada protsessi läbipaistvust mingisuguselgi arvestataval määral, ja ehkki neil võib-olla õnnestus tehtud kahju vähendada, ei suutnud nad siiski midagi konkreetset parandada, sest neil polnud selleks võimalust.

Niisiis, hr Schulz, hr Brok, hr Barón ja hr Duff, ausalt öeldes ei näe ma asja taga loogikat. Me peaksime tegutsema kaalutletult, me peaksime pidama ennast selle teksti eest üheskoos vastutavaks ja, ehkki ilmselt ma nõustun, et me peaksime püüdma tagada, et liikmesriigid selle teksti ratifitseerivad – ehkki nüüd sõltub asi sellest, mis saab lõplikust kokkuleppest – miks peaksime me üle pingutama? Hr Schulzi arvates peaksime me ütlema, isegi siin omavahel, et kui seda teksti vastu ei võeta, siis on see tragöödia, sest see tekst on fantastiline, sest see tekst on ... see tekst on jube! Igaüks, kes seda loeb, võib lihtsalt veenduda, et see pole see, mida kodanikud soovisid.

Seda tunnistades on siiski ilmselge, et see on parem kui mitte midagi. Seda tunnistades on ilmselge, et see on parem – ei, Martin, rahune maha, ma ei ütle, et soovin selle tagasi lükata – ütlen lihtsalt, et me peaksime kodanike silmis vastutusvõimelised ja usaldusväärsed olema ja et ehkki see pole mingil juhul eriti asjakohane kompromiss, kavatseme me seda toetada. Siiski ei saa me valetada ja me ei saa öelda, et see on parim, mida me suutsime, sest valitsused on selle põhiseadusliku protsessi meilt kaaperdanud, teinud sellest selle, mis ta täna on ja kindlasti võiks ta olla palju parem.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Härra president, ma ei hakka taas peatuma meie fraktsiooni üldhinnangul uuele lepingu eelnõule. Me pole selle vastu natsionalismi pärast, hr Schulz, mis on midagi, mis mulle niisama vähe meeldib kui teile, vaid sellepärast, et üldse pole arvestatud seda, mille pärast kritiseeriti eelmist põhiseaduse lepingu eelnõud – ja ma ei räägi praegu ELi sümboolidest, millele meil polnud vastuväiteid, vaid ELi poliitilisest hoost. Mul on tunne, et varem või hiljem maksame me selle hooletu suhtumise eest.

Kohe praegu sooviksin peatuda uue lepingu eelnõu konkreetset artiklil, millest me ka varem rääkinud oleme: Euroopa Liidu lepingu artiklil 24. Meie seas näib olevat laiapõhjaline konsensus selle vaidlustamiseks ja see on hea. See on tegelikult tundlik teema: kodanike kaitse seoses isikuandmete töötlemisega. Niisiis, õigusloomega seotud menetlus, mida kohaldataks, oleks erinev sõltuvalt sellest, kas neid andmeid töödeldakse

Euroopa Liidus või saadetakse kolmandasse riiki. Esimesel juhul oleks täielik pädevus parlamendil, kuid teisel juhul poleks tal üldse midagi öelda.

See on juriidiline õudus ja tõsine demokraatia eitamine. Tegelikult on see otseselt seotud lennureisijate isikuandmete juhtumiga loodud pretsedendiga, kui nõukogu nõustus edastama Ameerika Ühendriikide asutustele Ameerika Ühendriikidesse reisivate reisijate konfidentsiaalseid andmeid hoolimata Euroopa Parlamendi täielikust vastuseisust. Nõukogu sooviks selle olukorra säilitada ja loob endale vahendid selle võimaldamiseks. See on vastuvõetamatu ja parlament peaks sellest Euroopa Ülemkogule selgelt märku andma.

Lisan veel järgmist: see vaidlus paljastab kaudselt mitu asjaolu, millele meie fraktsioon on pidevalt tähelepanu juhtinud. Esiteks põhiõiguste harta väga väike tegelik mõju. Tegelikult käsitleb harta artikkel 8 selgesõnaliselt isikuandmete kaitset, ja siiski rikutakse seda kaitset rõõmsalt ja tehakse seda ka tulevikus. Järgmiseks on asutamislepingute mõnede tähtsate lõikude peaaegu dešifreerimatu iseloom, ainult väga hästi informeeritud lugeja suudab sedasorti lõksu paljastada. Ja lõpuks sihilik läbipaistmatus, mis iseloomustab valitsustevahelise konverentsi tööd, mis on nii kaugel kui üldse võimalik avalikust, läbipaistvast teksti koostamisest, mille eesmärgiks on määratleda 27 liikmega ELi ja poole miljardi kodaniku elu ning tulevik.

Kõik see kinnitab meie demokraatia nõuet kahel rindel, ühest küljest nõuame igas riigis ulatuslikku mitmekülgselt arutelu selle üle, mis on kaalul asutamislepingutes, ja teisest küljest ratifitseerimist referendumil.

Jens-Peter Bonde, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (DA) Härra president, EL avaldas uue aluslepingu eelnõu reedel kell 17 – tagades, et meedia sellest nädalavahetusel ei kirjuta. Kui eesmärgiks on leping vaikselt salakaubana sisse toimetada, siis on tegemist esmaklassilise meediasuhtlusega – kuid, milline keerutav ja hale käitumine see on!

Viimasel esimeeste konverentsi kohtumisel Strasbourgis töötas president pühalikult, et kõigil fraktsioonidel saab olema juurdepääs kõigile valitsustevahelise konverentsi dokumentidele. Me pole neid ikka veel saanud. Kolmel fraktsioonil on valitsustevahelisele konverentsile eelistatud juurdepääs, samas kui viis fraktsiooni on välja jäetud. See on diskrimineeriv ja vastuolus võrdsuse põhimõttega – jällegi keerutav, hale käitumine.

Uus leping sisaldab 105 uut ELi volitust – täpselt nagu põhiseadus. Vetoõigus ja esindav valitsemine on kaotatud 62 valdkonnas põhiseaduse 61ga võrreldes. Uus on see, et 255 lehekülge muudatusi on nüüd lisatud lepingu 2800 leheküljele, muutes teksti loetamatuks kõigile peale friikide – jällegi, milline keerutav, hale käitumine. Uus ELi põhiseadus suureneb 3000 leheküljeni võrreldes tagasilükatud põhiseaduse 560ga. Vaat milleni jõudis Sarkozy nn minileping. Kujutage ette, et minnakse inimeste juurde praktilise minilepingu jutuga ja siis serveeritakse tagasilükatud põhiseadus neile lihtsalt uuesti, kuid nüüd ilma referendumita – jällegi keerutav, hale käitumine.

Ei ole ühtegi õigusakti, mida saab vastu võtta põhiseaduse alusel, ilma et see võetaks vastu ka uue aluslepingu alusel. Need kaks teksti on juriidiliste kohustuste mõttes identsed; erinevus on nimes ja referendumitest loobumises – veel kord: keerutav, hale käitumine.

Millised haledad tüübid! Tulge oma plaanidega välja ja esitage need valijaskonnale. Allkirjastage referendumile üleskutse aadressil www.x09.eu.

Frank Vanhecke, *fraktsiooni ITS nimel*. – (NL) Härra president, lisaks eelmise esineja etteheidetele uue lepingu sarnasuse osas Euroopa põhiseaduse lepinguga, mida meid nüüd täiesti ebademokraatlikult alla neelama sunnitakse, on Euroopa eesistujariik nähtavasti seadnud teatud tüüpi peaeesmärgiks läbimurde saavutamise ühise Euroopa sisserändepoliitika osas. Vähiin, mida võib öelda, on, et selline poliitika Euroopa tasandil, mis otsustatakse ära „pole minu asi” tagatubades, eriti kahtlase komisjoni ja nõukogu otsustusmehhanismi abil, millega meil juba nii kurvad kogemused on, oleks täiesti ebademokraatlik.

Sisserändega seotud probleem mõjutab meie kodanikke isiklikult ja nende eraelu. Lisaks on minu arvates selle valdkonna otsustamise üleviimine Euroopa tasandile, mis kellelegi tegelikult kätte ei paista, mitte ainult ebademokraatlik, vaid lihtsalt ohtlik.

Portugali ettepanek seaduspärastada ebaseaduslikku sisserännet seadusliku sisserände kaudu on liiga absurdne, et seda sõnadesse panna. Ebaseadusliku sisserändega tuleb tegeleda „mina sulle, sina mulle” poliitika kaudu, kindla jälitamise ja väljasaatmise poliitika kaudu, kindla välispiiri kontrolliga ja samuti Euroopa kinnipidamis- ja vastuvõtukeskustega päritoluriikides või vähemalt päritolumandril.

Selle kohta, mida on kirjeldatud kui seadusliku sisserände „möödapääsmatut vajadust”, sooviksin osutada, et Euroopas juba on umbes 20–25 miljonit töötut, nende seas miljoneid töötuid sisserändajaid, koos kõigega, mida see endaga kaasa toob. Uus seadusliku sisserände laine koos kõigi sellega seonduvate perekondade taasühendamistega tähendaks ainult eriti raskete integratsiooni- ja assimilatsiooniprobleemide esinemise suurenemist.

Kui küsimus on tõesti ainult kõrgelt kvalifitseeritud töötajates – mida ma ei usu –, siis korraldame me ajude äravoolu vaestest riikidest, mis on täiesti skandaalne; või ongi kavatsus hoida riigid vaesed ja vähearenenud – sellisel juhul peaks nõukogu ka nii ütlema.

Maciej Marian Giertych (NI). – (PL) Härra president, mille üle me täna arutleme? Euroopa põhiseaduse. Me arutleme uue nime ja erineva sõnastusega dokumendi üle, millel on siiski põhimõtteliselt sama sisu kui juba tagasilükatud põhiseadusel. Väidetavalt on see madalama staatusega dokument, lihtsalt selleks, et seda poleks vaja referendumitele panna. Meil on siin ELi poliitiline eliit, nende seas selle parlamendi liikmed, Euroopa Komisjon ja riikide valitsused, kes püüavad petta oma valijaskonda ja oma rahvast.

Me peaksime toetama reformilepingut, mis tegelikult on Euroopa põhiseadus, ümbernimetatud Euroopa põhiseadus, mille valijad Prantsusmaal ja Madalmaades referendumil tagasi lükkasid ja mida mitu teist riiki ettenähtud aja jooksul ratifitseerida ei suutnud.

Meenutagem Angela Merkeli sõnu, ja ma tsiteerin (erineva terminoloogia kasutamine ilma õigusliku sisu muutmiseta, näiteks seoses asutamislepingu nimega, õigusaktide nimedega ja liidu välisministriiga – tsitaadi lõpp.

Just seda on tehtud ja meid kutsutakse üles selle pettusega nõustuma. Me ei tohi petta ennast ega oma valijaid.

João de Deus Pinheiro (PPE-DE). – (PT) Sooviksin täna oma kõnes nii enda kui ka fraktsiooni nimel, keda ma parlamendis esindan, väljendada sügavat kurbust Fausto Correia lahkumise puhul. Ta oli inimene, kel oli kutsumus, kuid ta oli lahke, väga hea inimene ja väga usaldusväärne. Temast tuntakse valusalt puudust.

Teiseks sooviksin öelda, et eesistujariik Portugal on näidanud üles meelegindlust ja seda tuleks rõhutada, mitte lubades muuta asutamislepingu eesmärke, milles riigipead ja valitsusjuhid olid kokku leppinud. Me oleme kindlad, et ta ei anna järele ja enne 20. oktoobrit on meil olemas uus leping. Seepärast ma sellel rohkem ei peatu.

Mis Lissaboni strateegiasse puutub, siis pean ma õnnitlema eesistujariiki ja komisjoni sel puhul, et nad viisid lõpuks täide selle, millest me ammu oleme rääkinud: kui komisjonile Lissaboni strateegia raames võrreldes 2000. aastaga laiemaid volitusi ja kohustusi ei anta, siis Lissaboni strateegia vilja ei kannu. Komisjoni rolli tugevdamine oleks asjakohane lähenemisviis, tehes komisjonist Lissaboni strateegia keskpunkti, ja me loodame, et see värske lähenemisviis annab lõpuks tulemusi.

Lõpuks, globaliseerumise lisamine tulevase mitteametliku tippkohtumise päevakorda on hea märk, sest maailm, milles me täna elame, globaliseerub, ja pole võimalik ette kujutada, et tippkohtumised Aafrika või Venemaaga – ja me loodame, et nad osutuvad väga edukaks – või arutelu Jaapani jeeni või USA dollari vahetuskursi üle ei kuulu globaliseerumise kui nähtuse raamidesse.

Tuleb osutada, nagu volinik ka tegi, et on tähtis, et rahvusvahelises kaubanduses oleksid ühised eeskirjad ja toimuks turgude avanemine, nagu on ka võrdselt tähtis, et meie kokkulepped muude äri- ja kaubanduspartneritega oleksid vastastikused. See on tähtis küsimus ja ainuüksi sellel põhjusel, isegi siis kui see olekski ainus põhjus, piisaks sellest, et komisjoni teatisele kiidulaulu laulda.

Hr Lobo Antunes, soovin teile kõikvõimalikku edu mitteametlikuks tippkohtumiseks, mis võib-olla on üks tähtsamaid, mis viimastel aastatel Euroopa Liidus on toimunud.

Jo Leinen (PSE). – (DE) Härra president, kaasparlamendiliikmed, ma usun, et me peaks kiitma eesistujariik Portugali selle eest, kuidas neid läbirääkimisi peetud on: väga pühendunult ja keskendunult.

Ma arvan, et on hea, et olete tihedalt juuni volitustest kinni pidanud, mõnede eranditega, ja tõrjunud palju lisataotlusi, alates Euroopa Keskpanga taotlusest saada artikkel Austria soovi kohta piirata muudest riikidest üliõpilaste arvu. Miski sellest pole uude lepingusse jõudnud ja ma usun, et olete töö viimases etapis. Pole enam palju sellist, mis võiks uue lepingu suhtes konsensussele jõudmist takistada.

Erandid on kurvad. Need loovad mulje lahkkelidest ja ebajärjekindlusest. Need killustavad ELi ja samuti aeglustavad otsustamist kolmanda samba raames. Need on tõesti allakiskuvad ja eelkõige on see Ühendkuningriigi soov. Andrew Duff rääkis isekast suhtumisest. Ma loodan, et sellega ei looda pretседenti.

Ma usun, et Londoni kõigile fundamentaalsetele taotlustele on vastu tulnud. Murega lugesin ma seda, mida alles eile ikka veel arutati alamkojas. Rohkem pole selle kohta midagi öelda. Oleks täiesti vastuvõetamatu nüüd veelgi rohkem nõudmisi esitada.

Hakatakse arutama Poola taotlust Ioannina kompromissi millegi külge ankurdamiseks, kuid blokeerimisvõimalusi ei tohi suurendada. Tegelikult tahame me suurendada tegutsemisvõimet. See peab jääma erandiks. See oli härrasmeeste kokkulepe ja sellest ei peaks saama reeglit.

Soovin, et meie koos komisjoni ja nõukoguga saaksime harta siin kolme institutsiooniga välja kuulutada. See oleks tõesti kodanikele hea märk. Samuti sooviksin näha, et pr Wallströmi taotlus uuesti lepingusse tagasi pandaks, nimelt see, et kodanikele antakse õigus saada teavet. Kaks kolmandikku inimestest tunneb, et neid ei teavitata. See oleks lepingule hea lisandus.

Nõukogu eesistuja, parlament teeb kõik, tagamaks, et Lissaboni leping tegelikkuseks saaks. Ma tänan meie kolme esindajat, samuti presidenti, kes selle eest tippkohtumisel Lissabonis hoolitsevad.

Sophia in't Veld (ALDE). – Härra president, märgin suure kahetsustundega, et kodanike õigused pole ilmselgelt uue aluslepingu keskmes. Kahjuks on põhiõiguste harta toodud ohvriks Madalmaade valitsuse hirmule referendumi ees. Põhiõiguste harta peab olema õiguslikult siduv täies mahus ja kõigile, sest põhiõiguste harta tähendab meie ühiste väärtuste kohaldamist praktikas.

Niisiis, mida tähendab erand? Kas see on erand nende ühiste väärtuste suhtes? Või kas tähendab see, et Poola ja Briti valitsus järgib neid väärtusi vaid sõnades, kuid seejärel jätab oma kodanikud ilma nende õiguste jõustamise vahenditest? Mis asi on erand? Kas me ei loo siin ohtlikku pretседenti? Küsigem endalt, kas järgmistel riikidel, tulevastel liikmesriikidel, on samasugune õigus eranditele? Kui Türgi, riik, mille ühinemist Euroopa Liiduga ma väga soovin, palub erandit põhiõiguste harta suhtes, siis kas talle antakse samasugune õigus?

Teiseks probleemiks on see, et põhiseaduse ja asutamislepingu vahel on kuidagi loodud uus, madalam andmekaitse standard – madalam standard, mida kohaldatakse ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas. Ma ennustan, et tulevikus proovivad liikmesriigid andmekaitse-eeskirjadest mööda hiilida, liigitades näiteks terrorismivastased meetmed ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning mitte politsei ja kohtute koostöö valdkonda kuuluvateks.

Lõpetuseks, paluksin komisjoni ja liikmesriike mõelda kohe pärast aluslepingu allkirjastamist uue lepingu vaimus tegutsemise peale, kaasates Euroopa Parlamendi täieõigusliku kaasseadusandjana justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, ning sulgeda kiiresti see liiga kaua eksisteerinud tühi demokraatias.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Härra president, riigipead ja valitsusjuhid tegelevad taas kord Euroopa Liidu toimimise muutmisega, andes sellele uue lepingu. See puudutab Euroopa rahvaid ja nende tulevik läheb hinge.

Kuid me ei saa lasta mitteametliku tippkohtumise otsustel asendada üksikutes riikides referendumite korraldamise demokraatlikku teed, selleks et otsustada, kas leping vastu võtta. Sellega petetaks liikmesriikide elanikke, kellel on õigus niivõrd tähtsa küsimuse üle iseseisvalt otsustada.

Vana põhiseaduse lepinguga on teostatud operatsioon, mis põhimõtteliselt seisneb teksti mõningases muutmises. See võimaldab dokumenti tervikuna esitleda, sõltuvalt hetke poliitilistest vajadustest, kas täiesti uue dokumendina või siis eelmise lepinguna, mida pole oluliselt muudetud. Seepärast soovin küsida: kuidas nõukogu ja komisjon seda dokumenti määratlevad? Kas see on uus leping või on tegemist vana lepingu äranuditud versiooniga ja kas selle ratifitseerimisprotsess algab kõikides liikmesriikides täiesti nullist?

Johannes Voggenhuber (Verts/ALE). – (DE) Härra president, kõik, kes on näinud, kuidas valitsused on viimase aasta jooksul rünnanud põhiseadust, seda tundmatuseni moonutades, muutes selle loetamatuks ja röövides selle vaimu ja Euroopa mõjuvõimu, peavad tunnistama, et sellel kõigel pole midagi tegemist sellega, mida kodanikud soovisid – isegi need, kes ütlesid Prantsusmaal ja Madalmaades „ei”.

Kõik, kellel oli kannatust ja aega tegeleda sellega, mis nüüd enne valitsustevahelist konverentsi toimub, peavad siiski nägema, et valitsused oma juristide ja riigikantsleidega on rünnanud põhiseaduse ülesehitust

nagu termiidid. Tera tera haaval, osa osa haaval on see põhiseadus laiali lõhutud. Olen tõesti imestunud, miks keegi ei küsi, mis asja need valitsused ajavad. Kas see on tõesti ainult nende oma võim, on see tõesti teadmatus inimeste ootuste suhtes või on see lihtsalt natsionalism, mille tõusu Euroopas me taas kord näeme?

Ja keel! Täna küsis Austria parlamendi liikmete delegatsioon minult: kuidas teha sinu „jah” sellele põhiseadusele kellelegi arusaadavaks? Mina ei oska seda lugeda. Ma ei saa sellest enam aru. Ma ei tea enam, mida need tekstid, viited, joonealused ja „lõksud” tähendavad.

Ma usun, et valitsustevahelise konverentsi lõpuks ähvardab meid Euroopa, milles inimesed esimest korda ajaloos ei suuda enam ära tunda poliitilist süsteemi, milles nad elavad. Ja siis kaotate te palju toetajaid, ka need, kes selle põhiseaduse eest palju aastaid võidelnud on.

Põhiõigused! Euroopa Komisjoni asepresident, te ärgitate kompromissivaimu. Kuid miks ei toetu te universaalsete põhi- ja inimõiguste vaimule, mis muudavad mõeldamatuks väärtuste ühenduse loomise, mille kohta mõned riigid deklareerivad: kuid mina sellesse väärtuste ühendusse ei kuulu. Kuidas peaksime me kohtuma hr Putiniga ja talle ütleva: me oleme suur väärtustele tuginev ühendus, kes toetab universaalseid inimõigusi – v.a mõned meist. See on selline lünk Euroopa usaldusväärsuses, et me ei saa siin kompromissivaimu esile kutsuda! See on hoopis üks teine vaim. See on võimas poliitiline deemon, kes siin valitseb. Ma ei usu, et siin praegu toimuv leiaks kodanike heakskiitu, mida me ka enam ei kavatse taotleda.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Härra president, sooviksin alustada oma esinemist, väljendades oma, samuti meie fraktsiooni kurbust meie kaasparlamendiliikme Fausto Correia surma puhul.

Aluslepingute reformi teemal nõukogu eesistujariik lihtsalt kordas, et nad väga loodavad jõuda järgmisse etappi, mitte viimasesse etappi, protsessis, millega taastatakse eelnõu, mis esitati Euroopa põhiseaduses. See tähendab, et astuda on veel üks samm protsessis, mis algas juuni alguses eesistujariik Saksamaa juhtimisel, millega surutakse läbi tagasilükatud lepingu sisu, esitades selle teisel kujul, püüdes edasi liikuda vaikimisi ja inimeste selgesõnaliselt väljendatud soovi vastaselt, mis on tõeline poliitiline pettus.

See leping on katse sillutada teed uusliberaalsele poliitikale, mis on vastuolus sotsiaalsete õigustega ja saavutatud eduga, teenides suurte rahvusvaheliste korporatsioonide huve. Suurte riikide domineerimisel surutakse peale föderalism raamistikus, mis teeb liidust juriidilise isiku, kus riigid jäetakse pädevusest ilma ja Euroopa Liitu käsitletakse NATO sambana; seda selleks, et soodustada sahkendamist ja sekkumist vastavalt suurriikide huvidele. See on leping, mille sihiks on luua majanduslik, poliitilis-sõjaline blokk, millel on imperialistlikud ambitsioonid. See on leping, millega ei ületata sügavaid ja ravimatuid vastuolusid Euroopa integratsioonis, vaid mis, vastupidi, kaldub neid süvendama.

Meie omalt poolt kavatseme jätkata selle lepingu tegelike eesmärkide hukkamõistmist, väidame, et see tuleb tagasi lükata, ja nõuame laialdast riiklikku arutelu ja konsulteerimist Portugali inimestega, selleks et edendada Euroopat, kus võrdseid õigusi omavad suveräänsed riigid teevad koostööd arengu ja rahu nimel.

Lõpuks sooviksin väljendada oma toetust 18. oktoobril Lissabonis toimuvale suurele meelevaldusele, mida korraldab CGTP-IN.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Härra president, daamid ja härrad, kas me röömustame või kurvastame, kuid igauks nõustub, et Lissabonis allkirjastatav alusleping tähendab lihtsalt 2005. aastal kahel referendumil tagasi lükatud Euroopa põhiseaduse kasutuselevõttu. Nagu eile osutati alamkoja raportis, on selles kõik: Euroopa õiguse, isegi teiste õigusaktide ülimuslikkus, riikliku õiguse, isegi põhiseaduste üle; EL kui juriidiline isik, mis võimaldab komisjonil liikmesriike rahvusvahelisel tasandil esindada; välisminister uue nime all; suurim volituste üleandmine kogu Euroopa integratsiooni ajaloos; vähemalt nelikümmend uut valdkonda ja tohtu põhiõiguste valdkond.

Nende seinte vahel, kus sõna „demokraatia” on pidevalt meie huulil, sooviksin püüda proovida pöörduda teie kõigi südametunnistuse poole. Missuguses tõelises demokraatias saaks pidada normaalseks seda, et jõustatakse tekst, mille inimesed on referendumil tagasi lükanud? Miks peaks inimesed jätma ilma õigusest öelda oma arvamus uue lepingu ja mis tahes tulevase laienemise kohta? Mis te arvate, millist poliitilist korda te ehitate üles, allutades meie demokraatlikud riigid pisut veelgi enam süsteemile, mida iseloomustab võimude lahususe puudumine, valitsuste poliitilise aruandekohustuse puudumine ja rahvaste esinduse puudumine, v.a üks Euroopa rahvas?

Itaalia föderalist Tommaso Padoa-Schioppa on sellele juba vastanud. Ma tsiteerin: „Kahe pooluse vahel, milleks on rahva nõusolek ja mõnede valitsemine, on Euroopa loonud meetodi, mida võiks määratleda terminiga „valgustatud despotism”. Tal on õigus! Ja inimeste „ei” nende valgustatud despotismile on veennud

föderaliste, et taas kord peavad nad edasi liikuma salaja, sest ainus erinevus tagasilükatud põhiseaduse lepingu ja uue lepingu vahel on see, et esimene ei valetanud.

Jim Allister (NI). – Härra president, varasema praktika põhjal kahtlustan ma, et nõukogu on koht, kus brittide tõmmatud punastest joontest saavad roosad plekid, mis hiljem föderaliseeriva Euroopa Kohtu poolt täiesti maha pestakse. Erand rakendamise suhtes, erand rakendamata jätmise suhtes, segame selle kõik läbi ja Ühendkuningriigi valitsus kuulutab võitu, teised kiidavad avalikult talle kaasa, teades, et kõigil näilistel järeleandmistel puudub tegelikult igasugune sisu. Kõik see on Briti avalikkuse eksitamiseks, et panna neid uskuma, justkui oleks aluslepingute reform tagasilükatud põhiseadusest sisuliselt oluliselt erinev, samas kui ta ilmselgelt seda pole.

Nüüd, kui Gordon Brown on valimiste ees vedelaks löönud, on vajadus Briti referendumile järele suurem kui kunagi varem. Valimiste ärajäämine tähendab, et leiboristide 2005. aastal välja kuulutatud referendum toimimise lubadus tuleb täita. Referendumi puudumine tähendab, et hr Brownil pole volitusi ratifitseerimise jätkamiseks ja see on peamine, mille taha kõik Ühendkuningriigi demokraadid peaksid ühinema.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Härra president, soovin tänada nõukogu ja komisjoni nende avalduste eest. Lissaboni mitteametlikust tippkohtumisest saab nüüd, kui on avaldatud reformilepingu eelnõu, otsustava tähtsusega sündmus, millele riigipead ja valitsusjuhid saavad keskenduda, kui nad Lissabonis kohtuvad. Kuid valitsustevahelise konverentsi protsessi on liiga palju tagant kiirustatud. Tegelikult ütleb Briti valitsus, et neil oli ainult kaks päeva aega volituste eelnõu üle arutlemiseks. Ettepanekud on muidugi, nagu ka juba muud esinejad on märkinud, paljuski samad kui need, mis sisaldasid algses põhiseaduse tekstis.

Briti peaministril on probleem. Selle nimeks on usaldus – usaldus tema sõnade vastu. Viimase paari nädala jooksul on ta julgustanud oma ministreid Ühendkuningriigi valimiste väljavaadetest kõvemini rääkima ja siis, kui poliitiline elu karmiks muutus, otsustas ta taganeda. Ma arvan, et tema Euroopa kolleegid, Euroopa juhtidest ametivennad, peaksid olema väga ettevaatlikud kõige suhtes, mida ta Lissabonis ütleb, tõenäoliselt mõtleb ta midagi hoopis muud. Briti konservatiivid muidugi kavatsevad jätkata reformilepingu üle referendumini nõudmist. Valdav enamus Briti inimestest soovib seda, sealhulgas ka enamik valitsuse toetajaid. Kui peaminister jätkab sellele survele vastuseisu, vaatamata selgele valimislubadusele, siis saavad Briti inimesed lisakinnituse selle kohta, et teda ei saa usaldada. Minu erakonna juhi sõnade kohaselt oleks see jõhker usalduse kuritarvitamine, üks suurimaid ja jõhkramaid kaasaegse poliitika ajaloos.

Jah, ka mina soovin, et Euroopa keskenduks rohkem globaliseerumise suundumustele, maailma vaesuse leevendamisele ja kliimamuutuste vastu võitlemisele. Need on õppetunnid, mis meil nüüdseks peaksid juba selged olema. Ma loodan, et meie peaminister on Briti inimestega aus küsimuste osas, mis Lissabonis üles kerkivad. Me soovime edukat Euroopat, kuid see peab olema Euroopa, mis keskendub teemadele, mida inimesed tõesti toetavad ja mõistavad.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Sooviksin alustada, tänades teid Portugali sotsialistide delegatsiooni nimel, kõigi kaastundeavalduste eest minu austatud sõbra Fausto Correia surma puhul. Me kõik – Portugali demokraatia, Portugali sotsialistide erakond ja see parlament – oleme tema lahkumise läbi kaotanud.

Nädal enne mitteametliku tippkohtumise algust soovin olla optimistlik ja usun, et terve mõistus võidab. Soovin olla optimistlik ja usun, et kõik 27 liikmesriiki täidavad oma poliitilist kohust oma riigi kodanike ees, Euroopa kodanike ja maailma ees. Soovin uskuda, et 19. oktoobril sõlmib Euroopa Ülemkogu poliitilise kokkuleppe ja kiidab heaks reformilepingu, lõpetades patiseisu, mis on kestnud liiga kaua.

Olen optimistlik, sest me kõik oleme teadlikud vajadusest vastata Euroopa kodanike ootustele ja kahtlustele ning täiesti põhjendatult mõtlevad nad Euroopa Liidu globaalsest rollist ja eelistest, mida see neile tulevikus toob. Soovin olla optimistlik, sest me kõik teame, et maailm vaatab Euroopat ja ootab positiivset märki. Me kõik teame, et maailm vajab ühendatud ja ühtset Euroopat. Me kõik teame, et maailm ei peatu ja et Euroopa ei saa jääda oma riikide egoismi vangiks. Me kõik teame, et on vajalik patiseis ületada, selleks et suunata oma energia majandusarengu edendamisse, töökohtade loomisesse ja kliimamuutuste vastasesse võitlusse. Need on prioriteedid.

Juristid on aluslepingu teksti ja selle lisade suhtes kokkuleppele jõudnud. Tehnilised/õiguslikud raskused, ehkki keerulised, ületati. Valitsustevaheline konverents täitis talle nõukogu poolt antud volituse. Eesistujariik Portugal tegi kõik, mis tema võimuses, et takistused ületada. Euroopa Parlament tegi oma tööd nii valitsustevahelisel konverentsil kui väljaspool seda, kui meie kolleegid Elmar Brok, Enrique Barón Crespo ja Andrew Duff andsid hindamatu panuse. See tähendab, et siiani on kõik oma kohust täitnud suure vastutustundega ja lubatud aja jooksul. Nüüd tuleb loota, et ei hakata looma kunstlikke takistusi, mis lähtuvad

pigem lühiajalistest riiklikest poliitilistest huvidest kui objektiivsetest vastuväidetest lepingu sisule. Keegi ei mõistaks, kui needsamad riigipead ja valitsusjuhid, kes valitsustevahelise konverentsi mandaadi heaks kiitsid, võtaksid tagasi oma juba öeldud sõnad. See diskrediteeriks neid. Me satuksime kindlasti kriisi, mille tagajärjed oleksid ennustamatud. See tekst pole võib-olla parim, kuid see on võimalus ja see on parem kui mitte midagi.

Lubage mul lõpetada, tsiteerides Jean Monnet'd: „Olen alati uskunud, et Euroopat ehitatakse läbi kriiside ja ta on nende lahenduste summa”. Targad ja prohvetlikud sõnad. Loodame, et Euroopa suudab teha ajalugu, kirjutada järgmise lehekülje Euroopa ülesehitamise raamatus.

Alexander Lambsdorff (ALDE). – (DE) Härra president, me oleme mõningase eduga võidelnud põhiseadusliku protsessi suurema demokraatlikkuse ja tõhususe eest – nüüd selle reformilepingu poole liikumise käigus –, kuid arutelu ei saa ju tõesti käia läbipaistvuse üle. Meil on juba olnud võimalus lugeda kõike, mida nõukogu eesistujariik on täiskogule ajakirjanduse kaudu teatanud. Mõned sisulisemad seisukohad eesistujariigilt oleksid olnud asjakohased. Seepärast peab võitlus läbipaistvuse eest jätkuma! See, millega parlament on väga tõsiselt tegelema – mille eest ma olen meie esindajatele äärmiselt tänulik – on võitlus õigusriigi põhimõtete suurema täitmise eest. Andmekaitse ühises välis- ja julgeolekupoliitikas, suurem parlamentaarne osalemine, kolmanda samba kaotamine ühise õigus- ja sisepoliitika kasuks, harta õiguslikult siduv iseloom – need kõik on teemad, mis on tähtsad isegi tsentris asuvate liberaalide jaoks ja põhinevad meie ühistel väärtustel.

Eranditega seoses lubage mul öelda järgmist. Võib eristada neid, mis põhinevad sisepoliitikal, ja neid, mis puudutavad välispoliitikat. Sisepoliitikas võivad need olla seotud õiguskultuuri, riigi traditsioonide ja erinevate ettekujutustega sotsiaalsetest väärtustest. Ma suudan isegi mõista, ehkki tegelikult mitte heaks kiita asjaolu, et me siin erandi üle hääletame. Mida ma ei suuda üldse mõista ega heaks kiita, on see, kui mõned liikmesriigid, eriti Ühendkuningriik, ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonda blokeerivad. Timothy Kirkhope on hiljuti öelnud: me peaksime arendama poliitikat, mida kodanikud toetavad. Kodanikud toetavad usaldusväärset ühist välis- ja julgeolekupoliitikat. Meie ees seisvaid väljakutseid arvestades on see objektiivne vajadus: võitlus terrorismi vastu, kriis Lähis-Idas, võitlus vaesuse vastu, nakkushaigused ja ränne. Siin on palju väljakutseid, millele on võimalik ainult koos vastata.

Seepärast arutleme me täiesti objektiivselt (ja Martin Schulz on seda teinud ja ma arvan, et tal on täiesti õigus), kes otsustab maailma asjade üle kahe- või kolmekümne aasta pärast? Ameerika Ühendriigid, Hiina, India ja ... Ühendkuningriik? Seda ei usu keegi! Ka ei hakka seda tegema Saksamaa või Prantsusmaa. Me kas teeme seda koos või üldse mitte! Seepärast vajame me Euroopa vaimu ja seda reformilepingut!

ISTUNGIT JUHATAB: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Asepresident

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) Kui mainiksin läbipaistmatust, siis põhiõiguste harta sätestab, et Euroopas „ei tohi [kedagi] surma mõista ega hukata”. Esialgu on kõik ilus, kuid see pole kogu tõde. Kõnealuse artikli tõlgendamise aluseks on Euroopa konventsiooni raamistik ja selles on sätestatud mõned vastuvõetamatud erandid. Näiteks võivad riigid surmanuhtluse taastada otsese sõjaohu korral. Mu daamid ja härrad, mis idee see selline on?

Sama õigusakt annab jõustruktuuride ametnikele ülestõusu korral õiguse tappa ja lubab isegi, tsiteerin veel kord „ennetatavat kinnipidamist”. Kindlasti mäletate 2005. aastal Londoni metroos tapetud Jean Charles de Menezesi. Kas see oli õnnetu eksimus või hoopis kuritegu, mis uue aluslepingu kohaselt oleks seaduslik? Täna võtsid José Sócrates ja Durão Barroso Lissabonis sõna surmanuhtluse vastu. Millised saavad olla volitused toetada lepingut, mis surmanuhtluse nüüd tagauksest uuesti sisse laseb?

Alessandro Battilocchio (NI). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, teised liikmed kinnitavad seda järgneva arutelu käigus, kuid ma usun, et on õige rõhutada – osaliselt tulevast tippkohtumist silmas pidades – et Euroopa kodanik on keegi, kellel on riikliku õiguse kohaselt liikmesriigi kodakondsus.

Seega, kodanik on igaüks, kes saab kasu sellest staatusest tulenevatest õigustest ja eriti õigusest valida ja olla valitud Euroopa Parlamendi liikmeks. Kelle jaoks oleme me aastaid tööd teinud, kui me räägime õigusest vabalt liikuda, õigusest haridusele, tervishoiule, tööle, õigusest väärikusele, kui mitte kodanike jaoks, kes on meid demokraatlikult valinud?

Pea samavõrd tähtsaks säilitada liikmesriikide vahel vastastikune austus: aastakümneid on härrasmeeste kokkulepe taganud kolmele Saksamaa järel suurimale ELi liikmesriigile võrdse kaalu. Keelel alusel on seda

juba loendamatu kordi rikutud. Nüüd seab Lamassoure'i ja Severini ettepanek sihiks kaotada see võrdsus ka poliitilise kaalu osas.

Kui selline on põhjanev meeleolu, siis ei peaks me olema asjata üllatunud, et nii raske on saavutada kokkulepet ühise tuleviku määratlemise kohta. Euroopa tippkohtumisel tuleks seega Euroopa kodakondsuse ja demokraatliku õiguspärasuse ideede üle sügavalt järele mõelda.

Josef Zieleniec (PPE-DE). – (CS) Ma usun, et tulevasel Lissaboni tippkohtumisel saavutatakse reformilepingu sõnastuse osas lõplik kokkulepe. Selle allkirjastamine ja ratifitseerimine lõpetavad institutsionaalse kriisi, mille põhjustasid referendumid Prantsusmaal ja Madalmaades.

Institutsionaalne reform on vajalik, kuid see pole iseenesest piisav, et EL võiks olla edukas rohkem globaliseerunud maailmas ja oma kodanikega seoses. Institutsionaalne reform on lahenduse vältimatu osa, kuid ta pole siiski ise lahendus. Kui reformileping on jõustunud, peame alustama fundamentaalset arutelu Euroopa integratsiooni tulevase suuna üle. Vastuseid Euroopa majanduslikele, sotsiaalsetele või julgeolekuküsimustele hakatakse otsima olemasoleva poliitika range läbivaatamise käigus.

Neis vaidlustes peab keskele kohale asuma Euroopa projekti lõppeesmärk ja sellega seotud küsimused ELi piiridest. Referendumid Prantsusmaal ja Madalmaades ning keerulised läbirääkimised reformilepingu sõnastuse üle näitavad, et fundamentaalne arutelu Euroopa projekti sisu üle on varasemast palju raskem.

Seepärast on nii tähtis vastata asjakohaselt ja viivitamata president Sarkozy ettepanekule luua nn tarkade komisjon, mis annaks arutelule nii vajaliku suuna ja hoo. Sellel organil peaks olema selge mandaat, kuid mingil juhul ei tohiks ta koosneda liikmesriikide valitsuste esindajatest. Pigem peaks olema tegemist valitud rühma silmapaistvate akadeemikute, väljapaistvate ettevõtjate, endiste diplomaatide ja poliitikutega. Nad peaksid olema isiksused, kellel on loomupärane autoriteet ja keda austatakse, mitte ametnikud, kellele valitsused on delegeerinud ülesanded. Komisjoni eesmärgiks ei peaks olema avaliku arutelu asendamine, pigem peaks see toimima arutelu katalüsaatorina ja esinema konkreetsete ettepanekutega Euroopa integratsiooni tuleviku kohta.

Härra juhataja, reformileping annab meile võib-olla ebatäiuslikud, kuid siiski vajalikud vahendid, ja meist sõltub nende potentsiaali täielik ärakasutamine. Euroopa kodanikud ootavad ELilt konkreetseid, käegakatsutavaid tulemusi. Meie töö on need ootused täita.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Härra juhataja, valitsustevaheline konverents töötas vist La Manche'i väina tunneli kõige sügavamas sapis, selleks et avaliku arvamuse eest pääseda. Pr Wallström, tulemust on võimatu tavakodanikule edastada. Euroopa Liidu lepingut ja lepingut selle toimimise kohta on muudetud rohkem kui 300 muudatusettepanekuga, mis on maetud 150 lehekülje sisse. Boonuseks on veel 53 deklaratsiooni ja 12 protokoll.

Pärast ELi sümboleid, nagu lipp ja hümn, pühitakse ära ka muud poliitilised saavutused. Sotsiaalne dialoog pole enam ELi horisontaalne kohustus. Sotsiaalpartnerite palutakse end mitte häirida majanduspoliitikaga, vaid jääda ainult sotsiaalpoliitika juurde. Protokoll üldhuviteenuste kohta sätestab kaudselt konkurentsioiguse ülimuslikkuse kõigi teenuste suhtes, mida kodanikele osutavad omavalitsused või piirkonnad, sõltumata sellest, kui võrd ebamääraselt kaubanduslikud nad on. Riikide valitsused, nagu öövahid, saavad otsustada ainult mittemajanduslike üldhuviteenuste üle.

Meile valetatakse põhiõiguste harta siduvuse kohta. Protokoll nr 7 ütleb, ma tsiteerin: „kahtluse vältimiseks, sätestatakse, et miski harta IV jaotises ei anna Poola või Ühendkuningriigi suhtes kohaldamiseks kohtujurisdiktsiooni alla kuuluvaid õigusi”. Lihtsas keeles öeldes ei saa Euroopa Kohus hartat jõustada. Ma ei hakka peatuma kõigil eranditel, mis tekitavad „kahekiiruselise” Euroopa, niivõrd kui see puudutab euroala, Schengeni lepingut ning justiits- ja siseküsimuste eeskirju.

Artikkel 24 on tõeliselt totalitaarse riigi vääriline, lubades sellisel kujul ainult nõukogul kehtestada meie kaaskodanike jaoks isikuandmete kaitse eeskirjad ja lubada nende andmete vaba edastamist Ameerika Ühendriikidele. Ei parlament ega isegi Euroopa Kohus ei suuda põhivabadusi kaitsta. George Orwelli suur vend pole enam kaugel!

Lõpuks ähvardatakse meid valitsuste alalise vetoõigusega, mis tuleneb Ioannina kompromissist. Hr juhataja, see on vastuvõetamatu. Isiklikult mina olen hakanud mõningaid Nice'i lepingu voorusi taasavastama.

Roberta Alma Anastase (PPE-DE). – (RO) Lissaboni tippkohtumine pakub Euroopa Liidule võimalust arutleda ja võib-olla võtta vastu otsuseid selle tuleviku ja 21. sajandi rolli seisukohalt tähtsal teemal.

2007. aasta kontekst, kui Euroopa Liit koosneb 27 riigist ja rahvusvaheline tegevusväli üha enam globaliseerub, sunnib meid tegelema Euroopa Liidu eesmärkide, prioriteetide ja toimimise küsimustega.

Vaieldamatult peaks Euroopa Liidu tegevus 21. sajandil põhinema kahel aluspõhimõttel: demokraatlik õiguspärasus ja tihe suhe Euroopa kodanikega, samuti tegevuse suurem järjekindlus ja tõhusus, sealhulgas väliselt.

Eelkõige tähendab see demokraatlike väärtuste, meie kodanike, sealhulgas vähemuste õiguste austamist ja edendamist ja sellest vaatepunktist tervitan ma selle aspekti selgesõnalist nimetamist lepingu väljapakutud sõnastuses.

Teiseks, Euroopa Liit ei saa olla tänases globaliseerunud maailmas strateegiline jõud, ilma et suunaks oma välispoliitika vaidluste lahendamisele ning rahvusvahelise ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisele, eriti piirkondliku koostöö edendamise poliitika valdkonnas.

Viimaks, ehkki mitte vähem tähtsana, ei peaks me unustama mis tahes arengu tõukejõudu, nimelt haridust ja kohta, mis sellel peaks olema Lissaboni strateegia uues versioonis.

Ilma suurema tähelepanuta Euroopa haridus- ja teaduspoliitikale pole meil võimalik rääkida reformitud, konkurentsivõimelisest ja tugevast liidust.

Ma loodan, et Lissaboni tippkohtumine annab meie tänastele küsimustele ka selged vastused.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Härra juhataja, minu kaasparlamentdiliige hr Goebbels ütles pärast oma kõnet, et oma kriitikale vaatamata ei kavatse ta Nice'i lepingu pärast surra – mida ma väga loodan, et ta ei tee ja et ta elab veel kaua. Eelkõige pole Nice'i leping selline, mille pärast tasuks surra! Ma loodan, et leping, mille me nüüd saame, vähemalt pakub kõvasti rohkem lisandväärtust kui Nice'i leping.

Sooviksin jätkata sealt, kus hr Lambsdorff lõpetas. Meie kodanikud soovivad tugevat Euroopa Liitu, mitte igapäevaelu sekkumiseks, vaid väliseks esinduseks, selleks et suuta paremini meie kodanikke esindada. Praegu olen arvamusel, et see leping, kõigile vigadele vaatamata, ikkagi kujutab endast olulist edasiminekut. See on vajalik, ehkki mittepiisav tingimus selleks, et saaksime ellu viia aktiivset välis- ja julgeolekupoliitikat. Muidugi valmistab meile muret Kosovo küsimus. Me saame näha, kas leidub tahet üldiselt edendada ühist välis- ja julgeolekupoliitikat. Kui siin sõbralikku lahendust ei leita, siis peavad nii Portugal kui ka Sloveenia ennast eesistumise ajal kõvasti kokku võtma. Siiski on tähtis, et me looksime pikas perspektiivis asjakohased tingimused.

Sooviksin siinkohal esile tuua kaks momenti: ühest küljest me muidugi vajame töövõimelist diplomaatilist teenistust, mis peab asuma komisjoni juures. Pole mingit mõtet kinnitada välispoliitika Euroopa Komisjoni asepresidendi ja kõrgete esindajate juurde, kui diplomaatiline teenistus tuleb seejärel korraldada mujal. Teisest küljest – millele mitu kaasparlamentdiliiget, nagu Enrique Barón Crespo ja teised, on juba osutanud – me peame tegema selgeks, et parlament on algusest peale kõrge esindaja määramisse kaasatud.

Lõpetuseks veel üks märkus Euroopa Komisjoni asepresidendile: te osutate korduvalt, kui tähtsad on selle lepingu üle peetavad läbirääkimised. Küsimust ei lahendata – nagu on öelnud minu kolleeg hr Schulz – kokkuleppega, mis loodetavasti nõukogus saavutatakse, ja isegi mitte ratifitseerimisega, vaid meie kodanikud peavad olema veendunud ratifitseerimise ajal ja pärast seda, et see leping on neile kasulik, võimaldades nende huve maailmas esindada.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, mõned mõtted Lissaboni kohta. Viimased sündmused seoses põhiseadusliku kriisiga on viinud Euroopa kodanikud teadmisele, et vajatakse reformi ja muutusi.

Demokraatliku otsustussüsteemi tuum on konsensusele jõudmine mõne idee kas enamuse või ühehäälse toetuse kaudu, kus tähtsates küsimustes üks partner ei kasuta kergemeelset vetot. Me arutame arvulise esindatuse küsimust ühtse Euroopa otsuste langetamise foorumil ja seega puudutame me ühise organismi toimimise põhimõtteid. Seepärast on tähtis panna tähele ka vähemuse häält, mis näiteks tema geograafilise olukorra, või ajaloolise kogemuse ja poliitilise olukorra tõttu võib tihti väljendada sellist vaadet tegelikkusele, mis on Euroopale oluline.

Elav ja dünaamiline organism, mida Euroopa on, ei tohi olla suletud jäika ja üldisesse õiguslikku raamistikku, mille praegune parlament või komisjon on igaveseks ajaks kasutusele võtnud. Isikule või riikide rühmale on omane piiramatul arvul käitumisviise ning elu ja konkreetne olukord nõuavad reeglite muutmist, kuid mitte väärtuste muutmist, mis peaksid tegelikkuse suhtes jääma samaks. Me ei tohi alahinnata majanduslike,

poliitiliste ja energiaga seotud aspektide idapoolset mõõdet. Mitte ainult Lääs ei loe, või Brasiilia, ja mulle tundub, et praegune eesistujariik peaks olema ses suhtes paindlikum.

Ja veel üks mõte: laienenud majanduslik perspektiiv, mida me arutame ja mis on arutelude teemaks, peaks olema nn Lissaboni strateegia element, juhul kui soovime järele jõuda Ameerika Ühendriikidele.

Ja lõpuks, härra juhataja: kodanike valitud liikmesriikide parlamentide suurem kaasatus toob ELi asjad inimestele lähemale. Tegelikult tähendab see, et kodanikud, ja mitte ainult juhtumisi antud hetkel võimaloleva valitsuse esindajad, peaksid rohkem otsustama Euroopa kuju, sisu ja tuleviku üle.

Richard Corbett (PSE). – Härra juhataja, lubage õnnitleda eesistujariik Portugali edasimineku eest konsensuse saavutamisel. Kuid muidugi oleme täna paljude kolleegide suust kuulnud, et parlamendiliikmete seas on ka märkimisväärsel hulgal pettunuid. Paljud on pettunud selle pärast, et läks kaduma põhiseaduse idee, mis oleks asendanud praegused aluslepingud ja seadnud meie liidu uuele õiguslikule alusele.

Teised on pettunud paljude muudatuste pärast, mis välja võideldi, ja teatud liikmesriikide osas tehtud erisätete ja erandite pärast. Mõned neist muudatustest on muidugi kahetsusväärsed. Kuid need on hinnaks, mida tuleb maksta, et tagada kõigi 27 liikmesriigi nõusolek ja ratifitseerimine kõigi 27 riigi poolt.

See on olukord, millega me peame arvestama. Ei saa üle ega ümber asjaolust, et see leping peab olema vastuvõetav kõigile liikmesriikidele ja kõik liikmesriigid peavad selle ratifitseerima. Kolleegid ei peaks üldpilti silmist laskma. See leping, isegi oma praegusel kujul, sisaldab palju tähtsaid reforme. Me vajame neid reforme ja liit vajab neid. Igaüks, kes soovib hästi töötavat ja demokraatlikult aruandekohustuslikku liitu, peaks neid reforme toetama.

Reformilepingu alternatiiviks on senise olukorra jätkumine koos aastaid kestva käteväänamisega institutsioonide ja Euroopa Liidu mehhanismide üle. Ma pigem sooviksin reformilepingu jõustumist ja seejärel liidu siirdumist värske jõuga tegelike küsimuste juurde, mis kodanikke huvitavad: kliimamuutused; meie majanduslik suutlikkus; arenguabi; keskkond – kõik need on asjad, mille jaoks me liitu vajame, sest üksi ja eraldi pole me tõhusad, kuid koos suudame rohkem korda saata.

Liikugem nüüd edasi ja lahendamem need institutsioonilised küsimused üks kord ja alati.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, Lissabon toob meid veel ühe tähtsa sammu võrra teineteisele lähemale ja lõpetab edukalt kohtumiste järeloomõju. Siiski ei vii Lissabon meid veel eesmärgini. Ratifitseerimisprotsess seisab ikka veel ees ja nõuab meilt kogu jõudu ja tõesti, meilt kõigilt.

Kas üheskoos või mitte üldse suudame me muuta Euroopa Liidu demokraatlikumaks, kodanikele lähemaisevamaks, läbipaistvamaks, tegutsemisvõimelisemaks, nii sisemiselt kui ka väliselt. Reformileping tähistab järgmist sammu õiges suunas. Ainult siis, kui teeme seda koos, suudame me kinnistada reformilepingu avalikkuse teadvuses kui lisandväärtuse kodanike Euroopa, Euroopa Liidu ja Euroopa jaoks tervikuna.

Ainult et ainuüksi reformilepinguga pole me ikka veel egoismile, natsionalismile, protektsionismile, ELi eitajatele ja ELi valelikkusele nende kohta kätte näidanud. Nad on ühiskonna ja Euroopa tuleviku vähktõbi.

Erandite meetod on ühtse Euroopaga vastuolus. Erandite meetod on väärtuste ühendust nõrgestav. See loob esimese ja teise klassi kodanikud ja ma imestan, miks Poola ja Ühendkuningriigi esindajad soovivad Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika kraavi ajada.

Me soovime, et andmekaitse üle oleks seaduslik kontroll parlamendi osalusel. Me soovime, et ametissenimetamise otsused võetaks vastu pärast Euroopa Parlamendi valimisi. Me soovime, et jätkuks sotsiaalpartnerite ja sotsiaalse dialoogi kinnistamine ning tugevdamine. Me soovime, et reformilepingu lisandväärtust avalikkusele tutvustataks, samuti Euroopa Parlamendi kaasotsustamise õiguste edasist laiendamist, sest ainult nii muutub Euroopa demokraatlikumaks, kodanikulahedasemaks ja läbipaistvamaks.

Bernard Poignant (PSE). – Härra juhataja, mis aluslepingusse puutub, siis ei peitu kurat mitte üksikasjades, vaid ratifitseerimises. Me peaksime mäletama Taanit aastal 1992, Iirimaa aastal 2001, Prantsusmaa ja Madalmaasid aastal 2005 ja isegi Rootsi euro küsimust aastal 2003. „Ei” tulemuse eest pole kuhugi peituda. Ilmselt vastutab iga liikmesriik ratifitseerimise eest ise, kas parlamentaarselt või referendumini kaudu, kuid kas kogu asja on tõesti võimatu koordineerida? Ma arvan, et kõigi ratifitseerimiste kokkutoomine võimaldaks vältida riiklike arutelude lõputut voogu ja laseks Euroopa avalikul arvamusel selgemalt välja kujuneda.

Härra juhataja, ma võin välja pakkuda aja: 2008. aasta mai esimesed kaks nädalat, sest nende kahe nädala jooksul lõppes Teine maailmasõda ja 9. mail on Euroopa päev ning 2008. aastal on Haagi kongressi, mis

pani Euroopa liikuma ja mida juhatais Winston Churchill, kuuekümmes aastapäev. Meile, prantslastele, tähendab see ka suure eurooplase, François Mitterrandi valimist 10. mail.

Sellest oleks pisut abi, kui ratifitseerimised oleksid kooskõlastatud. Lõppude lõpuks, me oleme sümbolid aluslepingust kaotanud, kuid sümbolid võib kalendrisse tagasi panna. Miks mitte kirjutada neid teatud kuupäevadele? Sest sõltumata sellest, mida me lepingu koostamisest arvame – ja meie kaasparlamendiliige hr Goebbels väljendus ses suhtes üsna järsult – me peame iga hinna eest siiski tagama, et see samm Euroopa ajaloos astutakse. Seega teen teile selle ettepaneku: nõustuge nende kahe nädalaga!

(Aplaus)

Jerzy Buzek (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, peaminister, proua juhataja, nii nagu seitse aastat tagasi, seisavad eesistujariik Portugali ees ka nüüd mõned suured ülesanded ja suured väljakutsed.

Olen veendunud, et Euroopa alusleping võetakse vastu heas õhkkonnas ja konsensusega, luues aluse ELi tulemuslikule ja tõhusale juhtimisele. See on täna kõige tähtsam; sest ainult siis saab Euroopa järk-järgult muutuda poliitiliseks jõuks ja positiivselt mõjutada maailma saatust.

Kuid majanduslik võimsus on ELis alati midagi põhimõttelist ja täna on see isegi rohkem tõsi, kui see oli seitse aastat tagasi. Meie ees seisavad globaliseerumise väljakutsed ja me soovime muutuda, ja ma tsiteerin „kõige konkurentsivõimelisemaks teadmispõhiseks majanduseks maailmas, mis suudab tagada jätkusuutliku majanduskasvu, rohkem ja paremaid töökohti ja suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse”. Kuid täna me teame, kui raske see on. Seega, sotsiaalne Euroopa, mis suurendab tööhõivet ja võitleb kliimamuutuste vastu, nii nagu see polnud seitse aastat tagasi, peab olema ka täiesti vaba turuga Euroopa. Avatud turg ilma proteksionismi ja monopolideta. Oleme selle oma kodanikele võlgu, kui soovime konkurentsi, innovatsiooni ja arengu valdkonnas tegutseda Lissaboni strateegia põhimõtete kohaselt. Meenutagem ka, et strateegia juhiste haldamine vabaturu positsioonilt on toimunud palju paremini kui haldamine liikmesriikide tasandilt.

Ja viimaks, kolmas küsimus – meie edu sõltub suuresti suhetest meie naabritega. Õnnitlen eesistujariik Portugali ELi lõunapiiri olulise kindlustamise puhul, kuid me ei tohiks minutikski unustada idapoolset mõõdet, eriti kuna ausate ja vabade valimiste tulemused Ukrainas on pakkunud meile võimaluse demokraatliku, vabaturumajandust pooldava ja Euroopat pooldava stabiliseerumise saabumiseks Euroopa Liidu idapiiril. Valimised toimusid vaid kaks ja pool nädalat tagasi ja asi on väärt, et seda Euroopa Parlamendis kuulutada.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Härra juhataja, nagu senise arutelu käigus on selgunud, on praeguse reformilepinguga väga palju kaalul, alustades liidu toimimisvõimest ja usaldusväärsest. Igal juhul Euroopa kodanikud ei mõista, et me oleme põhiseaduse lepingu ja institutsiooniliste probleemide kallal töötanud aastaid ja et seetõttu meie kui poliitiline eliit teame väga hästi, et liidu uuendamise ja reformimise huvides on need äärmiselt tähtsad, ja samas on see meile võõras, mõistetamatu arutelu. Lõpuks peame hakkama tegelema Euroopa kodanike jaoks reaalse teemadega ja nõustun Martin Schulziga, et liidu töös ei tohiks enam olla läbikukkumisi.

Ei tohiks olla enam läbikukkumisi, sest 2004. aasta laienemine oli esimene, mida ei hoidnud ära radikaalsed reformid või radikaliseerumine. Enam ei üllata, et britid käituvad nii, nagu nad käituvad, ja uue liikmesriigi esindajana ei meeldi mulle, et minu Poola kolleegid on asunud poliitilisele kursile, mis kahjuks Euroopa ühtsust ei teeni.

Reformilepingule pole alternatiivi. See on tähtis selleks, et Euroopa Parlament poleks virisemise koht, vaid institutsioon komisjonile ja nõukogule tõsiselt võtmiseks. See on samuti tähtis ka selleks, et saaksime edeneda sellistes küsimustes nagu riikide vähemused, mis on lõpuks üks Euroopa suuri probleeme – me peaks vaatama Lääne-Balkanit või Ukrainat ja Venemaad – (*lause lõpetamata*). Ilma reformilepinguta ei saa me ka selles valdkonnas sammugi edasi liikuda.

Härra juhataja, reformilepingule pole alternatiivi; on kas reformileping või liidu surm! Täna tähelepanu eest.

David Casa (PPE-DE) – Meie ees on tähtis võimalus teha Euroopa Liidust liit, mis on tõhusam ja demokraatlikum. Uus leping pakub vajalikud vahendid selleks, et Euroopa Liit saaks jätkata edasilükkumist pärast seda, kui meiega on nüüd ühinenud uued kodanikud. Meil on unikaalne võimalus ja koos peame hoolitsema selle eest, et nüüd leitaks vajalikud kompromissid, mis tagavad parema tuleviku Euroopa kodanike jaoks.

Mitu inimest on nimetanud Poolat ja Inglismaad ja nende erandeid. Jah, on tähtis, et igaüks hoiaks esil rahvuslikke huve, kuid veel tähtsam on, et me hoiaksime esil Euroopa Liidu huve, sest Euroopa Liit oleme me kõik. See ei käi mitte ainult nõukogu kohta, vaid eelkõige ka Euroopa Parlamendi kohta. Ma ei nõustu, et peaks olema mingi Euroopa Liit teatud Euroopa kodanike jaoks ja teine Euroopa Liit mõne teise riigi Euroopa kodanike jaoks. Seepärast peame kasutama võimalust, mille me järgnevatel päevadel Portugalis saame, et saata kodanikele selge sõnum, et Euroopa Liit pole stagneerunud, ja uue lepinguga tagame me, et edasiliikumine jätkub. Me tagame, et pärast Euroopa tuleviku üle pideva vaidlemise pikki ja raskeid aastaid oleme leidnud viisi kokkuleppimiseks, mis juhib meid suurema edu suunas. Leping, mis peaks tagama suurema läbipaistvuse, ja nagu juba öeldud, suurema tõhususe. Leping, mis peaks meil aitama tugevdada iga Euroopa kodaniku häält. Märgin hea meelega, et riik, mida ma esindan, suurendab oma jõudu selles parlamendis.

Euroopa Liidu ees seisavad tähtsad väljakutsed, millega me peame tegelema hakkama võimalikult kiiresti. Peame konkureerima globaliseerunud maailmas ja seepärast tuleks kinnitada vajalikud eesmärgid, et need väljakutsed vastu võtta, sellised väljakutsed nagu kliimamuutused, sisseränne, kuidas luua rohkem töökohti ja paremad tingimused meie töötajate jaoks. Nende väljakutsetega saame toime tulla vaid siis, kui meil on tõhusam ja läbipaistvam Euroopa Liit.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Härra juhataja, ma loodan, et teineteise mõistmine, mis Berliinis reformilepingu hetkel kõige olulisemate probleemide kohta saavutati, kulmineerub tulevase Lissaboni tippkohtumise positiivse tulemuse näol.

Samuti loodan, et Poola valitsus – arvestades, et 80% Poola inimestest toetab meie liikmeksõlekut Euroopa Liidus – leiab tee lepingu eelnõu lõplikuks heakskiitmiseks ning näitab sellega, et mõistab hüüdlauseid „tugev Poola tugevas Euroopas”.

Üks selle mõistmise kõige tähtsamaid saavutusi oleks põhiõiguste harta muutmine õiguslikult siduvaks ja mul on hea meel, et Euroopa Parlamendi president, komisjoni eesistuja ja eesistujariik planeerivad Euroopa Parlamendi täiskogu istungjärgul harta ühise väljakuulutamise tseremooniat. See näitab, kuivõrd tähtis on see dokument, käsitledes selliseid teemasid nagu väärikus, vabadus, võrdsus, solidaarsus, kodanike õigused ja õigusemõistmine.

Sellest tulenevalt ei mõista ma ja ei toeta Poola valitsuse seisukohta, millega soovitakse Poola kodanike jaoks erandit harta IV peatüki, pealkirjaga „Solidaarsus”, sätetest. See peatükk sisaldab sätteid seoses töötajate ja ametiühingute õigustega, mis on Poola ja Euroopa vasakpoolsetele eriti südamelähedased. Iga tark valitsus peaks hoolitsema selle eest, et tagada oma riigi kodanikele töötajate õiguste suurem ja tõhusam kaitse, eriti sellises riigis nagu Poola, millele tõi vabaduse töötajate ülestõus, kes olid ühinenud liikumiseks nimega Solidarność. Seepärast kutsun Poola valitsust üles oma seisukohta selles küsimuses muutma.

Maria da Assunção Esteves (PPE-DE). – (PT) Mitteametlik tippkohtumine Lissabonis võiks lõpetada rahutu perioodi, mille käigus Euroopa ambitsioonid murdsid piike kriisiga. Uus reformileping ei sisalda volitusi Euroopa ümberehituseks; selleks oleks vaja Euroopa põhiseadust. Kaotatud põhiseadusega võrreldes on uus leping alaväärtuslik saavutus; see on pigem väike kui et suur samm ajaloos; see on see, mis on, mitte see, mis peaks olema. Kuid see kujutab endast teatud arengut selles mõttes, et Euroopa kohandab oma institutsioone uuele geopoliitilisele olukorrale ja tulevastele aruteludele vastavaks.

Peame tunnustama, et emotsionaalne külg referendumil piiras poliitilise esindatuse puhtalt ratsionaalset külge. Avalik arvamus oli halvasti valmis visionaarseks ja kosmopoliitiliseks lähenemisviisiks, mis tõi meile ettevaatlikuma ja suletuma protsessi võrreldes protsessiga konvendis, mis sillutas teed põhiseadusele. Seda ei tohiks unustada need, kes järgmisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel laua ümber istuvad. Nõukogu ülesandeks on nüüd tagada lepingule vajalik ühtsus kooskõlas erandite maksimaalse piiramise põhimõttega, et vältida harta erandite kaudu varjatud erosiooni, mis tuleneb algsetes härrasmeeste kokkulepetes (näiteks Ioannina kompromiss) sisaldunud erandiklauslitest, ja tagada, et leping on pigem ühtne kui killustatud.

Nõukogu teine ülesanne on hallata lepingu ratifitseerimist; see on äärmiselt tähtis, et vältida kõigile kodanikele nii südamelähedase Euroopa kursi muutmist. On aeg tunnustada, et Euroopa õiguspärasus tuleneb eelkõige universaalsetest väärtustest, selle demokraatlike institutsioonide ühtsusest, ühisest sihist saavutada õiglus kogu maailmas, mis tuleneb just hiilgavast mõtlemisest. See on Euroopa õiguspärasus.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Härra juhataja, sooviksin samuti õnnitleda eesistujariiki Portugali Euroopa Liidu lepingu üle saavutatud kompromissini viinud protsessi haldamise eest. See oli väga raske protsess ja kokkuleppele jõudmine nõudis tõesti tohutuid jõupingutusi.

See leping pole meie unistuste leping, samuti ei kajasta see tänaste eurooplaste nägemusi ja unistusi. Siiski on ta see, mis meil praegu on, teekonnal unistuste ja tegelikkuse vahel Euroopa Liidus. Olen veendunud ja loodan, et leping kiidetakse heaks kõigis Euroopa riikides.

Samas pean täna siin Euroopa Parlamendis kinnitama oma kindlat vastuseisu Poola valitsuse avaldusele, mille kohaselt ta ei nõustu ELi põhiõiguste hartaga. *Non possumus*, ütlen seda *non possumus* Euroopa Parlamendis kui Solidaarsuse aktivist sõjaseisukorra päevilt. Poola näitas kogu Euroopale teed vabadusele ja demokraatialle ja täna on Poola valitsusel jultumust teatada, et ta ei kavatse meie riigis, minu kodumaal põhiõiguste hartat kohaldada. Protesteerin selle vastu selle osa Poola rahva, meeste ja naiste nimel, kes kunagi ei kavatse leppida sellega, et ELi põhiõiguste harta pole Poolale siduv.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, kõigepealt sooviksin õnnitleda eesistujariik Portugali ülesnäidatud meelekindluse, kiiruse ja aktiivsuse eest. Tänu sellele on meil täna reformilepingu tekst, mis esitatakse valitsustevahelisele konverentsile Lissabonis. Ma loodan, et valitsused seal on oma ülesannete kõrgusel ja täidavad oma kohust, nii et saaksime välja ummikseisust, milles me praegu oleme.

Samuti sooviksin eesistujariik Portugalile kinnitada, et valdav enamus selle parlamendi liikmetest seisab tema selja taga ja me ootame selles küsimuses positiivset tulemust. Eelkõige vajame me lepingut, seejärel ratifitseerimist kõigi riikide poolt.

Olen kuulnud mitmeid seisukohti, mis käsitlevad käimasolevaid jõupingutusi Euroopa suuremaks ühtlustamiseks, ja mind on üllatanud need, kes peidavad oma Euroopa-vastast filosoofiat, hütides parema järele, selleks et hävitada head. Palun olgu nad ausad: kui nad ei saavuta ELi paremat ühtlustamist või integratsiooni, siis las Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa, Poola vastavad globaliseerumise väljakutsetele üksi. Las nad kindlustavad rahu, kui omavaheline võistlus rahvuste tasandil viib meid taas kord kriisi ja võib-olla sõjani.

Peame mõistma, et nägemust Euroopa Liidust ei saa lihtsalt kalevi alla peita; me peame seda edendama ja selle realiseerima. Meie eesmärgiks peaks olema pideva arengu tagamine, nii et kõik need riigid ja rahvad omaksid ülemaailmset tulevikku, mitte vaid Euroopa tulevikku, mis toetub põhimõtetele ja väärtustele. See on nägemus, mida peame edendama, ja peaminister, see parlament toetab teid.

Alexander Stubb (PPE-DE). – Härra juhataja, väga rõõmustav on näha oma nime seinal koos välisministri ja voliniku omaga – see on suur hetk!

Kui lubate, siis käsitleksin kolme teemat. Avaliku sektori teenistujana olen isiklikult kolme valitsustevahelise konverentsi juures tegev olnud. Minu arvamus valitsustevaheliste konverentside kohta on see, et viimase 25 aasta jooksul oleme pidevalt uut aluslepingut kas ette valmistanud, selle üle läbirääkimisi pidanud või seda ratifitseerinud. Ma ei tea, kuidas teiega on – hr Corbett ja teised – aga mina olen hakanud tundma valitsustevahelise konverentsi tüdimust. Peame selle ära lõpetama. On olnud liiga palju valitsustevahelisi konverentse, need on olnud pidevad. Ma pole muutuste vastu – hoopis vastupidi –, kuid mingil hetkel tuleb meil maha rahuneda, ja ma arvan, et kahe nädala pärast me just seda teemegi.

Minu teine tähelepanek on see, et muidugi oleksin ma soovinud põhiseadust, kuid olgem nüüd rahul reformilepinguga, sellisena, nagu see on. Ta on kõvasti parem sellest, mis meil praegu on. Muidugi on meil kõigil etteheiteid, mitte viimases järjekorras erandite suhtes ja selle suhtes, kas ta on lihtsam või hoopis keerulisem. Meil kõigil on oma kõhklused, kuid tasub meeles pidada: leping annab väga tugeva välispoliitika; annab juriidilise isiku staatuse; annab põhiõigused – vähemalt mõnede meie seast – ja rohkemates küsimustes kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise. Muidugi, alati saab asju paremini teha, kuid praegu on meil just selline reformileping. Niisiis oleks minu sõnum Ühendkuningriigile ja Poolale: „rahunege maha ja nõustuge sellega”.

Lõpuks soovin öelda, et ma tõesti arvan, et oleks aeg taastada usaldus liikmesriikide vahel. Oleme olnud pidevalt negatiivsel lainel alates Nice'i läbirääkimistest, kus väikesi vastandati suurtele. Nüüd, arvan ma, oleks aeg matta sõjakirves ja taastada usaldus, nii nagu me olime sellega harjunud enne Nice'i lepingut. On aeg lõpetada institutsioonide sagimine, lahendada need küsimused ja keskenduda tegelikule poliitikale.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra juhataja, daamid ja härrad, esmalt sooviksin tänada Euroopa Parlamendi liikmeid nende väga olulise toetuse eest eesistujariik Portugali valitsustevahelise konverentsi raames tehtud jõupingutustele ja tööle, mis viib meid, nagu me loodame, meie liidu uue lepinguni.

Neile, kes väljendusid vähem soosivalt või isegi oponeerisid, sooviksin öelda, et eesistujariik võtab neid muresid ja kriitikat arvesse ning see on ka meie kohus, sest me peame seda kõike osaks koostööst meie töö ja jõupingutuste käigus ja loomulikult tuleb neid ka arvestada.

Ma usun, et see oli Graham Watson, kes siin ütles, et Portugali peaministril peab olema tunne, nagu valmistaks ta oma sõjaväge ette lahinguks valitsustevahelisel konverentsil 18. ja 19. oktoobril. See on üks viis asjale vaadata ja ma ütleksin, et olen selle armee sõdur, lootuses, et siin veel palju sõdureid ennast üles annab ja meie armeega ühineb, nii et Lissabonis võiksime me tõepoolest uue Euroopa Liidu lepinguni jõuda.

Valitsustevaheline konverents on oma töö juristide ja ekspertide tasandil lõpetanud. Nüüd on poliitikute kord õiglasel tasandil esineda ja ma olen kindel, et poliitikud ja valitsusjuhid püsivad oma ülesannete kõrgusel. Siin on öeldud, et me ei tohi läbi kukkuda ja eesistujariik Portugal nõustub täielikult selle avaldusega. Me ei tohi läbi kukkuda, kui ehitame üles kokkuleppe, mis, olen kindel, leiab kõigi toetuse; teisiti ei saa see olla.

Me pöörame tähelepanu kõigi valupunktidele, huvidele ja muredele. Me ei heida kedagi kõrvale. Nagu öeldud, oleme seepärast edus kindlad, arvestades meeololu, et see arutelu, mis ehk on kestnud liiga kaua, tuleb lõpetada, samuti arvestades, et tuntakse tungivat vajadust koostöövaimu, ühtsuse ja positiivse energia loomiseks, selleks et saaksime tegeleda paljude muude probleemidega, mis meid tulevikus ootavad ja mida on siin ka nimetatud: kliimamuutused, energiaküsimused, sisseränne, meie oma sisemine reform, millega me peame hakkama saama, et toime tulla üldisemate globaliseerumise probleemidega. Olen kindel, et Lissabonis tuntakse kärsitut vajadust lepingu sõlmimiseks, mis inspireeris meid võitma muudel rinnetel, ning kui me pöördume siia tagasi järgmiseks täiskogu istungjärguks, siis on meil võimalik tuua teile rõõmusõnumeid ja häid uudiseid.

Sooviksin veel kord tänada Euroopa Parlamendi liikmeid toetuse eest meie juristide meeskonnale ja olen kindel, et toetus neile jätkub ka edasistes etappides, mida ka paljud sõnavõtjad siin lubanud on.

Vaid paar sõna Lissaboni strateegiast, et tänada João de Deus Pinheiro't tema kõne eest. Me toome Lissaboni strateegiat käsitlevasse arutellusse sisse uue momendi ning see on seotud strateegia välispoliitilise mõõtmega. See on fundamentaalselt seotud vajadusega sätestada eeskirjad, reguleerida valdkondi, kus eeskirjad ja reguleerimine puuduvad, selleks et saavutada tegelik areng, sotsiaalne stabiilsus, majanduslik stabiilsus ja rahu korrastatud ja reguleeritud maailmas, kus eeskirjad ja standardid on kõigile selged, sest me kõik peame sellega nii-öelda tegelema, et maailm, mida me ehitame, oleks tõesti kõigi jaoks parem.

Nagu ma ütlesin, tulen ma siia koos eesistujariigiga. Ma tean, et ka Portugali peaminister kavatseb saabuda ja järgmisel täiskogu istungil olen ma koos temaga siin; oleme kindlad, et võime siis teatada, et Euroopa Liidul on uus leping: reformileping.

Margot Wallström, *Euroopa Komisjoni asepresident*. – Härra juhataja, palju tänu teile selle huvitava arutelu eest. Nii õpib alati palju uut ja ma võin muidugi lubada, et teavitان kõigest ka komisjoni. Olen hoolikalt märkmeid teinud, nii et me saame asjaga edasi minna ka järgmisel esmaspäeval Luxembourgis toimival koosolekul.

Olen kuulnud kolme otsest küsimust, millele sooviksin vastata nii hästi kui suudan. Esimene on seotud parlamendi kaasamisega esimese kõrge esindaja ametissenimetamise menetlusse. Reformileping kordab siin 2004. aasta teksti. Olen kindel, et kui see hetk kätte jõuab, siis soovivad kõik leida pragmaatilist poliitilist lahendust, mis oleks kõigile osapooltele vastuvõetav. Te muidugi mäletate pärast viimaseid laienemisi toimunud volinike ametissenimetamise pretsedenti. Ka siis sai parlament praktikas oma tahtmise, ehkki õigusaktide tekstid polnud selged. Ma arvan, et meie huvides on tagada, et parlamendil oleks kogu menetluses rahuldav roll.

Teine küsimus puudutab ELi lepingu artiklit 24 isikuandmete kaitse kohta julgeoleku valdkonnas. Siin vähemalt saan ma vastata komisjoni eest, kes mõistab parlamendi muret seoses sätetega, mis käsitlevad konfidentsiaalsete andmete edastamist liikmesriikide poolt. Praegusel kujul võimaldab ELi lepingu artikkel 24 nõukogul üksi selles valdkonnas eeskirjad kehtestada, ilma et oleks võimalik Euroopa Parlamenti kaasata. Kõnealune uus säte tuleneb muidugi valitsustevahelise konverentsi volitustest. See kehtib ainult liikmesriikide suhtes, samas kui Euroopa institutsioonide suhtes kehtib üldine kord ja ettenähtud menetlus vastab väga konkreetsele korrale, mis on sätestatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas. Siinkohal tähendab see seda, et Euroopa Kohtu pädevus on piiratud. Ma kardan, et kokkulepitud volituste sisu osas on siin väga vähe muutmisvõimalusi, kuid igal juhul soovin ma teile kinnitada, et me ei tõlgenda seda artiklit nii, nagu see hõlmaks näiteks ELi lepingut Ameerika Ühendriikidega reisijate isikuandmete kohta. Kuna lepingul on

praegu kolmanda samba õiguslik alus, siis on komisjon seisukohal, et tulevikus kuulub see Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtu tavapärase pädevuse piiresse. Nii näeb neid küsimusi komisjon.

Oma istekohalt näen ma tegelikult kõiki meie külalisi. Ma pole kindel, kas me suudame alati väga selgelt öelda, mida me siin arutame, kuid olen kindel, et külalised on saanud tunda just seda tühimust, mida põhjustab selline arutelu ja asjaolu, et mõned on lepinguga väga rahul ja ütlevad, et see hea kompromiss; teised pole üldse rahul ja ütlevad, et leping pole piisavalt hea; kolmandad jälle ütlevad, et me läheme liiga kaugele. Muidugi kajastab see poliitilist olukorda ja keerulisi poliitilisi mängu, mis järgnevad pärast pikka diskussiooni selle üle, kuidas me saame oma otsustamismenetlusi ümber kohandada, selleks et laiendada Euroopa Liit 27 liikmesriigini; kuidas me tegelikult suudame arvesse võtta ka uusi, hiljuti esilekerkinud teemasid, näiteks kliimamuutused ja energia; kuidas saaksime olla avatumad ja tõhusamad.

Kõik meie külalised meenutavad mulle ka seda, et vaatamata sellele, milline saab olema tulemus – ja me usume ja loodame, et Portugali eesistumisel saavutame me hea tulemuse, et me suudame uue reformilepingu osas kokkuleppele jõuda –, peame me suhtlema; me peame kodanikega kontaktis olema ja andma selgitamisel oma parima. Ma loodan, et komisjon ja Euroopa Parlament suudavad ka suhtluseks vajaliku tegevuse osas ühiselt kokku leppida, tagades, et me esitame teksti, mis on võimalikult mõistetav ja loetav; et me suudame luua euroopaliku diskussiooni, nii et te saate, loodetavasti, jälgida arutelusid muudes liikmesriikides, samuti ka kõigi meie, kõigi meie institutsioonide poliitilist pühendumist kodanikega suhtlemisel: selgitada, kaitsta ja ka kuulata. Selline on meie roll edaspidi.

See siin on ainult algus. Meid ootab ka ratifitseerimine ja rakendamine. Kuid mis puudutab mind ja komisjoni, siis me usume, et tegemist on hea reformilepinguga – mitte täiuslikuga: tegemist on muidugi kompromissiga; me poleks soovinud erandeid, vaid pigem tugevat toetust asja sisule, eriti põhiõiguste harta osas, kuid meil on kompromiss, meil on leping kõigi liikmesriikide vahel – ja nüüd tuleb see võimalikult hästi tööle panna.

(Aplaus)

Juhataja – Sellega on päevakorrapunkti arutelu lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Alexandra Dobolyi (PSE), kirjalikult. – (HU) Ungari on alati propageerinud põhiseaduse lepingu – või, uuel kujul, reformilepingu toetamist. Ungari huvi ja liidu eesmärk on, et me tagaksime rahu ja meie põhihuvid ning edendaksime liidu kodanike, keda nüüd on juba umbes 500 miljonit, heaolu. Euroopa on muutunud ja maailm on muutunud. Uutele julgeolekuohtudele tuleb reageerida uute strateegiate ja uue poliitika kaudu. Euroopa peab valmistuma muutusteks kõigis valdkondades.

Ma usun, et reformileping võib aidata määrata Euroopa kurssi, määratleda selle tulevast toimimisraamistikku, poliitikat ja sellist Euroopat, kus sooviksime elada ja edukad olla.

Pea tähtsaks et, riigipead ja valitsusjuhid tegutsesid 18.–19. oktoobri mitteametlikul tippkohtumisel vastutustundlikult, heites kõrvale oma ajaloolised vastuolud, ning et nad jõuaksid liitu õiges suunas juhtiva reformilepingu lõpliku teksti osas ühehäälele otsusele.

Tippkohtumise eesmärgiks on võtta vastu reformilepingu tekst, suurendades sellega laienenud Euroopa Liidu tõhusust ja tõstes Euroopa Parlamendi, ainsa valitava organi, rolli, samuti tugevdada liidu välistegevust. Euroopa Parlament on seni lubanud ja lubab ka tulevikus põhiseaduslikule protsessile ja reformilepingu loomisele oma täielikku toetust ja on kindel, et 27 liikmesriiki ratifitseerivad selle võimalikult kiiresti. Parlamendi fraktsioonide esindajad tagavad, et parlament on Lissaboni tippkohtumisel kohal, seega samuti tugevdades reformilepingu loomist.

Kõige olulisem on see, et vajame Euroopat, milles 27 liikmesriiki tunnevad ühist vastutust vajalike sammude astumiseks parema tuleviku nimel.

Aeg on saabunud ja Lissabonis peame seda tõestama!

Margie Sudre (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Reformilepingu eelnõu vastab täpselt 27 liikmesriigi poolt juunis antud mandaadile. See muudab nende poliitilise tahte kirjatäheks ja peaks võimaldama Euroopa Liidul jätta seljataha poliitiline ummikseis, milles on rohkem kui kümne aasta jooksul viibitud.

Ma palun nüüd Euroopa Ülemkogu liikmetel sõna pidada ja lõpetada mandaadiväliste küsimuste tõstatamine *in extremis*.

Praegu pole aeg väikesteks viimase minuti kokkulepeteks, äkilisteks natsionalistlikeks reaktsioonideks või põiklemisrefleksideks, mis loovad ohu, et leping kaotab igasuguse ühtsuse, mahutades endasse hulganisti erandeid.

Selle teksti vastuvõtmisel tuleks kinni pidada ettenähtud ajakavast, et Lissaboni leping saaks jõustuda 1. jaanuaril 2009.

Me peaksime nüüd keskenduma teadlikkuse tõstmisele kaaskodanike seas, kes praegu on Euroopa Liidu suhtes nõudlikumad ja kriitilisemad. Nad vajavad selgitusi ja me peaks neid jagama, näidates, et oleme head õpetajad.

Meie kõigi kohus on jagada meie entusiasmi selles uues olukorras, mida iseloomustab nii Euroopa mõtteviisi juurde tagasipöördumine kui ka demokraatliku läbipaistvuse norm.

17. Parlamendi koosseis

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Alain Lamassoure'i ja Adrian Severini põhiseaduskomisjoni nimel esitatud raport Euroopa Parlamendi koosseisu kohta (2007/2169(INI)) (A6-0351/2007).

Alain Lamassoure (PPE-DE), raportöör. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, resolutsiooni ettepanek on vastuseks Euroopa Ülemkogu juunis tehtud üleskutsele. Lepingu eelnõu artiklis 9 A on sätestatud, et parlamendi tulevane koosseis on teiseste õigusaktide teema. See on Euroopa Ülemkogu ühehäälselt vastu võetud otsus, Euroopa Parlamendi algatusel ja nõusolekul. Nõukogu kutsub meid üles selgitama, kuidas see menetlus peaks töötama. Ta tahab näha, kuidas me selle kuuma kartuliga hakkama saame.

Meie parlamendile on see tõeline poliitiline väljakutse. Kas suudame välja tulla reformiga, mis käib meie endi kohta? Eelmisel korral paluti meil seda teha 2000. aastal ja siis ei saanud parlament hakkama. Seetõttu on põhiseaduskomisjonis saavutatud hääletamise tulemus juba ise märkimisväärne poliitiline saavutus. Kindlustasime suure enamuse: kaks kolmandikku lõplikul hääletusel ja peamises küsimuses, liikmesriikidevahelise kohtade jaotuse tegelike arvude osas, kolmveerand.

Milles seisneb probleem? Esmalt tuleb meenutada, et praegune 785 Euroopa Parlamendi liikmega parlament ei vasta enam uuele õiguslikule olukorrale, mis tuleb muudetud Nice'i lepingust. Uute otsuste puudumisel tuleks kohaldada seda süsteemi, mis põhineb 736 Euroopa Parlamendi liikmel. Seni on nõukogus ja parlamendis liikmesriigid jagatud kategooriateks: ülisuured riigid, mõned suured, mõned keskmise suurusega, mõned väikesed jne. Igal kategoorial on nõukogus samasugune hääleõigus ja sama arv kohti parlamendis.

Nüüd on see möödas! Tulevane leping võtab selle süsteemiga seoses kasutusele kahte tüüpi uuendused. Ühest küljest on tegelikud arvud: kuni 750 Euroopa Parlamendi liiget ning igale liikmesriigile ülempiir 96 ja alampiir 6 kohta. Teisest küljest on põhimõte: ülem- ja alampiiri vahel peavad liikmesriigid olema esindatud vastavalt kahaneva proportsionaalsuse põhimõttele ja meie töö parlamendis on see põhimõte täna määratleda, nimelt valida, kui palju hakkab olema proportsionaalsust ja kui palju kahanevust või kui ülesindatud kõige väiksema rahvaarvuga riigid on ja kui alaesindatud kõige suurema rahvaarvuga riigid on.

Komisjon teeb ettepaneku tõlgendada seda põhimõtet järgmiselt: esiteks, lepinguga antud suurimad ja vähimad arvud tuleb täielikult ära kasutada. Konkreetselt 750 koha ülempiiri kasutamine annab meile n-õ väikese kohtade reservi, nii saab kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet kohaldada ilma ühegi riigi kohtade arvu vähendamata. See on oluline poliitiline valik ja selles osas on ühehäälsuse saavutamine Euroopa Ülemkogul absoluutselt vajalik.

Teiseks, mida suurem on riigi elanikkond, seda suurem on loomulikult ka õigus suurele kohtade arvule. Kolmandaks, mida suurem on riigi elanikkond, seda rohkem elanikke esindab iga sellest riigist valitud Euroopa Parlamendi liige. Näiteks praegu, härra juhataja, esindab Hispaaniast pärit Euroopa Parlamendi liige enam kui 875 000 inimest, samas kui Saksamaalt pärit liige esindab ainult 832 000 inimest. Seni ületab Saksamaa elanikkond Hispaania oma kahekordselt. See ebakõla kõrvaldatakse, eraldades Hispaaniale neli lisakohta. Kokku puudutab väljapakutud kohtade arvu suurendamine kümmet riiki.

Oleme täiesti teadlikud asjaolust, et see on ainult ajutine lahendus. Oleks soovitatav esitada mingi matemaatiline valem, mida automaatselt kohaldataks mis tahes tulevase laienemise puhul, kuid tihe ajakava ei võimaldanud meil seda teha. Siiski esitatakse resolutsioonis selle kohta paar soovitusi. Samuti tuli meil kasutada ainsaid kättesaadavaid elanikkonna andmeid, st Eurostati omasid, sest kodanikelt endilt me mingeid andmeid ei saanud. Adrian Severin räägib selle kohta lähemalt.

Lõpuks hoiataksin ma kolleege muudatusettepanekute eest, mis on vastuolus raporti aluspõhimõtetega ja mille mõju, sõltuvalt asjaoludest, seisneks suurtele riikidele väikeste ees ebanormaalse eelise andmises või vastupidi, väikestele suurte ees, millisel juhul oleks meie töö olnud asjatu, sest ilma nõukogu ühehäälisusega peame me jääma Nice'i lepingu 736 koha juurde.

Seega, daamid ja härrad, palun hoiduge oma riikide kohta ülepakkumist korraldamast. Me oleme kulutanud pärastlõuna sellele, et kuulutada, et teiste institutsioonide ees oleme me ainus demokraatlik institutsioon, kes kaitseb eurooplaste huve. Täna on meil nüüd suurepärase võimalus näidata, et meie teod lähevad kokku meie sõnadega.

(Aplaus)

Adrian Severin (PSE), raportöör. – Härra juhataja, meie, minu ja hr Lamassoure'i ettepanekud, mida on kinnitanud põhiseaduskomisjon, parandavad mitmel viisil praegust tava selles osas, mis puutub Euroopa Parlamendi koosseisu. Kui need ettepanekud vastu võetaks ja neid asjakohaselt tugevdaks, siis poleks enam kunstlikke rühmitusi, suvalisi läbirääkimisi, peatuks laienemine Euroopa Parlamendi tõhususe arvelt, mis alati suureneb koos liikmesriikide arvu suurenemisega. Suureneks esindatus, mis põhineks demograafilisel olukorral ja mitte nimelistel või sümboolsetel õigussuhetel, esindatuse kahanev proportsionaalsus suurendaks suurte ja väikeste riikide vahelist solidaarsust ja samuti kodanike esindatusel põhinevat õiguspärasust, mis tuleneks asjaolust, et Euroopa Parlamendi valivad Euroopa kodanikud.

Tuleks tähele panna erinevust ühelt poolt Euroopa Parlamendi demokraatliku õiguspärasuse, mis põhineb Euroopa kodanike häälte, ja teiselt poolt riikide esindatuse vahel Euroopa Parlamendis, mis põhineb liikmesriikide demograafilisel olukorral. Meie, Euroopa Parlament, esindame samaaegselt nii kodanikke kui ka riike.

(Rahulolematu sumin)

Nagu näete, ütlevad mõned kohe, et ainult kodanikud, teised jälle ütlevad, et ainult riigid. Me oleme Bundestag ja Bundesrat samal ajal. Nende aspektide selget eraldamist peaks võib-olla kaaluma tulevikus, kuid esialgu – kui oleme kord nõustunud, et kodanikud on need, kes hääletavad, ja et kahanev proportsionaalsus peaks arvestama riikide territooriumidel elavate kogukondade suurusega – vabandage, kuid me oleme mõlemad.

Muidugi vajab Euroopa kodakondsuse mõiste selles raamistikus veel selgitamist ja ma loodan, et seda tehakse lähimas tulevikus. Meie raport pole siiski esialgne, vaid on üleminekuraport. Seda sellepärast, et ma usun, et meie määratletud põhimõtted püsivad kaua, kuid vaja on minna edasi, ja ma olen kindel, et tulevikus on võimalik edasi liikuda, lähtudes sellest, mida me teile juba välja oleme pakkunud. Seetõttu oleme lisanud mitu läbivaatamisklauslit, mis meie – hr Lamassoure'i ja minu – arvates tagavad paindlikkuse, kohanemisvõime ja edasise arengu selles osas, mis puudutab parlamendi koosseisu.

Meie raportis ei karistata kedagi. Võib-olla kiidetakse neid, kellel on parem rahvastikupoliitika, ja kindlasti kutsutakse üles paremat rahvastikupoliitikat, sealhulgas rändepoliitikat, ellu viima. Ma ei arva, et keegi kaotaks ja võib-olla nullväärtusega mängus keegi ka ei võida. Niikaua kui meil on demokraatlikult õiguspärane parlament, võidavad kõik.

Meil on mõned muudatusettepanekud. Mõned kolleegid sooviksid vähendada kahanevust proportsionaalsuse kasuks – rohkem proportsionaalsust tähendab rohkem parlamendikohti suurtele riikidele. Teised sooviksid rohkem kahanevust ja mitte rohkem proportsionaalsust. Rohkem kahanevust tähendab rohkem parlamendikohti väikestele riikidele. Seepärast usun ma, et me peame tagasi lükkama mõlemad äärmuslikud variandid, selleks et tugevdada valikut, mis on, nõustun, et ebatäiuslik, kuid mis esialgu on parim. See on valik, mille hr Lamassoure ja mina välja pakume. Mõned vaataksid soovitude alusel. Mõned sooviksid, et kõik nende riigi kodanikud arvesse võetaks, sõltumata nende asukohariigist. Mõned sooviksid, et arvesse võetaks kõik nende riikide elanikud. Mõned sooviksid arvestada ainult riigis elavate Euroopa kodanikega. Seega on meil eriarvamusi. Ainus lahendus on jääda olemasoleva tava ja tegelike Eurostati andmete juurde.

Lõpuks on mõned, kes võitlevad poliitilise maine pärast ja arvavad, et kui me pole siin parlamendis võrdselt esindatud, siis pole me võrdsed oma poliitilise kaalu poolest. Ma arvan, et kui me kord oleme kahanevusega – ja proportsionaalse kahanevusega – nõustunud, siis ei saa need kunstlikud rühmitused enam säilida. Kui me seda resolutsiooni vastu ei võta, siis kardan ma, et Euroopa Parlament annab sellega sõnumi, et ta pole suuteline olulise reformiga toime tulema ja peab alati ära ootama, et täidesaatev institutsioon tema eest otsustaks. Ma arvan, et valitsustevaheline konverents saaks esimese ebaõnnestumise osaliseks juba enne, kui ta isegi suudab hakata arutama oma päevakorras olevaid küsimusi, ja see ebaõnnestumine võib olla eelmänguks täielikule läbikukkumisele. Ma kardan, et kõik pöörduvad tagasi Nice'i ja mitte illusoorsete unistuste juurde.

Ma kardan seega, et me saadame sõnumi, mis tähendab lõhet suurte ja väikeste riikide vahel, ning see õnnestaks mis tahes unistust ühtsusest, õiglusest ja kaasamisest. Seepärast lõpetan üleskutsega kõigile oma kolleegidele. Rakendagem oma eurooplase vastutustunnet ja Euroopa solidaarsust. *Hic Rhodus, hic salta!* Siin on Rhodos, tõestagem, et me oleme tõelised eurooplased ja mitte ainult siis, kui me komisjoni ja nõukogu õpetame.

Ingo Friedrich, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, raport selgitab midagi, mille eest sooviksin siiralt tänada mõlemat raportööri, härrasid Lamassoure'i ja Severini. See teeb selgeks, et me pidevalt ületame sätestatud alam- ja ülempiire. Sooviksin väljendada oma tänu konkreetset selle eest. See selgitus on tähtis meie kõigi jaoks.

Teiseks on raportil kaks tulemust. Esiteks, mida vähem kahanevat skaalat me kasutame, mida rohkem kaldume proportsionaalsuse suunas, seda rohkem suureneb parlamendi tõeline autoriteet ja õiguspärasus. Vastuolu selles, kui palju kahanevust me vajame – kui palju vähem, kui palju rohkem – vajab pidevat reguleerimist ja siin on minu arvates loogiline öelda, et mida vähem kahanevust, seda suurem õiguspärasus. Sakslasena ütlesin ka, et on muidugi pisut problemaatiline, et meie sakslased oleme ainsad, kes Nice'iga võrreldes vähem kohti saavad. Sooviksim siinkohal pisut rohkem toetust, sest arutelu Saksa ajakirjanduses on selles osas väga selgesõnaline. Me nõustume sellega, sest ka meie usume, et Euroopa aspekt on tähtsam kui kõik muud.

Lõpuks, kaks tulemust, mida me peaksime tuleviku tarbeks kasutama. Esiteks, pikas perspektiivis peaksime tõesti töötama loogilise süsteemi loomise nimel, mille raames poleks vaja pidevalt uusi läbirääkimisi pidada. Teiseks on kaks vastuolulist muudatusettepanekut, 2 ja 3. Meie fraktsioon on otsustanud, et sõltumata sellest, kuidas kahes vastuolulises küsimuses hääletatakse, hääletab fraktsioon lõppkokkuvõttes Lamassoure'i ja Severini raporti poolt. Nõukogul pole vabandust. Muudatusettepaneku 2, mis arvude poolest vaid pisut erineb Lamassoure'i raportis esitatutest, tulemus oleks, et nõukogu saab parlamendilt sõnumi ajavahemiku 2009–2014 kohta. Seega meie parlament ja kõik fraktsioonid on kokkuvõttes minu arvates oma kohustused täitnud ja nõukogu võib otsustada, kui soovib.

Suur tänu ausa arutelu eest niivõrd raskel teemal!

Richard Corbett, *fraktsiooni PSE nimel*. – Härra juhataja, fraktsiooni PSE nimel sooviksin kõnealust raportit toetada. Meie fraktsioon kavatses selle poolt hääletada ja me loodame, et tekst, mis kiideti parlamendikomisjonis 70% häälteenamusega heaks, kiidetakse nüüd heaks samavõrd võimsa enamuse poolt parlamendis tervikuna.

Raportöörid on keskendunud – ja seda mõislikult, pidades silmas uues lepingus sätestatud õiguslikke piiranguid ja ajapiirangut enne valitsustevahelise konverentsi lõppu – praeguse kohtade jaotuse peamiste ebakõlade korrigeerimisele, selle asemel et esitada ettepanek kogu süsteemi radikaalseks ümberkujundamiseks, mis oleks valitsustevahelise konverentsi ainult patiseisu viinud ja ohustanud uue aluslepingu heakskiitmist ja ratifitseerimist.

Konkreetset ei vähendata ühegi liikmesriigi kohtade arvu, millele riigil on õigus vastavalt olemasolevatele aluslepingutele, kus nähakse ette kohtade jaotuse alates 2009. aastast, v.a muidugi juhtum, mis on sätestatud asutamislepingus endas Saksamaa Liitvabariigi kohta. Selle ainsa erandiga ei vähendata ühegi riigi kohti võrreldes sellega, mis on ette nähtud juba aluslepingus aastaks 2009.

Nüüd muidugi mõned kolleegid proovivad oma liikmesriigile rohkem kohti võita, väites mõnikord, et nende riigi elanikkond on ühtäkki palju suurem kui me kõik eeldasime, suurem kui Eurostati andmed, mida kõik, sealhulgas nõukogu, kasutavad.

Teised väidavad riigi maine kaalutlustest lähtuvalt, et neil peaks olema sama arv kohti kui mõnel teisel konkreetset liikmesriigil. Pean tunnistama, et olen väga üllatunud Itaalia valitsuse suhtumise üle. Ma mõistan, et hr Prodi ja tegelikult ka mõned Itaalia parlamendiliikmed on väitnud, et on äärmiselt oluline, et Itaalia saaks sama arvu kohti kui Prantsusmaa ja Ühendkuningriik. Samas nõustusid nad – me kõik nõustusime – kahaneva proportsionaalsuse põhimõttega: see on proportsionaalsus elanikkonna suhtes. Ma nõustun, et minu kodumaa saab ühe koha vähem kui Prantsusmaa, ehkki siiani oli meil alati võrdne arv kohti. Ma ei mõista, miks peaks Itaaliale nii raske olema samadel põhjustel nõustuda väiksema kohtade arvuga Prantsusmaaga võrreldes. Ja mind üllatab, et selle riigi valitsus, kes nii tihti on väitnud, et on meile kõigile ühenduses eeskujuks, et ta on jõuliselt Euroopale pühendunud, et ta pole natsionalistlik, seab alati Euroopa riiklike huvidega võrreldes esikohale, et nüüd äkki Itaalia ja hr Prodi väidavad, et Itaaliale peaks riiklikust mainest lähtudes olema sama arv kohti kui Prantsusmaal ja Ühendkuningriigil, ehkki tema elanikkonna suurus on tegelikult erinev.

Lõpetuseks kutsun täiskogu tungivalt üles raportit heaks kiitma, muudatusettepanekud tagasi lükkama ja sellega Euroopa Ülemkogule selget sõnumit edastama.

ISTUNGIT JUHATAB: MECHTILD ROTHE

Asepresident

Andrew Duff, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Proua juhataja, fraktsioon ALDE kavatseb samuti Lamassoure'i ja Severini raportit toetada. Valitsustevaheline konverents palub meil oma koosseisu vastavalt reformilepingule muuta ja see on täiesti asjakohane palve. Meie kui parlament peame saatma tugeva ja selge sõnumi, et suudame selliseid keerulisi ja julgeid otsuseid vastu võtta.

Pole selget lõplikku valemit. Lõige 6 kasutab praktilist ja mõistlikku kahaneva proportsionaalsuse määratlust. Muidugi ma saan aru, et mõned riikide delegatsioonid üritavad oma seisu kaardilauas parandada, kuid on näha, et kõik need ettepanekud on omavahel vastuolus. Kõik need, kes püüavad süsteemi muuta, kukuvad läbi. D'Hondti ettepanek annaks liiga palju jõudu suurematele riikidele ja ma ütleksin hr Friedrichile, et tema ettepanek rikub lepingus sisalduvat kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet. Nn ruutjuure süsteem (mille puhul kohad jaotatakse ruutjuure alusel elanike arvust – toim) annab liiga palju jõudu väiksematele riikidele.

Olen täiesti nõus sellega, et itaallased tõstatavad huvitava küsimuse statistilise aluse kohta ja meie kui parlament peaksime uurima erinevust kodanike, residentide ja valijate vahel. Kuid see küsimus on erakordselt keeruline ja on tihedalt seotud riikliku suveräänsusega valimisõiguse ja kodakondsuse valdkonnas. Me ilmselt ei suuda sellist probleemi lahendada nädala jooksul enne valitsustevahelise konverentsi lõppu.

Pärast valitsustevahelist konverentsi esitab põhiseaduskomisjon raporti, mille juures mul on eesõigus olla raportööriks, nii et ma saan käsitleda kõiki neid küsimusi ja teha ettepaneku 1976. aasta esmaste õigusaktide reformi kohta. Kuid see kõik pigem kuulub järgmisse aastasse kui et sobib arutamiseks praegu.

Vahepeal aga toetagem tugevalt käesolevat ettepanekut ja saatkem valitsustevahelisele konverentsile lahendus ja mitte probleem.

(Aplaus)

Brian Crowley, *fraktsiooni UEN nimel*. – Proua juhataja, sooviksin ühineda oma kolleegidega, tänades kaasraportööre nende jõupingutuste eest seoses väga raske ja keerulise küsimusega.

Lõppude lõpuks, vaatamata sellele, mida mõned kolleegid öelda võivad, kalkunid ju ei hääleta jõulude poolt, miks peaks siis ükskõik milline praegune Euroopa Parlamendi liige hoolitsema selle eest, et oma kohast ilma jääda? Neil, kes soovivad igas riikide kategoorias maksimaalset võimalikku parlamendikohtade arvu, on maksivad argumendid. Ma ei kiirustaks sellist suhtumist hukka mõistma. Sest kui üldse neid küsimusi arutada, siis vaadates tagasi muutustele, mis on aset leidnud pärast esimesi otseseid Euroopa Parlamendi valimisi 1979. aastal, näeme tohutuid demograafiliste ja elanikkonda puudutavate suundumuste muutusi kogu Euroopa Liidus, mida mitte viimases järjekorras pole põhjustanud Euroopa Liidu laienemine Ida-Euroopasse 2004. aastal, mis võimaldas väga paljude vaba ümberasumist teistesse riikidesse, mis omakorda tõi kaasa suuri muutusi riikide elanikkonnas.

Ma arvan, et üks asi, mida me peaksime hoolega arutama (ja me võime kahaneva proportsionaalsuse üle arutada seni, kuni päike looja läheb), on see, et alati on olnud olemas tasakaal erinevate institutsioonide ja ka suuremate ja väiksemate liikmesriikide vahel tagamaks, et mitte ükski institutsioon ei saavutaks teise üle täielikku kontrolli või et suuremad liikmesriigid ei rõhuks keskmisi või väikeseid liikmesriike. Seetõttu on tähtis seda tasakaalu nii palju kui võimalik säilitada.

Tervitan seda, et raportöörid nõustusid kompromissmuudatusettepanekuga seda institutsioonidevahelist tasakaalu säilitama. Kui me aga lisaks sellele vaatame arve, mida on kasutatud – ja Eurostati andmetega seoses on kolleegid siin nii mõnegi tsitaadiga esinenud –, siis 27 riigist 15 puhul kasutab Eurostat nende kohta andmeid, mis pole muud kui kõnealuste riikide riiklike statistikaametite esialgsed andmed. Seega võetakse kõigest esialgsete andmete alusel vastu otsuseid, millel võib tulevasele parlamendikohtade jaotusele olla kestev mõju.

Samuti tuleb meil silmas pidada tulevast laienemist, millega võetakse liikmeks Horvaatia, mis samuti mõjuks negatiivselt. Seepärast kutsuksin selles küsimuses hääletamisel üles ettevaatlikkusele.

Johannes Voggenhuber, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Proua juhataja, meie fraktsioon selle raporti poolt ei hääleta, sest väljapakutud esindatuse süsteem ja kohtade jaotus lähevad mööda elementaarsetest demokraatlikest põhimõtetest, säilitavad ajaloolise ebavõrdsuse ja on vastuolus parlamendi olemusega, milleks on kodanike ja valijate esindus.

Need pole unistused, mida täide ei viidaks. Jah, hr Severin, palju on neid, kes tahavad palju, kuid see, mida me kõik peaksime tahtma, on omada ettekujutust selle kohta, mis asi on parlament. Parlament ei ole – nagu raportöörid meile oma kirjas eile õhtul ütlesid – liikmesriikide sotsiaal-majandusliku võimsuse kajastus. Ei, ta on valijate esindus ja ei midagi muud. Ta kas on kodanike esindus või siis pole ta parlament! Tegemist pole parlamendiga, kui puudub temale aluseks olev deemos, ja pole tõsi, et kodakondsuse mõistel Euroopas pole midagi ühist selle mõistega rahvusvahelises õiguses või näiteks Ameerika Ühendriikides. See on täpselt seesama ja soovitaksin teil vaadata olemasolevaid lepinguid. Soovitaksin teil heita pilk ELi põhiõiguste hartasse, kus nende kodanike õigused on sätestatud. Soovitaksin teil vaadata eeskirju, mis reguleerivad pääsu Euroopa Kohtusse. Soovitaksin teil vaadata eeskirju, mille alusel meid valijateks registreeritakse. Siis te mõistaksite, et kõige lihtsam asi maailmas on selgitada välja, kes on selle liidu kodanik ja kellel on õigus seda parlamenti valida. See otsustatakse iga viie aasta järel.

Elanikud, elanikkond, need on sotsiaal-majandusliku võimsuse sümbolne väljendus. Kuid siin me juba korra kukkusime läbi, kui meilt Nice'is küsiti: austatud parlament, lihtsalt öelge meile palun, milline te soovite, et teie koosseis oleks? Sel korral ei saanud me hakkama. Kahjuks pole me kasutanud vahepealset seitset aastat, et selgeks teha, mis see parlament on. Seepärast hindame me siin ümber ajaloolist mõtetust ja ajaloolisi praktilisi piiranguid, mis seni on esile kerkinud. Neil pole absoluutselt mingit pistmist demokraatia ja põhiseaduse üle mõtlemisega.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Proua juhataja, minu fraktsioonis on erinevaid seisukohti. Siiski toetan härrasid Lamassoure'i ja Severini. Selle raportiga jätab parlament endale vastutustundlikult algatusõiguse esitada ise ettepanek oma tulevase koosseisu kohta. See on nii tänu mõlema raportööri intensiivsele tööle tõelises Euroopa vaimus. Ettepanek on hästi tasakaalustatud, põhineb selgel, arusaadaval ja läbipaistval süsteemil ja seda on võimalik säilitada ka tulevaste laienemiste käigus.

Ettepanek järgib mitmekesisuse põhimõtet. Kasutades kõiki võimalikke 750 kohta, tagab see ka, et tulevikus esindab parlament kõigi riikide peamiste poliitiliste suundumuste kogu spektrit. Ettepanek põhineb ka solidaarsuse põhimõttel, seega suurema elanikkonnaga liikmesriigid nõustuvad väiksema mõjujõuga, selleks et võimaldada väiksematel, väiksema elanikkonnaga liikmesriikidel olla paremini esindatud. Kõik see aitab tugevdada liidu ühtekuuluvust. Seepärast ma loodan, et nõukogu rakendab parlamendi ettepanekut enne 2009. aasta valimisi üldiselt ja kiiresti.

Lõpetuseks veel üks märkus. Kõik inimesed, kes asjaomases liikmesriigis elavad, sealhulgas seal elavad kolmanda riigi kodanikud, sest nad on selle ühiskonna osa, moodustavad aluse liikmesriigi kohtade arvestamiseks parlamendis ja samuti nõukogu puhul. Siiski on see vaid müüdi üks külj. Kolmanda riigi kodanikud, kelle kodu on meie liikmesriikides, peavad samuti omama õigust Euroopa Parlamendi valimistel osaleda. Olen alati selle eest võidelnud ja teen seda ka edaspidi!

Bernard Wojciechowski, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – Proua juhataja, selliste raportite arutamise korral on meie puhul tavaline, et vaieldakse selle üle, mida üks riik peaks kaotama ja mida teine peaks võitma, mis kokkuvõttes ainult tõestab, et Euroopa solidaarsus on müüt ja riiklik egoism võidutseb alati.

Arvestades hiljutist Saksamaa agressiooni hr Schulzi poolt Euroopa Komisjoni presidendi vastu, uurigem, milline oleks hea meetod nullväärtusega mängus võitmiseks.

Lõikes 8 oleme tunnistajateks hädaldamisele, et Saksamaa kaotab kohti. Me kuuleme seda hala veel ja veel: et rohkem ELi dokumente tuleks saksa keelde tõlkida, et Saksamaa on suurim netopanusstaja ELi eelarvesse, et talle peaks kuuluma koht ÜRO Julgeolekunõukogus jne. Me võiksim sellistest kaebustest terve nimekirja koostada.

Samal ajal püüab hr Severin meid veenda oma määratlemata kahaneva proportsionaalsuse abil, mis juhuslikult ei mõjuta tema enda kodumaad Rumeeniat, et kui Poola kaotab kolm kohta, siis tegelikult saab ta ühe juurde. Ma sooviksin ainult, et tema kontseptsioon sama edukalt ka kasiinos töötaks.

Kuid tehkem asjad selgeks. Ainult Yorkshire'i sotsialist võib nõustuda sellega, et kaks pluss kaks on viis.

Luca Romagnoli, *fraktsiooni ITS nimel.* – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, Lamassoure'i ja Severini raport tuleks põlgusega tagasi lükata selle ideoloogilise Itaalia-vastase allteksti tõttu, samuti sellele aluseks olevate

tehniliste argumentide, mis on poliitiliste argumentide vastu, pealiskaudse iseloomu tõttu. Ma ei hakka arutlema selle üle, kuivõrd mind mõjutab *ius sanguinis* võrreldes *ius loci* jakobiinlusega, kuna raportöride ja nende, kes selle algatuse tellisid, mõtlemisest on see selgelt puudu.

Ma pole õigusekspert, samuti puudub mul aukartusäratav maine nagu professor Manzella, Itaalia Euroopa asjade senatikomitee esimehel, või teistel kolleegidel, kes on võimelised raporti juriidiliselt vastuolulisi väiteid võrdse täpsusega vaidlustama. Ma usun siiski, et väärib rõhutamist, et vaieldamatud tõsiasiad raportöride jaoks arvesse ei lähe: poliitikas on see hinnang ja roll, mis Itaalia minevikus on olnud ja mis tal endiselt Euroopa institutsioonis on.

Väga halvasti itaalia keelde tõlgitud kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet, millega jagatakse ümber peatatud põhiseaduse lepingus sätestatud kohtade jaotus, on rakendatud Itaaliat selgelt diskrimineerides. Mõnede riikide jaoks on süsteemi jäetud augud ja lisaks on mõned karjuvad näited tõsiasiade moonutamisest, näiteks on Eestile antud sama arv kohti kui Maltale, ehkki Eesti elanikkond on kolm korda suurem.

Me võime nõustuda, et Ühendkuningriigis on valimisõigus ka inimestel, kes on residendid, ehkki nad pole Euroopa kodanikud, ja selle põhjal eraldavad raportöörid Ühendkuningriigile Itaaliaga võrreldes ühe koha rohkem, ehkki valimisõiguslikest inimestest kasutas 2004. aasta valimistel seda õigust vaid pisut rohkem kui üks kolmandik. Me võime nõustuda, et Prantsusmaale, kes koostab oma valijaskonna ja täidab oma demograafilise profiili sama kirju sünnikohtade loetelu kaudu nagu tema riiklik jalgpallimeeskond, on eraldatud kaks kohta rohkem kui Itaaliale. Me võime leppida Itaalia valitsuse uimasusega ja eelvalimiste ajal nägime me põgenemist arutellu nõukogus.

Siiski on midagi, millega nõustuda ei saa. Raportöörid klammerduvad oma vaieldava ettekujutuse külge kodakondsusest. Nad väidavad, et kõik, kes elavad Euroopas, isegi kui neil on mitte-Euroopa pass ja kodakondsus, on valijad. Siiski jätavad nad arvestusest välja väljaspool Euroopat elavad kodanikud. See annab ettekujutuse jõhkrast, manipuleerivast ja vastuvõetamatust Itaalia-vastasest diskrimineerimisest, mille me kõige jõulisemalt tagasi lükkame!

Irena Belohorská (NI). – (SK) Kõigepealt sooviksin avaldada toetust raportööridele hr Lamassoure'ile ja hr Severinile nende raporti eest. Peame leppima asjaoluga, et Slovaki Vabariik kaotab kokkulepitud kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte kaudu ühe koha. Seoses parlamendikohtade proportsionaalse jaotusega tuleks seda põhimõtet laiendada igasugusele ELi tööhõivepoliitikale. Seepärast palun suurendada 12 uuest liikmesriigist pärit esindajate ja töötajate arvu kõigis ELi institutsioonides. Ma arvan, et kõigis liikmesriikides on piisaval arvul kvalifitseeritud inimesi, kes võivad ELile asjakohase panuse anda.

Võrdsus on üks ELi aluspõhimõtetest. Isegi algused liikmesriigid lubasid seda põhimõtet austada, tervitasid endi keskel 12 uut liikmesriiki. Seda tuleks kohaldada kõigis valdkondades ja mitte ainult Euroopa Parlamendi liikmete või volinike kohtade puhul. Kutsun üles võrdsuse põhimõtet järgima ja asutama. Kui uued liikmesriigid ELiga ühinesid, siis pidid nad täitma palju kriteeriume. Nüüd pöördun ELi poole tervikuna, et see neile antud lubadusi täidaks.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Proua juhataja, toetades hr Lamassoure'i raportit, võib Euroopa Liit astuda ajaloolise sammu. Selle raportiga võime seljataha jätta aja, mil kohtade arv Euroopa Parlamendis jaotati süsteemi alusel, kus erinevad riigid olid liigitatud erinevatesse kategooriatesse, sõltuvalt erinevate valitsusjuhtide läbirääkimisoskusest, ja kus eeldati, et ELi liikmesriikidel on vastandlikud huvid. Kui parlament otsustab hr Lamassoure'i raportit toetada, siis jätame selle süsteemi maha ja liigume edasi süsteemi juurde, mille aluseks on proportsionaalsuse põhimõte, kus riigi suurus mõjutab selle esindatust parlamendis.

Süsteemi, mis meil siiani on olnud, on olnud väga raske selgitada, kuid süsteemi, mille me võime saada Lamassoure'i raportiga, on võimalik selgitada. See põhineb alam- ja ülempiiril ning arvestab inimeste arvu erinevates riikides. See põhimõte on kasutatav ka tulevikus. See tähendab, et ei edendata ühe või teise riigi huve, vaid arvestatakse kodanike arvuga. See on samm edasi Euroopa Liidu demokraatlikus protsessis.

Soovin, et oleks täiesti selge, millised on meie alternatiivid. Me kas toetame Lamassoure'i raporti ettepanekuid või läheme tagasi Nice'i lepingu juurde koos selle meelevaldsuse ja läbirääkimistega, mida veavad rahvuslikud huvid. Kui kuulan viimaseid esinejaid ülemistest pinkidest ja nende erutust, siis kuulen ka konfliktidega seoses rahvuslikke huve.

Lamassoure'i raportit tuleks toetada, sest selle aluseks on põhimõte.

Sérgio Sousa Pinto (PSE). – (PT) Proua juhataja, daamid ja härrad, Alain Lamassoure'i ja Adrian Severini koostatud põhiseaduskomisjoni raport Euroopa Parlamendi tulevase koosseisu kohta on tähtis panus, mis

pakub tasakaalustatud ja objektiivset lahendust poliitiliselt väga tundlikus küsimuses. Seepärast soovin kaasraportööre õnnitleda.

Peaksime meenutama, et see oli juuni Euroopa Ülemkogul, kus lubati Euroopa Parlamendile 2007. aasta oktoobriks lahendust selle tulevase koosseisu küsimusele, nii et lahendust oleks võimalik rakendada 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimiste ajal. Neile, kes kartsid, et parlament ei suuda küsimust lahendada natsionalistliku ideoloogia ülekaalu tõttu, on käesolev raport kohane vastus ja näitab, et see institutsioon suudab oskuslikult ühiseid Euroopa huve määratleda ja väljendada rahvusliku dünaamika raames, mis üldiselt kalduvad valitsustevahelisi küsimusi keerukaks muutma.

Oluline on sõnastada Euroopa Parlamendi seisukoht valitsustevahelise konverentsi töö sujuvaks läbiviimiseks, mis peaks lõpule viidama 18. ja 19. oktoobril Lissabonis. Seepärast on väga tähtis tunnistada poliitilist seost kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte alusel kohtade jaotamist käsitleva uue ettepaneku ja liidu institutsioonide reformipaketi vahel, eriti mis puudutab nõukogu enamuse määramist vastavalt kahekordse enamuse põhimõttele.

Sooviksin kasutada võimalust rõhutada, et reformilepingu institutsionaalne aspekt peab olema sidus ja väidetavalt alles ajavahemikul 2014–2017 jõustuva kahekordse enamuse osas ei peaks aluslepingud sisaldama mingeid härrasmeeste kokkuleppeid, nagu Ioannina kompromiss, mis jäävad jõusse, kuid ehkki neid praeguses raamistikus õiguslikult tunnustatakse, leiaksid kasutust vaid nõukogu otsustusprotsessi blokeerimiseks.

Me teadsime algusest peale, et Euroopa Parlamendi koosseis pole ainult matemaatika küsimus. Käesolevate tegurite piires pidi väljatöötatav lahendus vastama kolmele põhimõttele: solidaarsuse põhimõtte, mille kohaselt kõige suurema rahvaarvuga liikmesriigid on nõus väiksema esindatusega, pluralismi põhimõtte, mis võimaldaks edendada iga riigi peamiste poliitiliste suundumuste esindatuse, ja tõhususe põhimõtte, millega hoitaks parlamendiliikmete arv tasemel, mis on kooskõlas seadusandliku kogu rolliga. Kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte rakendamise saavutatavad raportid mõistliku konsensusliku ettepaneku.

Lõpetuseks, proua juhataja, sooviksin öelda, et oma poliitilise nõusoleku andmiseks ei pea Euroopa Parlament pidama kokkulepet täiuslikuks. Selle nõrkustele vaatamata suurendab praegune tekst Euroopa Parlamendi usaldusväarsust ja on lõpmatult parem kui riiklike egoismide vahelise käteväänamise vastutustundetu venitamine, mis läheks liidule ja selle kodanikele kalliks maksma.

Tähtsa Euroopa Ülemkogu koostumise eel seab see täiskogu, kes esindab meie kodanikke, ehkki mul on raske mõista ideed, et parlament esindab ka liikmesriike, Euroopa huvid esikohale, uskudes, et riigipead teevad sedasama.

Henrik Lax (ALDE). – (SV) On suur kodanike rühm, keda on Euroopa Parlamendi koosseisu üle toimuva arutelu käigus ignoreeritud. Pean silmas peaaegu 50 miljonit eurooplast, kes kuuluvad piirkonna või riigi keelelisse vähemusse. Täna on meil ainult käputäis Euroopa Parlamendi liikmeid, kes neid rühmi esindavad. See on vastuvõetamatu ja annab kahjuks Euroopa Parlamendist vale pildi. Justkui ei mõistaks me haavatavat seisundit, milles keelelised vähemused ikka veel elavad. Hr Lamassoure'i ja hr Severini raport, mis põhineb kahaneva proportsionaalsuse põhimõttel, on statistilise töö säravaks näiteks ja ka mina kavatsen selle poolt hääletada, kuid nüüd peab meil leiduma julgust hakata arutlema ka teiste sisuliste küsimuste üle. Kuidas kavatseme me suurendada kodanike usaldust Euroopa Liidu vastu? Kuidas me tagame, et EL ja Euroopa Parlament järgivad sisuliselt eesmärke, mida me tahame, et teised järgiks, st kuidas me tagame, et ka vähemuste häält võetakse kuulda?

Daamid ja härrad, kas meie, Euroopa Parlamendi liikmed, talume seda, et piirkondade ja riikide keelelised vähemused jäetakse sõltuma riikide valitsuste armust ja heast tahtest, mis võib anda neile koht, või soovime me, et need vähemused poleks Euroopa Parlamendis esindatud? Vastus peaks olema häälekas „ei“! Mitmekesisuse tagamiseks on seega aeg reserveerida teatud kohtade arv Euroopa Parlamendis keeleliste vähemustele. Mina isiklikult kõnelen Soome rootsikeelse elanikkonna ja Ahvenamaa maakonna elanike nimel.

Cristiana Muscardini (UEN). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, raport parlamendikohtade jaotuse kohta sisaldab ilmselgeid vastuolusid, mida tugevdab ka raportööride eile saadetud kiri, mis justkui peaks põhjendama nende seisukohta sellistes poliitiliselt delikaatsetes küsimustes, ja see moonutab kodakondsuse juriidilist mõistet, nii nagu seda alati on kodifitseeritud.

Väljapakutud põhimõtte läheb mööda nii rahvusriikidest kui ka asutamislepingutest. Õiguslikust seisukohast on Euroopa kodakondsus nende ja ainult nende õiguslik staatus, kellel on liikmesriigi kodakondsus ja kes

selle tulemusena omavad kõiki sellest staatusest tulenevaid õigusi ja kohustusi. Otsustavaks peab saama kodakondsus ja mitte elukoht. Samuti moonutab ettepanek järgmise lepingu eelnõus omaksvõetud lähenemisviisi, mis selgelt sätestab, et kodakondsuse mõistel pole midagi pistmist elukohaga.

Euroopa Parlament on raisanud suurepärase võimaluse demonstreerida muudele institutsioonidele võimet ise leida lahendusi, mis põhineksid üldiselt tunnustatud ja jagatud põhimõtetel. Küsiks raportööridelt, miks nad isegi ei kaalunud võimalust kasutada kohtade eraldamiseks liikmesriikide kodanike arvu riigis elava elanikkonna asemel.

Võib-olla oleks sellest mõnedele riikidele rohkem kasu olnud kui teistele? Vaadagem Ühendkuningriiki, mis annab õiguse Euroopa valimistel osaleda isegi neile, kes pole ELi kodanikud. Hr Lamassoure ja hr Severin: väide, mida teie olete väitnud, et võrreldes Nice'i lepinguga pole keegi kahju saanud, näib mulle tõe ilmselge moonutamisenähtisena, mille heastamist hakatakse nõudma teistelt.

Seetõttu ei saa me seda raportit toetada. Mitte ainult seda, vaid see on ka kahjulik, mitte ainult meie riigile – minu kodumaale – vaid kõigile liidu liikmesriikidele. Samuti on see kahjulik esindusdemokraatiale ja tulevasele lepingule, mis, nagu te ise tunnistate, sisaldab juhiseid ja põhimõtteid, millel parlamendikohtade jaotus peaks põhinema. Me ei saa ignoreerida Euroopa kodakondsuse mõistet meie parlamendi demokraatliku õiguspärasuse alusena.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, olen Euroopa Parlamendi otsustava rolli poolt, millele tihti vastu vaieldakse, kuid näib, et valitsused soovivad kasutada seda ettepanekut parlamendiga manipuleerimiseks.

Ettepanek kohtade jaotuseks on meie arvates halvasti põhjendatud. Itaaliat karistatakse ja see annab põhjuse muretsemiseks, kuid kõige tähtsam on see, et see karistamine on põhjendamatu.

Ajalooline tasakaal hävitatakse ja mis kõige halvem, kohtade jaotust muudetakse residentidest elanike pärast, kel puudub kodakondsus. Karistatakse neid, kes, nagu Itaalia, on andnud valimisõiguse kodanikele ja mitte riigi residentidele. Me vajame midagi täiesti erinevat: ma arvan, näiteks, et me tõesti vajame asukohamaa kodakondsust, kuid seda, mis läheks arvesse mitte ainult valitavate parlamendiliikmete korral, vaid ka aktiivse ja passiivse valimisõiguse korral.

Me vajame poliitiliste vähemuste ja väikeriikide esindatuse tagatist, sätestades selle selgesõnaliselt kriteeriumides, mis peaks lisatama riikide valimisseadustesse, ja me peame mõtlema uue korralduse üle, et Euroopa erakondasid maksimaalselt ära kasutada ja võimaldada neil end sellistel valimistel üles seada. Kõik see on raportist puudu ja see on põhjus, miks ma hääletan selle vastu.

Jens-Peter Bonde (IND/DEM). – (DA) Proua juhataja, raport, mille parlament homme vastu võtab, peatab tegelikkuses Türgi ja muude suure rahvaarvuga Euroopa riikide ühinemise Euroopa Liiduga. Saksamaa kahekordistab nõukogus oma sõnaõigust, samas kui väiksemate riikide oma vähendatakse poole võrra. Samal ajal saavad mõned suuremad riigid parlamendis kohti juurde. Kokkuvõttes hüvitatakse Saksamaale jätkuvalt see, et neil on olnud nõukogus sama arv hääli kui Itaalia, Ühendkuningriigil ja Prantsusmaal, ehkki praegu annab iga sakslane nõukogus talle maksimaalse eelise. Ma ei arva, et suuremad riigid saavad jälle selliseid võite ja väiksemad riigid mitte, kui valijaskond peaks otsuseid tajuma õiguspärasena: kuulake, mida räägib hr Lax.

Paluksin suurematel riikidel peatuda ja järele mõelda. Pole võimalik, et nõukogus hääletatakse rahvaarvu järgi ja ligilähedaselt sama hääletuspõhimõtte järgi ka parlamendis. Ameerika Ühendriikides on osariigid senatis võrdsed. Saksamaal on Saarimaal oma ühe miljoni elanikuga kolm häält Saksa parlamendi ülemkojas, samas kui 18 miljoni elanikuga Reinimaa-Pfalzil on kuus häält; seega pole Saksa süsteem just õiglane. Kui minu kodumaa EÜga ühines, siis oli Saksamaal nõukogus kolm korda rohkem hääli kui Taanil; nüüd on tal 15 korda rohkem. Enne oli Saksamaal Taaniga võrreldes kolm ja pool korda rohkem parlamendikohti; nüüd on tal kaheksa korda rohkem. See on liiga ebavõrdne ja valijaskond ei hakka seda kunagi mõistma. See hävitab ELi – selles on probleem.

Philip Claeys (ITS). – (NL) Proua juhataja, lubage mul alustada sellega, et väljendan oma kõhklusi seoses arutelu all oleva resolutsiooni ajastusega. On tõsi, et juunis palus Euroopa Ülemkogu parlamendil esitada ettepaneku parlamendi tulevase koosseisu kohta, kuid nüüd avastame me, et kogu ettepanek põhineb reformilepingul, tekstil, mis tuleb alles ratifitseerida, rääkimata siis veel jõustamisest. Teiste sõnadega, me rakendame vankri hobuse ette. Juhtumisi pole see esimene kord, kui niisugune asi juhtub, ja tõesti, see ajab juba iiveldama.

Kõnelen siin mitte Identiteedi, Traditsiooni ja Suveräänsuse fraktsiooni nimel, vaid väikese liikmesriigi esindajana – või õigemini tulevase liikmesriigi esindajana, sest enam pole küsimus kas vaid millal Belgia lõheneb ja Flandriast saab sõltumatu riik. Ma lobisen.

Ma arvan, et kahaneva proportsionaalsuse põhimõte, mille poolt raport kõneleb, on kõige töökindlam ja ka kõige õiglasem lähtepunkt, vähemalt kui uskuda, et väiksematel liikmesriikidel ja nende esindajatel parlamendis peab ka tulevikus olema võimalik omada sisulist rolli.

Igal juhul ma toetan kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte laia tõlgendust ja seepärast kavatsen toetada asjaomast muudatusettepanekut, mille esitajaks on hr Bonde. Minu arvates on see Euroopa Liidu huvides, et väiksemad liikmesriigid saaksid Euroopas Parlamendis parima võimaliku esindatuse; vastasel korral näeme Euroopa institutsioonide avaliku toetuse edasist vähenemist.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Proua juhataja, täna on meil siin Euroopa Parlamendis kaks järjestikust arutelu, mis ütlevad meile, milline kord hakkab Euroopa Liidus olema ja kuidas jaotatakse võim. Minu kui Poola ja Poola Perekondade Liidu esindaja jaoks on see väga kurb arutelu.

Olen äärmiselt kriitiline praeguse uue katse suhtes võtta põhiseaduse leping uuesti kasutusele reformilepingu muudetud nime all, samuti uue kohtade jaotuse suhtes Euroopa Parlamendis, mis minu kodumaa suhtes on diskrimineeriv. Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjonis vastuvõetud raport, mis põhineb äärmiselt kahtlastel ja kaugeleminevatel argumentidel, ilmselgelt kahjustab ühtesid riike ja eelistab teisi; ka ei juhtu see esimest korda. Mina sellega nõustuda ei saa.

Samuti kutsun Poola presidenti üles nädala aja pärast Lissabonis seda lepingut tagasi lükkama.

Alexander Stubb (PPE-DE). – Proua juhataja, ma arvan, et see on üks kurvemaid päevi meie täiskogu viieaastases töös, sest esimest korda tunnen vähemalt mina isiklikult, et sellest siin on saanud valitsustevaheline organ. See meenutab mulle öid Amsterdamis 1997. aastal; see meenutab mulle öid Nice'is 2000. aastal. Ja täna fraktsioonis, ja ma arvan, et siin täiskogul saame me aru, milles asi on.

Ma tõesti arvasin, et Euroopa Parlament on selleks, et esindada kõigi Euroopa rahvaste huve ja mitte kitsaid riiklikke huve.

Meie ees on kolm võimalust: üks neist on Severini ja Lamassoure'i ettepanek, mis ma arvan, on Euroopa ettepanek. See on suurepärane ettepanek ja nad on teinud fantastilist tööd ning neile peaks sel puhul õnne soovima.

(Aplaus)

Teiseks võimaluseks on see, et meil tuleb Nice'i lepingu juurde tagasi pöörduda. Võib-olla mõned meist soovivad seda, ma ei tea. Kuid kas me seda tõesti soovime? Kas sellepärast me siis peamegi siin seda arutelu? Kas me soovime minna tagasi Nice'i lepingu juurde? Kas Hispaania soovib kohti kaotada? Kas Poola soovib kohti kaotada? Ma ei tea.

Kolmandat võimalust nimetaksin ma provokatiivseks, siin on kaks provokatsiooni: esiteks anda suurtele riikidele kõvasti rohkem ja väikestele riikidele kõvasti vähem. Teine provokatsioon tuli vastaspoolelt: anda väikestele palju ja suurtele absoluutselt mitte midagi. Kas seda me soovime? Kas selleks oleme me siin? Ma arvan, et mitte. Vähemalt ma loodan seda.

Homme arutelu puudutab Euroopa Parlamendi usaldusväärust ja seda, kas me suudame langetada ratsionaalse, loogilise ja õiglase otsuse. Kas me suudame välja tulla ettepanekuga või oleme just samasugused nagu liikmesriigid?

(Aplaus)

Jo Leinen (PSE). – (DE) Proua juhataja, kaasparlamendiliikmed, parlament annab Lamassoure'i ja Severini raportiga oma panuse protsessis. Kohti hakkame jagama 2009. aastal, samas kui ministrite nõukogu häälejaotuse uut korda ei kohaldata enne 2014. aastat. Me oleme nüüd valmis seda korraldust järgmiseks perioodiks kasutusele võtma. Kogu ettepanek leiab rakendust siiski ainult siis, kui saadakse uus leping. Kui uut lepingut ei rakendata, siis jäävad jõusse Nice'i leping ja ühinemislepingud, mis tähendab, et kõigil riikidel on vähem kohti. Seepärast peaks homsel täiskogu istungil olema suur huvi seda ettepanekut toetada.

Ma tänan mõlemat raportööri, härrasid Lamassoure'i ja Severini töö eest, mida nad on teinud. Pole võimalik meeldida kõigile; see oleks ime. Siiski protesteerin selle vastu, mida poolakad siin räägivad, nimelt et kedagi

diskrimineeritakse. Kedagi ei diskrimineerita. Vastupidi, on esitatud mõistlik ettepanek, mis peab kinni objektiivsetest kriteeriumidest, mille alusel on võimalik kohti jaotada.

Siiski peame jätkama arutelu, mida alustasid meie Itaalia kolleegid, nimelt arutelu selle üle, kas Euroopa Liidu kodakondsuse mõiste on sama, mis kodakondsuse mõiste riiklikul tasandil. Rahvusriik on sulgenud piirid ja jätnud kõik teised välja. EL põhineb erineval kontseptsioonil ja tegelikult laiendame me seda arutelu selleks, et me esindaksime kõiki ELi residentide ja mitte ainult neid, kes omavad liikmesriigi passi. ELis on 30 miljonit inimest, kellel puudub liikmesriigi pass, kuid kes meie seadusi järgivad.

Järgmisel korral pöördume selle juurde tagasi. Täna teid selle ettepaneku eest, mis nüüd seab meie haardeulatusse valitsustevahelise konverentsi eduka lõpetamise ja uue Euroopa lepingu.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – Proua juhataja, sooviksin lihtsalt öelda hr Stubbile, et Leedu ei võida ühelgi tema pakutud juhul.

(LT) Sooviksin öelda hr Alexanderile, et Leedul oleks sama arv kohti kõigil kolmel juhul, sest esimesel juhul on see kindlaksmääratud, teisel juhul on see kindlaksmääratud ja kolmandal juhul... Me peame siin arutelu kui parlament (samas kui parlamendi president pole sellel tähtsal istungil juhataja kohal), me peame arutelu parlamendi üle ja ma ei näe hr Lamassoure'i. Kas ta on saalis? Miks peaksime me üldse kõnelema? Kõige tähtsamad isikud on lahkunud. Kõik on ilmne. Ma räägin sellest, sest me tõesti peame rääkima ühisest kodust, ühisest Euroopast ja kuulama kõigi hääli igast riigist.

Probleem seoses minu kodumaaga seisneb selles, et oleme ellujäämise eest palju sajandeid võidelnud. Me oleme väike riik. Nüüd elavad paljud inimesed muudes riikides, nad töötavad teie ettevõtetes ja praktilisest seisukohast ei suuda nad Euroopa probleeme lahendada. Me püüame suhet alal hoida, olla koos, olla riik ja mitte kaardilt kaduda, kuid need ei saa hääletada, sest Euroopa Parlamendi liikmete arv määratakse seoses kodanike arvuga, siiski elavad nad teie kodumaal, Alexander, samuti Suurbritannias ja Iirimaa ning teevad seal ausat tööd. Muidugi saavad nad valida Rootsi, Soome, Briti või Itaalia esindajaid, kuid niimoodi meie kui riigi mõju lihtsalt väheneb. Niisiis on see kõige olulisem küsimus, mis mulle muret teeb, ja nagu ütleb hr Lamassoure, selles saalis siin räägime me tõesti väga vähe väärtustest. Täna arutelu on suurepärane näide. Vaadates perekonnanimesid, võin ma öelda, kellel kui palju kohti on, ja ennustada, milliseid seisukohti esitatakse.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Proua juhataja, olen juba ammu harjunud siin parlamendis valitseva jultunud silmakirjalikkusega. Kuid täna sooviksin esitada ühe küsimuse. Hea küll, see, mida te soovite, nagu ma võin aru saada enamikust seni peetud kõnedest, on muuta hääletamise põhimõtteid ja kohtade jaotust Euroopa Parlamendis, nii et konkreetse riigi kodakondsus poleks enam otsustav, teisiti öeldes on meie ees juba integreeritud Euroopa rahvas, ühtse standardi ja ühtsete huvidega. See on siis Euroopa rahvas.

Sooviksin kõigilt teilt silmakirjateenritelt küsida, kuidas on võimalik, et vaene Poola saab ainult ühe kolmandiku põllumajandustoetusi võrreldes sakslastega, kõige rikkamatega, vaatamata ühisele energiapoliitikale, soovite üle muude riikide peade Venemaaga kokku leppida ja ehitada mere alla torujuhtme, ohustades keskkonda? Kas nende kahe asja vahelt on võimalik kaotada vastuolu? Ja kui see, mida ma räägin, on tõsi, kas siis pole mitte liiga vara Euroopa riigi müüdi loomiseks? Me peame selles suunas töötama, kuid aeglaselt ja süstemaatiliselt, kusjuures sedasorti kiirendamine võib viia ainult kavatssetele vastupidiste tulemusteni.

Gerardo Galeote (PPE-DE). – (ES) Proua juhataja, mõistan ettevõtmise raskust ning tunnustan ja kiidan raportööride tööd.

Siiski on nende kohtade jaotuse ettepanek mõnes punktis minu arvates liiga meelevaldne ja samuti ei arvesta piisavalt praeguselt Nice'i lepingult päranduseks saadud vajalikku institutsionaalset tasakaalu.

Mõned Euroopa Parlamendi liikmed on seepärast allkirjastanud muudatusettepanekud, mis esitatakse täiskogule homme ja mis, sooviksin rõhutada, täielikult austavad kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet ja samuti muudavad meie arvates kohtade jaotuse tulevikus objektiivsemaks, sidudes selle selgete ja läbipaistvate kriteeriumidega.

Üks neist muudatusettepanekutest, millele sooviksin nüüd keskenduda, mis jõustuks 2009. aasta valimisteks, on kooskõlas ühe kõige ettevaatlikuma uuringuga, mille tellis Hispaania valitsus ja mis on saadetud parlamendile ja nõukogule.

Nagu mõistate, daamid ja härrad, pole ma süüdi praeguse Hispaania valitsuse ettepanekute kiitmisel erapoolikudel põhjustel, kuid mis on käesoleval juhul tõsi, on see, et rohkem arvestatakse demograafilist tegurit ja seda tuleks lugeda põhimõttelise tähtsusega asjaoluks, kui kujundatakse institutsiooni, mis esindab inimeste huve.

Seepärast, proua juhataja, paluksin raportööridel võtta muudatusettepanekud kaalumisele ja minu kaasliikmetel hääletada nende poolt ja igal juhul ma loodan, et need esitatakse, neid kaitstakse ja arvestatakse Euroopa Ülemkogul, kui see oma otsuse järgmisel nädalal langetab.

Carlos Carnero González (PSE). – (ES) Proua juhataja, see polnud lihtne töö ja ma arvan, et hr Lamassoure Euroopa Rahvapartei fraktsioonist ja hr Severin Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonist on esitanud meie suurepärase raporti, milles on sügav Euroopa ja Euroopa-meelne mõte.

Hr Stubbil on õigus: see on üks kurvemaid arutelusid, milles ma sellel täiskogul osalenud olen, kuid ma loodan, et homme raporti üle hääletamise tulemus on parimaid hetki, mis meile osaks langeb, sest käesolev raport, mis pole mitte ainult nende, vaid ka põhiseaduskomisjoni oma, kus see sai 70% toetuse, vastab esiteks sellele, mida nõukogu parlamendil teha palus; teiseks rakendab kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet; kolmandaks tagab esindusliku parlamendi, miski, mis oleks olnud Nice'i lepingu järgi võimatu, osaliselt seepärast, et selle lepinguga mõned riigid, nagu Hispaania, põhjendamatult ja õigustamatult ei saanud oma esinduses üldse kasutada proportsionaalset loogikat.

Õnneks lahendab hr Lamassoure'i ja hr Severini põhiseaduskomisjoni nimel esitatud ettepanek selle probleemi asjakohaselt.

Küsimus on järgmine: kas kõnealune raport või Nice'i leping. Kas kõnealune raport koos esindava parlamendiga või Nice'i leping parlamendiga, mis pole täielikult esindav. Selle kohta võib anda igasuguseid lubadusi, mida me soovime, kuid mida me kindlasti vajame, on realistlik raport, nii et parlamendi jõupingutusi tunnustataks Lissaboni tippkohtumisel ning samuti toetataks koos uue reformilepingu vastuvõtmisega. Täna kuulamast.

Alexander Lambsdorff (ALDE). – (DE) Proua juhataja, lubage mul alustada sellega, et Vabade Demokraatide Partei (FDP) liikmetel on homme lubatud vabalt hääletada. Seega puudub erakonna seisukoht. Miks nii? Nimelt on siin dilemma. Olukord Saksamaa jaoks muidugi halveneb. Senise 832 000 valija asemel ühe Euroopa Parlamendi liikme kohta hakkab neid nüüd olema 858 000. Parlament tahab seda kasutusele võtta alates 2009. aastast. Nõukogus ei juhtu see enne aastat 2014. Muuhulgas viidatakse ka sellele.

Isegi head Saksa ajalehed, nagu Berliini Tagesspiegel, kirjutavad, et kohad jaotatakse homme ümber. Siin parlamendis on kolleegid, kes ütlevad: Saksamaa kaotab homme kolm kohta. Probleem on selles, ja nüüd jõuan ma oma isikliku seisukohani, et see on vale. Lamassoure'i ja Severini raport tagab suurima kohtade arvu, mis Saksamaal aluslepingu järgi saab olla. Nice'i lepingus on juba sätestatud, et suurim kohtade arv on 96. Raport kiidab selgelt selle heaks.

Milleks siis see arutelu? Miks kasutada provokatsiooni d'Hondti meetodiga, millega ainult suuremad riigid võivad ja väiksemad määratult kaotavad? Minu suureks üllatuseks on selle ettepaneku toetajateks, isegi algatajateks kolleegid erakonnast Kristlike Demokraatide Liit (CDU). Mida see tegelikult tähendab? Ma arvan, et see pole euroopalik ettepanek. Siin on kaotsi läinud tasakaal, aus ja õiglane tasakaal suurte, keskmiste ja väikeste riikide vahel. Veelgi enam, see on ettepanek, millel pole nõukogus vähimatki šanssi. Kas meie ja kolleegid CDUst seega tõesti usuvad, et Belgias, Iirimaa, Rootsis või Eestis ei suudeta analüüsida ja nad hääletavad nõukogus selle ettepaneku poolt? Ei! See ettepanek on tühi mull, mis asendatakse, ilma et sellel oleks ühtegi tagajärge – ühe erandiga. Selleks tagajärjeks on Euroopa poliitikaga seonduva õhkkonna edasine halvenemine Saksamaal.

Me peaksime Lamassoure'i ja Severini raportit toetama. Me peaksime tagama, et Euroopa Parlamendist saadetakse nõukogule tugev poliitiline märguanne, et me suudame probleemidega ise hakkama saada. Kui see märguanne, Euroopa märguanne, on tugev, siis on see hea meile kõigile ja siia liigitan ma selgesõnaliselt ka Saksamaa.

Jean-Luc Dehaene (PPE-DE). – (NL) Proua juhataja, nagu siin istungisaalis on korduvalt juba öeldud, on selles arutelus lõppkokkuvõttes kaalul parlamendi usaldusväärsus. Küsimuse all on parlamendi võime saada hakkama ülesandega esitada ettepanek, mida toetab suur enamus, tehes seega nõukogule raskeks sellest mööda vaadata.

Lamassoure'i ja Severini raporti väärtuseks on see, et pragmaatiliselt esitatakse ettepanek, mis vastab kõigile aluslepingu nõuetele. Meil pole nelja alternatiivi, vaid tegelikult ainult kaks, nimelt kas Lamassoure'i ja Severini raport või Nice'i leping. Lõppude lõpuks, kui me ettepanekut suure enamusega ei toeta, siis pöördub nõukogu ja pöördume ka meie tagasi Nice'i lepingu juurde.

Ma tõesti ei mõista paljusid esitatud muudatusettepanekuid. Ehkki on selge, et ruutjuure süsteemi käsitlev muudatusettepanek toetab tugevalt väiksemaid riike, on see tegelikult proportsionaalsuse karikatuur. Samuti ei mõista ma siiski ka muudatusettepanekut, mille on algatanud peamiselt Saksa kolleegid, mis ei arvesta üldse väiksemate riikide olukorraga ja soovib, et nõukogus antaks rohkem võimalusi suurematele liikmesriikidele.

Kas ma ehk peaksin seda mõistma nii, et tegemist on kuritahtliku viisiga pöörduda tagasi Nice'i lepingu juurde ja taastada Saksamaale 99 kohta? Kui see on nii, siis pean seda parlamendile äärmiselt kahjulikuks. Ma loodan, et homme parlament mõistab, et kaalul on tema usaldusväärsus ja seda on võimalik säilitada ainult Lamassoure'i ja Severini raporti toetamise kaudu suure hääleteenamusega, kuna tegemist on ainsa realistliku muudatusettepanekuga.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Proua juhataja, mul on raske nõustuda raportiga, mille kohaselt minu kodumaa – peaksin ütleva ja ütleni, Poola inimesed, kuna just nemad valivad oma esindajad – kaotab võimaluse valida lisaks kolm Euroopa Parlamendi liiget. Just niipalju väheneb täna esitatud ettepaneku kohaselt Poola esindatus Euroopa Parlamendis.

Miks ma arvan, et see on ebaõiglane ja miks ma arvan, et käesolevas raportis kasutusele võetud kriteeriumid ei arvesta ilmselgeid fakte, nagu need, mida minu Leedu kolleeg on täna juba nimetanud? See puudutab töötajaid, töövõtjaid, poolakaid, kes ajutiselt elavad välismaal – välismaal elavat 3 miljonit poolakat. Oletagem, et neil on valimisõigus Suurbritannias või Iirimaal, kuid nad tulevad seejärel koju. Minu küsimus on: kes hakkab neid esindama? Nad jäetakse esindatusest ilma, hoolimata sellest, et neil on valimisõigus.

Käesolev raport, ja see on minu järgmine tees, rõhutab institutsionaalset tasakaalunihet, nii õrn kui see ka oli, mis seni valitses riikide olukorra suhtes nõukogus ja parlamendis. Üleminekuga kaheksandele enamusega hääletamisele kaotab Poola nõukogus kõige rohkem ja samuti kaotab ta ka parlamendis.

Lõpuks soovin käsitleda teatud ebavõrdsust, millest siin juba täna räägiti, nimelt ametnike töölevõtmisest ELi institutsioonides ja eriti parlamendis. Selle ebavõrdsuse, mis mõjutab kõiki uusi liikmesriike, võiks siin parlamendis välja tõrjuda. Palun raportis teha muudatus.

Alfonso Andria (ALDE). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, muidugi ma mõistan, et ülesanne, mis kolleegidele hr Lamassoure'ile ja hr Severinile esitati, polnud lihtne, kuid pean ütleva, et tulemus, vaatamata tehtud jõupingutustele, jätab mind segadusse, seda nii juriidilisest kui ka puhtalt poliitilisest seisukohast.

Ettepanek toetub esimest korda arvestuse kriteeriumile, mis lähtub liikmesriikide residentidest, asendades kodakondsuse kriteeriumi. Siin tekib õigusliku ja poliitilise sidususe probleem seoses tulevase reformilepingu sätetega ning konkreetselt artikliga 9A, milles selgesõnaliselt on sätestatud Euroopa kodanike esindatuse põhimõte. Samuti käsitlen ma seda küsimust poliitilisena, osaliselt seetõttu, et parlament muudab hääle funktsiooni ja kodanike tahteavalduse pisut läbipaistmatuks – ja veelgi enam, seda ajal, kui liit tegeleb Euroopa kodakondsuse kultuuri, identiteedi ja Euroopa kodanike õiguste levitamisega.

Ja palun mitte taandada küsimust riiklikele ambitsioonidele või, veelgi halvem, muuta see lihtsalt arvuliseks probleemiks. See oleks täiesti mahakiskuv ja labane lähenemisviis ja oleks tegelikult Itaalia maine suhtes ebaõiglane. Siiski tuleb märkida ka ebavõrdsust kohtlemist; puudub ühtsus lahtrite vahel; paljudel juhtudel ei õigusta aluseks olevad parameetrid erinevate riikide kohtade arvu erinevust.

Proua juhataja, ma lõpetan, kutsudes oma kolleege üles hääletama viisil, mis on kooskõlas sellega, mis on sätestatud asutamislepingutes ja millega meie roll parlamendiliikmetena on siiani olnud vastavuses ja peaks olema ka edaspidi: kodakondsuse väljendusega.

Riccardo Ventre (PPE-DE). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, hr Stubb, kes kahjuks on lahkunud, rääkis täna õhtul kurbusest, ka teised kolleegid on väljendanud samu tundeid. Ma usun siiski, et kurb on see riikide ja Euroopa Parlamendi liikmete vaheline diskrimineerimine, eriti nende suhtes, kes proovivad tagada, et aluspõhimõtteid järgitaks, nagu on õigesti märkinud hr Voggenhuber ja pr Muscardini.

Siin pole tähtis seada kahtluse alla Lamassoure'i ja Severini raportit; tõenäoliselt on see hästi konstrueeritud, mis siis, et rajatud on ta liivale. Tegelikult hävitatakse õigusliku põhimõtte tähtsus ja see on kodakondsuse

põhimõtte. Seda seisukohta on väljendanud ka raporti toetajad, hr Lamassoure'i ja hr Severini kompromissmuudatusettepanekud; hr Leinen mainis seda ja esmaklassiliselt väljendus hr Duff: me pole oma valijaskonnas kindlad!

Siiski, sellele täielikule ebakindlusele valijaskonna suhtes soovime me rajada kriteeriumi või kindluse, millel on olemas oma sisemine järjekindlus – sõltumata alusest või vundamendist – ja see annab meile uue koosseisu, mis mitte mingil määral ei austa tegelikku olukorda või kodanikke. See annab meile veel ühe õigusliku tagajärje – ja pange mu sõnu tähele, ma ei soovi olla viimsepäevakuulutaja – Euroopa Kohtus. Neile, kes leiavad, et neid on kahjustatud, on see loomulik ja tõenäoliselt isegi kohustuslik pöörduda kohtu kui *extrema ratio* poole, kui ülima otsustusorgani poole selles nii tähtsas küsimuses.

Pöördun oma valitsuse, oma kodumaa valitsuse poole, mis siiani on selles protsessis, alates käivitamisest Berliinis, üles näidanud äärmist nõrkust, et see lõpuks taasleiaks oma uhkuse ja rakendaks ettepaneku suhtes vetoõigust.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Daamid ja härrad, tänase ja homse vahel on meil ajalooline võimalus mõjutada otsust Euroopa Parlamendi tulevase koosseisu kohta. Selleks on raportöride hr Lamassoure'i ja hr Severini poolt ettevalmistatud raport küllaltki kvaliteetne, tasakaalukas ja vastutustundlik. See annab pragmaatilise lahenduse, mis tuleks valitsustevahelisel konverentsil vastuväideteta vastu võtta, kuna see pole takistuseks reformilepingu heakskiitmisele.

Väljapakutud kohtade jaotus Euroopa Parlamendis põhineb kahaneva proportsionaalsuse põhimõttel. See on õiglane põhimõtte, mis väljendab suurte, keskmiste ja väikeste riikide vahelist solidaarsust. Väljapakutud lahendus tugineb ka konkreetsete liikmesriikide demograafilise olukorra arvestamise põhimõttele. Veel kord, see on õiglane ja õige põhimõtte. Hoolimata sellest, et mõned kolleegid on väljendanud oma vastuseisu sellele lahendusele. Nad on arvamusel, et nende riike diskrimineeritakse. Mina siiski ei näe ühtegi märki diskrimineerimisest. Diskrimineerimine ja ebavõrdne kohtlemine oleks see, kui sama arv kohti eraldataks kahele riigile, mille elanikkonna arvukus erineb viie miljoni võrra. Ma usun, et parlament kasutab homme ajaloolist võimalust ja kiidab Lamassoure'i ja Severini raporti suure enamusega heaks.

Selle toetuseta jätmine tähendaks tagasipöördumist Nice'i lepingu juurde. See oleks tagasipöördumine alternatiivi juurde, mis tähendaks kaotust ka nende liikmete jaoks, kes alles hiljuti on esinenud hüüdlausega „Nice või surm“.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Proua juhataja, täna peame me arutelu väga tähtsa raporti üle, mille alusel otsustatakse kohtade jaotus parlamendi järgmiseks volituste perioodiks.

Raportöörid on esitanud ettepaneku, mis on väga huvitav ja kindlasti nõudis selle koostamine palju tööd, nii analüütilisel kui ka kontseptuaalsel tasandil. Sooviksin neile selle eest siirast tänu avaldada. Kuid mis minusse puutub, siis on ettepanekul kaks tõsist nõrkust. Esiteks pakuvad meie kolleegid iseloomult *ad hoc*, ajutist lahendust ja ainult järgmiseks volituste perioodiks. Siiski meenub mulle, et kui me selle raporti kallal põhiseaduskomisjonis tööd alustasime, siis leppisime me kokku, et otsime süstemaatilisi lahendusi, mis võimaldaksid automaatset muutust parlamendi koosseisus sedamööda, kui lisandub uusi ELi liikmesriike.

Alternatiivne ettepanek, mille on teinud ligikaudu 80 Euroopa Parlamendi liiget, mina sealhulgas, vastab sellele tingimusele. D'Hondti meetodi kasutamine üksikute riikide häälte arvu arvutamiseks on objektiivne vahend, millega kaotatakse poliitiline lehmakauplemine. Nõustudes selle muudatusettepanekuga, võiks Euroopa Parlamendist saada esimene institutsioon, mis tõuseb kõrgemale poliitilistest ja riikidevahelistest vaidlustest. Mulle on vastuvõetav erapooletu, matemaatiline meetod konkreetsete riikide tugevuse kaalumiseks. See oleks samm õiges suunas ja eeskujuga järgimiseks muudele mitmerahvuselistele Euroopa institutsioonidele.

Esitatud kontseptsiooni teiseks nõrkuseks on ebajärjekindel lähenemisviis Euroopa kodanike õigustele. Nende hulgas on õigus siinsel foorumil esindatud olla. Minu arvates kriteerium, mille kohaselt esindatuse suurust parlamendis arvutatakse rahvaarvu järgi, nõrgestab seda õigust. Näiteks, kuidas peaksid end tundma Poola kodanikud, kes elavad ja töötavad Iirimaa või Suurbritannias? Erinevate hinnangute kohaselt on selliseid inimesi 2–3 miljonit.

Poola siduvate valimisnormide kohaselt tohib hääletada Poolas kandideerivate isikute poolt. Kuid kui me võtame elanikkonna kriteeriumi, nagu pannakse ette raportis, siis vähendab inimeste riigist lahkumine minu kodumaalt valitavate Euroopa Parlamendi liikmete arvu ja suurendab nende saarte oma. Seega, kes hakkab neid siinsel foorumil esindama? Iiri Euroopa Parlamendi liikmed või Briti või Poola omad, keda on vähem?

Raport neile küsimustele ei vasta. Sellega seoses leian, et raporti teksti muutmine on möödapääsmatu ja koos paljude kolleegidega kavatsen hääletada teatud muudatusettepanekute poolt.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Proua juhataja, üldiselt ollakse nõus sellega, et Euroopa Parlamendi kohtade praegune jaotus ei kajasta asjakohaselt liikmesriikide demograafilist olukorda ja et korrelatsioonid ei soosi keskmise suurusega ja väiksemaid riike.

Asjaolu, et raport ei vähenda Nice'i lepingus sätestatud kohtade arvu, on kindlasti positiivne. Pean samuti siiski rõhutama, et Kreeka puhul oleks ettenähtud kohtade arvu suurenemine 22-lt 23ni, absoluutselt õiglane, sest riigi elanikkond on 10% võrra suurem muudest riikidest, millel on sama arv parlamendikohti.

Sooviksin siiski praegu keskenduda peamiselt mitmesugustele esitatud muudatusettepanekutele, mis on seotud Euroopa Parlamendi liikmete arvu arvutamisega. Üheks küsimuseks on mitte riigi kogu elanikkonna, vaid ainult selle kodanike arvessevõtmine. Pooldan Euroopa kodaniku kontseptsiooni, kuid olen täielikult vastu selle kohaldamisele käesoleval juhul. Euroopa Parlamendi liikmena tunnen, et esindan seda osa oma kodumaa elanikkonnast: ilma et nad oleksid tingimata Kreeka või Euroopa kodanikud, kasvatavad nad üles meie lapsi, hoolitsevad meie eakate eest, ehitavad meile maju, töötavad meie ülikoolides, annavad oma panuse kindlustussüsteemile ja saadavad oma lapsed meie koolidesse. Meie otsused keskkonna, teenuste, sissereände ja sotsiaalkindlustuse ning paljude muude küsimuste kohta mõjutavad tegelikkuses nende meie kaaskodanike elu, kes tihti on kõige vähem eelistatud olukorras. Seepärast olen arvamusel, et demokraatia seisukohalt on vältimatut, et Euroopa Parlamendi liikmete arv põhineks riigi residentide arvil.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, tänane arutelu Euroopa Parlamendi tulevase koosseisu kohta pole kahjuks Euroopa demokraatia ajaloo helgeim hetk. Võib-olla on hea, et ei komisjon ega nõukogu pole leidnud aega seda kuulata.

Me oleme pidanud kuulama esinejaid, kes on ülipaatoslikult esitanud põhimõtteid, põhimõtteid, mis praktilises mõttes pole meid edasi viinud ja millel seepärast polegi midagi pakkuda peale paatose. Me oleme tegelikult kuulnud väga palju esinejaid, kes on keskendunud oma rahvuslikele huvidele. Kindlasti pole see olnud mingi Euroopa lahenduse otsimine ja sellisena ei vii meid tõenäoliselt ka lahendusele lähemale.

Õnneks oleme kuulnud ka neid, kes on olnud pragmaatilised ja otsinud arusaadavaid lahendusi ning seepärast on leidnud mõlema raportööri – Alain Lamassoure'i ja Adrian Severini – raportis sobiva aluse. Ma usun, et me peaks mõlemat raportööri siiralt tänama töö eest, mida nad komisjonis on teinud, ja ka selle eest, mis järgneb. See on midagi, mida Vahemere piirkonna viisakus niikuinii nõuab, kuid sel konkreetsel juhul on mõlemad raportöörid tänud tõesti ära teeninud. Seega inimeselt, kes ei pärine Vahemere piirkonnast: minu siiras tänu teile.

Ma loodan ja ootan ajaloolist võimalust, mida sel parlamendil homsel hääletusel ehk kogeda õnnestub. Seda siis, kui me saavutame selge ja kindla ülekaalu härrade Lamassoure'i ja Severini ettepaneku toetuseks ja suudame sellega anda nõukogule selge märguande. Euroopa Parlament on igal juhul esitanud 2009. aasta valimistele mõistliku aluse.

ISTUNGIT JUHATAB: MAREK SIWIEC

Asepresident

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, selleks et õigesti hinnata kahe raportööri, hr Severini ja hr Lamassoure'i raportit, peame me arvestama teatud asjaolusid ja rakendama teatud eeskirju.

Eelkõige peame me raportile lähenema euroopalikult, mitte natsionalistlikult. Kui me seda ei tee, seisab meil ees võistlus selle üle, milline riik saab rohkem kohti ja milline vähem. Teiseks peame me arvestama teatud asjaolusid, näiteks täna ei otsusta Euroopa Parlament parlamendi koosseisu üle, vaid esitab nõukogule ettepaneku. Nõukogul on teatud varu ja alus, millele tugineda, isegi kui see põhineb mineviku taval, mis meie arust pole võib-olla väga hästi tasakaalustatud.

Lisaks sellele peame me kasutama meile antud aritmeetilisi lähtekohti. Euroopa Parlamendil on 750 liiget, maksimaalselt 96 ja minimaalselt 6 iga riigi kohta. Me ei saa hakata kaupleva selle üle, milline elanikkonna osa jääb sisse või välja. Me peaksime saavutama kompromissi, mille aluseks on praegune olukord vastavalt elanikkonnale ja vastavalt sellele, mida rakendatakse muudes sektorites. Me ei hakka siin ELi taastasutama. Kui me seda teeme, siis kasutagem teisi arvestusi. Seepärast on täna tähtis see, et me saavutaksime tulemuse, millel oleks Euroopa Parlamendis suurim võimalik toetus, nii et me säilitaksime usaldusväarsuse ja samal ajal avaksime tee Euroopale ja mitte natsionalistlikele liikumistele. Lubage mul siinkohal pöörduda austatud

sakslaste poole, kes alati on olnud suuremeelsed; pealegi, kui nad minevikus oleksid ilmutanud sama kalduvust mis täna, siis poleks meil üldse ELi. Samuti pöördun oma teistest riikidest pärit kolleegide poole, et me homme võtaksime Lamassoure'i ja Severini raporti vastu suurima võimaliku hääletenamusega.

Proinsias De Rossa (PSE). – Härra juhataja, kui me juba valimistel rangest proportsionaalsusest eemaldume, siis hakkama me paratamatult rakendama poliitilist kompromissi puhta matemaatika asemel. Demokraatlik põhimõte, mille järgi kõigil häätel peaks olema võrdne kaal, on midagi, mida pole võimalik rakendada enne, kui Euroopa Liidust saab täielikult föderaalne süsteem.

Nõukogu seatud piirides on see hr Severini ja hr Lamassoure'i väljapakutud poliitiline kompromiss mõistlik ja hästi tasakaalustatud katse saavutada aus mäng ja solidaarsus kõigi Euroopa Liidu elanike jaoks. Ma toetan seda ja olen vastu väljapakutud alternatiivsetele süsteemidele, kuna need pole nii õiglased ja on vähem tasakaalustatud.

Kuid arvestades seda, et mõned on sellest küsimusest teinud riikliku egotripi, tuleb rõhutada, et me arutame siin seda, kuidas kodanikud vastavalt oma poliitilistele eelistustele oma esindajaid sellesse parlamenti valivad, selleks et viimased tegutseksid koos nõukoguga kaasseadusandja rollis; nõukogu on see, kes riiki esindab, ja mitte parlament.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Nagu Euroopa põhiseadus, nii ka reformileping toob sisse põhimõtte, et ükskõik kui väike liikmesriik on, peaks ta olema piisavalt esindatud ja ei saa omada Euroopa Parlamendis vähem kui kuut kohta. Malta, minu kodumaa, millel praegu on viis kohta, saab kuus kohta. See kohtade arvu suurenemine n-ö parandab haava, mis löödi vähem kui seitse aastat tagasi, kui Nice'i lepinguga anti Maltale viis kohta kuue asemel, mille sai näiteks Luksemburg, mille elanikkond on sama suur.

Kuus kohta viie asemel tähendab esindatuse suurenemist 20% võrra, samuti tähendab see, et Malta esindajad siin parlamendis saavad nüüd paremini täita oma parlamentaarseid kohustusi, mida tuleb aina juurde. Piisab, kui öelda, et meil on parlamendis rohkem kui 20 parlamendikomisjoni, millega on kuue Euroopa Parlamendi liikme korral väga raske sammu pidada. Viiega on see võimatu. Need komisjonid valmistavad ette õigusakte, mis on siduvad kõigile kodanikele, sealhulgas Malta kodanikele, ja õige on, et kõigi, ka väikeste riikide kodanikud on asjakohases olukorras, heas ja mõistlikus olukorras – olla neis komisjonides esindatud ja ära kuulatud. See on veelgi olulisem, kui arvestada, et uue lepingu kohaselt suurenevad Euroopa Parlamendi volitused ja temast saab koos Euroopa Komisjoni tegelikult kõigis sektorites kaasseadusandja.

Alampiir kuus kohta on seega positiivne samm, mis suurendab väikeste riikide usaldust Euroopa Liidu vastu, ja seepärast arvan ma, et me peaksime Lamassoure'i ja Severini raportit toetama.

Adrian Severin (PSE), raportöör. – Härra juhataja, kunagi pole selgitust raskem mõista kui siis, kui oma huvide eest seismine sõltub selgituse mittemõistmisest. Ma kardan, et paljud meie kolleegid on kadunud, sest nad ei otsi selgitust: nad lihtsalt soovisid esitada oma seisukoha ja see on kõik.

Siiski sooviksin väga lühidalt anda mõned selgitused. Esiteks, kui kõnealune raport läbi kukub, siis me lihtsalt ei lähe tagasi Nice'i lepingu, vaid millegi veelgi halvema juurde kui Nice leping, sest vastavalt valitsustevahelise konverentsi mandaadile mainitakse asutamislepingus suurima võimaliku ühe riigi kohtade arvuna 96, seega hakkab kehtima Nice'i leping ja Saksamaa saab 96 kohta. Tegutsedes selle raporti vastu ei taga Saksamaa endale neid 99 kohta, mis neil täna on; nad peaksid seda teadma.

Pr Grabowska küsis, mis saab Poola kodanikest, kes elavad osaliselt Poolas ja osaliselt välismaal. Sõltub sellest, millise riigi residendid nad on: pole tähtis, kas nad on välismaal turistid või välismaal lühikest aega, kuid kui nad on välismaa residendid ja lihtsalt külastavad oma perekondi Poolas, siis lähevad nad arvesse seal, kus nad elavad, kuid neil on loomulikult samasugune võimalus hääletada kui kõigil teistel Euroopa kodanikel. Pr Grabowska küsis ka, et kes hakkavad neid esindama. See on täiesti selge: Euroopa Parlamendi liikmed, kelle poolt nad hääletavad. Kõigil Euroopa kodanikel on valimisõigus ja kõiki Euroopa kodanikke esindavad need Euroopa Parlamendi liikmed, kelle poolt nad hääletavad.

Mitmed kolleegid väitsid, ja ma tsiteerin siin ainult Itaalia kolleegi: esimest korda liidu ajaloos võtame me arvesse residendid ja mitte kodanikud. See on vale! Alates Rooma lepingust oleme me alati arvesse võtnud elanikke, elanikkonda. Kui soovite seda tava muuta, siis saate seda kindlasti teha, kuid palun ärge öelge siin asju, mis on täiesti valed.

Lõpetuseks soovin öelda, et kui siin on olemas probleem, siis on selleks probleemiks valimisi reguleerivate riiklike õigusaktide vähene ühtlustatus. Kindlasti oleksin mina nende õigusaktide ühtlustamise poolt, kuid see on teine teema. Selleks kulub aega ja me peame seda küsimust eraldi käsitlema. Soovin õnne raportööridele,

kes hakkavad valimisseaduste ühtlustamisega tegelema; ma loodan, et neid saadab edu. Seniks aga soovin ma ainult, et homme, pärast õhtust järelemõtlemist, saame me hääletustulemused, mis toepoolset suurendavad selle institutsiooni usaldusväärst.

Juhataja. – Minu kolleegile on antud lisaega kui raportööri. Sooviksin hr Severinile kinnitada, et see pole seotud ei tema raporti ega tema isikuga. Minu kogemuse järgi on parlamendiliikmed inimesed, kes räägivad paremini kui kuulavad. Ja nii kukkus see ka käesolevas arutelus välja.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Käesolev ettepanek kuulub Euroopa põhiseaduse ambitsiooni raamidesse, mis Lissaboni tippkohtumisel seoses uue aluslepinguga uuesti algatatakse, kasutades taas kord survet ja ähvardusi, mis olid käigus enne seda, kui see Prantsusmaa ja Madalmaade referendumitel 2005. aastal tagasi lükati.

Selle asemel et järgida suveräänsete, võrdseid õigusi omavate riikide põhimõtet, mis miinimumnõudena eeldaks, et suurema rahvaarvuga riigid näitavad üles seda paljukiidetud solidaarsust ja austavad tasakaalu mitmesuguste institutsionaalsete organite (nõukogu, komisjon ja Euroopa Parlament) raames, on kavas määrata kohtade ülem- ja alampiirid ning kohaldada kahaneva proportsionaalsuse põhimõtet elanikkonna suuruse alusel, allutades seega riigid vastavalt nende rahvaarvule ja vähendades pidevalt demokraatia esinduslikku iseloomu. Tasakaalustamatust, mis eksisteeris enne Nice'i lepingut, isegi ei arvestata.

Näiteks Portugal kaotab kaks parlamendiliiget ja talle jääb ainult 22, samas kui Hispaania saab juurde neli; kindel on, et Saksamaa kaotab kolm, säilitades 96; veel hakkab Prantsusmaal olema 74, Ühendkuningriigil 73, Itaalia 72, Hispaania 55 ja Poolal 51 parlamendikohta. Ainuüksi nende kuue Euroopa riigi arvele langeb 420 kohta, palju rohkem, kui on vaja enamuseks 750 kohaga Euroopa Parlamendis, mis esindab 27 liikmesriiki.

Seetõttu hääletame me raporti vastu.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Härra juhataja, mina esindan väikest liikmesriiki liidu äärepoolses piirkonnas. Minu jaoks tähendab see arusaamist, kui tähtis on mõnikord jõuliselt kaitsta rahvuslikke huve ja tutvustada meie erinevat olukorda. Üldiselt on suuri liikmesriike esindavad kolleegid mind mõistnud, vähemalt minu fraktsioonis on see nii. Nad on ettevaatlikud, et mitte meie arvamusi lihtsalt tagasi lükata, et vältida seda, et suured riigid väikestest lihtsalt üle ei sõidaks.

Kui hr Lamassoure'i raportit koostati, siis kuulati väikeriigi häält niivõrd, et mina koos teiste Soome Euroopa Parlamendi liikmetega säilitasime Soomele parlamendis 14 kohta.

Täiesti õigustatud on kõneleda saadud kasu poolt. Nüüd, siiski, pole Soome Euroopa Parlamendi liikmete esitatud muudatusettepanekud ühe koha säilitamiseks parlamendikomisjonis läbi läinud ja neil poleks mingit eduvõimalust täiskogu istungil. Selle peamiseks põhjuseks on tõenäoliselt see, et saadud kasust mingis mõttes juba loobuti: Nice'i kõnelustel nõustus Soome 13 kohaga.

Hr Lamassoure'i raportiga seatakse ohtu palju enam. Minu fraktsiooni Saksa, Hispaania ja Poola kolleegide esitatud muudatusettepanekutega ohustatakse tõsiselt väikeste liikmesriikide võimalust Euroopa Parlamendis üldse mingit mõju omada. Muudatusettepanekuga, mille kohaselt igal liikmesriigil oleks 2014. aastast alates kuus kohta, ülejäänud kohad parlamendis jaotatakse d'Hondti süsteemi alusel, hävitatakse täiesti praegune kahaneva proportsionaalsuse süsteem, mis on parim viis liidus objektiivse otsustamise tagamiseks. Muudatusettepanek tähendaks praktikas seda, et juhul kui laienemine jätkub, siis näiteks Soome kohtade arv langeks kümneni. Sellega me nõustuda ei saa.

Seepärast pöördun teie kõigi poole, et meenutada, kui tähtis on hinnata seda, et väikesed riigid suudaksid meie liitu mõjutada.

Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Liikmesriikidevaheline Euroopa Parlamendi kohtade joatus ei tohi mingil juhul olla meelevaldne. Nice'i tippkohtumise hilisõhtustel läbirääkimistel sõltusid liikmesriigid üldiselt sellest, kui ärkvel juhtus üks mees, riigipea või valitsusjuht, öisel tunnil olema.

Rootsi jaoks oli tulemus äärmiselt halb. Ehkki meie rahvaarv on laias laastus vaid miljoni võrra väiksem kui Ungari ja Tšehhi Vabariigi oma, anti meile Euroopa Parlamendis viis kohta vähem, 19 kohta 24 asemel.

Liidu jätkuvat laienemist silmas pidades on tähtis, et meil oleks aja jooksul püsiv kohtade jaotuse põhimõte. Samuti on tähtis sätestada väiksemate riikide üleesindatuse põhimõte vastavalt kahaneva proportsionaalsuse jaotusele.

Kõnealuse raportiga tehakse ettepanek parandada Euroopa Parlamendi kohtade praegust jaotust. Seetõttu toetame raportit. Siiski oleme me kindlalt vastu ideele luua kogu ELi üks valimisringkond. See tähendaks, et riikide delegatsioonide suurus väheneb veelgi. Eraldi ELi valimisringkonna loomine on katse luua kunstlikult Euroopa rahvas. Euroopas puudub ühine poliitiline areen. Katse murda keele ja traditsiooni piirid, luues ELi hõlmava valimisringkonna, on määratud läbikukkumisele.

18. Humanitaarolukord Gazas

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldus humanitaarolukorra kohta Gazas.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, lühiajaline piirkondlik ja rahvusvaheline väljavaade meie ees pakub võimalust rahumeelseks liikumiseks Iisraeli ja Palestiina vahelise konflikti lahendamise ja Palestiina riigi loomise suunas, võimalust, mida rahvusvaheline üldsus ei tohi kasutamata jätta.

Käes on otsustav hetk, mis annab meile võimaluse Lähis-Ida rahu protsessi oluliseks edendamiseks. Peaminister Olmert ja president Abbasi vahel toimuvad kahepoolsed poliitilised kõnelused ja läbirääkimisrühmade hiljutine loomine mõlemal poolel on julged ja julgustavad sammud, mille me heaks kiidame ja mida me toetame ning millest me loodame, et need võiksid anda konkreetseid tulemusi sügisel toimival rahvusvahelisel kohtumisel, mille algatajaks on Ameerika Ühendriigid.

Me loodame, et praegune tegevus, mis tähelepanuväärselt hõlmab ka Araabia riikide osalemist, muudab võimalikuks liikumise jätkusuutliku, demokraatliku, sõltumatu Palestiina riigi loomise suunas, mis eksisteeriks koos Iisraeliga rahu ja julgeolekus.

Euroopa Liit, nii neliku raames kui ka väljaspool seda, on näidanud, et ta on usaldusväärne ja erapooletu partner, kelle sihiks on pooltevaheline edukas dialoog. Seega oleme jätkuvalt pühendunud poliitilisele protsessile, missioonile luua alus Palestiina riigile ja toetada Palestiina territooriumide majanduslikku arengut.

Neliku ja ministrite tasandi *ad hoc* koostöökomisjoni kohtumised New Yorgis 23. ja 24. septembril rõhutasid taas kord rahvusvahelise üldsuse toetust käimasolevatele diplomaatilistele jõupingutustele. Neliku kohtumise lõppkommünikees väljendas Euroopa Liit koos partneritega muret olukorra pärast Gazas ja rõhutas jätkuva humanitaar- ja hädaabi tähtsust, samuti palestiinlastele põhiteenuste osutamise tähtsust.

Lisaks sellele juhtis neliku esindaja Tony Blair tähelepanu tungivale vajadusele arendada Palestiina majandust ja vastavaid institutsioone eeltingimusena tulevase Palestiina riigi asjakohasele toimimisele. Rõhutati, et on tähtis, et neliku esindaja koostaks Palestiina territooriumide majandusliku ja institutsionaalse arengu mitmeaastase kava. Ministrite tasandi kohtumisel ajutises koostöökomisjonis, samuti vajadust kaasata neisse projektidesse rahvusvahelise üldsuse rahaline ja tehniline abi.

Mitmetes rahvusvahelistes raportites märgitakse nende territooriumide elanike humanitaarolukorra halvenemist; see on olukord, mis toidab vaesust ja vägivalda, edendab radikaalsust ja äärmuslust – see on suletud ring, mis tuleb kiiresti murda. Iisraeli 19. septembri otsus kuulutada Gaza vaenulikuks territooriumiks ja ettenähtud võimalus laiendada Gaza suhtes kehtestatud sanktsioonide ulatust võivad nende rakendamise korral praegust olukorda halvendada. Ehkki Euroopa Liit tunnustab Iisraeli seaduslikku õigust ennast kaitsta, rõhutab liit ka seda, et Iisraeli ametivõimud peaksid hoolikalt kaaluma oma otsuste mõju ja tagajärgi Gaza sektori elanikele.

Euroopa Liit on pidevalt kinnitanud oma täielikku toetust Gazasse saadetavale humanitaarabile. Liit on suur abiandja. 2006. aastal oli komisjonilt ja liikmesriikidelt saabunud liidu abi kogusumma 688 miljonit eurot. 2007. aastal eraldas komisjon rohkem kui 425 miljonit eurot, mis jagunes humanitaarabi ja sotsiaalabi ning riigi loomise strateegilise toetamise ja majandusreformide nõustamise vahel. Ajutine rahvusvaheline mehhanism, mille rakendamist pikendati kolme kuu võrra kuni aasta lõpuni, oli üks võimalustest, mida piirkonna keerulist olukorda arvestades eelistati abiandjate abi edastamiseks. Lisaks sellele kavatseb komisjon restructureerida abi Abbasi/Fayadi valitsusele, selleks et muuta seda tõhusamaks ja tulemuslikumaks.

Samas me arvame, et Euroopa Liit ei peaks rahalist koormust üksi kandma ja seepärast oleks soovitatav, et muud partnerid, eriti Araabia riigid, lisaksid neile jõupingutustele oma panuse ja kannaksid osa Palestiina riigi ülesehitamise kuludest. EL rõhutas Gazas piiriületuspunktide taasavamise tähtsust, selleks et tagada inimeste ja kaupade liikumine vastavalt sellekohasele lepingule.

Euroopa toetus näeb samuti ette abi erasektorile, mis on pikaajalise majandusarengu mootor, toetades eelkõige Palestiina valitsust, et see saaks erasektorile tasuda oma võlad. Need on lühiajalised lahendused, millega ei tohi silmist kaotada Palestiina majanduse ja rahandussüsteemi arengu pikaajalist eesmärki. Tegelikult tuleks hinnata pikaajalist perspektiivi, et järk-järgult liikuda praegusest hädaabi etapist majandusarengu etappi – see oleks üleminek vihkamiselt kaubandusele.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. Härra juhataja, kaks nädalat tagasi olin ma New Yorgis, kus toimus palju rahvusvahelise üldsuse kohtumisi Palestiina küsimuses. Toimus tähtis neliku kohtumine, mille alaline liige ma ELi delegatsiooni koosseisus olen, samuti suurte Palestiina abiandjate *ad hoc* koostöökomisjoni kohtumine, millega valmistati ette abiandmiskonverentsi, mis tõenäoliselt toimub detsembri lõpus, pärast praegu ettevalmistatava rahvusvahelise kohtumise toimumist.

Peamine järeldus meie kõigi jaoks, nagu ka nõukogu eesistuja on juba öelnud, on see, et praegu on piirkondlikel ja rahvusvahelistel partneritel tõepoolest tähtis võimalus rahuprotsessi tõhusalt toetada. Teades, kui raske see on, pean ütlema, et olen vähemalt mõõdukalt optimistlik, tõsise ja sisulise Ameerika Ühendriikide eesistumisel toimuva kohtumise suhtes. Soovin tänada neid, kes on maininud meie panust, kuid lubage mul samuti öelda, et olen väga selgelt rääkinud meie Araabia partneritega, sest nemad pole siiski panustanud meiega võrdselt. Olen neid jõuliselt üles kutsunud oma Araabia sõprade heaks sedasama tegema. Me oleme valmis ka tulevikus oma osa etendama ja tõepoolest loodame, et see rahvusvaheline kohtumine Lähis-Ida küsimuses on järgmiseks sammuks pidevamate, positiivsete kõneluste suunas ja loodetavasti sobival hetkel Palestiina riigi jaoks, mis eksisteeriks turvalistes piirides kõrvuti Iisraeliga.

Olen muidugi teadlik sellest, et humanitaarabi andmine Gaza sektorile on palju raskemaks muutunud. Näiteks on tulnud peatada kaks vee ja kanalisatsiooni projekti, mida rahastab Euroopa Komisjoni Humanitaarabi amet. Projekte rakendavad partnerid ei suutnud importida vajalikke materjale, sest mõnede artiklite import, näiteks varuosad haiglatele ja veepumbad, on vahepeal keelatud.

Euroopa Komisjon pole olukorda tegevusetult pealt vaadanud. Vastupidi, humanitaar- ja hädaabi okupeeritud Palestiina territooriumile, sh Gazasse, on jõudnud seniolematule tasemele. Samuti toetust UNRWA väärtuslikule tööle Gazas. Volinik Michel on taas edastanud toetust Maailma Toiduprogrammi kaudu, selleks et rahuldada kõige haavatavamate palestiinlaste põhivajadusi. Jätkame otsest hädaabitoetust, makstes sotsiaaltoetusi vaestele ja hädasolijatele. Septembris maksime toetusi 35 000 vaesele perekonnale Jordani Läänekaldal ja Gazas. See näitab ajutise rahvusvahelise mehhanismi, mis suudab tõhusalt toimida kogu okupeeritud Palestiina territooriumil, lisandväärtust. Septembriks olid meie kütusetarned Gaza sektorisse ületanud 90 miljonit liitrit. See kütus katab 25% ehk ühe neljandiku kohaliku elanikkonna elektrivajadusest.

Seetõttu palusin viimasel kohtumisel New Yorgis nelikul pikendada seda finantsmehhanismi kuni detsembrini. Samuti nõudsin ma New Yorgis mitmetel kohtumistel erinevate esinejatega siiski mitmel korral uuesti edasiminekut juurdepääsu ja liikumisvabaduse osas. Me oleme väga rõõmsad, et Tony Blair pöörab sellele suurt tähelepanu, sest soovib, et arengul oleksid majanduslikud eeldused. See ei ole muidugi võimalik ilma liikumisvabaduse ja juurdepääsuvõimalusteta, seda vaatamata Israeli valitsuse õigustatud julgeolekuga seotud muredele. Ma usun, et palju rohkem võiks ja peaks ära tegema, kuid see nõuaks rohkem poliitilist tahet, kui me seni näinud oleme.

Samuti nõustun ma parlamendiga, et Gaza piiriületuskohtade sulgemisel on rasked tagajärjed juba niigi vaesunud elanikkonna elujärjele, samuti vajalikele humanitaarabi meetmetele. Karni piiripunkt on nüüdseks juba peaaegu neli kuud suletud olnud, nii et meie abi on saadetud läbi Karem Shalomi ja Sufa. Me näeme seda vaid ajutise asjade korraldusena, esiteks seepärast, et nende piiripunktide infrastruktuur on ebapiisav ja selle tulemusena tekivad käitllemisel lisakulud – kuni 40% abisaadetiste maksumusest – ja teiseks seepärast, et piirangud varustusele, mida me soovime Gazasse saata, takistavad meie projektide tööd.

Eelnevat silmas pidades, peame oma tegevuses arvestama ka Gaza sektori ebaseaduslikku ülevõtmist. Meie poliitika on kooskõlas neliku omaga ja Palestiina omavalitsuse seadusliku võimu seisukohaga ning loomulikult toetame me president Mahmoud Abbasi. 23. septembril väljendasime meie ja ülejäänud neliku partnerid oma seisukohta täiesti selgesti. Me väljendasime suurt muret suuremate piiriületuspunktide jätkuva suletuse pärast. Me kinnitasime jätkuva takistamatu humanitaar- ja hädaabi suurt tähtsust ja me kutsusime üles pidevale põhiteenuste osutamisele.

Lubage mul lõpuks rääkida ka olukorrast Läänekaldal, mida ei tuleks unustada. Vaatamata viimastele Israeli ametivõimude teadetele kontrollpunktide vähendamise kohta, on tegelik olukord kahjuks teistsugune: asjad liiguvad halvemuse poole. Jätkuvad mitte ainult asunduste poliitika ja kaitsetara ehitus, vaid OTCHA hiljutise raporti kohaselt on rajatud ka 48 uut kontrollpunkti.

On äärmiselt tähtis, et saavutaksime edu juurdepääsuvõimaluste ja liikumisvabaduse osas. Vastasel korral kahjustatakse jätkusuutliku Palestiina riigi loomise võimalusi tulevikus. Lubage mul veel lisada, et järgmist välisasjade nõukogu silmas pidades valmistatakse ette nõukogu järeldusi, mis väga selgelt rõhutavad rasket olukorda Gazas ja toonitavad takistamatu humanitaar- ja hädaabi andmise tähtsust.

Jana Hybášková, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Hr juhataja, taas kord oleme me siin ja kordame jälle: olukord Gazas on õudne. Taas kord oleme me kõik ühel meel: midagi tuleb ette võtta. Seepärast on mul au fraktsiooni PPE-DE nimel see resolutsioon esitada ja ma tervitan artiklit 5, mis täielikult toetab Marylandi konventsiooni. Kuid otsekoheselt rääkides, kas ma saaksin olla optimistlik, teades, et me kutsusime teid üles ja mina kutsusin siinsamas enne suve algust teid üles olema valmis humanitaarkriisi puhuks ja erakorraliseks planeerimiseks?

Paljud teie hulgast arvasid, et ma nõuan välist sekkumist. Ei! Ma lihtsalt teadsin, et valmisolek humanitaarabioperatsiooniks aitaks meil kiiresti reageerida siis, kui olukord vältimatult ükskord saabub. Nüüd on käes oktoober ja me pole väga palju kaugemale jõudnud.

Muidugi vääriavad Gaza inimesed meie abi: meie kohest, lühiajalist kiiret olukorra leevendust. Kuid arvestades meie palju aastaid kestnud koostööd Lähis-Idas, teame me kõik, et kiire leevendus ei loe. Mida me tõesti vajame, see on palestiinlaste kannatuste põhjuste kaotamine.

Paljud siin arvavad – ja mina väga selgelt ei arva – et Iisrael on ainus kannatuste põhjus. Ma olin Gazas esimest korda 1990. aastal. Samuti viibisin Hodeidas, Tantas, Benghazis, Ismailias, kui nimetada vaid mõnesid muid kohti Lähis-Idas, mis väga paljuski näevad välja samamoodi: ei mingit okupatsiooni, ei mingit sõjalist sekkumist. Juhtimisvead, korrupsioon, onupojapoliitika, politseirežiimid – need on pudelikaelaks. Me peame neist rääkima; me peame keskendumas sellele, kuidas aidata neid, kes kannatavad mõlema all.

Me peame suutma olla rahulikud, et näha tõde, et analüüsida asjakohaselt ja objektiivselt, et planeerida abi, valmistada ette konkreetse olukorraga sobivaid projekte, investeerida raha, õpetada ja juhtida. Ja olla ranged. Olla teravad, olla vastutustundlikud.

Gazas on probleemi osaks nii otomanid, britid, egiptlased, juudid, ameeriklased kui ka eurooplased. Kuid peamine osa on palestiinlastel endil. Me saame neid ainult aidata. Nad peavad lõpetama igasugused ähvardused, väärkohtlemise, vägivalda, terrorismi ja tapmise. Nad peavad lõpetama korrupsiooni. Nad peavad lõpetama onupojapoliitika ja pašalõki.

(Juhataja katkestas sõnavõtja)

Thijs Berman, fraktsiooni PSE nimel. – (NL) Härra juhataja, alates juuli keskelt, kui Hamas Gazas võimu haaras, on poolteist miljonit inimest suletud kuhugi, mida nad ise nimetavad getoks, loomalaudaks. Isegi vähktõve põdevaid patsiente ei lubata piirkonnast lahkuda. Iisrael on seisukohal, et nad elavad vaenulikus üksuses. Läbi lastakse ainult on toitu, ravimeid ja mõnda humanitaarkaupa – kuid inimesed ei saa elada ainult jahust, läätsedest ja ravimitest.

Iisraeli humanitaarkaupade määratlus on absurdsest kitsas. Pole võimalik importida meditsiiniseadmete komponente, veevärki pole võimalik parandada. Pidevalt on õhus ähvardus, et Iisrael katkestab energiavarustuse. Gaza majandus on kokku kukkunud, inimesed on töötud ja lootusetud, raha on otsas. Levima on hakanud alatoitlus. Blokaad loob meeleheidet, viha ja vihkamist, mitte rahu. Gaza elab läbi vastuvõetamatut humanitaarkriisi.

Üleskutsed aidata muutuvad üha tugevamaks ja lisaks suurenevad blokaadi tõttu abi andmise kulud. Niisiis peavad liikmesriigid rahaliselt rohkem toetama UNRRAD ja teisi kohapeal tegutsevaid organisatsioone. Euroopa Komisjon on selle sammu juba astunud, samuti ka mõned liikmesriigid. Euroopa Parlament hääletas eile samuti abi suurendamise poolt. Minu fraktsioon nõuab tungivalt, et nõukogu seda otsust toetaks.

Ainult abist siiski ei piisa. Täna õhtul on eesistujariik jäänud selles küsimuses ebakindlaks ja ettevaatlikuks – kuid Euroopa Liit ei saa enam kanda moraalselt vastutust abi andmise eest, hoidudes samal ajal poliitilistest sammudest blokaadi vastu. Oma fraktsiooni nimel palun seepärast eesistujariigil, nõukogul ja Euroopa Komisjonil kutsuda Iisraeli üles blokaadi koheselt lõpetama. Gazas karistatakse kogu elanikkonda – mis neljanda Genfi konventsiooni artikli 33 kohaselt on ebaseaduslik. Pealegi pole see meetod Iisraelile kohane

ja Euroopa Liit peaks Iisraelile seda ütleva, selle asemel et jääda passiivseks – just sellepärast, et tegemist on liitlasega. See annaks assotsiatsioonilepingule Iisraeliga tähenduse, sest ainult blokaadi vastu tegutsedes järgib EL inimõigusi käsitlevat jaotist.

Chris Davies, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, ma ei kõnele oma fraktsiooni nimel, vaid parlamendiliikmena, kes on näinud asju, mida poleks soovinud näha.

Ma loodan, et minister ei usu silmakirjalikku ilukõnet, mida ta siin kuulnud on. Lihtsalt naeruväärne on kas või korrakski väita, et Euroopa Liidu poliitika on erapooletu. Kõik teavad, et me viime ellu topeltstandardite poliitikat. Me ootame ja nõuame, et palestiinlased järgiksid kuulekalt kõiki meie nõudmisi. Me ainult palume, et juudid meie soovidele vastu tuleksid.

Need topeltstandardid haisevad. Volinik, kas te mäletate, et seisite siin vaid mõne kuu eest, pärast seda, kui Palestiina delegatsioon oli tagasi saabunud kohtumiselt hr Hanijehiga Gazas, enne Palestiina ühtsusvalitsuse langemist, ja ütlesite parlamendile, et soovite teha kõik endast oleneva selle valitsuse toetuseks? Kahe nädala pärast valitsus muidugi langes! Valitsus langes osaliselt seepärast, et meie olime keeldunud valitud esindajatega rääkimast. Me olime keeldunud hr Hanijehiga rääkimast, ja mitte üllatuslikult, sest pärast seda, kui demokraatlikke jõudusid oli kahjustatud, asusid tüüri juurde vägivalla jõud.

Näib, et me ei õpi ajaloost mitte kunagi. Me peame lõpetama palestiinlaste soovide ignoreerimise. Me peame hakkama demokraatlikke jõudusid austama ja me peame endale tunnistama, et rahu pole võimalik saavutada ilma vaenlasega kõnelemata.

(Aplaus)

Jätkuv keeldumine suhtlemisest mõnede Hamasi osapooltega, kes soovivad meie suunas samme astuda, teeb rahu edendamise Lähis-Idas võimatuks.

Üks küsimus meie ees oleva resolutsiooni ettepaneku kohta: miks me üldse mõtleme raha andmisest Gazale? Mis sellel Euroopa Liiduga pistmist on? Gaza on Iisraeli vangilaager! Meisse see ei puutu. Iisraeli rahvas on see, kes peaks vastutama pooleteise miljoni inimese elushoidmise eest. Nemad on need, kes neid viletsuses hoiavad. Pole meie asi kulutada meie maksumaksjate raha Iisraeli kohustuste täitmiseks.

Lõpetuseks veel kord erapooletuse küsimuse kohta: viimase paari nädala jooksul oleme kuulnud, et Iisraeli kaitsejõud on käskinud konfiskeerida veel Palestiina alasid, selleks et ehitada teid, mis võimaldaksid ehitada asundust E1 – see oleks juudi asunduste edasine laiendamine Ida-Jeruusalemmas – vastupidiselt lubadustele, mida oleme palunud iisraellastel anda, ja mis on vastuolus mis tahes lootusega, et tulevastel rahukõnelustel võiks olla tegelik tulemus.

Ajal, mil palestiinlased näevad, kuidas nende silme all haihtuvad kõik lootused jätkusuutlikule, sõltumatule Palestiina riigile, mida kavatseb ette võtta Euroopa Liit? Te teate väga hästi, et ta ei tee mitte midagi muud, kui laseb kuuldavale mõned sõnad ja ei võta midagi konkreetset ette!

Ryszard Czarnecki, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, ma olin viieliikmelise Euroopa Parlamendi delegatsiooni liige, kes viibis mõne olulise päeva Palestiina autonoomses piirkonnas. Võin kategooriliselt väita, et tegemist oli humanitaarmissiooni, mitte poliitilise. Ütlen seda, sest ei soovi, et meie arutelu muutuks väga poliitiliseks vaidluseks, kus Euroopa Parlament võtab kellegi vastu tegutseva prokuröri rolli. Sooviksin jääda poliitilistest lahkkelidest kõrgemale ja arutleda, kuidas me saame aidata Palestiina tsiviilelanikke.

Tehkem siiski kohe selgeks, et näib, et elatustaseme tõstmine Gaza sektoris, haiglate ja koolide normaalne töö, täielik juurdepääs joogiveele, toidule ja elektrile, võimalus teha põllumajanduses tavapäraselt tööd tõenäoliselt pigem vähendavad pingeid Palestiina ja Iisraeli suhetes ning tagavad juudi asunike, Iisraeli asunike ja Iisraeli riigi vastase vaenu vähenemise.

Mõne kuu eest rääkisin parlamendis vastuolulistest tekstidest, mida Palestiina õpikutes mõnedes Palestiina koolides kasutatakse, kuid nüüd oleme me liikunud ühest äärmusest teise. Me ei saa enam kritiseerida Palestiina haridussüsteemi teatud aspekte, sest see süsteem on sisuliselt surnud.

Kuid sel mündil on ka teine külg, Palestiina-sisene aspekt. Poliitiline patiseis Hamasi ja Fatahi vahel ning president Abu Mazeni ringkonna vahel jätkub. See tupik raskendab Palestiina institutsioonide toimimist ja seega kahjustab seal elavaid palestiinlasi ja see pole kindlasti Iisraeli süü. Me räägime palju kehvast rahust Iisraeli riigi ja palestiinlaste vahel, kuid see on pisut sedamoodi, nagu räägitaks majast ja alustataks katusest.

Me peaksime alati kõigepealt alustama vundamendist ja käesoleval juhul on vundamendiks Palestiina võimustruktuuride ja avalike institutsioonide toimimise parandamine ning humanitaarabi Palestiina inimestele.

Margrete Auken, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DA) Härra juhataja, Läänekalda ja Gaza sektori külastus, mida siin mainiti, oli šokk – isegi neile meie seast, kes on seal palju kordi viibinud. Piiride sulgemine Iisraeli poolt ja lugematud kontrollpunktid teevad võimatuks terve majanduse arendamise ja ELi humanitaarabi käsitlevate normide järgimise. Nõukogu ja komisjon peaksid kohe sekkuma, et Palestiina majandus tagasi jalule aidata. Lubage mul öelda selgelt: ilma sellise sekkumiseta ei saa rahukonverents olla edukas. Nagu korduvalt on öeldud, pole majanduslikku mõõdet võimalik lahutada poliitilisest. Teiste sõnadega, Iisraeli okupatsioon tuleb lõpetada või rahu ei saabu kunagi. Lisaks majanduslikule väljakurnamisele toimub praegu palestiinlaste radikaliseerumine. See kasvab vaeste hulgas – keda Iisraeli blokaadi tulemusena on üha rohkem – ja noorte hulgas. Palestiinlaste vanem põlvkond on korduvalt hoiatanud, et täna üleskasvavad noored pole kunagi elanud Iisraellastega koos ja et nende ainus kogemus neist on inetud müürid, sõjalised sissetungid ja puberteedialised sõdurid, kes nende isasid mõnitavad. Niimoodi ei looda rahu, vaid ainult lepitamatuid vaenlasi.

Samuti puudub siin usaldus ELi vastu, mis heitis kõrvale demokraatlikud valimised Palestiina territooriumidel ja, isoleerides Hamasi, on näidanud nii diplomaatilist küündimatust kui ka, taas kord, topeltstandardeid. Seni, kuni käimasolevatel läbirääkimistel pole esindatud kõik palestiinlased, rahu ei saavutata, nagu kõik, kes protsessis osalevad, ka väga hästi teavad. Nagu hr Davies ja teised on märkinud, puruneb igasugune rahulootus kildudeks, kui Iisraeli valitsus mõtleb E1 sundvõõrandada. Nii Ameerika Ühendriigid kui ka EL on kindlalt öelnud, et seda ei tohi juhtuda. Küsimus, millele nõukogu ja komisjon peaksid nüüd vastama, on järgmine: milline tegevus on kavas selle Palestiina Ida-Jeruusalemma sundvõõrandamise ärahoidmiseks?

Luisa Morgantini, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, üks minut ei tähenda midagi. Hr Lobo Antunes rääkis julgetest žestidest ja sammudest: julge samm, mille hr Olmert peaks astuma, on kõigi uute asunduste luubi alla võtmine, tuhandete palestiinlaste vabastamine, sõjaliste sissetungide lõpetamine Läänekaldal, kontrollpunktide eemaldamine ja Gaza sektori blokaadi lõpetamine! Ta peaks saabuma läbirääkimistele konkreetsete tulemustega; selle asemel nägime me eile taas maa hõivamist Jeruusalemmas.

Meie julgeks sammuks siin Euroopa Liidus peaks olema Iisraeli valitsuse poolt tsiviilelanike suhtes rakendatava mis tahes kollektiivse karistuse tagasilükkamine. Meie plaanid Gazas on blokeeritud, sest puudub tsement, pole torusid, kulud on neljakordistunud ja UNRWA kutsub jätkuvalt üles võtma erakorralisi meetmeid.

Resolutsioonis, mille me homme vastu võtame, kutsume me üles Gaza blokaadi lõpetamisele ja kõikjal inimeste ja kaupade vaba liikumise tagamisele, kuid me oleme teadlikud sellest, et Palestiina küsimus ei ole humanitaarküsimus. Meie ülesanne on poliitiline: selleks et lõpetada sõjaline okupatsioon ja nõuda, et oleksid kaks riiki ja rahvast, kes suudavad rahulikult koos eksisteerida.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (NL) Härra juhataja, eelmise nädala lõpus arutas meie parlamendidelegatsioon Lähis-Ida tõsist olukorda oma Ameerika ametivendadega transatlantilise seadusandjate dialoogi raames. Selle käigus andis Ameerika Ühendriikide rahuläbirääkija Dennis Ross meile väga praktilist nõu pakkuda Palestiina elanikkonnale tema raskes olukorras abi. Vajame usaldusväärset, poliitiliselt sõltumatut valitsusväliste organisatsioonide võrgustikku.

Küsin nõukogult ja komisjonilt: kuivõrd te näete tõelisi võimalusi nii Läänekalda kui ka Gaza jaoks? Olen seisukohal, et Gaza sise- ja väliskriisi taga on Hamasi käitumine. Sellega kuulutatakse järjekindlalt Iisraeli riik ebaseaduslikuks ja ning seadustatakse Iisraellaste ja Palestiina dissidentide vastane vägivald.

Härra juhataja, Palestiina kristlase Rami Ayyadi, kes oli ainult kolmekümne aastane, hiljutine jõhker mõrv, rõhutab selle vähemuse ohtlikku olukorda Gazas. Ootan, et nõukogu ja komisjon pööraksid tähelepanu ja toetaksid kristlikku vähemust kõigil Palestiina territooriumidel.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). – Härra juhataja, hr Davies küsis enne, milline on Euroopa Liidu roll Lähis-Idas. Muidugi ma tean, et see oli retooriline küsimus, sest ta on väga pühendunud lahenduse leidmisele, kuid on tõsi, et Euroopa Liit on Lähis-Ida rahuprotsessi tulemustest otseselt huvitatud.

Ma räägin Yorkshire'i valimisringkonna nimel, kust olid pärit need neli pommipanijat, kes mitme kuu eest Londonit ründasid. Neid motiveeris see, mis toimub Lähis-Idas. Samuti ka Madridi pommitajaid. Seega on Euroopa julgeolek otseselt Lähis-Idaga seotud.

Ma usun, et me oleme rahumeelse tulemuse eest ka ajalooliselt ja humanitaarselt vastutavad. Lõppude lõpuks on rahuprotsess olnud aeglane ja lünklik ning selle käigus on olnud palju algatusi, palju valitsustevahelisi konverentse – Madrid, Oslo jne. Me oleme nüüd, oktoobris 2007, jõudnud olukorda, kus peaaegu meeleehtlikult püütakse mingit lahendust leida.

Seega ma usun, et nüüd on aeg üsnagi radikaalselt uue mõtlemise jaoks. Üks ettepanek, mille ma teeksin, on hiljutised kõnelused hr Olmerti ja hr Mahmoud Abbasi vahel lõpliku staatuse küsimuses, mis peaksid kajastama läbirääkimisi, mida hr Olmert ise noore parlamendisaadikuna pidas 1987. aastal, kui tema ja PLO pidasid eraviisiliselt läbirääkimisi, teemaks Palestiina riigi pealinn Ida-Jeruusalemmas, 1967. aasta piirid ja mõnede asunike tagasipöördumine. Teiste sõnadega, ta juba jõudis selleni 1987. aastal ja võib-olla nüüd sellel sügisel tuleb aeg, kui need kaks juhti, kannustatud rahvusvahelise üldsuse poolt, tulevad kokku, selleks et radikaalselt kujundada tulevikku rahumeelse, kahe riigi lahenduse jaoks Lähis-Ida rahuprotsessis.

Hr Triantaphyllides ja tema delegatsioon, kes hiljuti Palestiinas käisid, tulid tagasi kahe fundamentaalse järeldusega. Keskendugem humanitaarolukorrale Palestiinas, kuid mõelgem ka sellest, milline võiks olla valitud parlamendiliikmete roll selles protsessis seal ja mujal. Meid ei tuleks ära unustada.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Härra juhataja, käesolevat resolutsiooni ette valmistades ütlesime endale „mitte poliitikat, ainult humanitaarküsimused“. Täna on see talumatu, tohutu vabaõhugeto, aeglaselt surev rahvas, keda jälitavad kogu maailma kaamerad, rahvas, kes närtsib, ilma et tal oleks õigus areneda, vabalt liikuda või oma lapsi harida, kuid rahvas, kelle ellujäämise eest me maksame kõrget hinda ja kes eelkõige ei tohi surra meie kätel, sest see määraks meid kõiki ja meie demokraatiad ei seediks seda ära.

Sel aastal maksab Euroopa Liit enam kui 300 miljonit eurot, selleks et vältida kriisi. Palestiinlastele on sellest elamiseks liiga vähe, kuid seda on kümme, isegi sada korda rohkem kui vaja, sest kui kõiki rahvusvahelisi kohustusi täidetak, neljandat Genfi konventsiooni ja inimõigusi järgitaks, siis poleks seda üldse vaja.

Häbi selle geto pärast! Häbi meile, eurooplastele! Me suutsime varustada Berliini, kui inimesed seal olid piiramisrõngas! Häbi meile, kes tervitasid müüri langemist Saksamaal röömupisaratega, kuid kes nüüd on teiste müüride ja getode loomise kaasosalised! Lõpetada blokaad!

Siiski ei saa täna humanitaarküsimused panna meid unustama poliitikat. 24. septembril andis Iisraeli valitsus käsu konfiskeerida 1 100 dunumi maad neljas Araabia külas Jeruusalemma ja Jeeriko vahel, et ehitada maantee, mis Läänekalda lõplikult kaheks jagab. See on vana Iisraeli kava aastast 2004, mille Euroopa ja isegi Ameerika Ühendriigid on alati tagasi lükanud. Täna, Washingtonis toimuva rahvusvahelise kohtumise eel, on see tõeline viitsütikuga pomm. Kui Gaza on lõksus ja Läänekallas kaheks jaotatud, kuidas saaksime ikka veel unistada kahest rahulikult koosseksisteerivast riigist.

8. veebruaril 2005 deklareeris Sharon Sharm el Sheikhis: „Meil on võimalus asuda uuele rajale. Esimest korda pika aja jooksul on meie piirkonnas lootust meie laste ja lastelaste paremale tulevikule“. See on äärmiselt õrn võimalus, mille äärmuslased soovivad lõhkuda. Kui see rada ja palju teised, päevavalgust näevad [ilmselt on siit sõna puudu ja mõeldakse just vastupidist], siis on äärmuslased võitnud. Arhitektid ja geograafid kasutavad tänapäeval veel väärastunumaid relvi kui pommid. Nad piiravad Palestiina müüride ja maanteedega, mis lõhuvad igasuguse unistuse jätkusuutlikust riigist.

(Aplaus)

Elizabeth Lynne (ALDE). – Härra juhataja, mitte miski ei demoraliseeri rohkem kui vaesuses elatud elu, elu ilma igasuguse tulevikuväljavaateta, elu, mille on rikkunud konfliktid. Ajal, mil Gaza elanikke ähvardab humanitaarkatastroof, on selge, et Iisraeli ja Palestiina juhtide ainsaks eesmärgiks on tagada valu, vaesuse, viletsuse ja vihkamise ülekandmine järgmisele noorte palestiinlaste põlvkonnale.

Iisraeli kehtestatud inimeste ja kaupade liikumise blokaadi otsese tagajärjena puuduvad lastel isegi elementaarsed haridusvõimalused. Kõik on ilma jäetud põhilistest kommunaalteenustest, mida meie siin parlamendis oleme harjunud enesestmõistetavaks pidama. Elatusallikad on hävitatud, sest kalurid, põllumajandustootjad ja teised ei saa oma kaupu müüa. Piiratud ravi ja hooldusvõimaluste tõttu kannatavad inimesed mõttetult valu ja surma käes. Kõik see toimub vägivald ja rõhumise taustal.

Valitsusväliste organisatsioonide hinnangul on Gazas värskelt lisandunud umbes 2 000 puuetega inimest. Need on peamiselt noored, keda on tulistanud tankid või snaiiperid, tagajärjeks tihti jäsemete kaotus, ajukahjustus või selgroovigastused – kuid puudega inimesi toetavate organisatsioonide tegevust takistab Iisraeli blokaad ja neil pole võimalik hankida vajalikku erivarustust! Iisrael peab täitma oma rahvusvahelisi

kohustusi, näiteks Genfi konventsioonist tulenevaid kohustusi, tagama humanitaarabi ja põhiteenuste liikumise ning avama piirid.

Nõukogu ja komisjon peavad säilitama surve, kuid nad peavad rääkima kõigi osapooltega. Ainult nii leiame me lahenduse. Mõttetu on öelda, et ühe poolega me ei räägi. Me peame leidma lahenduse, rääkides kõigiga. Kui midagi ette ei võeta, siis surevad inimesed jätkuvalt mõttetut surma. 1,3 miljonit Gaza elanikku jäetakse edaspidigi ilma nende väarikusest ja jätkub valu, vaesuse, viletsuse ja vihkamise edasiandmine uuele palestiinlaste põlvkonnale.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, ajal, mil Gaza sektori piiripunktid on suletud ja neid kontrollib Iisraeli armee, ajal, mil igapäevaselt toimuvad sinna mõrvarlikud sissetungid, ajal, mil okupeeritud territooriumidel kasvab asunike arv, ajal, mil, rahvusvahelist õigust rikutakse ning jätkub kaitsetara ja jälgimissüsteemide ehitus, leidub siin nende seinte vahel, Euroopa Parlamendis, inimesi, kes eitavad Iisraeli kui okupeeriva riigi staatust. See on šokeeriv!

Iisrael on okupeeriv riik ja sellena on tal Genfi konventsioonidest tulenevad kohustused, eriti ei tohi ta mingil tingimusel kasutada kollektiivset karistamist. Meil oleks parem tagada, et Iisrael oma kohustusi täidab, selle asemel et saata haledaid märguandeid, nagu me näiteks tegime, katkestades Gaza elektri jaama kütusetarnete rahastamise. Krokodillipisarad, mida me oleme valanud palestiinlaste lõhestatuse pärast, on tõeliselt asjakohatud pärast seda, kui Euroopa Liit ei suutnud toetada Mahmoud Abbasi jõupingutusi Hamasi pragmaatilise tiiva kaasamiseks.

Kas te suudate veel midagi halvemat ette kujutada? Ramallahi väljamängimine Gaza vastu? Otsustada, kes on head palestiinlased ja aidata neil pahadest lahti saada? Kes saab uskuda kestvat lahendust, kui Palestiina poliitiline ja territoriaalne ühtsus pole tagatud? Kes saab uskuda, et Iisraellaste ja palestiinlaste vaheline rahu ehitatakse üles poliitika kaudu, mis tegelikult toob kaasa Iisraeli ja Palestiina inimeste radikaliseerumise?

Humanitaarolukord Gazas rikub kõiki inimväärikuse standardeid. Gaza sektori blokaadi lõpetamine tuleb tagada nii kiiresti kui võimalik. Iisraelile tuleb avaldada asjakohast survet. See küsimus ei tohi enam olla tabu ja ma küsin teilt, nõukogu ja komisjon, milliseid meetmeid kavatsete te rakendada, selleks et kiirendada blokaadi lõpetamist ja sundida Iisraeli oma kohustusi ja lubadusi täitma. Küsin teilt, mida kavatsete te teha selleks, et Iisrael loobuks kavast jagada Läänekallas kaheks, ühendades Jeeriko Ida-Jeruusalemmaga, kuu enne rahvusvahelist konverentsi.

(Aplaus)

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Proua juhataja, sündmused Palestiinas toimuvad erakordselt kiiresti ja jätvad meile vaevalt aega reageerimiseks. Niisiis arutleme meie praegu humanitaarolukorra üle Gazas, samas kui Iisraeli ametivõimud on ühepoolset otsustanud sundvõõrandada tuhandeid hektareid Araabia maid, selleks et minna edasi kavaga E1, ehitada maantee, mis praktiliselt jagab Läänekalda kaheks.

Te teate, et rahvusvaheline üldsus oli selle kava vastu. Ma usun, et oleks kasulik, kui parlament selles küsimuses seisukoha võtaks. Poliitiline areng telgitagustes pole siiski seda võimaldanud. Tulemus on lihtne: taas kord jääme me pealtvaatajateks, samas kui olukord Palestiinas järjest halveneb; iga päevaga nõrgeneb palestiinlaste läbirääkimispositsioon ja kaheldakse mis tahes eduväljavaadetes kohe novembris toimival Palestiina küsimust käsitleval rahvusvahelisel konverentsil.

Charles Tannock (PPE-DE). – Härra juhataja, eile õhtul oli mul eesõigus osaleda Iisraeli Euroopa Sõprade Brüsseli büroo sisseõnnistamisel, organisatsioon lähtub eeldusest, et me peaksime toetama demokraatliku Iisraeli riigi õigust olemasolule ja õitsengule. Seevastu on Hamasi eesmärgiks, vastavalt selle 1988. aasta põhikirjale, Iisraeli hävitamine ja tegemist on jätkuvalt terroristliku organisatsiooniga, mille EL on ära keelanud.

Mulle pole üllatuseks, et käesoleva resolutsiooniga üritatakse kuhjata praeguse olukorra eest Gazas niipalju süüid Iisraelile. Ilmselt pole Iisraeli ühepoolne väljatõmbumine Gazast kui tõeline „maa rahu eest“ zest Iisraeli kriitikutele eriti tähtis.

Resolutsioon osutab humanitaarkriisile Gazas, uurimata selle põhjuseid. Hamas meeldis Palestiina valijatele sellepärast, et osutas paljusid sotsiaalteenuseid, mille korrumppeerunud Fatahi administratsioon oli unarusse jättnud. Kuid nüüd on needsamad koolid lastest tühjad, sest lapsed on liiga hirmul, et kodust lahkuda. Haiglates ravitakse neid, kes on saanud vigastada igapäevase vägivalda käigus, mis on iseloomustanud Gaza vägivaldset ülevõtmist Hamasi poolt ja sekulaarse Fatahi lüüasaamist.

Eelmisel laupäeval mõrvati tuntud Gaza kristlane Rami Ayyad ja pühapäeval tulistas Hamas Iisraeli suunas ilma sihtimata kaheksa miinipildujamürsku ja ühe katjuša. Veidral kombel on Hamas pommitanud isegi Khani piiriületuspunkti.

Samuti kutsutakse resolutsioonis Iisraeli üles võtma meetmeid humanitaarabi ja põhiteenuste vaba liikumise tagamiseks. Tegelikult pole Iisrael takistanud näiteks toidu, elektri või vee liikumist Gazasse ja käitub tegelikult vaoshoitult ja mõõdukalt, seda vaatamata asjaolule, et Hamas on Iisraeli sõjaliselt rünnanud.

Ma saan aru, et Iisrael on harjunud siit parlamendist lähtuva pideva solvangute vooluga, kuid Iisrael peaks teadma, et tal on siin ja kogu Euroopas ka mõned sõbrad, kes on pühendunud piirkonna rahule ja julgeolekule. See ei saabu kunagi, kui nii paljud siin täiskogul nii hõlpsasti Hamasi eesmärgid omaks võtavad.

Richard Howitt (PSE). – Härra juhataja, humanitaarkriis nõuab humanitaarset reageerimist ja meie esmane prioriteet täna õhtul peaks olema tegeleda sellega, et meditsiinivarustus ja kooliõpikud ei jääks pidama ühel pool piiri, samas kui õpilased ja haiged ootavad teisel pool. Rahvusvaheline humanitaarõigus seab Euroopa Liidule otsese kohustuse tegutseda ja neli kuud pärast seda, kui Gaza isoleeriti, on meie otsene lubadus piiri abimissiooni kohta see lubadus, mida me ei täida.

Ma tänan volinikku ettevaatliku optimismi eest, mida ta väljendas seoses rahuprotsessi jätkumise ja ajutise rahvusvahelise mehhanismi toimimisega. Loomulikult kutsume me teda üles tegema kõik, mis veel tema võimuses on. Nõustun hr Tannockiga, et meil tuleks hukka mõista Palestiina sõjaväelaste raketi- ja miinipildujarünnakud, kuid tema kaebused oleksid palju usaldusväärsemad, kui ta samuti mõistaks hukka tsiviiliskite tapmise Iisraeli kaitsejõudude õhürünnakute käigus. Ma palun teil, volinik, ja eesistujariigil teha kiirelt avaldused, millega mõistetakse hukka täna hommikul teatavaks saanud veel 3% Läänekalda territooriumi hõivamine Jeruusalemma ja Jeeriko vahel osana E1 annekteerimiskavast.

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Arvestades Euroopa Parlamendi 21. juuni resolutsiooni MEDA programmi ja rahalise toetuse kohta Palestiinale, 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni Lähis-Ida kohta ning neliku 23. septembri 2007. aasta avaldust, on äärmiselt tähtis, et Euroopa Parlament väljendaks selget seisukohta Palestiina olukorra suhtes. Peame siiski kaaluma olukorda vähemalt kahest vaatepunktist: humanitaarsest ja majanduslikust seisukohast, kuid ka poliitilisest ja julgeolekualasest seisukohast.

Humanitaarsest ja majanduslikust seisukohast on Euroopa ülesanne, pärast tohutute rahaliste vahendite panustamist, aidata Palestiinat, et tagada selle abi ja humanitaarabi edastamise tehniline toimimine. Pole vastuvõetav, et Palestiina tsiviiliskitele tehakse kättesaamatuks ravimid ja tervishoiuasutused, koolid ja kodud hävitatakse. Praeguses olukorras on nõuetekohane joogivesi ja toit tihti kättesaamatud inimeste ja kaupade liikumisele kehtestatud blokaadi tõttu.

Poliitilisest ja julgeoleku seisukohast tuleb selgelt teatada, et nii nagu rahvusvaheline üldsus tunnustab palestiinlaste õigust autonoomiale, peab ka Palestiina, sealhulgas valitsev Hamasi liikumine, samuti tunnustama Iisraeli riiki. Siiani pole Hamas teinud midagi, et distantseeruda oma asutamisdokumendist, milles ühe eesmärgina on sätestatud Iisraeli riigi hävitamine. Selles seisneb poliitiline probleem, mis on arenenud relvastatud konfliktini: terrorism ühelt poolt ja karm kaitsetegevus teiselt poolt.

Proinsias De Rossa (PSE). – Härra juhataja, esmalt lubage mul öelda, et hr Tannock teeb Iisraelile karuteene, avaldades tingimusteta toetust Iisraeli ebaseaduslikule palestiinlaste vastasele tegevusele, eriti Gazas. Mina toetan seda resolutsiooni, sealhulgas selle lõiget 5. Humanitaarkriis Gazas pole uus, samuti pole see ootamatu. Need meie hulgast, kes on seda piirkonda aastate jooksul korrapäraselt külastanud, on pidevalt hoiatanud Iisraeli tegevuse eest, mis ajab rahva meeleheitele. Majandus on nüüdseks kokku kukkunud. Sotsiaalteenused on sama hästi kui lõppenud. Alatoidetud ja kroonilised haigused on üldlevinud, samas puuduvad ravimid. Gaza sõltub praegu täiesti välisabist, mille Iisraeli embargod on blokeerinud. Tegemist on Iisraeli poolt rangelt kontrollitud vanglaga ja me ei saa lubada, et Gaza sektori elanike heaolu hoitaks käimasolevate poliitiliste manöövrite pantvangis. Loodetavasti need manöövrid viivad rahukõnelusteni.

Mõistan hukka Iisraeli ühepoolse otsuse hõivata nelja Araabia küla maa, millega lõigatakse Ida-Jerusalemm Läänekaldast ära. Avaldan kahetsust asjaolu pärast, et ei nõukogu ega komisjon pole sellele osutanud, ja oleksin üllatunud, kui nad seda ei teadnud. Meie siin täiskogul teame seda ja see on avalik teave. Selline Iisraeli tegevus on täielikus vastuolus juhustega, mille kohaselt 1967. aasta piire ei muudeta ilma Iisraeli ja palestiinlaste kahepoolse lepinguta.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, loodetavasti me võiksime oodata, et aja jooksul laheneb konflikt ise. Siiski oleks see üks tühjemaid lootusi. Uued põlvkonnad kasvavad üles ja konflikt üha süveneb. Võiks ju arvata, et need kaks rahvast on üsna lähedased, et heebrealased ja araablased võiksid koos elada, kuid mitte hierarhilise süsteemi tingimustes. Igasugune teineteisest sõltuvus, ebavõrdsus ja eelkõige suveräänse riikliku struktuuri puudumine araablastel on pidevad negatiivsete emotsioonide, veendumiste ja kättemaksu allikad.

Kui Iisraeli riik ei suuda omaks võtta territooriumide jaotust, siis kahjuks on mul raske näha selles piirkonnas rahu saabumist. Nii nagu juutidel on õigus oma maale, oma riigile, nii on see õigus ka araablastel, palestiinlastel. Ajalooliselt, enne Teist maailmasõda, oli Palestiina olemas, ja nagu me näeme, pole lihtne seda Araabia mälust kustutada.

Gaza inimeste olukord halveneb iga päevaga niivõrd, et koguneva agressiooni lahvatamine on vältimatu, ja kõik, mis me teha saame, on vaadata seda piinlikkustunde ja kurbusega. Parim, mis me saame teha – lisaks püüdele rahustada vastastikuse hävitamise impulsse ja lisaks vahendamise katsetele – on anda inimestele humanitaarabi, et nad saaksid elada nii viisakates sanitaarhügieenilistes tingimustes kui võimalik, et neil oleks midagi süüa ja kusagil koolis käia. Kuid ma rõhutan, et see on ainult lahenduse aseaine, lahenduse, mille suunas, häbi tunnistada, ei suuda me liikuda.

Üheksateistkümnenda sajandi Kesk- ja Ida-Euroopa ning kahekümnenda sajandi Euroopa ja Aafrika õudustes saadud kogemus näitab selgelt rahva sõltumatuspüüde jõudu. Just selle jõuga puutume me ka praegu kokku.

Béatrice Patrie (PSE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, muidugi peab Euroopa Liit tegema kõik, mis tema võimuses, et vabastada kägistavast haardest Gaza elanikkond, kes vaevleb enneolematu humanitaarkriisis.

Isiklikult sooviksin juhtida tähelepanu sellele, et Iisraeli valitsuse poolt Gaza määratlemisel vaenuliku üksusena on mitu dramaatilist tagajärge. Iisrael saab selles piirkonnas teostada varasemaga võrreldes palju ulatuslikumaid operatsioone. Iisraeli elektritettevõtte saab vähendada elektritarneid Gaza 1,5 miljonile palestiinlasele äärmusliku miinimumini ja äriühing Mekorot hakkab oma tarnitavat vett ratsioonideks jagama, jättes selle jaotamise piirkondade vahel Hamasi hooleks.

Iisraeli strateegia, mille eesmärk ilmselgelt on rahvaülesthõus Hamasi juhtide vastu, on vastuvõetamatu ja saab viia ainult uue vägivaldpuhanguni. Rääkimata siis uutest asundustest, mis muudavad Palestiina teiseks Bantustaniks.

Isiklikult sooviksin, et Euroopa Liit neliku liikmena saaks tagatised, et novembrisse planeeritud rahukonverentsi ainsaks eesmärgiks pole Ameerika Ühendriikide väljapäästmine ummikust, millesse ta on sattunud Iraagis ja Afganistanis, vaid et see on tõeline tippkohtumine rahu nimel, mis toob kokku kõik Araabia osapooled.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). – Härra juhataja, tsiviilisikud on igas konfliktis vaiksed kannatajad ja meil on ülesanne – tegelikult kohustus – neid kaitsta ning elada Nobeli rahupreemia laureaadi sõnade vääriliselt: „mitte kunagi vaikida, kus iganes ja millal iganes inimesed peavad taluma kannatust ja alandust”.

Tervitan seepärast parlamendi algatust Gaza olukorra arutamiseks ja samuti tervitan resolutsioonis sisalduvat üleskutset Iisraelile oma kohustuste täitmiseks ja humanitaarabi tagamiseks Gazale.

Kuid täna peame endalt veel mõnda asja küsima. Peame alustama, küsides endalt, miks on nii, et alati, kui toimub liikumine rahu suunas, suureneb vägivald? Miks on nii, et iga kord, kui mõistuse hääl Iisraelis ja Palestiinas üritab leida lahendust, leiduvad terroristlikud rühmitused, kes haaravad relvad rahu vastu? Miks kardavad mõned inimesed kahe riigi lahendust, kõrvuti rahus elavat Iisraeli ja Palestiinat niivõrd, et eelistavad põhjustada valu ja kannatust nende oma rahvale?

Ärgem kokkugem tagasi tunnistamast endale, et vastutus Gaza inimeste olukorra eest lasub täielikult Hamasil, kes on lahenduse vastu, kes kutsus üles hävitama ÜRO täieõiguslikku liiget, kes kardab rahu ja propageerib vägivalda.

2005. aastal tulistati Gazast Iisraeli 400 raketti. 2006. aastal tulistati 1 726 raketti. 2007. aastal oli neid ligikaudu tuhat. Paljud on surnud, sajad on vigastatud ja tuhanded evakueeritud. Ka nemad olid tsiviilisikud: mehed, naised ja lapsed.

26. septembril tulistati Gazast Sufa piiriületuspunkti pihta 54 miini. Järgmisel päeval pommitati piiriületuspunkte, millele enne viitas volinik, Erezit ja Karem Shalomi. Tegelikult võeti need sihikule, sest

Hamas usub, et nende punktide sulgemine aitab kaasa nende eesmärgile suurendada kannatusi ja inimeste poolehoidu Hamasile. See on vale strateegia.

Tunnistagem endale, et Gazas on olemas terrori ja hirmu jõud, kes üritavad kasu saada nende oma rahva kannatustest.

Jamila Madeira (PSE). – (PT) Jimmy Carter ütles sel nädalal antud intervjuus, et pärast president Clintonit pole Ameerika Ühendriikide patronaaži all Lähis-Ida teemalisi kõnelusi kunagi peetud heas usus. Seepärast on novembris toimuva rahvusvahelise konverentsi suhtes palju ootusi. Sellelt oodatakse mingit käegakatsutavat arengut, et saaksime tegelikult visandada mingi ajakava selle inimdraama ja konflikti lahendamiseks.

Humanitaarolukord Gazas halveneb üha. Ehkki mõne kuu eest nägime seal avaõhu vanglat, mis järk-järgult sulgus, saab see nüüd üha ilmsemaks, kui me arvestame hukkunuid, nälga, hirmu, relvade jõudu ja nende mõju tsiviilisikute elule mõlemal pool müüre. Genfi konventsioone silmas pidades on kiiresti vaja humanitaarabi ja on tingimata vajalik, et Iisrael võimaldaks seda edastada. Isikute ja kaupade liikumine peab saama tegelikkuseks, vastasel korral näeme sellel jõekaldal tõelist tragöödiat.

Suured eesmärgid, mille peaksime järgmisel rahvusvahelisel konverentsil sihiks seadma, on vägivalda lõpetamine ja lahenduse leidmine olemasolevate resolutsioonide alusel, mis võimaldaks palestiinlastel ja iisraellastel koos rahus elada, enne kui on liiga hilja.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Härra juhataja, 20 aastat tagasi oli kolm vägivaldset konfliktikollet, mis valmistasid suurt muret kogu maailmas: Lõuna-Aafrika Vabariik, Iirimaa ja Lähis-Ida. Esimesel kahel juhul on toimunud lepitus ja poliitiline ümberkujunemine. Lähis-Idas pole mingit edu saavutatud. Väidetavalt on olukord halvemaks muutunud.

Humanitaarkatastroof Gazas sunnib meid tegutsema, teades, et leppimine ja poliitilised muudatused on võimalikud, on vajalikud, on asjakohased. Kuid võrdset selge on ka see, et palestiinlased ja iisraellased ei suuda ise oma erimeelsusi lahendada. Mõlemad kasutavad vägivalda, mis põlistab konflikti.

Humanitaarkatastroof Gazas tähistab üht õnnetumat ajahetke Lähis-Ida konflikti jätkuvas 60aastases ajaloos. Me nõuame julgeolekut Iisraeli riigile ja me nõuame julgeolekut Palestiina riigile. Täna pole meil kumbagi. Vajame uut tegutsemisviisi, uut meetodit.

On selge, et Ameerika Ühendriikide valitsusel on kohustus ja võimalus Iisraeli otsustavalt mõjutada, näiteks kutsudes neid üles Gaza blokaadi lõpetama.

Just samamoodi nagu Euroopa Liit peab mõjutama palestiinlasi, et nad hoiduksid vägivaldast, nii et mõlemad pooled võiksid saavutada omariikluse eesmärgi ainsal kättesaadaval tõhusal viisil, s.o rahumeelselt.

Kuna see resolutsioon edastatakse Palestiina, Iisraeli ja Egiptuse parlamentidele ja Euroopa-Vahemere piirkonna parlamentaarsele assambleele, siis võiks meie konstruktiivseks panuseks väga hästi olla parlamentaarse dialoogi toetamine ja edendamine, et asendada praegune kurnav vaenutegevus, mis tuleb lõpetada, nii et see enam ei vaevaks Püha Maad.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Härra juhataja, volinik, inimesed kannatavad Gazas. Sealne humanitaarkriis on viimase paari kuu jooksul vaieldamatult paisunud katastroofiks.

Enam pole küsimus vaid põhitoiduainete puudumises. Palestiina majandus on kokku kukkunud ja majandustegevusega on raskem tegeleda. Inimeste igapäevaelu on segi paisatud ja abiorganisatsioonid ei saa piirkonnas töötada. Seal elavad inimesed on blokaadi kinni jäänud ja nagu volinik märkis, ähvardavad Läänekallast samad probleemid.

Gaza elanikud on mõlema kriisi osapoole läbikukkunud poliitika ohvrid. Üks asi on rääkida Hamasist kui vaenlasest ja terroristlikust organisatsioonist; täiesti teine asi on kuulutada kogu Gaza vaenulikuks territooriumiks. Üks asi on rääkida Iisraelist kui vaenlasest; täiesti teine asi on keelduda koostööst põhiteenuste osutajate ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ehkki kriisi osapooled on jõudnud ummikseisu, on neil mõlemal kohustus peamiste humanitaarõiguste suhtes.

Parlamendifraktsioonide resolutsioon on erakordselt otsekohene arvamussavaldus Lähis-Ida kriisi kohta. Sel puudub mis tahes varjatud poliitiline motiiv. Selles on lihtsalt Euroopa sügav mure Gaza inimeste pärast.

Sooviksin kõigile meenutada, et see on sama mure, mida me enne sellel aastal juba väljendasime. Me ei saa kummalegi poolele asuda ja süüdistavalt näppu viibutada. Süütute inimeste kannatused muudavad

vabandamise soovi ja Gaza olukorra põhjendamise taotluse kohatuks. Me nõuame vaid üht: et kriisi osapooled võimaldaksid meil aidata ja eriti, et nad end ise aitaksid, sest tegemist on tohutute mõõtmatega humanitaarkriisiga.

Volinik, ma loodan, et te edastate selle Euroopa nõudmise seoses olukorraga Gazas kriisi osapooltele, Araabia Liigale ja nelikule.

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja*. – (PT) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, sooviksin tänada teid kõiki märkuste ja kõnede eest, mida ma olen väga tähelepanelikult kuulanud. Me mõistame, et Palestiina territooriumide majandusliku arengu pidev ja tugev toetamine on üks rahu aluseid. Julgeolek, poliitiline stabiilsus ja majandus on omavahel tugevalt seotud. Rahu ja julgeolekut pole seega võimalik saavutada, kui koos rahuprotsessiga, mis peab olema usutav, ei looda tugevat ja kestvat majanduslikku alust.

Kõik need algatused kajastavad meie pühendumust Palestiina elanikkonna aitamisele ja nende elutingimuste parandamisele Jordaanias ja Gazas. Need on ülesanded, millega me soovime tegeleda, ja oleme kindlad, et detsembriks kavandatud doonorriikide Pariisi konverents annab rahvusvahelisele üldsusele loodetavasti võimaluse väljendada oma toetust Palestiina omavalitsusele ja Palestiina rahvale üldiselt praktilisest küljest. On tähtis, et rahvusvaheline üldsus ei hülgaks Gaza elanikke, nii et sealne äärmiselt haavatav humanitaarolukord poleks jätkuvalt ebastabiilsuse, pinge ja erimeelsuste poliitiline tegur.

Sooviksin öelda, et Euroopa Liidul on Lähis-Ida rahuprotsessi poliitiline strateegia, mis tugineb tugevatele alustele ja põhimõtetele, ning seetõttu on Euroopa Liit teretulnud partner poliitilises protsessis. Samuti on meil järjekindel abipoliitika neile, kes seda Palestiina territooriumidel kõige enam vajavad. Minu esitatud arvud, millele ka volinik viitas, on minu arvates kahtlemata selle kinnituseks. Ma loodan, et selles osas järgivad kõik Euroopa Liidu eeskujud.

Benita Ferrero-Waldner, *komisjoni liige*. Härra juhataja, me kõik teame, et olukord Gazas on dramaatiline. Siiski teame me ka, et ehkki me anname palju humanitaarabi, peame me lõpuks leidma ka poliitilise lahenduse. Nagu olen ka varem öelnud ja nagu nõukogu eesistuja praegu osutas, on see rahvusvaheline kohtumine väga tähtis sündmus. Me kõik oleme selgelt kinnitanud, et see ei tohi olla vaid fotograafidele poseerimiseks. See peab olema sisuline kohtumine, millelt me loodame, et läbirääkimised ja isiklikud kõnelused peaminister Olmert ja president Abbasi vahel annavad tegelikult tulemuseks tähtsa esialgse dokumendi, milles mitte viimases järjekorras ei keskenduta väga rasketele küsimustele, teades, et edaspidi peavad ideid edasi arendama töörühmad.

Me kõik teame, et arutluse all on palju võimalikke alternatiivseid lahendusi. Samal ajal pole seni väga pika aja jooksul olnud võimalik mõlemaid pooli kokku viia sellisel rahvusvahelisel kogunemisel, mida toetavad Euroopa Liit, Ameerika Ühendriigid, Venemaa ja ÜRO ning samuti Araabia Liiga.

On väga tähtis, et seekord on ka ameeriklased kinnitanud, et nad on valmis kutsuma ka Araabia Liiga nn järjesisühma, sh Süüria ja Saudi Araabia. See näitab, et on tehtud teatud avang.

Seda arvesse võtte teame me siiski väga hästi, ja see ilmnes ka meie teisel kohtumisel *ad hoc* koostöökomisjonis, et pole võimalik pidada ainult poliitilisi läbirääkimisi. Meil tuleb läbi viia ka muutused kohapeal. See on tegelikult möödapääsmatu. Tuleb edendada majandusarengut ja see on osa Tony Blairi mandaadist, milles me samuti soovime teda toetada niipalju, kui suudame, sest selles peitub võimalus, võimalus, millest me peame kinni haarama.

Me muidugi teame, nii nagu ka Tony Blair – mul on olnud temaga pikki vestlusi – et majanduse taastamise eeltingimused, nagu on selgelt kinnitanud ka Maailmapank, on liikumisvõimaluste ja juurdepääsu parandamine, Gazas erasektori tugevdamine, mis peab olema sealse majanduse osaks, ja muidugi ka selliste asjade nagu hea valitsemistava edendamine. Meie sooviks on luua jätkusuutlik Palestiina riik selleks hetkeks, kui asjad poliitilises sfääris on nii-öelda küpsed.

Nõustun, et pole võimalik saavutada kiiret parandust, kuid samal ajal on meil vaja, et läbirääkimisprotsess lõpuks algaks ja projektid kiirelt käivituksid. See on valdkond, mida me juba ette valmistame, et asjad oleksid valmis pärast rahvusvahelise kohtumise lõppu ja võib-olla pärast abikonverentsi või selle ajal. Me töötame projektidega – mille on muide välja valinud ja mida toetab koos meiega ka Tony Blair –, näiteks koolide remondi projektid, mis näitavad inimestele, et kohapeal midagi nende heaks tehakse.

On ka palju muid projekte, mida me hetkel läbi vaatame, ja me proovime leida õiget lahendust, mille jaoks me muidugi vajame ka Israeli tuge.

Samuti on selge, et Iisraeli julgeolekuga seotud muresid tuleb arvestada. Kuid lõpuks tuleb siiski leida poliitiline lahendus ja see on president Abbas, kes on kõigi palestiinlaste valitud president. Seepärast peame me teda usaldama, temaga töötama ja teda toetama.

Soovin teid tänada ka selle eest, et te väga suuremeelselt andsite komisjonile võimaluse lisada 2008. aastal kohe eelarvesse 10 000 eurot rohkem palestiinlaste jaoks. Kindlasti on meil seda vaja ja see on eriti tähtis meie abikonverentsi silmas pidades.

Lubage mul samuti öelda, et me ei toeta ainult kristlasi, seda mainis hr Belder, vaid me toetame ka Palestiina elanikkonna kõige haavatavamaid rühmi, kellest mõned, kuid mitte kõik, on kristlased. Meie kriteeriumiks on vajadused ja mitte usk.

Lõpuks lubage mul kinnitada, et me oleme paljust siinkõneldust vägagi teadlikud. Me oleme olukorda analüüsinud. Ainus võimalus on püüda välja töötada poliitilised lahendused, püüdes samal ajal leevendada kannatusi niipalju, kui see on meie võimuses.

Juhataja. – Olen saanud resolutsiooni ettepaneku⁽¹⁾, mis on esitatud vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ühinen teistega, paludes Iisraelil täita Genfi konventsioonide raames võetud rahvusvahelisi kohustusi tagada humanitaarabi ja põhiteenuste, nagu elekter ja kütus, jõudmine Gaza sektorisse. Iisrael peab lõpetama Gaza sektori blokaadi ja võimaldama inimeste ja kaupade liikumist Rafah'sse, kooskõlas liikumisvõimaluste ja juurdepääsu kokkuleppega ning ELi piiriabi missiooniga, samuti tuleb tagada kaupade liikumine Karnis. Kõik liidu institutsioonid, sealhulgas nõukogu, ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjon, peavad täies mahus täitma oma kohustusi seoses selle lepinguga.

Lõpetuseks kordan ma üleskutset Iisraelile tagada finantsvarade liikumine Gaza sektorisse, mis on olnud peatatud alates 25. septembrist 2007, arvestades, et finantsvarade mittekättesaadavus mõjutab väga kahjulikult palestiinlaste majandust, sotsiaalset olukorda ja igapäevaelu.

19. Euroopa Liidu merenduspoliitika

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu komisjoni teatise üle Euroopa Liidu merenduspoliitika kohta.

Joe Borg, komisjoni liige. Härra juhataja, täna on tähelepanuväärne päev. Täpselt 500 aastat tagasi lõi Saksa kartograaf Martin Waldseemüller oma hämmastava ühtse nägemuse uljast uuest maailmast, milles Euroopa oli ookeanide ja merede kaudu seotud Aafrika, Aasia ja Ameerika mandriga. 10. oktoober märgib ka päeva, kui Portugali kuningas tegi Bartolomeu Diasile ülesandeks otsida Aiasse viivat kaubateed, ja Ameerika Ühendriikides tähistatakse täna Uue Maailma avastamist Kolumbuse poolt. Seepärast väärib see päev merenduse valdkonnas meelespidamist.

Mina omalt poolt olen uhke, et saan täna siin parlamendis rääkida Euroopa merenduse põnevast tulevikust. See tulevik toetub Euroopa merenduse minevikust saadud tugevale pärandile, mis siiski vaatab ka strateegiliselt ettepoole, selleks et kindlaks määrata, kuidas tugevdada Euroopa heaolu ja õitsengut, mis nii tihedalt ookeanidest ja meredest sõltuvad.

Saadest inspiratsiooni meie enda ainulaadsest nägemusest ookeanide ja merede kohta, esitas komisjon täna Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika. Esimest korda oma 50 aastase ajaloo jooksul on Euroopa Liit selgesõnaliselt tunnistanud, et mered ja ookeanid vajavad integreeritud lähenemisviisi. Selle radikaalse lähtekoha aluseks on veenev argument, et peaaegu kõigil täna Euroopa ees seisvatel suurtel küsimustel – energia, kliimamuutused, innovatsioon, rahvusvaheline konkurentsivõime, töökohtade loomine, keskkonnakaitse, kaubandus, transport jne, on merenduslik mõõde. Millist sektorit me ka ei vaataks, alati on näha tugevad sidemed merendusega. Oleks rumal ja lühinägelik, kui Euroopa Liit tegutseks neis

(1) Vt protokoll.

poliitikavaldkondades, arvestamata nende kattumist merenduskuisimustega. Me vajame ühtset nägemust, mille raames saaks teha sidusat ja kõikehõlmavat poliitikat, mis võimaldaks nende tugevate ja keeruliste vastastikuste seoste potentsiaali maksimaalselt ära kasutada.

Ajal, mil arutelud globaalse soojenemise, globaliseerumise ja ELi konkurentsivõime üle on uuesti jõuliselt esile tõusnud, pole ilmselt võimalik ignoreerida ilmselget tõsiasja, et merendusstrateegia on seotud kõigi nende teemadega. Täna on mul hea meel teatada, et volinike kolleegium toetas integreeritud poliitilist dokumenti, mis annab just selle, mis Euroopa Liidul seni puudus: tõelise, ühtse nägemuse ookeanide ja merede kohta. Küsimuse all pole lihtsalt kalandus või laevandus, kaubandus või regionaalareng, uurimistegevus või tööhõive, keskkond või suhted kolmandate riikidega. Tegemist on poliitikaga, mis hõlmab neid kõiki ja käsitleb neid vastastikku seotud tervikuna. See on poliitika, mis muudele ühenduse poliitikavaldkondadele on nii sisendiks kui ka väljundiks.

Täna toimunud kolleegiumi koosolekul võeti tegelikult vastu terve dokumentide pakett. Pakett koosneb kolmest põhikomponendist. Esimene on teatis, milles on esitatud eespool nimetatud Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika. Sellega kaasneb tegevuskava, milles on kirjeldatud esimesi samme poliitika rakendamise suunas. Teises teatises on esitatud aasta jooksul peetud ja äärmiselt edukaks osutunud avaliku arutelu järeldused.

Ma usun, et paketi võtmetähtsusega elemendid tunnete te kiiresti ära, sest suuresti kajastavad need prioriteete, mida te ise olete väljendanud. Lubage mul vaid mainida järgmist: Euroopa tugevate külgede ärakasutamine kliimamuutuste vastu võitlemiseks uurimistegevuse ja innovatsiooni kaudu, haavatavate rannikualade parema planeerimise kaudu ning juhtkohale asumise kaudu rahvusvahelistes aruteludes; Euroopa mereuuringute strateegia ja kõrge kvaliteedi taotlemine mereuuringute tehnoloogias ja innovatsioonis, et aidata saavutada Lissaboni strateegia majanduskasvu ja tööhõive alaseid eesmärgi ning kasutada täielikult ära uutes tehnoloogiates peituvad võimalused; meretranspordi parem õiguslik reguleerimine, et aidata luua tõeline, piirideta Euroopa meretranspordiruum siseturul ja toetada praegusel globaliseerumise ajastul Euroopa väliskaubandust; majanduskasvu olulise arengumootori rolli tunnistamine ja võimaluste uurimine, kuidas ELi rahastamine võiks kõige paremini jätkusuutlikku majanduskasvu toetada ja aidata kaasa kaugete ja mahajäänud piirkondade õitsengule; selle tagamine, et igasuguses arengus võetaks keskkonnamõju arvesse, tugevdades keskkonnasõbralikku transporti, vähendades saastamise ohte ja edendades ökosüsteeme arvestavat kalandust; planeerimisvahendite parem kasutamine, andmevõrkude ja horisontaalse kooskõlastamise kasutamine mere- ja rannikupiirkondade kohta otsuste langetamise toetamiseks ning eeskirjade rahvusvahelise järgimise tagamiseks; merendusklastreite ja piirkondlike merenduse oskusteabe keskuste toetamine Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks.

Eriti aitab see väikeettevõtteid, kelle roll Euroopa kõrgtehnoloogilises merendustööstuses on väga suur. See aitab realiseerida ranna- ja mereturismi tohutut kasvupotentsiaali ning see on üks tegur merenduslase karjääri kõitvamaks muutmisel.

Komisjon võttis täna vastu ka teatise, mille eesmärk on merenduslase karjääri kõitvuse suurendamine, alustades Euroopa Liidu tööõiguslaste õigusaktide läbivaatamisega, et tuvastada meremeeste ja kalurite reguleerimisalast väljajätmissi. See on paljudele sidusrühmadele palju muret valmistav tundlik küsimus. Samuti avaldati täna dokument, millega avatakse Euroopa Liidu energia- ja merenduspoliitika vahelisi olulisi seoseid.

Me teame hästi, et meie ees seisavad suured ülesanded. Nende kallale asumiseks vajame me konkreetseid ettepanekuid – selliseid, mis oleksid piisavalt ambitsioonikad, et vastata väljakutsetele, mille me kavatsime vastu võtta. Varasematel sajanditel on mered ja ookeanid avanud Euroopale uusi ja põnevaid võimalusi. Nüüd, 21. sajandi alguses, loodame me avastada omaenda kaasaegse võimaluste Uue Maailma. Ma usun, et me tõesti oleme millegi uue alguses. Samuti usun, et alustades vastuvõetud dokumentides kirjeldatud tegevusega asetame me Euroopa kindlalt rajale mis võimaldab neid võimalusi uuel viisil avastada. Nagu öeldakse, „kes ei riski, see šampust ei joo“, ja kindlasti on see tõsi, ning see ongi osa inspiratsioonist, mis meid edasi kannab, kuid siiski tuleb ka ettevaatlikult märkida, et nii nagu avastusretkedel, nii on ka tänapäeva ettevõtmistel oma kulud.

Esimest etappi 2008. aastal iseloomustab mitmesugune ettevalmistav tegevus; see vajab muude partnerite kaasamist ja me peame, teie kaasabil, tagama vajaliku rahastamise. See tegevus tuleneb otseselt teie 12. juuli raportile aluseks olevatest ideedest, mille kohta mul on rõõm märkida, et sellest nähtub teie selge toetus neile sammudele. Alustatud on veel mitmesugust toetavat tegevust, millega ollakse juba kaugemale jõudnud ja mille hulka kuulub 17. oktoobri teatis sadamapoliitika kohta, teine teatis ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi kohta ja kolmas jätkusuutliku turismi kohta. Neile järgnevad edaspidi dokumendid

merendusklasterite ja meretranspordi kohta. Kõige selle võtab kokku 22. oktoobril Lissabonis toimuv arutelu, millest võtavad osa 27 liikmesriigi merenduskesimuste eest vastutavad ministrid, muuhulgas transpordi-, kalandus-, keskkonna- ja kaitseministrid. See paneb aluse hiljem detsembri Euroopa Ülemkogul toimuvale arutelule, mille eesmärk on kõnealuse poliitika heakskiitmine.

Täna pole me seega teekonna lõpul, kuid me pole ka alguses. Oleme siiski jõudnud olulise verstapostini, mis tähistab otsustavat eemaldumist järelemõtlemisperioodist ja liikumist selle suunas, mida teie, parlamendiliikmed, meilt palusite ja mida meie komisjonis ootame: tegutsemisperioodi suunas.

Euroopa Parlament on olnud selles protsessis tähtis osaline ja andnud meile hindamatut tagasisidet. Tahaksin seepärast taas kord tänada parlamenti üldiselt ja eraldi raportööre ning parlamendiliikmeid, kes on selle projekti vastu konkreetsemat huvi üles näidanud. Mul on olnud rõõm osaleda paljudel parlamendis peetud konsultatsioonidel ja kohtumistel. Ootan siiralt selle dialoogi jätkumist. Parlament jääb selle poliitika arengus kesksel kohale. Merenduspoliitika edu tagamine pole midagi, mida komisjon suudab või soovib teha üksi. Selle edu sõltub ühisest lähenemisviisist. Ma loodan, et saan arvestada teie jätkuva koostööga.

Nagu juba ütlesin oma esinemise alguses, on täna tõepoolest tähelepanuväärne päev. Oleme alustanud uut ja põnevat teekonda. Ma usun ja loodan, et see teekond viib Euroopa suuremale ja jätkuvalle õitsengule. Võimaluste ookean laiub meie ees.

Matthias Groot (PSE). – (DE) Härra juhataja, hr volinik, sooviksin vabandada merenduspoliitika rohelise raamatuga tegeleva parlamendi raportööri Willi Piecyki nimel. Tal pole võimalik täna siin viibida ja edastan tema parimad soovid.

Sooviksin kiita – olen keskkonnakomisjoni liige – maatranspordi ühendusi laevadega. See on lisatud, ja kui me suudame viia asja sellise otsuseni, on see väga hea Euroopa õhu kvaliteedile ning samuti väga hea CO₂ heite vähendamise seisukohalt. Merenduspoliitika rohelises raamatus käsitletakse ka asjaolu, et laevad tuleks kaasata saastekvootidega kauplemise süsteemi. Esialgu oleme alles esimesel lugemisel, mis puudutab lennuliikluse kaasamist saastekvootidega kauplemisse.

Samuti ei käsitleta lennuliiklust Kyoto protokollis ja seepärast tekib väga praktiline küsimus: millal soovib komisjon esitada ettepaneku meretranspordi kaasamiseks saastekvootidega kauplemisse?

ISTUNGIT JUHATAB: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Asepresident

Marios Matsakis (ALDE). – Proua juhataja, kui lubate, siis kasutaksin juhust seoses komisjoni teatisega merenduspoliitika kohta, et tuletada täiskogule meelde jätkuvat embargot, mille Türgi mitu aastat tagasi kehtestas Küprose Vabariigiga seonduva kogu mereveonduse suhtes. See kahjustab oluliselt mitte ainult Küprose, vaid kogu ELi mereveondust...

(Märkused saalist)

Ma räägin inglise keeles. Oleks tõesti põnev, kui meil oleks tõlge inglise keelest inglise keelde.

Ma rääkisin just embargost, mille Türgi Küprose suhtes mitu aastat tagasi kehtestas, ja ma ütlesin, et see põhjustab suurt kahju mitte ainult liikmesriik Küprosele, vaid kogu ELile.

Paluksin taas kord komisjonil kahekordistada jõupingutusi Türgi valitsuse veenmiseks, et see vaataks läbi oma otsuse jätkata seda ebaõiglast ja mittevajalikku embargot ELi liikmesriigi mereveonduse suhtes.

Ma mõistan, et me peame olema Türgi suhtes üsna leebed, kuid meie kannatus hakkab katkema. Lõppude lõpuks, millist merenduspoliitikat saame me ellu viia, kui liikmesriigi laevad ei saa kasutada laevateedele jäävaid liikmesriigi kandidaadi sadamaid?

Palun, volinik, kas te saate meile kinnitada, et võtate selle küsimuse kiiresti tõsiselt kaalumisele?

Struan Stevenson (PPE-DE). – Proua juhataja, soovin õnnitleda volinik Borgi väga teretulnud ja ettenägeliku tegevuskava puhul, mis käsitleb just neid kalanduse küsimusi, mis mind huvitavad: integreeritud merevaatlusvõrgustik, mis minu arvates on absoluutselt möödapääsmatu, kui soovime suurendada ohutust ja kaotada ebaseaduslik, reguleerimata ja teatamata kalapüük; kava peatada hävitav põhjatraalimine avamerel; kava parandada nende töötingimusi, kes töötavad kalanduses, mis on ELi üks kõige ohtlikumaid ja halvemini

tasustatud sektoreid; rannavalvete parem koostöö; saagi vette tagasi laskmise lõpetamine ja akvakultuuri arendamine, mis annab ELile 65 000 täistööajaga töökohta – kõik see on suurepärase.

Eriti meeldib mulle mereala ruumilise planeerimise tegevuskava ja minu küsimus puudutab seda konkreetset teemat. Kes selle kinni maksab? Mõned liikmesriigid on seda juba teinud. Neil juba on oma merealade ruumilised plaanid. Ma arvan, et neil ruumilistel plaanidel on ka kaubanduslik väärtus. Kuid kes selle eest vahepeal tasub?

Joe Borg, volinik. – Proua juhataja, CO₂ heidet käsitleva küsimuse kohta, mille esitas austatud parlamendiliige hr Groote, sooviksin rõhutada asjaolu, et meretranspordi alustelt pärinevad saasteainete heitkogused on absoluutarvudes väiksemad kui need, mida põhjustavad muud transpordiliigid, näiteks õhustransport ja isegi maanteetransport.

Siiski, individuaalselt lähenedes on tõsi, et konkreetsetelt laevadelt pärinev CO₂ heide on olulise tähtsusega. Seepärast, kui soovime meretranspordi kasvupotentsiaali maksimaalselt ära kasutada, tuleb rakendada meetmeid ja julgustada meretranspordi valdkonda võtma meetmeid CO₂ heite vähendamiseks – sest kahtlemata omab meretransport tohutut kasvupotentsiaali, kuid, kui soovime saavutada olukorda, kus meretransport kas või näiks palju tarbijasõbralikum, siis peab see käima koos CO₂ heite vähendamisega.

Selle saavutamiseks on tähtis rõhutada asjaolu, et kuna tegemist on globaalse tööstusharuga, siis peaksid algatused lähtuma eelkõige rahvusvaheliselt tasandilt. Seepärast vajatakse rahvusvahelisi jõupingutusi ja seda, et Euroopa Liit oleks valmis võtma Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis juhtrolli, selleks et määrata CO₂ heidet käsitlevad standardid. Edasiminek puudumisel kaaluks komisjon muid võimalusi, saavutamaks olukorda, kus CO₂ heide tegelikult väheneb.

Samuti võiks märkida asjaolu, et on juhtumeid, kus olemasolevate ebakõlade tõttu on loodud stiimulid CO₂ heite suurendamiseks. Näiteks, kuna sildumisel on sadamas elektri kasutamine maksustatud, siis jätvavad paljud laevad oma mootorid kulude kokkuhoiu huvides tööle, sest kütusele kehtib maksusoodustus.

Seega, kui rakendataks mingit meetet, millega see ebakoht kõrvaldataks, tekiks laevadele stiimul võrguelekttri tarbimiseks.

Hr Matsakise tõstatatud küsimuses, mis käsitles Türgi poolt Küprose suhtes kehtestatud embargot, sooviksin eelkõige rõhutada asjaolu, et Türgiga peetaval ühinemisläbirääkimistel on üks või kaks peatükki jäänud avamata ja neid ka ei avata enne, kui Türgi parandab olukorda seoses transpordi ja kalandusega, mis on minu vastutusala. Seega teeme me jõulisi pingutusi, et veenda Türgit oma seisukohta läbi vaatama.

Ja muidugi me uurime seda küsimust, et selgitada, kuidas me saame Türgiga tihedamat koostööd teha, selleks et ta rakendaks – ja samuti valmistudes ette lõpuks juhtuvaks ühinemiseks – ühenduse õigustiku selliste meetmete osas.

Sooviksin samuti öelda seoses hr Stevensoni ruumilist planeerimist puudutava küsimusega ja sellega, kes selle eest maksab, et me ei tee ettepanekut ruumilist planeerimist ühenduse asjaks muuta, vaid et ruumiline planeerimine peaks olema liikmesriikide ülesanne ja funktsioon.

Siiski sooviksin me näha ja julgustada, et liikmesriigid, kes pole ruumilise planeerimise süsteemi kasutusele võtnud, seda sarnaselt teiste liikmesriikidega teeksid. Me võime mõnede liikmesriikide kasutatava ruumilise planeerimise süsteemi teistele liikmesriikidele eeskujuks tuua.

Me proovime hoolitseda selle eest, et erinevates liikmesriikides võetud ruumilise planeerimise meetmetes valitseks teatav kooskõla, et vältida olukorda, kus rakendatakse palju teineteisest erinevaid korraldusi.

Seega motiveerime me ruumilise planeerimise süsteemide loomist; me aitame luua töövahendeid, mis võimaldaksid ruumilist planeerimist tõhusamalt teostada, ja me proovime anda juhiseid, mis aitaksid luua ruumilise planeerimise ühtset tava, kuid lõppkokkuvõttes on oma vete ruumiline planeerimine liikmesriikide kohustus ja ülesanne.

Margie Sudre (PPE-DE). – (FR) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, saan ainult kogu südamest tervitada Euroopa Komisjoni soovi viia integreeritud poliitika raames kokku see, mis varem kujutas endast eraldatud ja mõnikord üsna seostamata valdkonnapoliitika.

Tervitan ressurside jätkusuutliku kasutamise rõhutamist, soovi arendada merendusala asjatundlikkust, edendada jätkusuutlikku tööhõivet ja parandada rannikukogukondade elukvaliteeti. Kõik see on liikumine õiges suunas.

Tulevane merenduspoliitika peaks tegema rohkem selleks, et integreerida äärepoolseimate piirkondade konkreetseid omadused, samuti nende tugevaimad küljed. Äärepoolseimad piirkonnad saavad kasu kaitstud kalavarudest. Sellega tuleb arvestada. Kuid eelkõige saavad need piirkonnad olla tõeliseks laboratooriumiks ja fantastiliseks kohaks, kus katsetada ja arendada merenduslikku taastuvenergiat.

Kas komisjonil on kavas teha kõik, et kasutada ära erakordne maa, mida äärepoolseimad piirkonnad pakuvad ja mis kuulub Euroopa Liitu?

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Hr volinik, minu südamlikud õnnesoovid, sest selle dokumendiga tõepoolest saavutatakse ühtlustamine, mida me vajame kahe suure kalandusküsimusega seoses. Ühest küljest on vajalik tagada kalurite tööttingimused ja teisest küljest ühtlustada kalandus ökosüsteemipõhise juhtimise all.

Seni aga sooviksin küsida, kas volinik saab kinnitada Financial Timesis avaldatud raportit, mille kohaselt kalandus- ja merendusajade peadirektoraadi tellitud uuringus kritiseeritakse karmilt Brüsselist lähtuva ökosüsteemide mikrotasandil juhtimise mõju ja antakse ülevaade ühise kalanduspoliitika katastroofilistest tagajärgedest viimase kahekümne viie aasta jooksul ning väidetakse, et kalanduspiirkonnad, mille suhtes ühist kalanduspoliitikat kohaldatakse, kannatavad maailma keskmisega võrreldes palju suurema ülepuügi all. Kas selline raport eksisteerib, kas see esitatakse Euroopa Parlamendi kalanduskomisjonile ja mida arvab volinik sellest kriitikast?

Philippe Morillon (ALDE). – (FR) Proua juhataja, lisan ka omalt poolt õnnitlused tehtud töö eest volinik Borgile. Ta lõpetas sõnadega „usun ja loodan” ja pani mind kohe mõtlema sõnadele „usun ja julgen”, mis kunagi oli suurepäraseks motoks.

Usun ja julgen! Teie olete julgenud. Ma arvan, et nägemus, mille te nüüd olete välja kujundanud, eriti meie ees olevas teatises, on ilmselgelt samm õiges suunas.

Sooviksin esitada ühe küsimuse, mis on olnud selles küsimuses nende kalandussektorit puudutavate murede üheks osaks – ja mõned mured inimestel on. Rannikualade integreeritud haldamise rakendamine saab mingi osa vahenditest Euroopa Kalandusfondilt. Mure seisneb selles, et see Euroopa fond, mille vahendite vähesuse üle on meil palju põhjust kurta olnud, on ainus kasutatav fond.

Sooviksin, et volinik meid selles osas rahustaks ja kinnitaks, et struktuurifondid, mis muidugi on arengu ja keskkonna kaitsmiseks vajalikud, annavad samuti panuse selle poliitika rakendamisse.

Joe Borg, komisjoni liige. Proua juhataja, eelkõige seoses pr Sudre esitatud äärepoolseimaid piirkondi käsitleva küsimusega, pole kahtlust, et me ei kavatse merenduspoliitikas sõnastada – nagu on selge, ma arvan, ka äsja vastuvõetud sinisest raamatust ja tegevuskavast – poliitikat, mille järgi üks suurus sobib kõigile. Seepärast tuleb arvestada äärepoolsete ja eriti äärepoolseimate piirkondade iseärasustega.

Müüdi teine külg on see, et äärepoolseimad piirkonnad pakuvad Euroopa Liidule tohutuid eeliseid. Nende kaudu ulatume me teiste ookeanideni, millele meil muidu puuduks otsene juurdepääs. Ja, kui lubate mul ühe näitena tuua kalandust, siis asjaolu, et meil on äärepoolseimad piirkonnad India ookeanis, näiteks nagu La Réunion, on näide sellest, kuidas me saame otse sõna sekka öelda juba olemasolevates piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ja neis, mida me kõnealuse merepiirkonna jaoks arendada püüame.

Seega ma kindlasti julgustaksin äärepoolseimate piirkondade iseärasusi uurima. Me peame ka hoolitsema selle eest, et suurendada eeliseid, mis neile äärepoolseimatele piirkondadele osaks saada võivad. Ja tõepoolest, seal, kus meil on neid võimalik kasutada laborina, näiteks taastuvenergia arendamiseks, peaksime me kindlasti proovima ja seda edendama ning julgustama, hoolitsedes samal ajal selle eest, et nende piirkondade haavatavad küljed mingil viisil kahju ei saaks.

Hr Casaca esitatud küsimuse kohta, mis käsitles ökosüsteemide lähenemisviisi, sooviksin eelkõige öelda et, jah, meie kalandus- ja merendusajade peadirektoraadis olime tellinud ekspertide uuringu. See on tavapärase perioodiline töö, mida me teeme, selle kohta, kuidas ühine kalanduspoliitika on toiminud, milliseid võimalikke takistusi on ette tulnud, sellepärast et sellise tegevuse kaudu saame me mineviku kogemusest õppida ja püüda asju parandada.

Kõigepealt, minu jaoks pole probleem teha see uuring kalanduskomisjonile kättesaadavaks. Me teame, et see on väga kriitiline, kuid me nõustume selle kriitikaga, sest kokkuvõttes püüame me rakendada 2002. aasta ühise kalanduspoliitika reforme. Me oleme 2007. aastal ikka veel 2002. aasta reformide tegeliku rakendamise algetapis, liikudes mitmeaastaste haldamis- ja taastamiskavade suunas, liikudes rohkem ökosüsteemist lähtuva kalavarude haldamise suunas.

Me oleme päranduseks saanud mitmete aastate kalavarude haldamise viisil, kus teaduslikud edusammud läksid sellest mööda, kus tohutu hulk laevu ületas püügivõimsuse piire, vastukaaluna sellele, mida on jätkusuutlikult võimalik püüda. Ja me peame hoolitsema selle eest, et me olukorda leevendame ja loome jätkusuutliku kalandussüsteemi, meetmed ja algatused, mille kohta ma samuti loodan, et need saavad parlamendi täieliku toetuse: näiteks saagi vette tagasi laskmise poliitika; meetmed ja algatused seoses mitmeaastase kalavarude haldamisega; kalavarude haldamine enamate keelupiirkondade ja keeluaegade kaudu – need kõik on meetmed, millega väga palju liigutakse kalandusele ökosüsteemipõhise lähenemisviisi suunas ja suurima jätkusuutliku saagi suunas.

Meil on olnud esimene näide suurimast jätkusuutlikust saagist lähtuvast haldamiskavast atlandi merilesta ja merikeele haldamiskava näol, mis võeti nõukogus vastu alles eelmise aasta juunis. Seega me loodame jätkata selles suunas liikumist, et taastada asjakohane kalavarude haldamine, lähtudes ökosüsteemil põhinevast lähenemisviisist.

Hr Morilloni esitatud küsimuse osas sooviksin eelkõige talle kinnitada, et integreeritud lähenemisviisi merendusküsimustele ei rahastata Euroopa Kalandusfondi kaudu. Euroopa Kalandusfondi rahalised vahendid ajavahemikuks 2007–2013 on jaotatud. Me oleme saanud riiklikud strateegilised kavad ja tegevusprogrammid peaaegu kõigilt liikmesriikidelt, me uurime neid ja ilmselt on need suunatud kalandusele ja akvakultuurile.

Siiski, seoses merendusküsimustega tuleb otsida muid rahastamisallikaid. Ma ütleksin, et kõige loogilisem rahastamisallikas võiks olla struktuurifondide kaudu, regionaalfondide kaudu, sest lõppude lõpuks on rannikupiirkonnad Euroopa Liidu piirkonnad. Seepärast tuleb rohkem keskenduda rannikupiirkondade konkreetsetele vajadustele ja ümbritsevatele meredele, nii et sellisel moel suunataks vastavalt vajadusele rahastamist algatustele ja projektidele, mis liiguksid väga palju selles suunas, et loodaks asjakohased vahendid integreeritud merenduspoliitika haldamiseks.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Sooviksin lisada omalt poolt õnnitlused neile õnnitlustele, mis siin voliniku aadressil juba kõlanud on dokumendi esitlemise puhul ELi merenduspoliitika arendamise tegevuskava kohta, ja sooviksin öelda, et täna esitletud dokument sisaldab mitmeid algatusi, mis väärivad märkimist, nagu ettepanek Euroopa mereuuringute strateegia kohta, riikide merenduspoliitikale integreeritud lähenemisviisi toetamine pluss soovitus, et Euroopa peaks käigus hoidma mere-seire võrgustikku, samuti ettepanek luua sektoritevahelised merendusklasterid koos asjakohase rahalise korrigeerimisega Euroopa tasandil ning muidugi ka paljud teised algatused.

Lõpuks sooviksin käesoleva avaliku arutelu käigus esitada volinikule järgmised küsimused: suurt osa esitatud tegevuskavast võib teostada ja edendada komisjon ise, kuid ilmselt ei leia see nõukogu ja liikmesriikide toetust. Me kuulsime volinikku siin ütlemas, et on tähtis saavutada selline toetus Euroopa Parlamendi detsembri osaistungjärgul. Seega on küsimus järgmine: kas loodetakse tegelikku toetust, mis tõstaks selle strateegia liidu prioriteetide esitsa ja suudaks seda seal hoida, või lihtsalt formaalset toetust?

Sooviksin lõpetada järgmise, minu teise küsimusega: kuidas on võimalik tagada, et Euroopa merendusstrateegia annab tulemuseks suurema koostöö ja kooskõlastatuse, ilma et libisetaks merenduspoliitika ja eriti riiklike merendusressursside ühenduse pädevusse andmisesse?

Georgios Toussas (GUE/NGL). – (EL) Proua juhataja, komisjoni teatis tulevase ELi ühise merenduspoliitika kohta jätkab sedasama töötajatevastast liini. See sisaldab uusi meetmeid suurte merenduskontsernide konkurentsivõime tugevdamiseks ja kasumi suurendamiseks ning annab märku töötajate vastu suunatud rünnaku tugevusest.

Selle peamiseks eesmärkideks on: laevade ja kapitali suurte merenduskontsernide kätte koondumise kiiruse suurendamine; meretranspordi ja sellega seonduvate teenuste täielik liberaliseerimine; strateegilise rolli võtmine ELi organite poolt, et täiel määral väljendada kapitali huve rahvusvahelistes organisatsioonides; töösuhete radikaalne muutmine; merendushariduse devalveerimine ja erastamine odava tööjõu loomiseks; dokitoeliste suhtes mitmesuguste kohustuste, bürokraatlike direktiivide ja määruste kehtestamine, mis ei paranda laevade ohutust ega kaitse inimelusid merel.

Volinik, praegu on pooleli merendustöötajate kohta käivate õigusaktide kodifitseerimise rahvusvahelise lepingu sõlmimine. Milline on selles küsimuses komisjoni seisukoht? Milliseid meetmeid kavatseb komisjon võtta – ja ma kohe lõpetan, proua juhataja – seoses olukorraga, mille suhtes tal võib-olla pole ainuvastutust, s.o monopolistlike turismirühmade ja isikute pealetungiga rannikul paiknevatele liikmesriikidele?

Gerard Batten (IND/DEM). – Proua juhataja, volinik tegi mõned merendusajaloolised viited, sooviksin teha sedasama. Enamik inimesi tunnevad hümni „Rule Britannia” refrääni, kuid mõnikord saavad inimesed ühest sõnast täiesti valesi aru. Korrektne versioon pole „Rule Britannia, Britannia rules the waves” (Valitse, Britannia, Britannia valitse maailmamerd), vaid see on „Rule Britannia, Britannia rule the waves” (Valitse, Britannia, valitse, Britannia, maailmamerd). Sõna „valitseb” annab tähenduseks ülespuhutud väite. Korrektne sõna „valitse” annab tähenduseks üleskutse ja hoiatuse. Seda mõisteti varem nii, et Britannia pidi valitsema maailmamerd, selleks et säilitada oma vabadus ja sõltumatus. Nüüd ei valitse britid isegi iseennast, kuna rohkem kui 80% meie seadustest teeb Euroopa Liit. Ühine kalanduspoliitika on hävitanud Briti kalandussektori ja tekitanud ökokatastroofi Briti vetes. Arvestades ELi seniseid saavutusi, miks peaksime arvama, et ELi merenduspoliitika peaks olema natukenegi vähem hävitav kui ühine kalanduspoliitika?

Juhataja. – Liikmesriigid on väga huvitatud järgmiste küsimuste esitamisest ja ma usun, et me peaksime seda tähtsat arutelu täiel määral ära kasutama.

Volinik, sooviksin küsida, kas te võiksite lühidalt vastata, nii et me saaksime anda esinemisvõimaluse teistele parlamendiliikmetele ja seejärel lõpetada.

Joe Borg, komisjoni liige. Proua juhataja, hr Queiró esitatud küsimuse osas lubage mul rõhutada asjaolu, et me ootame suurt toetust. Meil tuleb 22. oktoobril mitteametlik ministrite kohtumine, selleks et saada kõigi liikmesriikide seisukohad meie väljapakutud paketi kohta. Me loodame, et detsembris kiidab Euroopa Ülemkogu selle paketi heaks. See on esimene etapp. Siiski peame me olema hoolsad, et mitte minna kaugemale sellest, mis on lühikeses perspektiivis saavutatav.

Kui see osutub edukaks ja kui esimesed käivitavad algatused osutuvad edukaks, saame pöörduda liikmesriikide poole, selleks et näha, kas leidub soovi jätkata liikumist merendusküsimuste suurema integratsiooni suunas.

Siiski on tähtis rõhutada asjaolu, et tegemist on poliitikaga, mis ei põhine õigusloomega seotud lähenemisviisil, vaid motiveerimisel, soodustamisel ja vajalike vahendite loomisel, selleks et saavutada suurem koordineeritus, rohkem koostööd ja huvitatud osapoolte suurem kaasatus.

Seega on tegevuskava vaadates selgelt näha, et aluspõhimõtteks on luua teatud sektoritevahelised vahendid, mida vajatakse selleks, et arendada välja integreeritud lähenemisviis merendusküsimustele ja samuti hakata uurima sektoripõhiseid meetmeid terviklikumalt, võttes seega arvesse näiteks seda, millised oleksid tagajärjed, kui kalandusega seotud otsustes arvestataks teisi sektoreid ja vastupidi.

Teise küsimuse kohta sooviksin rõhutada asjaolu, et merenduspoliitika osas oleme me tegelikult täna samuti vastu võtnud teatise volinik Špidlalt, millega käivitatakse arutelu erandite kohta, mis merendussektori töötajatel – meretranspordis ja kalanduses – on tavapäraste tööõiguse õigusaktide suhtes.

Peame seda uurima, et näha, kas on võimalik neid vastuolusid alustuseks vähendada, nii et vähenevad erinevused maismaal ja merel töötajate vahel, ilma siiski loomata probleeme seoses konkurentsivõimega, arvestades, et tegemist on rahvusvahelise sektoriga. Seepärast peame seda tegema koos ettevõtjatega, nii et me sel moel saaksime neid motiveerida kaotama nimetatud vastuolusid maismaal ja merel töötajate vahel.

Hr Batteni esitatud küsimuse kohta sooviksin öelda, et merenduspoliitika, integreeritud lähenemisviis merendusküsimustele ei tähenda seda, et Euroopa Liit leiutaks jalgratast. See on miski, mida on juba tehtud sellistes riikides nagu Ameerika Ühendriigid, Kanada, Austraalia ja nüüd ka Jaapan, ja me oleme teatud mõttes mahajäänud. Me peame kiirust suurendama, et olla oma rahvusvaheliste partneritega merendusküsimustes võrdsel tasandil.

Kui lubate, siis meenutan hr Battenile, et probleemid seoses Ühendkuningriigi ja kalandusega ulatuvad tagasi aega enne ühise kalanduspoliitika kasutuselevõttu. Me kõik mäletame sündmusi, nagu tursasõjad Ühendkuningriigi ja Islandi vahel, mis leidsid aset just enne ühise kalanduspoliitika kasutuselevõttu.

Me räägime probleemist seoses ülepüügi ja püügiõigustega, mis juba eksisteeris ja mida me proovime leevendada ratsionaalsema lähenemisviisi kaudu kalavarude haldamisele uuendatud ühise kalanduspoliitika raames.

Avril Doyle (PPE-DE). – Proua juhataja, ühinen volinik Borgi õnnitlejatega selle väga tähtsa integreeritud poliitilise dokumendi puhul. Nõustun sellega, mida täna ütles president Barroso: suur osa meie tulevikust peitub ookeanide ja merede kasutamata potentsiaalis ja et see poliitika loob majanduskasvu ja töökohti. Peame haarama kõigist võimalustest, mida mered ja ookeanid meile pakuvad, tegutsedes samas alati jätkusuutlikult.

Volinik Borg, toetan täielikult teie tööd mereteaduse tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas ja teie kindlaksjäämist Aberdeeni deklaratsioonile. Sooviksin tunnustada Iirimaa panust selle poliitika kujundamisse, mille Iirimaa andis just Iiri Mereinstituudi kaudu. Tervitan teie teadet dokumentide paketi kehtestamise kohta käesoleva komisjoni volitusteperioodi ajal, kuid, arvestades, et teil on kaks aastat jäänud, pean ma küsima, kas see on rohkem lootus kui ootus, et kogu nimekirja konkreetsetest sammudest rakendate tegelikult teie? Volinik Špidla esinemine täna tööõiguse erandite läbivaatamise kohta merendussektoris ja volinik Piebalgsi raport seoste kohta ELi energiapoliitika ja uue integreeritud merenduspoliitika vahel on väga hea algus, kuid kui palju muid küsimusi pakettis, mille te täna teatavaks tegite, vajavad tulevikus eraldi õigusloomega seotud ettepanekuid?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Ka mina soovin õnnitleda volinikku integreeritud lähenemisviisi puhul.

Sooviksin juhtida tähelepanu asjaolule, et pärast Rumeenia ja Bulgaaria ühinemist on Euroopa Liidul nüüd piir Musta merega, uue merega, ja meile on tähtis edendada ühist merenduspoliitikat selles piirkonnas.

Samuti sooviksin, et kaitstaks delta ja valgala piirkondi ning need kaasataks ühisesse merenduspoliitikasse; samuti sooviksin, et merede saastamise vastaseid meetmeid laiendataks sisevetele, mis voolavad meredesse ja ookeanidesse, ning rannikul paiknevatele tööstuspiirkondadele.

Ma usun, et voliniku teatis on oluline selles osas, mis puudutab meremeeste ja dokitööliste töötingimusi, samuti pean tähtsaks suurendada rahalist toetust rannikupiirkondade infrastruktuuri arendamiseks ja tegevuse toetamiseks.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Proua juhataja, kõigepealt sooviksin väljendada oma rahulolematust sellega, kuidas täna parlamendis arutelu juhatakse. Ma olin esimene Euroopa Parlamendi liige, kes sõna saamiseks käe tõstis ja nüüd pean ma olema viimane või üks viimastest ja ei saa rääkida rohkem kui minuti.

Sellest hoolimata sooviksin õnnitleda volinikku ja komisjoni, mõlemaid nii selle teatise kui ka kogu töö eest, mida nad aasta jooksul on teinud, konsulteerides asjaomaste osapooltega, püüdes välja töötada integreeritud merenduspoliitikat kogu Euroopa Liidu jaoks, võttes arvesse merekeskkonna tähtsust ja survet, mida sel inimtegevuse tulemusena pidevalt taluda tuleb.

Sellega seoses sooviksin volinikult küsida, kas sõjandussektor, mille tegevus mõnikord merekeskkonda sekkub ja seda mõjutab, võetakse ühenduse selle valdkonna poliitikas arvesse, vältimaks keskkonnakahju.

Lisaks toimub pidevalt kontrollimatu saaste vette heitmine. Millal võetakse kasutusele mustad kastid, selleks et jälgida kõiki pilsivee ja laeva tankides sisalduva vedeliku liikumisi?

Juhataja. – Hr Ortuondo, kuna ma polnud selle arutelu alguses kohal, siis pole ma teadlik kehtestatud järjekorrast.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Proua juhataja, ELi merenduspoliitika on üks tähtsamaid algatusi, mille järgi praegust komisjoni hakatakse mäletama, ja seda põhjendatult, eriti kui komisjon mõistab, kuidas seda laiendamist ära kasutada ja mida poliitilise jõu laiendamine meile annab, selleks et päästa meie merekeskkond.

Nüüd pöördun ma komisjoni poole selleks, et rakendataks erimeetmeid ELi ühe väga erilise mere, Läänemere päästmiseks. Sooviksin küsida järgmist. Kas komisjon võiks käsitleda Läänemerd mitte ainult keskkonnaprobleemi, vaid ka poliitilise probleemina? Kui see surev meri õnnestub päästa, siis saame me näidata inimestele, et liidust on tegelikult kasu ja et koos oleme me paremas positsioonis selleks, et päästa keskkond, võrreldes sellega, kui oleksime üksi.

Joe Borg, komisjoni liige. – Proua juhataja, esiteks, vastuseks küsimusele, mille esitas pr Doyle: jah, sooviksin taas kinnitada tõsiasja, et teadlased on meid oluliselt toetanud. Aberdeeni deklaratsioon oli väga teretulnud ja Iirimaa ise oli äärmiselt toetav. Märkuse kohta, mis tehti, sooviksin rõhutada, et see ei ole minu algatus: see on komisjoni otsus, mis on vastu võetud, ja sõltumata asjaga seotud isikutest saab tegevus kindlasti olema pidev. Kui me suudame esimese kahe aasta jooksul saavutada teatud edu, siis olen kindel, et uus komisjon on rohkem kui huvitatud seda edu jätkama. Seega on tegemist kriitilise kaheaastase perioodiga, mille jooksul

peame külvama esimesed seemned, selleks et tulevane merenduspoliitika saaks tegelikult kasvama hakata. Nii saame me tagada, et tulevased komisjonid, Euroopa Parlamendi toetusel, Regioonide Komitee toetusel, ja olen kindel, et ka ministrite nõukogu toetusel, suudavad panna selle merenduspoliitika vilja kandma.

Teise küsimuse kohta, mis esitati seoses siseveeteedega: pole kahtlust, et siseveeteed on väga tähtsaks osaks kogu merenduspoliitika kontseptsioonis, just nagu ka rannad ja rannikupiirkonnad on merenduspoliitika lahutamatu osa. Tegelikult esitleb asepresident Barrot järgmisel nädalal paketti, mis hõlmab sisevesi, sealhulgas sadamapolitiikat ja seepärast sisemaasadamaid. Seega kõik näitajad, mis käsitlevad veeteid ja sadamaid – isegi sisemaasadamaid – on järgmisel nädalal esitletava paketi osad.

Küsimuse osas, mille hr Ortuondo Larrea esitas sõjalise tegevuse kohta, et kas see hõlmatakse ühenduse poliitikaga, tuleb rõhutada asjaolu, et siin on tegemist väga tundliku valdkonnaga, mis puudutab liikmesriikide suveräänsust. Seega tuleb olla ettevaatlik. Kui soovitakse, et merenduspoliitika oleks edukas, siis tuleb tegutseda koos liikmesriikidega. Kui liikmesriigid soovivad selles suunas samme astuda, näiteks ühise tegevuse osas riikliku rannavalveteenistuse valdkonnas, seoses küsimustega, mis puudutavad keskkonda, kalavarusid, ebaseaduslikku sisserännet, uimastikaubandust ja inimkaubandust, siis neil juhtudel ma arvan, et on palju ruumi süsteemi jaoks, mille raames riikide rannavalve tegevust koordineeritaks tulemuslikumal ja tõhusamal viisil, näiteks kasutades ühiselt erinevate liikmesriikide ressursse, vahetades andmeid ja luues vajalikke vahendeid, sealhulgas näiteks mere kaardistamise valdkonnas, millest võiks olla kasu rannavalves ja muus tegevuses. Kuid teisest küljest, kui me jõuame väga tundlike sõjaliste aspektide juurde, siis võib sellega tegelemine olla raskem. Minu põhisõnumiks on, et kui soovime, et integreeritud merenduspoliitika oleks edukas, siis peame tegutsema koos liikmesriikidega, kes lõppude lõpuks esmajärjekorras vastutavad selle eest, et tagada selle poliitika eduks vajalike vahendite olemasolu.

Läänemerd käsitleva küsimuse kohta: pole kahtlust, nagu ma oma eelmises vastuses ütlesin, et merenduspoliitika peab arvestama Euroopa Liidu erinevate merepiirkondade konkreetsete omaduste või oludega. Seepärast, kui esinevad konkreetset probleemid, nagu näiteks seoses Läänemerega, siis peab merenduspoliitika looma vahendid selleks, et neid Läänemere probleeme lahendada. Seega, kui Läänemeres on konkreetset keskkonnaprobleemid, millega tuleb tegeleda ja millega on võimalik ühel või teisel viisil tegeleda, siis me peaksime andma endast kõik, et seda teha. Näiteks seoses kalavarudega võtame meetmeid selleks, et proovida kõigi raskuste kiuste saavutada Läänemeres jätkusuutlik kalandus. Samuti võtame me meetmeid Läänemeres selleks, et püüda lahendada probleeme seoses Läänemeres kulgevate meretranspordi marsruutidega. Seega tähendab integreeritud lähenemisviis merendusküsimustele kindlasti seda, et käsitleme kõiki neid probleeme ja püüame Läänemerd hõlmavates küsimustes saavutada suuremat koordineeritust erinevate sidusrühmade vahel, liikmesriikide vahel ja samuti kolmandate riikidega, nagu Venemaa, selleks et saavutada parim tulemus, mis puudutab erinevate valdkondade haldamist seoses Läänemerega.

Juhataja. – Täna, volinik. Ma vabandan liikmete ees, kes esineda ei saanud; näib, et me peaksime sellistele aruteludele varuma rohkem aega.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme, neljapäeval, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Komisjon on esitanud ettepanekud, mis käsitlevad tema nägemust ja tegevuskava seose ELi tulevase integreeritud merenduspoliitikaga. Ehkki pole olnud võimalik teostada vajalikku analüüsi (unustamata sealjuures, et kurat on peidus üksikasjades), oleks minu esialgne reaktsioon järgmine:

– mis tahes algatus selles valdkonnas peab tagama liikmesriikide pädevuse seoses territooriumi haldamisega, eriti riigi territoriaalvete ja majandusvööndite suhtes, mille näiteks on: ressursside kasutamine, transport, uuringud, piirikontroll ja julgeolek, regionaalplaneerimine, keskkond või majandustegevus, näiteks kalastamine. See tähendab, et me ei peaks nn subsidiaarsuse põhimõtte kattevarjus sisse laskma Trooja hobust, mis oleks ohuks liikmesriikide suveräänsusele;

– merenduspoliitika tugevat rahalist alust, mida on mainitud, ei tohiks luua Euroopa Kalandusfondi kulul, sest uute prioriteetide rahastamiseks tuleks eraldada uued ja suuremad rahalised vahendid;

– akvakultuuri ei tuleks edendada, sest sellega ei saavutataks kalandussektori jaoks optimaalseid tulemusi, pidades silmas selle strateegilist tähtsust mitmete riikide, näiteks Portugali jaoks; asjaomane sotsiaal-majanduslik jätkusuutlikkus tuleks tagada sobiva poliitika ja rahaliste vahendite kaudu.

Robert Navarro (PSE), kirjalikult. – (FR) Selle sinise raamatuga astub Euroopa Liit sammu edasi. Ehkki on kahetsusväärne, et teatud punktides – nagu Euroopa rannavalve ja Euroopa lipp – pidi Euroopa Komisjon mõnede liikmesriikide toetuse puudumisel oma ambitsioone tagasi tõmbama, on see dokument siiski hea lähtekoht alustamiseks. Ma loodan, et see peab kõiki oma lubadusi. Siiski on rahastamisküsimus otsustav, see on midagi, mida ka komisjonis tunnistab. Kas meie ministrid täidavad oma ülesanded?

Muus osas on mul eriti hea meel komisjoni otsuse üle vaadata läbi merendussektori sotsiaalsed õigusaktid, millele traditsiooniline tööstus ja selle kaitse ei laiene. Selleks on ka ülim aeg! See on otsustav tegur, mis muudab merenduses töötamise atraktiivseks, ja mis peaks seega aitama Euroopal kaitsta oma merendusalalet oskusteavet.

20. Naiste mõrvad Mehhikos ja Kesk-Ameerikas

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu raporti (A6-0338/2007) üle, mille raportööriks naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel on Raül Romeva i Rueda ja mis käsitleb naiste mõrvu (feminiitsiidid) Kesk-Ameerikas ja Mehhikos ning Euroopa Liidu rolli selle nähtuse vastases võitluses (2007/2025(INI)).

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE), raportöör. – (ES) Proua juhataja, ehkki naiste mõrvamine on globaalne probleem, on maailmas piirkondi, mis nii nähtuse ulatuse kui ka keerukuse tõttu on saanud paradigmaatilisteks juhtumiteks.

Need kohad on ka väga kahetsusväärset viisil peegliteks, mis kajastavad paljusid probleeme, mis erineval määral mõjutavad ühiskondi, mida valitsevad patriarhaalsele kultuurile tuginevad sotsiaalsed reeglid. See on nii näiteks Mehhikos ja Kesk-Ameerika riikides.

Tegelikult oli see Mehhiko, kus hakkas kujunema feminiitsiidi kontseptsioon, eriti kui naiste tapmise uurimiseks ja jälitamiseks moodustatud Mehhiko Vabariigi eriprokuratuur, mida juhib kongressi liige Marcela Lagarde, lõi osutatud mõiste, ja ma tsiteerin, „kõik inimsusevastased kuriteod kokku, mis seisnevad kuritegudes, inimröövides ja kadumistes, mis puudutavad tüdrukuid ja naisi institutsionaalse kollapsi kontekstis”.

Lühidalt öeldes on tegemist õigusriigi lagunemisega, mis soodustab karistamatust. Ehkki mõiste alles areneb, siis propageerivad mõned mõiste „feminiitsiid” kasutamist, selleks et kõrvutada seda mõistega „mõrv”...

Paluksin saalis pisut vaikust.

raportöör. – (ES) Täna, proua juhataja. Ma jätkan.

Ma ütlesin, et ehkki see mõiste pidevalt muutub, siis tegelikult mõned inimesed tunnevad, et on vajalik rääkida feminiitsiidist, selleks et kõrvutada seda mõrva mõistega, ja oluline on see, mida see rõhutab, ühe kõige murettekitavamana nähtuse olemasolu kaasajal: naiste mõrvamine lihtsalt sellepärast, et nad on naised.

Viimase kahe aasta jooksul on Euroopa Parlament selles küsimuses palju tööd teinud ja homme, 11. oktoobril saabub selles protsessis tähtis verstapost, kui täiskogu istungil võetakse vastu raport naiste mõrvade (feminiitsiidid) kohta Mehhikos ja Kesk-Ameerikas ning Euroopa Liidu rolli kohta selle nähtuse vastases võitluses.

Raport on ka pika ja intensiivse kõigi kaasatud sektorite esindajatega konsulteerimise protsessi ning paljude fraktsioonidevaheliste kompromisside tulemus. Sooviksin tegelikult kasutada võimalust tänada kõiki variraportööre nende toetuse eest ja teatada teile, et täna viibivad siin ka Marjo Searle ja Arsène Van Nierop, Brenda ja Hesteri, kes mõlemad Mehhikos mõrvati, emad.

Selle raporti vastuvõtmisega asub Euroopa Parlament samale joonele muude institutsioonidega, kes juba on väljendanud oma seisukohta selles küsimuses. Seda on teinud Euroopa Nõukogu ja ÜRO ning mitmed parlamendid ja valitsused kogu maailmas. Selle sisu tähendab olulist edu nii probleemi määramise osas kui ka selles, et mitmed osapooled võtavad kohustusi võitluses nähtuse kaotamise eest.

Üks põhimõte, mis raportist ilmneb, on see, et mis tahes analüüsi lähtekohana tunnistatakse selle kuriteoliigi paljusid põhjuseid ja esinemisvorme.

On kindel, et näiteks avalikkuses palju kajastamist leidnud Ciudad Juárezi juhtum – rohkem kui 400 naist mõrvatud alates 1993. aastast – on paljuski seotud asjaoluga, et tegemist on piirilinnaga, millega kaasnevad

selliste paikade tüüpilised probleemid. Siiski on ka palju tegureid, mis nõuavad kontsentreeritud jõupingutusi ja integreeritud avaliku poliitika rakendamist.

Selle poliitika osadeks on ennetamine, investeeringud haridusse võrdsuse suurendamiseks ja patriarhaalse kultuuri kaotamine; andmete kogumise ja kriminaaluurimise meetodite parandamine; kuritegudest teatamise soodustamine ja kiirendamine; politsei, kohtunike, prokuröride ja arstide koolitamine seda tüüpi kuritegude valdkonnas; piirkonnas tegutsevate kohalike ja rahvusvaheliste äriühingute jälgimine, kellest paljud seavad naised uskumatult haavatavasse olukorda; õigusloomega seotud reformid ja normide ülevõtmine ühiskonna asjakohastel tasanditel, ja lõpuks, eriline rõhk ohvrite ja nende perekondade toetamisel.

Viimase meetme osas sooviksin siiski siinkohal teatavaks teha ja avaldada sügavat kahetsust asjaolu üle, et paljudel juhtudel ohvreid põlatakse või isegi karistatakse ja nende perekondi jälitatakse või isegi süüdistatakse linna või riigi hea nime kahjustamises, lihtsalt seepärast, et nad tahavad probleemi teadvustada, ja seepärast, et tahavad nõuda ja nõuavad õigust.

Ilmselt on nendeks, kellel lasub peamine ja suurim vastutus kõigi väljapakutud meetmete rakendamise eest, otseselt asjaomaste riikide valitsusasutused ja käesoleval juhul on ilmselge, et nendeks riikideks on Mehhiko ja Kesk-Ameerika riigid.

Siiski, arvestades, et Euroopa Liidul on Mehhikoga assotsiatsioonileping, mis, veelgi enam, sisaldab demokraatia ja inimõiguste austamise klauslit, ja et lisaks peetakse sarnase lepingu üle läbirääkimisi ka Kesk-Ameerika piirkonnaga, on enam kui põhjendatud see, et Euroopa institutsioonid võtaksid seisukoha ja annaksid selle probleemi suhtes konkreetseid lubadusi.

Keegi ei peaks nägema selles Euroopa Liidu poolt teise riigi siseasjadesse sekkumist, eriti arvestades, et ehkki on saavutatud olulist edu, nagu ka raportis tunnistatakse, eriti õigusloomega seotud vaatepunktist, nõuab probleemi suurus rohkem jõupingutusi ja panustamist kogu maailmalt, eriti Euroopalt.

Lühidalt, ma loodan, et pärast kõiki neid kuid oleme me saavutanud vajalikul tasandil kokkuleppe ja konsensusse, selleks et homsel hääletusel võetaks käesolev resolutsioon vastu parlamendi hääleteenamusega, ja me saadame lõpuks selge ja tugeva sõnumi selle kohta, mida tähendab võitlus naistevastase vägivalda vastu, eriti asjaomastes piirkondades.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Proua juhataja, naisena ja samuti komisjoni liikmena sooviksin kõigepealt tänada naiste õiguste ja soolise võrdsuse komisjoni naiste kaitsmise eest Euroopas, kuid samuti kogu maailmas.

Täna esitletud raportit tuleb tõepoolest vaadelda selles ülemaailmse võitluse kontekstis, mida peetakse soolise vägivalda vastu. Nii näeme seda meie ja suur tänu raportöörile, hr Romeva i Ruedale, tema sõnade eest.

Feminiitsiidid on traagiline teema, mis hõlmab palju laiemat probleemi, nimelt naistevastast vägivalda, mille vastu me peame võitlema kõigil tasanditel: kohalikul, kuid samuti ka globaalsel tasandil. Ja ma sooviksin teile rääkida, mida meie kui komisjon teeme soolise vägivalda küsimuses üldiselt ja ka konkreetselt. Selleks et edendada küsimusega tegelemist meie välispoliitikas Mehhiko ja Kesk-Aasia suhtes.

Samuti, kui lubate, sooviksin rääkida paar sõna oma hiljutisest külaskäigust piirkonda, sest viibisin seal alles eelmisel nädalal (kuid mitte Mehhikos). Küllastasin Panamat, El Salvadori, Hondurast ja Nicaraguat. Mehhikos olin juba varem käinud ja väga tõenäoliselt lähen sinna järgmisel aastal.

Võin teile kinnitada, et komisjon on naistevastase vägivalda vältimise püüdluste esirinnas. Lubage meenutada, et 8. märtsil 2006. aastal avaldas komisjon dokumendi, mida me nimetasime naiste ja meeste soolise võrdsuse juhisteks, milles prioriteetse eesmärgina esitati soolise vägivalda kõigi vormide kaotamist.

Käesoleva aasta märtsis võtsime me vastu teatise soolise võrdsuse kohta arengukoostöös, milles sätestati, et sooline vägivald kõigis selle avaldumisvormides rikub naiste inimõigusi ja on tegelikult tõsiseks takistuseks võrdsuse, arengu ja rahu saavutamisel.

Samuti toetab komisjon haridus- ja teadlikkuse tõstmise projekte, mille eesmärgiks on kõigi alaealiste kaasamine programmidesse, muutmaks nende käitumist tüdrukute ja naiste vastase vägivalda suhtes.

Näiteks, nagu ütlesin, olin hiljuti El Salvadoris ja küllastasin programmi nimega „Pro Jóvenes”, mis on mõeldud tüdrukutele ja poistele – kuid eriti tüdrukutele – kes kas juba on olnud nn *Marades* või kes võiksid *Maradesse* sattuda, selleks et hoida neid seda tegemast. Programm avaldas mulle sügavat muljet.

Uus Euroopa demokraatia ja inimõiguste rahastamisvahend annab samuti laialdased võimalused tegevuseks soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas.

Seoses olukorraga Mehhikos sooviksin juhtida tähelepanu sellele, et ELi ja Mehhiko vahelised suhted põhinevad meie 1997. aasta üldisel lepingul, mille artikkel 1 määratleb inimõigused ELi ja Mehhiko vaheliste suhete põhielemendina. Just sellel alusel on mõlemad pooled vahepeal loonud midagi, mis minu arvates on viljakas koostöö inimõiguste ja seaduslikkuse valdkonnas, koostöö, mida teostatakse erinevate komisjoni programmide kaudu, mida rakendavad Mehhiko föderaalasutused, samuti projektide kaudu, mida viivad läbi mitteriiklikud osapooled ja valitsusvälised organisatsioonid. Mehhiko ametivõimud informeerivad meid ka soolisest vägivallast Mehhikos. Seega oleme me kuulnud, et paljud juhtumid on lahendatud ja paljusid teisi uuritakse.

Minu viimane isiklik vestlus Mehhiko uue välisministriga – kes, nagu teate, on samuti naine – toimus Santo Domingos, kus me peatusime ka feminitsiidi küsimusel ja kus ma sain pisut asjaomast teavet selle kohta, mida Mehhiko valitsus teeb. Neil on ka erinõustaja inimõiguste alal, teine daam, kes samuti just selle küsimusega tegeleb.

Kesk-Ameerika kui piirkonna puhul on olukord kõige kriitilisem Guatemalas. Meie lähenemisviisiks on olnud tegeleda selle probleemiga nii meie dialoogis asutustega kui ka mitmesuguse naistevastase vägivalda vastase tegevuse kaudu. See hõlmab soolise mõõtme integreerimist kõigisse koostööprogrammidesse.

Eelmise aasta märtsis korraldas komisjon ka olulise noortele ja otsustajatele sihitud teavituskampaania selle kohta, kuidas naistevastast vägivalda peatada. Samal ajavahemikul tervitasime me ka riikliku feminitsiidikomisjoni loomist, millesse kuulub valitsusametnikke, kohtusüsteemi ja ka kongressi esindajaid, kokku 18 riiklikku institutsiooni.

Hiljuti märkisime ka rahvusvahelise karistamatuse vastase komisjoni loomist Guatemalas, mida me samuti tugevalt toetame. Komisjoni kohtusüsteemi toetamise programmi osaks on ka konkreetselt feminitsiidile pühendatud osa. Eriti tegevus, mida teostab nn CEPROM. See on vastutav presidendi ametkond, millega meil on olemas vastastikuse mõistmise memorandum koostöö kohta.

Lubage mul samuti märkida meie toetust ettevalmistavale tööle feminitsiidivastase seaduse läbivaatamisel, mis nüüd on kongressis, eesmärgiga vaadata läbi karistusseadustik.

Lõpuks, lubage mul öelda, et reisisid seoses selle küsimusega Kesk-Ameerikasse, leidsin eest palju head tahet ja Euroopat pooldavat vaimu. Olin tõesti positiivselt üllatunud huvist piirkondliku integratsiooni tugevdamise vastu ja koostöövalmist suhtumisest, seda ka seoses tulevaste assotsiatsioonilepingu läbirääkimistega. Pean ütleva, et oli väga tähtis veenduda, et isegi Panamas oli huvi palju suurem, kui ma ootasin. Loodan, et on võimalik kaasata sealt kõik riigid.

Esimene sõnum, mille ma seal edastas, oli, et tähtis on saavutada edu läbirääkimistel, millega lõpuks algatatakse San José protsess Costa Ricas. See on tähtis, sest loomulikult on seal tegemist poliitilise dialoogiga; luuakse koostööprogramm ja alustatakse läbirääkimisi vabakaubanduse üle. Kuid tegemist on kompaktse programmiga.

Sotsiaalne ühtekuuluvus on üheks kõige tähtsamaks küsimuseks kogu Ladina-Ameerikas, sealhulgas Kesk-Ameerikas, ja ka selles osas on kõnealusel programmil väga suur tähtsus.

Tõepoolest, noorte vägivald ja naistevastane vägivald on küsimused, mis meie arvates peavad selles sisalduma, sest me kõik peame tegema kõik selleks, et vägivalda ühiskonnas vähendada.

Anna Záborská, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, me ei saa ignoreerida asjaolu, et feminitsiidid Kesk-Ameerikas eksisteerivad. Paljudes maailma piirkondades annavad naised olemusliku panuse inimkonna kõige väärikamates ühiskonna struktuurides. Oma naiseliku intuitsiooniga rikastavad nad meie maailma mõistmist. Nad muudavad inimestevahelised suhted ausamaks ja ehedamaks.

On aeg hukka mõista ja karmilt karistada mis tahes kujul naiste vastu toimepandud vägivalda, mitte ainult Kesk-Ameerikas, vaid ka paljudes Euroopa riikides. Sellega seoses võib olla fundamentaalselt tähtis naiste osalemine materiaalse abi ja vägivalda ohvritele antava abi korraldamisel.

Daamid ja härrad, kui ELi liikmesriigid saavad kasutada oma kogemust probleemide lahendamisel, siis ei peaks me oma oskusi vaka all hoidma. Seetõttu olen veendunud, et kahepoolne koostöö liikmesriikide ja Kesk-Ameerika riikide vahel saab olla tõhus.

Olen tunnistajaks naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni otseses mõttes tundlikule tööle. Ma tänan raportööri, hr Romevat, tema poliitilise vaistu ja koostöö eest. Ühisel nõusolekul oleme me esitanud mõned muudatusettepanekud. Kui need vastu võetakse, siis võime olla uhked töö üle, mis võib paremaks muuta naiste olukorda ja seega kogu Kesk-Ameerika ühiskonda.

Edite Estrela, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Sooviksin alustada, õnnitledes raportööri suurepärase töö puhul, jätkuva dialoogi puhul variraportööridega ja avatuse puhul ning vastavalt talle esitatud ettepanekute puhul. Paljud inimesed osalesid protsessis ja ma arvan, et see on eeskujulik näide.

Seepärast toetab sotsiaaldemokraatide fraktsioon raporti sisu ja esitatud muudatusettepanekuid. Me teame, et mis tahes probleemide korral kannatavad alati kõige rohkem naised kogu maailmas, Euroopas, Ameerikas, Aasias, Aafrikas, kõikjal. Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus on naiste osaks, nagu ka vägivald, psühholoogiline ja füüsiline vägivald ja surmaga lõppev äärmuslik vägivald. Käesolev raport käsitleb sellist äärmuslikku vägivalda, mis lõpeb paljude naiste surmaga Kesk-Ameerika riikides ja Mehhikos.

Mul oli võimalus külastada koos raportööriga Guatemalat Euroopa Liidu Kesk-Ameerika delegatsiooni raames ja kuulda hämmastavaid lugusid ning ettekandeid paljude valitsusväliste organisatsioonide esindajatelt. Me teame, et palju esineb naiste mõrvasid Guatemalas ja Ciudad Juárezis. Naiste mõrvasid, nagu märgib raport, ei saa selgitada ainult üldise vägivaldaõhkkonnaga. Tuleb arvestada konteksti ja seni jätkuvat naiste diskrimineerimist, ja on absoluutselt traagiline, et paljud juhud jäävad karistamata. Lisaks sellele mainitakse raportis ka Madalmaade kodaniku juhtumit, kes langesid samuti naiste mõrvade ohvriks.

Seepärast, ehkki on saavutatud mingi edu ja võetud on mõningaid meetmeid, pole see piisav; me peame minema palju kaugemale ja eelkõige peame me looma tõhusad tunnistajate ja ohvrite kaitsemeetmed, selleks et süüdlasi oleks võimalik karistada ja Euroopa Parlamendi missioonid neis riikides saaksid selle teema alati päevakorda võtta.

Marios Matsakis, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Proua juhataja, naistevastane vägivald Mehhikos ja Kesk-Ameerikas on viimastel aastatel omandanud dramaatilised mõõtmed, kus tuhanded naised on leidnud vägivaldse surma, mis paljudel juhtudel on olnud äärmiselt julm ja tihti on sellega kaasnenud seksuaalne väärkohtlemine ja piinamine.

Kuigi paljudel juhtudel on selliste jubedate kuritegude sooritajad olnud haiged inimesed, on siiski paljus olnud väga suur osa ka organiseeritud kuritegevusel ning palju on tõendeid selle kohta, et asjasse on segatud inimkaubandus, prostitutsioon ja uimastid.

On väga kurb, et Mehhikos ja Kesk-Ameerika riikides jätab õigusriigi põhimõtete toimimine teatud juhtudel paljuski soovida, kas siis tegelike politsei ja kohtusüsteemi organisatsiooniliste puuduste tõttu või siis korrupsiooni ja karistamatuse pärast.

Õnne tuleb soovida raportöörile, hr Romeva i Ruedale, selle puhul, et raport on piisavalt tugev selleks, et saata vajalik sõnum mitte ainult asjaomaste riikide valitsustele, vaid ka kogu maailmale feminiistide täiesti vastuvõetamatult kõrge taseme kohta eespool nimetatud riikides.

Lõplike muudatusettepanekute – millel on juhtumisi raportööri täielik toetus – väike arv on kasulik ja muudab raporti täielikumaks. Minu fraktsioon toetab täielikult kõiki neid muudatusettepanekuid.

Loodetavasti võetakse raport täiskogul vastu väga suure hääleteenamusega, selleks et anda kõigile asjaosalistele väga selge märguanne selle kohta, et naiste tapmine Kesk-Ameerikas ja muidugi ka mujal maailmas on küsimus, mis nõuab meilt täit tähelepanu ja vajab väga drastilisi ja tõhusaid parandusmeetmeid.

Eva Lichtenberger, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Proua juhataja, Mehhiko delegatsiooni liikmena sooviksin eelkõige tänada naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ning konkreetselt raportööri selle eest, et tegeletakse selle probleemiga, mis on samuti varju heitnud paljudele aruteludele meie Mehhiko kolleegidega. Loodan homme väga suurt hääleteenamust, mis väljendaks ühtset arvamust ja rõhutaks, kui tõsiselt me selle probleemiga tegeleme.

Arvestades kohutavaid arve, raporteid tunnistajate ja advokaatide ahistamise, tapmis- ja piinamisähvarduste, perekondade ahistamise, täiesti vastuvõetamatute olukordade kohta, on Euroopa Liidu kohus võtta sõna ja samuti osutada selle nähtuse omapärale. See kujutab endast naiste kohtlemisega seonduva globaalse nähtuse eriti dramaatilist arengut, millele tuleb 21. sajandil kiiresti lõpp teha.

Sellega tuleb tegeleda väga sõbralikult koos meie ametivendadega asjaomastes riikides, sest ühiskonnas on positiivne areng võimalik ainult siis, kui naised saavad elada vabana hirmust ja agressioonist ja kui nendevastaseid ähvardusi, mida nad peavad taluma seetõttu, et on naised, asjakohaselt menetletakse.

Seetõttu tervitan kõiki siin vastuvõetud positiivseid meetmeid. Vaja on tunnustajakaitset, paremat õigussüsteemi, haridust. Siis ma usun, et me suudame toetada naisi Mehhikos ja Ladina-Ameerikas, selleks et saavutada neile kaitse tase, mis meile on vastuvõetav.

Eva-Britt Svensson, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (SV) Täna, proua juhataja. Sooviksin tänada raportööri tema suurepärase töö eest ning tema pühendumise ja teadmiste eest kõnealuses valdkonnas ja soovin kohe öelda, et meie fraktsioon toetab täielikult kõnealust raportit.

See feminiitsiidi vorm, mille üle me praegu arutleme, on levinud eelkõige piirkondades, kus äriühingud investeerivad alltöövõttu tegevatesse tehastesse ja kus naised on meestest täiesti sõltuvad nii sotsiaalselt, majanduslikult kui ka kõigis muudes valdkondades. Neisse monterimistehastesse palgatavaid noori naisi tõenäoliselt mitte ainult ei ähvarda suurem vägivald, vaid nad töötavad ka äärmiselt alandavates tingimustes, mis kinnitavad kujutlust naistest kui alamatest olenditest, keda võib mõrvata, piinata, röövida jne. Võtan teadmiseks komisjoni poolt teatavaks tehtud meetmed, kuid sooviksin näha, et Euroopa Liit avaldaks neile riikidele veelgi karmimat ja tugevamat survet. Peame näitama, et on täiesti vastuvõetamatu allkirjastada lepinguid inimõiguste austamise kohta, samas kui mõrvad endiselt jätkuvad. Me peaksime suutma külmutada kaubanduslepingud seniks, kuni näeme, et meie õigustatud nõudmisi täidetakse, kuni näiteks asjaomaste riikide valitsused investeerivad piisavalt vahendeid kuritegude sooritajate leidmiseks ja kohtusse saatmiseks. See laiaulatuslik naistevastane jõhkru on nüüd kestnud peaaegu kümme aastat ja selle asemel, et väheneda, on tegelikult lisandunud, seega on ülim aeg tegutsemiseks. Täna.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Proua juhataja, ka mina sooviksin tänada raportööri tema töö eest ja eriti soovi eest väljendada parlamendi vältimatut ja kohkumatut pühendumust naistevastase vägivalla tõsisemale ja kiireloomulisele probleemile.

Tervitan asjaolu, et alates ajast, kui raport parlamendikomisjonis oli, on see muutunud tasakaalustatumaks, vähem patroneerivaks ja on omandanud õige vaatenurga, sest kahjuks ei piirdu naistevastane vägivald ühe piirkonna, riigi või mandriga, vaid on globaalne ja universaalne ning me peaks seda parlamendi tulevases töös arvestama.

Kahjuks, ja võib-olla teistsuguses olukorras, toimub see ka Euroopa Liidus. Sooviksin öelda, ilma rohkem täpsustamata, et minu kodumaa statistika on hävitav: 1 66 000 kohtutele teatatud juhtumit, eelmisel aastal kinni peetud 48 000 inimest (üks iga kaheteist minuti jooksul) ja peaaegu 70 naist mõrvatud, viimane neist eile, tema partner lõi tal kõri läbi.

Proua juhataja, ma arvan, et need kohutavad andmed peaksid panema meid tõsiselt meie parlamendi rolli üle järele mõtlema, mida mina ei näe kohtuna, kes karistab ja sõnu peale loeb, vaid institutsioonina, millel on oma tõhusad strateegiad taotlemaks vastastikusel kokkuleppel meie partneritega ja dialoogi, koostöö ja hea tava alusel lahendusi selle tegevuse kaotamiseks.

Mehhiko juhtumist, mis on väga oluline ja millele raportis viidatakse: see on riik, kus esiteks on väga kõrge vägivalla tase, mille ohvriks on langenud Euroopa Liidu kodanikud ja kelle perekondadele me kaasa tunneme. Siiski peame me ka tunnustama, et tegemist on ühiskonnaga, mis võitleb, mis ei ole olukorra üle õnnelik ja püüab vapralt seda probleemi ületada, mobiliseerides riigiasutused, föderaalasutused ja kohalikud asutused, kogu ühiskonna ja kõik erakonnad, ning seepärast, proua juhataja, tunnustatakse raportis edu, mis on saavutatud.

On tähtis, proua juhataja, ja sellega ma lõpetan, paluda komisjonilt, et inimõiguste tegevuskava koostamine viidaks kiiresti ja ambitsioonikalt lõpule. Sooviksin lõpetada, öeldes, et naistevastane vägivald on väärkohtlemise probleem, see on arguse probleem, sallimatuse probleem eelkõige, proua juhataja, see probleem on seotud hirmu ja võimust ilmajäämisega, hirmuga teiste tahte alistumise ees ja eelkõige hirmuga rahumeelse tahte kehtestamise ja rahuliku, mitte vägivaldse argumenteerimise ees.

Zita Gurmai (PSE). – (HU) Proua juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, sooviksin tänada hr Romeva i Ruedat tema raporti eest, mis võtab selle tähtsa probleemi suhtes seisukoha. Mul on väga hea meel, et parlamendiliikmena võtab ta naiste olukorda nii tõsiselt.

Naistevastane vägivald on inimõiguste rikkumine, mis ei lase naistel nende põhiõigusi teostada. Seepärast on tegemist ühe suurima globaalse tõkkega ühiskonnas sugudevahelise võrdsuse saavutamisel. See nähtus

esineb erineval määral, kuid see esineb ülemaailmselt ja seega tuleb selle vastu tegutseda ülemaailmselt, kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooniga.

Riigid ise, käesoleval juhul Mehhiko, vastutavad oma kodanike vabaduse ja julgeoleku tagamise eest, seega peavad nad tagama vahendid, mis on vajalikud selleks, et naistevastast vägivalda vältida, avastada ja karistada, isegi kui see toimub perekonnas.

Ma arvan, et on väga positiivne, et Mehhiko on astunud õiguslikke samme meeste ja naiste vahelise võrdsuse suunas. Siiski, võitlus naistevastase vägivalda vastu ei saa piirduda vaid õiguslike vahendite kasutamisega, sest see on keeruline nähtus, mis nõuab asjaomaselt riigilt mitmekülgset tegevust: õiguslikku, halduslikku, ennetavat, nõustavat, ohvriabiga seotud tegevust, dialoogi ning jälgimisülesandeid ja kohustusi.

Euroopa Liit – kes on mitmel korral kinnitanud oma toetust ülemaailmse võrdsuse tagamisele ja kes on määranud Euroopa Komisjoni avaldatud naiste ja meeste soolise võrdõiguslikkuse juhised ajavahemikuks 2006–2010, millele volinik viitas ühena liidu peamistest prioriteetidest, samuti ka naistevastase vägivalda peatamisele – ei saa selliste metsikuste ees vaikida.

Välissuhete kavandamisel tuleb inimõiguste olukorda ja naiste võrdsust lugeda esiletõstatud kriteeriumideks. Raport on esmaklassiline ja ma soovitan selle vastu võtta.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Me ei saa jääda ükskõikseks naiste vastu suunatud vägivalda suhtes mis tahes maailma osas, eriti liikmesriikides. Seepärast pöörame me eriti suurt tähelepanu sellele tõsisele probleemile Mehhikos ja mõnedes Kesk-Ameerika riikides, kus endiselt esineb naiste mõrvad, mida ei saa seletada ainult üldise vägivalda õhkkonnaga. Me teame, et tuleb arvestada ka diskrimineerimist kohalikus sotsiaalses ja majanduslikus kontekstis, mis on naistele ebasoodus ja on veelgi halvem põliselanikest naiste puhul, kes elavad sügavas vaesuses ja majanduslikus sõltuvuses, millele lisandub ka kuritegelike jõukude tegevuse probleem.

Ka siin kuulutame me seepärast oma solidaarsust naistega, kes on sellise vägivalda ohvrid, ja lisame oma hääle üleskutsele järgida naiste õigusi ning austada nende väärikust; loomulikult toetame me oma kolleegi hr Romeva raportit.

Maria Badia i Cutchet (PSE). – (ES) Proua juhataja, esiteks sooviksin samuti õnnitleda raportööri selle raporti puhul. Sooviksin sellest esile tõsta mõned teemad ning osutada ühele aspektile, mis minu arvates on võib-olla puudu.

Selleks et võita sõda naiste mõrvade ja karistamatuse vastu, peame me ründama mitmel rindel. Lühikeses perspektiivis peame me kaotama igasuguse diskrimineerimise õigusloome tasandil, soodustama kuritegudest teatamist ja edendama ohvrite, tunnistajate ja perekonnaliikmete kaitse meetmeid ning parandama kohtu- ja vanglasüsteeme.

Nõustun, et selles valdkonnas peab Euroopa Liit pakkuma neile riikidele täielikku koostööd, selleks et ületada raskused ja viivitused naiste õiguste rakendamisel õigusloome tasandil, edendada inimõiguste kaitse alaste rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimist ja toetada riiklike õigusaktide uuendamist ja läbivaatamist selles valdkonnas. Seepärast kavatsen toetada Obiols-Estrela selleteemalist muudatusetepanekut.

Olukorra parandamine pikaajalises perspektiivis nõuab, et edendaksime väärtuste alast haridust soolise võrdõiguslikkuse kaudu ja koolituskampaaniaid ning teadlikkuse tõstmist koolides lapseõlvest alates, selleks et tõsta sotsiaalset teadlikkust, mis lõpetaks naistevastane vägivalda ja ohvrite häbimärgistamise asutuste poolt.

Võib-olla on hariduse küsimuse konkreetsem mainimine see, mis minu arvates puudu on. Ma arvan, et kõigist jõupingutustest, mida me selles osas teeme, on vähe abi, et kaotada see plekk ühiskonnalt, millel ei peaks olema 21. sajandi ühiskondades kohta.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (DE) Proua juhataja, suur tänu selle tõeliselt tähtsa arutelu eest ja veel kord minu siiras tänu raportööri.

Nagu ütlesin mõni hetk tagasi naisena ning välissuhete ja Euroopa naabruspoliitika volinikuna, on see küsimus mulle muidugi eriti tähtis ja on absoluutselt õige öelda – nagu ma tõesti ka alguses ütlesin – et see on üldine küsimus, mis kahjuks mõjutab meid kõiki ja kõigis riikides. Siia kuulub ka Euroopa Liit, kuid muidugi on see palju rohkem nii vaestes riikides, riikides, kus puuduvad asjakohased sotsiaal-majanduslikud tingimused, eriti riikides, kus puudub tõhus poliitiseisüsteem – mis tähendab, et raskused on isegi tuvastamise staadiumis

– ja ka, enamikul juhtudel, tõhus kohtusüsteem. Lõppude lõpuks on ka see otsustav. Samuti oleme me teadlikud sellest, et paljudes riikides, mida siin on nimetatud, näiteks Kesk-Ameerikas ja Mehhikos, koos paljude teistega, eksisteerib endiselt korrupsioon ja maffia-organisatsioonid teevad mõnel juhul koostööd juhtivate isikutega kohtusüsteemis, mis tähendab, et avastamise protsent on endiselt väga vilets.

Nõustun paljuga, mida siin täna on öeldud: esiteks õigusloomega seotud meetmed ja teiseks rakenduslikud meetmed. Lisaks võin korrata, et komisjonil juba on programmid töös ja nende küsimuste kallal töötatakse. Siiski tuleb kindlasti arvestada ka aega kui tegurit. Kahjuks pole see nähtus midagi, mida on võimalik üleöö välja juurida, seda on võimalik kontrolli alla saada ainult järk-järgult, sotsiaal-majandusliku arengu kontekstis. Kahjuks on see midagi, millega meil kõigil tuleb veel tulevikus tegeleda.

Muidugi tuleb võtta ennetavaid meetmeid; tõin just näiteks „Pro Jóvenese”, sest see on selline huvitav programm. Daamid ja härrad, kui te peaksite kunagi El Salvadori – või isegi Guatemalasse, kuid eriti El Salvadori sattuma – siis soovitaksin teil ise selles veenduda. See on vähemalt mingi hea uudis.

Saan ainult kinnitada, et me muidugi läheme oma programmidega edasi ja samuti jätkame me selgelt kriitilist dialoogi Mehhikoga, kuid nõustun kohe, et nagu hr Salafranca Sánchez-Neyra märkis, Mehhiko peab ise olema valmis selle probleemi vastu võitlema ja sellega tegelema. Asi on selles, et kui kuritegu tuvastatakse liiga hilja, siis on pärast sündmuse toimumist väga raske kõiki aspekte kindlaks määrata. Sellest tulenevalt on ka väga tähtis kasutada kaasaegse politseitehnoloogia kõiki asjaomaseid meetodeid, sest tuvastamine on esimene tegur ja kohus on teine ning muidugi küsimus üldisest mittediskrimineerimisest ühiskonnas on samuti otsustav.

Saan vaid kinnitada, et selles küsimuses asun kindlasti teie poolel.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme, neljapäeval, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Zita Pleštinšá (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) 8. märtsil 2007 alustas Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdsuse komisjon rahvusvahelise naistepäeva puhul kampaaniat naistevastase vägivalga kaotamiseks.

Kõnealune raport naiste mõrvade kohta Mehhikos ja Kesk-Ameerikas on osa üldisest algatusest, mille eesmärk on naistevastase vägivalga ülemaailmne kaotamine. Eriti neis riikides, kus vägivaldsete surmade arv on viimastel aastatel oluliselt suurenenud.

Vastavalt Mehhiko ametlikule statistikale tapeti ajavahemikul 1999–2006 kokku 6 000 tüdrukut ja naist. Kõige häirivamad andmed tulevad peamiselt riikidest, kus on ühiskonnas sügavalt juurdunud majanduslik ebavõrdsus ja eriti kus naised on traditsiooniliselt majanduslikult meestest sõltuvad: riikidest nagu Guatemala, Salvador, Honduras – vaesuselt kolmas riik Lõuna-Ameerikas – ja Nicaragua.

Feminiitsiidid Ciudad Juárezis ja Guatemalas on eriti murettekitavad ja seetõttu ma tervitan tänast arutelu. Ma usun, et ainult nende küsimuste sügavuti mineva analüüsi kaudu, mis peaks toimuma enne 2008. aasta ELi ja Ladina-Ameerika parlamentaarse assamblee tippkohtumist Limas, saame me hinnata vastu võetud meetmeid, sealhulgas Mehhiko ametiasutuste kogemust, mis aitab võidelda naistevastase vägivalga vastu nii ELis kui ka Lõuna-Ameerikas.

Peame suurendama oma jõupingutusi, selleks et kaitsta naisi kõigi vägivalga vormide eest.

Richard Seeber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Vaatamata ülisuurtele jõupingutustele pole feminiitsiidi ja selle toimepanijate karistamatuse probleem Mehhikos ja Kesk-Ameerikas leevenenud. Seepärast peaksid Mehhiko ja Kesk-Ameerika riikide valitsused suurendama oma jõupingutusi feminiitsiidi ja muude naistevastase vägivalga juhtumite vältimiseks ja avastamiseks.

Sellega seoses paluksin Kesk-Ameerika riikide valitsustel tugevdada kontrolli selle üle, kuidas kannavad sotsiaalset vastutust *maquiladora* (alltöövõtja) äriühingud. Lisaks peavad Euroopa naiste ja meeste võrdsete võimaluste ja võrdsete õiguste põhimõtted tugevamalt mõjutama ELi ennetavat inimõiguste poliitikat.

Sellest tulenevalt kutsun komisjoni üles esitama ettepaneku selle kohta, kuidas mitmesuguseid feminiitsiidi vastu võitlemiseks mõeldud Euroopa algatusi saaks tulevikus kohalike asutuste ja institutsioonidega paremini kooskõlastada. Kasutada tuleb kõiki kättesaadavaid välispoliitika vahendeid. Sellega seoses paluksin komisjoni

ja liikmesriike suurendada jõupingutusi kontrollimaks kehtivate ja läbiräägitavate lepingute demokraatia ja inimõiguste klauslite järgimist.

Pidades Kesk-Ameerika riikidega läbirääkimisi assotsiatsioonilepingu üle, tuleks teostada selle mõju hindamine soolisele võrdõiguslikkusele osana jätkusuutliku arengu mõju hindamisest. Euroopa inimõiguste poliitikat ja eriti naiste õigusi ei tohi mingil juhul majanduslike ja geopoliitiliste huvide tõttu kahtluse alla seada.

21. Üheminutilised sõnavõttud (kodukorra artikkel 144)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on minutilised sõnavõttud poliitiliselt tähtsates küsimustes.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Proua juhataja, eelmise aasta 7. oktoobrit mäletatakse dramaatilise ärkvele raputamisenä selle suhtes, mis toimub Venemaal. Sel päeval mõrvati jõhkralt Anna Politkovskaja, keda peeti ausa ajakirjanduse elavaks sümboliks. President Putin heitis Anna Politkovskaja rolli vähetähtsana kõrvale ja see juhtum on siiani lahendamata.

Eelmise aasta oktoobris kutsusid parlamendiliikmed siin täiskogul komisjoni ja liikmesriike üles austama Anna Politkovskaja pärandit, muutes vaba meedia taastamise Venemaal meie suhete edasise arengu peamiseks tingimuseks, sest ainult siis, kui me saadame selge märguande selle kohta, et me väärtustame Anna Politkovskaja tegevust tõe ja vabaduse nimel kõrgemalt kui naftat ja gaasi, hakkab olukord Venemaal muutuma.

Pole kahtlust, et meie Euroopas jagame väärtusi, mille eest Anna Politkovskaja andis oma elu. Kahjuks näib, et president Putin neid väärtusi ei jaga. Austus Anna Politkovskaja vastu kohustab meid seda president Putinile tulevastes tippkohtumistel selgeks tegema.

Eduard Raul Hellvig (ALDE). – (RO) Räägin Rumeenia loomaaedade teemal.

Vastavalt mõnede rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide teostatud selle valdkonna hinnangutele, loetakse loomaaedu käsitleva direktiivi ülevõtmist Rumeenia õigusaktidesse üheks parimaks Euroopas.

Siiski näib 41 Rumeenia loomaaia Euroopa standarditega vastavusse viimine ettenähtud tähtpäevaks, nimelt selle aasta lõpuks, olevat peaaegu võimatu.

Selle tähtpäeva surve all ning olemasoleva avaliku ja erasektori partnerluse tingimustel toetan ma olulise ühise tegevuskava kohest rakendamist, mis koosneb järgmistest prioriteetsetest sammudest: riikliku uuringu läbiviimine olemasolevate loomaaedade liigitamiseks, hädaabi päästemeeskondade loomine ja ajutiselt loomade paljunemise takistamine.

Samuti pean vajalikuks näha selle kava rakendamiseks ette mingi aeg, enne kui otsustada sulgeda loomaaiad, mis õigusaktide nõuetele ei vasta.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Proua juhataja, vaatamata paljudele siin istungisaalis hr Schulzi suhtes kõlanud märkustele, on ta jätkanud Euroopa Liidu liikmete aadressil rünnakuid ja solvanguid, mis pole parlamendi väärilised.

Isikuna, kes asub ühenduse institutsioonis tähtsal kohal, sekkub ta liikmesriigi siseasjadesse ja solvab pidevalt selle esindajaid. Enamik meist siin parlamendis ei oskaks uneski näha rahvaste demokraatlikesse valimistesse sekkumist ELis. Sooviksin teada, kuidas see härra ennast tunneks, kui Euroopa Parlamendi liige kutsuks Saksa rahvast üles oma kantslerit välja vahetama, sest Saksamaal on organisatsioone, kes seaduslikult levitavad natslikku mõtteviisi ja panevad kahtluse alla Euroopa riikide vahelised piirid. Mul on tunne, et sel härral on kahju, et ta nii hilja, vael ajastul sündis.

ISTUNGIT JUHATAB: LUIGI COCILOVO

Asepresident

Gerard Batten (IND/DEM). – Härra juhataja, täna tegi härra Pöttering avalduse maailma/Euroopa surmanuhtlusevastase päeva kohta ja teatas, et ta on surmanuhtluse vastu „mis tahes kujul”.

Ta näib eeldavat, et me kõik temaga nõustume. Mina ei nõustu. Eelmisel pühapäeval, kõigest miili kaugusel minu kodust Londonis, pussitati West Ham Parkis surnuks süütu 17aastane noormees Rizwan Darbar sellepärast, et teadete kohaselt üritas ta takistada sõbra mobiiltelefoni vargust.

Selline asi pole Suurbritannias ebatavaline. Süütuid inimesi tulistatakse, pussitatakse ja pekstakse surnuks üha sagedamini. Miks see nii on? Sellepärast, et jõhkardid ja kurjategijad ei karda seadust. Isegi kui nad kätte saadakse ja süüdi mõistetakse, saavad nad tihti väga leebed karistused. Isiklikult mina sooviksin Suurbritannias näha surmanuhtluse taaskasutuselevõttu selliste mõrvade sooritajate jaoks.

Muidugi on see võimalik ainult siis, kui oleme väljaspool Euroopa Liitu, mis on veel üks hea põhjus lahkumiseks.

Jim Allister (NI). – Härra juhataja, me oleme täna juba maininud Liibüat ja soovin seda teemat veel kord käsitleda. Täiesti õigesti sunniti Liibüat maksma Lockerbie terroristliku metsikuse eest, kuid Liibüa kui terrorismi ülemaailmne toetaja pole siiski täielikult tasunud. IRA alatu terrorikampaania muutus kõige hävitavamaks siis, kui nende varustusse jõudsid Liibüa Semtex ja relvad, mis võimaldasid Martin McGuinnessil ja teistel sõjanõukogu juhtidel käivitada oma kampaania kõige julmem etapp. Ilma Liibüa osaluseta poleks sajad süütud inimesed surnud. Seega soovin täna õhtul siin istungisaalis avaldada toetust Põhja-Iirimaa ohvrite rühma praegusele kampaaniale – mis kannab nime FAIR – selleks et sundida Liibüat rahvusvaheliselt vastutama, makstes hüvitist, nii nagu see oli Lockerbie puhul. Just nii, nagu EL avaldas Liibüale survet Bulgaaria meditsiiniõdede osas, nii tuleks toetada ka õiglust IRA ohvritele, sundides Liibüat kokkuleppele kohtuprotsessis, mille FAIR tema vastu Ameerika Ühendriikides on alustanud.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE). – (RO) Eelarvekomisjoni kaudu on parlament teinud äärmiselt tähtsa otsuse.

30% Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi halduskuludeks loodud reserviga saadame me Euroopa Komisjonile tugeva sõnumi.

Tegevusprogrammide heakskiitmine peaks toimuma Euroopa direktiividega ette nähtud aja jooksul, käesoleval juhul nelja kuuga.

Ehkki Rumeenia oli üks esimesi riike, kes need dokumendid esitas, juba jaanuaris, siis praeguseks pole kaht kõige tähtsamat tegevusprogrammi veel heaks kiidetud. Räägin haldussuutlikkuse arengu programmist ja inimressursside programmist.

Arvestades asjaolu, et me pole ainus liikmesriik, kes sellisesse olukorda on seatud, sooviksin teada põhjuseid, kui need pole bürokraatlikud, mille tõttu komisjon on heakskiitmise novembrisse edasi lükanud.

Vastavalt ühisavaldusele, mille me koos nõukoguga pärast 13. juuli kokkulepet vastu võtsime, peaks komisjon tagama liikmesriikide programmide ja projektide kiire heakskiitmise ning esitama nende vastuvõtmise kava.

Marian Harkin (ALDE). – Härra juhataja, tervitan võimalust tõsta esile raport töösuhete kohta postisektoris, mille on hiljuti avaldanud Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond. Tõepoolest soovin, et see raport oleks olnud kättesaadav enne, kui me postiteenistuste üle hääletasime. Kuid isegi praegu on see õigeaegselt äratuseks kõigile valitsustele, kes järgnevate aastate jooksul oma postiteenistusi erastavad.

ELis oleme me kohustunud järgima Lissaboni strateegiat, looma rohkem ja paremaid töökohti. Kahjuks ütleb see raport meile, et seni on postisektori erastamine toonud kaasa vähem, ja mis veelgi olulisem, halvemaid töökohti koos halvemate töötingimustega.

Raportis väidetakse, et alates liberaliseerimisprotsessi algusest on palga muutused sektoris olnud alla keskmise kõigis riikides peale kolme. Kuid veelgi olulisem on see, et kõigis riikides eksisteerib palgaerinevus peamise teenusepakkuja töötajate ja uute sisenejate või alternatiivsete pakkujate töötajate vahel.

Kui olukorda ei kontrollita, siis, ja ma tsiteerin raportit, „halvnevad töötingimused ja pingestuvad töösuhted”. Seni pole postisektori erastamine Lissaboni testi läbinud.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Härra juhataja, käesoleva volitusteperioodi jooksul on Euroopa Parlament juba mitu korda nõudnud poolakate, eriti katoliiklaste diskrimineerimise lõpetamist. Ka nüüd on meil võimalik näha, kuidas üks osa meediast nõuab Sotsiaalse ja meedia kultuuri ülikooli toetuse kinnipidamist, mis on jõhkra diskrimineerimise väljendus ja muust kui kriteeriumide sisemisest väärtusest lähtuva motivatsioon näide.

Süüdistused, mida teatud meediakanalid selle institutsiooni suunas loobivad, pole midagi muud kui teotus, mida väljendavad inimesed, kes kunagi Poolat ja poolakaid orjastasid. Tänapäeval, demokraatlikul ajastul, ei suuda nad leppida piiramatu võimu kaotusega. Ülikool, mis rahalist toetust palub, pakub universaalse väärtussüsteemi alast haridust ja koolitust ning eriti vaestest perekondadest pärit üliõpilaste jaoks.

Kriteeriumide karmistamine ja raha eraldamisest keeldumine meedias peetava nõiajahi tõttu, eriti võrdsete võimaluste aastal, oleks meie arvates mitte ainult usulise ja maailmavaatelise diskrimineerimise näiteks, vaid ka totalitaarsete meetodite kohaldamise väljenduseks, mis on vastuolus Euroopa õiguse väljakuulutatud väärtuste, standardite ja nõuetega.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Härra juhataja, soovin juhtida tähelepanu väga tähtsale probleemile Euroopa Komisjonis, mis siin Euroopa Parlamendi istungisaalis pidevalt tähelepanuta jäetakse: see puudutab transpordiühendusi.

Lühim transporditee Skandinaaviast, Euroopa põhjaosast, lõunasse – Türki, Kreekasse ja Bulgaariasse – läheb Kesk-Euroopa transpordikoridori kaudu. See algab Ystadist Rootsis, läbib Poola linnad Szczecini ja Wrocław, Tšehhis Praha, Slovakkias Bratislava, Viini ja seejärel Constanta, Thessaloniki ja Trieste. Seda marsruuti ignoreeritakse jätkuvalt ja minu arvates selle lisamine Euroopa maantee- ja raudteeühenduste nimekirja kiirendaks ja lühendaks transpordiühendusi piki seda marsruuti ning annaks tõuke kogu Kesk-Euroopa koridorile ja kõigile linnadele ja piirkondadele, mis selle äärde jäävad.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra juhataja, täna avaldati Euroopa Transpordiohutuse Nõukogu raport ELi edusammude kohta liiklussurmade vähendamisel poole võrra aastaks 2010. See sisaldab häid ja halbu uudiseid.

Jah – riigid on olukorda parandanud ja seda tuleb tervitada, kuid liiklussurmade üldarv on ikka liiga suur ja praeguste suundumuste jätkudes ei saavuta EL oma liiklussurmade vähendamise eesmärgi. Tegelikult saavutavad selle ainult kolm liikmesriiki – Luksemburg, Prantsusmaa ja Portugal. Neil on õnnestunud liiklussurmasid vähendada enam kui 8% võrra aastas.

Tasub meenutada, et viimase 12 kuu jooksul hukkus ELi teedel enam kui 39 000 inimest. Kui oleksime saavutanud oma sihtmärgi, siis oleks täna 5 000 inimest elus. Mul on kahju, et Iirimaa, minu kodumaa, on nende vajalike paranduste tegemisel nende seas, kes on teinud vähem.

Võiksime kuulata paremini toimetulevaid riike. Nad on pühendanud palju jõudu ja poliitilist tahet, selleks et parandada jõustamist mitmes võtmetähtsusega valdkonnas. ELil on jäänud vaid kolm aastat, võtmaks meetmeid, mis võiksid meid viia eesmärgini vähendada liiklussurmasid poole võrra. Kogemus näitab, et see on võimalik, kuid selleks vajame me uut tõuget ELi tasandil.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Härra juhataja, sooviksin juhtida parlamendi tähelepanu Kosovo probleemile ja eriti vajadusele, et Euroopa Parlament sellele Euroopa siseasjale reageeriks ja tagaks, et asjakohaselt austataks inimeste õigust määrata oma tulevik. On ilmunud palju poliitilisi osapooli, kes avaldavad survet Kosovo jagamiseks, mis ei ole lahendus. Meile on see väga selge, eriti Palestiina territooriumiga seonduvate probleemide kaudu ja seoses selle territooriumi jagamisega 1946. aastal. Seega peaks Euroopa Parlament avaldama tugevat survet, selleks et vältida jagamist, vältida sel moel konflikti loomist ja võimaldada inimestel otsustada oma saatuse üle, tagades, et Euroopa Parlament saab olla kohal, olla kohal Euroopa tasandil ja samuti kogu meie territooriumil.

Marios Matsakis (ALDE). – Härra juhataja, kahjuks on selle ajaga, mis mul kulub oma kõne lõpetamiseks, kaks inimest ennast juba tapnud. Seda seetõttu, et maailmas sooritab iga 30 sekundi järel üks inimene enesetapu. Peadpööriv arv, üks miljon inimest, paljud neist noored mehed ja naised, lõpetavad ise igal aastal oma elu. Enesetapp on Euroopa Liidule vägagi oluline teema, sest enesetappude sageduselt kümme esimese riigi seas on viis ELi liikmesriiki: Leedu, Eesti, Ungari, Sloveenia ja Läti. Tegelikult on Leedus suurim enesetappude sagedus maailmas.

ELile on see väga kurb statistika, sest enamikul juhtudel on enesetapu põhjused välditavad. EL on oma kodanike ees kohustatud kiiresti enesetappude sagedust liikmesriikides vähendama. Palun teil, härra juhataja, isiklikult pöörduda kõigi ELi liikmesriikide valitsuste ja parlamentide poole, eriti viie eespool nimetatud riigi puhul, ja nõuda neilt tungival kahekordistada jõupingutusi oma kodanike enesetappude vältimiseks. Seda tehes on igal aastal võimalik päästa mitmeid tuhandeid elusid.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Hiljutine uuring näitab, et Rumeenias on umbes 170 000 5.–8. klassi last, kelle üks või mõlemad vanemad on välismaale tööle siirdunud.

Vanavanemate või perekondade hoolde jäetud laste arv suureneb Euroopa Liidu uutes liikmesriikides ja ka kandidaatriikides iga päevaga veelgi.

Seetõttu sooviksin rõhutada vajadust luua sobivad struktuurid, mis aitaksid lastel ja vanematel koos olla, samuti vajadust solidaarsusele keskenduva sotsiaalpoliitika järele.

Olen arvamusel, et perekondade taasühinemise soodustamine majandusliku ja sotsiaalse integreerimise tegurina peaks olema seadusliku rändepoliitika keskne aspekt.

Samal ajal palun Euroopa Komisjonil koostada strateegia laste kohta, kes on jäänud päritoluriikidesse pärast nende vanemate lahkumist, ja toetada liikmesriikides sobivate struktuuride loomist, selleks et aidata lastel ja vanematel uue perekondliku olukorraga kohaneda.

Juhataja. – Sellega on üheminutilised sõnavõttud lõppenud.

22. Ühise põllumajanduspoliitika rahastamine

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Jorgo Chatzimarkakise põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel koostatud raport (A6-0321/2007) ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (KOM(2007)0122 – C6-0116/2007 – 2007/0045(CNS)).

Siim Kallas, Euroopa Komisjoni asepresident. – Härra juhataja, tänan, et andsite mulle võimaluse öelda paar sõna raporti kohta, mis käsitleb määrust 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta. Kõigepealt sooviksin tänada hr Chatzimarkakist ja komisjoni liikmeid nende jõupingutuste eest.

Komisjoni ettepanek sisaldab kahte punkti, mis omavad poliitilist tähtsust. Esiteks, sätestada vajalik järg finantsmääruse artikli 53b asjaomasele osale, mis sätestab, et läbipaistvuskohustus ja abisaajate hilisem avaldamine liikmesriikide poolt tuleb tagada sektorispetsiifiliste õigusaktidega.

Teiseks, tugevdada mehhanismi, millega finantsdistsipliini kindlustatakse uue põllumajandusliku abi vähendamise ja peatamise mehhanismi kaudu, mis on struktureeritum ja läbipaistvam kui praegune, määruses juba sätestatud mehhanism, ja andes komisjonile võimaluse finantskorrektsiooni tegemiseks hilisema kontrolli mitteläbimise korral.

Komisjon pooldab tugevalt avatust ja läbipaistvust. Selle üheks osaks on avalikkuse õigus teada, mis toimub ühenduse abiga ja kes seda saab ning millisel määral. Finantsmääruse artiklis 53 on sätestatud, et liikmesriigid peaksid abisaajate nimed hiljem avaldama. Komisjoni ettepanekus sisaldub järg sellele üldisele kohustusele Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi ning Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kulutuste osas.

Komisjon nõuab tungivalt, et liikmesriigid selle teabe avaldaksid, sest halduskoostöö korras on nemad põllumeestega kontaktis ja seepärast on neil palju paremad võimalused avaldatava teabe kontrollimiseks kui komisjonil. Olen teile väga tänulik toetuse eest selles küsimuses.

Komisjon leiab inspiratsiooni mõnedest esitatud muudatusettepanekutest, kui ta võtab vastu rakendusaktid, kuid see poleks kooskõlas parema õigusliku reguleerimise ja lihtsustamisega, kui kõik – mõnikord väga tehnilised – andmed lisada nõukogu määrusesse.

Siiski lubage mul üks asi selgeks teha. Abisaajaid tuleb eelnevalt teavitada asjaolust, et teatud andmed kuuluvad avaldamisele ja avaldamine toimub ainult kohaldatavate eraelu puutumatus kaitse õigusaktide täieliku austamise kontekstis.

Nagu teate, on määruses 1290/2005 juba sätestatud vähendamise ja peatamise mehhanism. Selle mehhanismiga võrreldes pakub väljapakutud säte uut läbipaistvat ja tõhusat mehhanismi, mis võimaldab veelgi lihtsustada olemasolevat võimalust vähendada või peatada maksed liikmesriigile tõsiste ja jätkuvate puuduste korral riiklikes kontrollisüsteemides.

Selle uue korralduse eeliseks on see, et teatud elemendid määratakse eelnevalt kindlaks, tagamaks selle õigusakti tõhusamat kasutamist. Ütlemaagi on selge, et juba olemasolevat vähendamise mehhanismi kohaldatakse jätkuvalt muud tüüpi juhtudel. Siiski pole komisjonile vastuvõetavad muudatusettepanekud, mille eesmärk on vähendamise mehhanismi nõrgestada.

Lõpetuseks, olen tähele pannud päris mitut muudatusettepanekut, mille eesmärk on põllumajanduskulude haldamise üldise süsteemi edasine tugevdamine, mis pole meie ettepanekuga seotud. Nende osas olen

arvamusel, et käesolev tekst on leidnud hea tasakaalu, ja me peaks kõigile osapooltele andma aega selle rakendamiseks, enne kui kaaluda muudatusi eeskirjades, mis siiski jõustusi alles vähem kui aasta eest.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE), *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, suur tänu, et leidsite aega siinviibimiseks, vaatamata hilisele tunnile. Tõepoolest, arutluse all pole mitte mõni vähetähtis marginaalne teema – see on ühine põllumajanduspoliitika. Sooviksin alustada, meenutades parlamendile, mida ühine põllumajanduspoliitika tegelikult tähendab meie peaaegu 500 miljoni kodaniku valdava enamuse jaoks. Lõppude lõpuks, just kodanikke silmas pidades selliseid täiskogu arutelusid peetaksegi.

Siiski võib sellega seoses märkida, et paljud kodanikud näevad ühist põllumajanduspoliitikat eelkõige ELi reklaamina – kuid kahjuks äärmiselt viletsa reklaamina. Eksporditoetused, oletatavasti ebaõiglane kaubandus kolmandate riikidega, söödaga seotud skandaalid, põllumajandustootjate protestid, liigsed toetused, geneetiliselt muundatud taimed – negatiivset kuvandit omavate küsimuste hulk ühise põllumajanduspoliitika seoses on tohutult suur.

Ühise põllumajanduspoliitika eksimused on oluliselt kaasa aidanud ELi viletsale mainele paljudes Euroopa osades. Daamid ja härrad, see maine pole midagi, mille me täna õhtul siin möödaminnes kõrvale võiksime heita. Käesolev raport võib siiski – tingimusel, et nõukogu seda toetab – suunata ühise põllumajanduspoliitika uuele rajale, mis vastab paremini kodanike enamuse vaadetele.

Sooviksin alustada, käsitledes veel üks kord komisjoni ettepanekut. Põhimõtteliselt koosneb see neljast elemendist: läbipaistvus, s.o põllumajandustoetuste saajate nimede avaldamine; liikmesriikidele esimese samba maksete peatamise võimaluse loomine tõsiste rikkumiste korral nende haldus- ja kontrollisüsteemides; komisjoni auditeerimise aja lühendamine juhul, kui liikmesriigid oma kontrollkohustusi ei järgi (erandid nn 24 kuu reeglist); ja rakendusvolituste muutmine. Poliitilises mõttes on läbipaistvust käsitlevad ettepanekud Euroopa Parlamendile kindlasti äärmiselt tähtsad. Nendega rakendab komisjon lõpuks nõukogu ja Euroopa Parlamendi otsust 2007. aasta eelarve kohta.

Üldiselt tervitan ma seda projekti soojalt, ehkki komisjoni ettepanek tuleb üsna hilja, osaliselt tõenäoliselt seetõttu, et tekstis oli vaja arvestada uute asjaoludega. Komisjon rakendusmäärustes Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kohta näakse juba ette kõigi teise samba maksete saajate nimede avaldamine. Ka teiste fondide kohta (Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Kalandusfond, Ühtekuuluvusfond) on nüüd olemas avaldamiseeskirjad. Eelarvealane otsus tähendab, et põhimõtteliselt pole läbipaistvus enam vaidlusi tekitav küsimus: enam pole küsimus selles, *kas*, vaid *kuidas*. Üksteist liikmesriiki juba avaldavad täielikult kõigi maksete kohta teabe.

Seega vajame me rohkem läbipaistvust. Läbipaistvuse puudumine on võimaldanud kuulujuttude ja valeteabekampaaniate ilmumist, mis on kahjustanud ühist põllumajanduspoliitikat rohkem kui aeg-ajalt tegelikult juhtuvad vead. Ainsad probleemid seonduvad sellega, *kuidas*: lõppude lõpuks ei avalda komisjon menetluse kohta andmeid ja soovib sätestada veelgi üksikasjalikumad sätted rakendusmäärustes. Kuna meie ees on enesemääramise õigusesse sekkumine isikuandmete osas, siis tehakse minu raportis ettepanek mõnedeks selgitusteks selle kohta, milliseid andmeid avaldatakse ja mis tingimustel. Sellega järgitakse selgesõnaliselt Euroopa andmekaitseinspektori arvamust. Kiire rakendamise soovile vaatamata tuleb andmekaitset võtta väga tõsiselt – ja Euroopa Parlament seda ka teeb.

Kõnealuse raporti eesmärgid on järgmised: suurem läbipaistvus ja samal ajal selgemad andmekaitse nõuded. Lisaks tuleneb teavitada avalikkust. Kuidas seda tasakaalu saavutada?

Minu arvates on põhimõtteliselt tähtis asjaomaste osapoolte eelnev teavitamine ja mingit läbipaistvust ei teki, kui arvud midagi ei tähenda. Seepärast teen ettepaneku selgemalt eristada, näiteks vastavalt sekkumise eesmärgile. Minu raport pakub välja nime, makse ja elukoha / registreeritud asukoha. Tänapäeval tähendab läbipaistvus avaldamist Internetis. Me räägime üldise Interneti-platvormi loomisest komisjoni linkide ja komisjoni viidetega. Liikmesriikide asi on see asjakohaste seletustega arusaadavaks muuta.

Liikmesriikidel on lubatud teavet ka piirkondlikul tasandil avaldada, kui nad seda vajalikuks peavad. Erinevad andmebaasid peavad olema seotud.

Nõukogus põhjustab küsimus selle kohta, kes teabe avaldab, palju vaidlusi. Finantsjuhtimine on jagatud, nii et liikmesriikidel on selged kohustused – sealhulgas vastavalt finantsmääruse artiklile 53b. Lisaks tekitaks komisjonipoolne avaldamine õiguskaitse probleeme, sest valeandmete avaldamisest puudutatud isikud peaksid pöörduma otse Euroopa esimese astme kohtusse. See pole kodanikusõbralik ega eriti läbipaistev. Komisjoni ettepanek on lihtsam, läbipaistvam, selle haldamine on vähem kohmakas ja kodanikusõbralikum

ning seepärast toetan ma seda. See on kooskõlas kõigi muude valdkondade sätetega (struktuurifondid ja seni teises sambas kehtinud eeskirjad).

Kuna teabe avaldamist tuleb vaadelda eelarvekontrolli kontekstis, siis teen oma raportis ettepaneku (mööduka) kindlaksmääratud suurusel trahvi kohta teabe avaldamata jätmise korral. Rahastamise karistava vähendamise kohta ütleksin, et laias laastus pooldan seda, kuid on mõned punktid, kus sooviksin näha proportsionaalsuse põhimõtte suuremat arvestamist.

Eelarvekontrollikomisjonis tegi minu kolleeg hr Mulder ettepanekud toimiku eelarvelist mõõdet käsitleva osas suhtes, mida ma kogu südamest pooldan. Eelarvekomisjoni arvamuses väljendas komisjon oma seisukohti läbipaistvuse küsimustes ja suures osas vastavad need minu ettepanekutele.

Daamid ja härrad ja eriti nõukogu liikmed, käesolev raport võeti põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis ühehäälselt vastu. Loodan ka homsel hääletusel suurt enamust. Palun tungival, et nõukogu ja komisjon võtaksid seda Euroopa inimeste esindajate häält tõsiselt.

Kahtlemata on olema seos käesoleva raporti ja viisi, kuidas asjaomased pooled sellega tegelevad, ning oodatava tervisekontrolli vahel. Kindlasti pöördume me selle juurde tagasi siis, kui tervisekontrolliga tegeleme.

Albert Deß, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Härra juhataja, olen väga tänulik oma kolleegile hr Chatzimarkakisele, kes on esitanud raporti, mille Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon võib igakülselt heaks kiita.

Siiski tekib õigustatud küsimus, kas see määrus oli üldse vajalik. See kutsub esile intensiivseid kadedaid arutelusid, sest konteksti on kodanikele raske selgitada. Seepärast ma arvan, et on hea, kui põllumajandusettevõtetele tuleb selgitada maksete tegemise põhjuseid, juhul kui nende andmed avaldatakse. Meie põllumajandustootjad annavad ühiskonnale tõepoolest väärtusliku panuse, varustades meid iga päev toiduainetega, hoolitsedes meie kultuurmaastike eest ja andest suure panuse maapiirkondade ellu.

Läbipaistvus ei saa siiski olla ühesuunaline – seda tuleb rakendada mõlemal poolel. Seetõttu toetab minu fraktsioon raporti ettepanekut panna kasutajad teabe kasutamisel allkirja andma või registreeruma. Nagu minu kolleeg just mainis, on samuti tähtis, et see direktiiv ei tühistaks andmekaitse sätteid, eriti liikmesriikide omi.

Võrdse kohtlemise huvides paluksin siiski komisjonil esitada ettepaneku võtta vastu määrus läbipaistvuse tagamiseks ka näiteks valitsusväliste organisatsioonidega seoses. Olen veendunud, et võrreldes põllumajandussektoriga suunatakse rohkem ELi raha kahtlastesse projektidesse valitsusväliste organisatsioonide poolt. Raport annab meile võimaluse näidata avalikkusele, miks maksumaksja raha põllumajandusele kulutatakse. Raporti asjakohane kasutamine aitab saavutada edu, tutvustades avalikkusele Euroopa põllumajanduse suurt tähtsust, ja sellisel juhul on see läbipaistvuse direktiiv oma eesmärgi täitnud.

Bernadette Bourzai, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, käesoleva määruse esimese eesmärgi kohta, milleks on järgida kohustust avaldada teave ühenduse rahaliste vahendite saajate kohta, arvan ma, et on täiesti õige, et me peaksime lõpuks teadma, kes ja mida ühise põllumajanduspoliitika raames saab. See on kauaoodatud meede, ehkki küsimus pole siin põllumajandustootjate häbimärgistamises, vaid läbipaistvuse loomises rahanduses, mis maksumaksjate ja tarbijatena puudutab meid kõiki ja mille suhtes meil on õigus teabele.

Ma isegi arvan, et selline avaldamine võiks olla äärmiselt kasulik ja parandada kodanike arvamust põllumajandustootjatest ja maksetest, mida nad saavad ühiskonnale osutatava teenuse eest, kui nad tarnivad kõrgetele tootmisstandarditele vastavat kvaliteetset toitu ja näiteks hooldavad maad ning maapiirkondi. Maksete seletuskirja ja põllumajanduslike majapidamiste tulu avaldamine, mida on taotlenud põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon, on samuti väga kasulik.

Nõustun täielikult avaldamise praktilise korraldusega, nii nagu see on määratletud meie kolleegi hr Chatzimarkakise raportis, mis näeb ette Euroopa Interneti-platvormi loomist, mis seotakse liikmesriikide Interneti-platvormidega, kus avaldatakse kohalike abisaajate nimed ja elukohad. Aktsiaseltside või osühingute puhul tuleb avaldada ka investorite ja juhatuse liikmete nimed.

Samuti toetan ma käesoleva määruse rakendamisele järgnevatel aastatel Euroopa Komisjonilt nõutavaid hindamisaruandeid, mis on väga kasulikud, et hinnata komisjoni poolt teabe tsentraliseeritud avaldamise kasulikkust ja rahade jaotust, millega võiksid kaasneda ka õigusloomega seotud ettepanekud, selleks et saavutada rahaliste vahendite objektiivsem jaotus esimeses ja teises sambas.

Teisest küljest, mis puudutab nende andmete kättesaadavuse meetodeid, siis ei nõustu ma üldse konfidentsiaalsust käsitlevate või andmetele juurdepääsu takistavate ettepanekutega, mis minu arvates täiesti kaotaksid käesoleva määruse läbipaistvust suurendava mõju. Kui juurutatakse läbipaistvust, eriti seoses avaliku sektori rahaliste vahenditega, siis arvan ma, et juurdepääs teabele peaks olema kõigil, ilma piiranguteta. Praktikast, arvestades, et andmed avaldavad kõigepealt liikmesriigid ja siis koondatakse need ELi tasandil, näib registreerimise süsteemi kasutuselevõtmine peaaegu võimatu ja igal juhul kolmteist liikmesriiki on need andmed juba piiranguteta avaldanud. Seepärast palun teil tervikuna või osaliselt tagasi lükata muudatusettepanekud 4, 20, 21 ja 23, mis nõuavad avalike andmete kasutajate isikute tuvastamist ja motivatsiooni avaldamist.

Teise eesmärgi – mehhanism põllumajandustoetuste vähendamiseks või peatamiseks, kui riiklike kontrollisüsteemide teatud võtmetähtsusega elemendid läbi kukuvad või ei toimi – osas ma arvan, et see on Euroopa Komisjoni jaoks kasulik mehhanism tegutsemiseks. Kuid loomulikult tuleb seda kasutada proportsionaalselt rikkumise iseloomu, kestuse ja tõsidusega. Sarnaselt vähendatakse vähendamise ulatust, kui liikmesriik on midagi ette võtnud puuduste likvideerimiseks, või suurendatakse seda, kui liikmesriik pole järginud varem antud soovitusi.

Samuti loodan, et säilitatakse nõue liikmesriikidele teavitada komisjon sellest, kuidas nad on otsustanud või kavatsesid kasutada pärast rikkumisi peatatud rahalisi vahendeid.

Marian Harkin, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, kõigepealt soovin õnnitleda raportööri tema suurepärase töö puhul. Käesolev määrus annab positiivse tulemuse, tagades suurema läbipaistvuse ja aruandekohustuse. Seda on vaja, sest see peaks iseenesest olema igasuguse Euroopa rahastamise nõue, kuid ka seepärast, et aitab hajutada mõnda ülepaistutatud müüti, mis ühist põllumajanduspoliitikat ümbritsevad. Tõepoolest, kontrollikoja aruannetest võime lugeda, et viimasel ajal on põllumajanduskulude kontroll oluliselt paranenud. Sellele tuleb juhtida laia avalikkuse tähelepanu. Nõustun raportööri ettepanekuga, et sarnane nõue peaks kehtima struktuurifondide suhtes. Seda ei peaks kohaldama ainult ühise põllumajanduspoliitika suhtes. See läbipaistvuse algatus tuleks siduda ka muude valdkondadega. Kuna me ootame ühise põllumajanduspoliitika nn tervisekontrolli, siis on tähtis asjaga tegeleda, et see n-ö kaelast ära saada.

Ühine põllumajanduspoliitika leiab tihti ebasoodsat kajastamist ajakirjanduses, kuid väga tihti keskenduvad need märkused ainult negatiivsetele aspektidele ja ignoreerivad täielikult tohutut positiivset kasu, mida ühine põllumajanduspoliitika tarbijatele andnud on. Alates ühise põllumajanduspoliitika kasutuselevõtust on toiduainete hindade inflatsioon üldisele inflatsioonile tugevalt alla jäänud. Ühine põllumajanduspoliitika on taganud ELi kodanikele odavama toidu, kuid ühine põllumajanduspoliitika on andnud ka ohutu ja kontrollitud päritoluga toidu. Ütlus „otse laudast pannile“ tähendab just seda. Ühine põllumajanduspoliitika parandab meie keskkonda ja loomade heaolu ning teeb seda jätkuvalt. Lisaks sellele on ühine põllumajanduspoliitika taganud ELi toiduainetega kindlustatuse. Palju inimesed naeruväärivad toiduainetega kindlustatuse ideed, justkui kuuluks see kuhugi pimedasse ajastusse. Maailmas on küllalt toitu enda äratoitmiseks. Kui kauaks? Nädalaks võib-olla. Mõelge vaid, milline surve tekib, kui tõesti hakkame toidu asemel kütust kasvatama. Mõelge vaid korra, milline surve tekib, kui tõusva majandusega riigid, India ja Hiina, hakkavad ELiga võistlema kasvatatud toiduainete ja kütuse, mitte lihtsalt toidu pärast. Siis pöörame me toiduainetega kindlustatuse saavutamiseks oma pilgud ELi ja ühise põllumajanduspoliitika poole. Ühisel põllumajanduspoliitikal, nagu igasugusel poliitikal, on oma kitsaskohad, kuid ELi kodanikel on sellest kasu olnud ja see määrus tagab, et sellest on ka tulevikus kasu avatud ja läbipaistval viisil.

Janusz Wojciechowski, fraktsiooni UEN nimel. – (PL) Härra juhataja, ma toetan täiesti nii hr Jorgo Chatzimakise raportit kui ka määruse eelnõu. See on tähtis samm õiges suunas; me juurutame suuremat aruandekohustuse läbipaistvust seoses Euroopa Liidu kulutustega. Kõige väärtuslikum säte on see, mis võimaldab ühise põllumajanduspoliitika osana avaldada või mis pigem muudab kohustuslikuks avaldada teabe selle kohta, kes ja mis kontekstis neid rahalisi vahendeid kasutas.

Avalik arvamus on seda teavet juba mõnda aega nõudnud, samuti ka ajakirjandus, seega on väga hea, et see konkreetne põhimõte on lisatud. Igaüks, kes on saanud avalikku toetust, ei tohiks seda tõsiasja häbeneda; eriti põllumajandustootjatel pole põhjust seda häbeneda, sest lõppude lõpuks on abi selgelt asjakohane ja kasuks kogu ühiskonnale.

Määruse eesmärk on tugevam kontroll ELi kulutuste üle ja samuti on see väga hea. Sooviksin kasutada võimalust öelda paar sõna probleemi kohta, mis kerkis üles, kui eelarvekontrollikomisjon külastas oktoobri alguses Poolat. Probleem on seotud puuduste avastamisega riiklike kontrolliorganite poolt. See on lahendus,

mis võimaldaks meil vältida kulutuste piirangute tagajärgi olukorras, kus puudused avastab riiklik kontrolliorgan. Asi puudutab nende organite asjakohast koostööd Euroopa Kontrollikojaga ja nende motiivatsiooni selliste puuduste avastamiseks, ilma et sel oleksid tagajärjed nende riigile.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, põllumajanduses on läbipaistvus vajalik. Hr Deß ütles, et raha läheb kahtlastesse projektidesse. On tõsi, et me soovime seda sellise läbipaistvuse kaudu nähtavaks teha, kuid võib-olla nõustub ta minuga ka selles, et mitte väga palju raha ei leia teed Euroopa põllumajandusse ja Euroopa maapiirkondadesse; osa sellest suubub valedesse kanalitesse. Viimaste aastate eelarvetes on põllumajandustootjatele eraldatud miljardid eurod, mis pole nendeni jõudnud. Kõik põllumajandustootjate eksporditoetused, kogu ELi sekkumistava koos ladustamisega – need on neelanud miljardeid eurosid, kuid põllumajandustootjaid pole see aidanud. Parimal juhul – nagu märkis pr Harkin Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist – on nad hoidnud hinnad madalal turu langussuundumuste stabiliseerimise kaudu, mis on teatavat sorti inflatsioonipiduriks. Loomulikult on hindade stabiilsena hoidmine üldine eesmärk, kuid põllumajandustootjate huvides ei saa olla selle tagamiseks riigi või Euroopa lakeiks hakata.

Raportööril oli õigus, kui ta rääkis vajadusest võrdlusaluse järele: avaldamisest üksi ei piisa. Sooviksin pakkuda võrdlusaluse: isegi pärast ühise põllumajanduspoliitika reformi, suurusjärgu korral 300 eurot hektari kohta, saab ratsionaliseeritud ettevõtte, kus üks töötaja harib 400 hektarit – see on ratsionaliseerimise ülim tase – umbes 120 000 eurot töötaja kohta. 80% põllumajandustootjatest ei saa sellest isegi mitte kümnendikku. Seepärast peame me ka selgitama, mis selle rahaga toimub. Selle võrdlusaluse peavad looma poliitikud – see ei sünni automaatselt koos avaldamisega.

Kui komisjon oma ettepanekus väidab, et neid makseid peab võib-olla astmestama, et kasutusele tuleb võtta modulatsioon teise sambasse – kuna siin annab raha töötajate ja keskkonna seisukohalt paremaid tulemusi – siis annab see aimu sellest, mis ees ootab, nimelt arutelu pärast selle teabe avaldamist. Ja siis peame veel kord poliitika vabaks laskma. Siiski, kõigepealt tuleb lasta rääkida arvudel, need tuleb avaldada, ja me peame olema rahulikud, ning kui need osutuvad valeks, tuleb poliitikat muuta, selleks et neid korrigeerida.

Suur tänu teile raporti eest – katsetame seda toetada.

Kartika Tamara Liotard, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (NL) Suur tänu, härra juhataja. Samuti sooviksin tänada raportööri tema töö eest. Euroopa maksumaksjad soovivad teada, kuidas nende makse kasutatakse. Põllumajandustoetuste saajate nimede avaldamine on absoluutselt vajalik läbipaistva Euroopa poliitika huvides, arvestades eelkõige nende toetuste tohutut osakaalu ELi eelarves. Tähtsam on siiski see, et nimede avaldamisest võib alguse saada väga vajalik, tõeliselt põhjalik ühise põllumajanduspoliitika reform.

Kui toetused Madalmaades 2005. aastal avalikuks tehti, siis saime me aru, et eaproporsionaalne osa läheb väikesele jõukale rühmale. Me anname suuri toetusi rahvusvahelistele ettevõtetele ja suurmaomanikele, samas kui tuhanded tavalised põllumajandustootjad suudavad vaevu toime tulla. Kõigepealt tuleb kehtestada ülempiir toetustele, mida üks isik või äriühing võib saada – ja seda mitte 300 000 euro ulatuses, nagu volinik Fischer Boel hiljuti välja pakkus. Ma pakuks välja mitte rohkem kui keskmine aastapalk. Lõppude lõpuks on enamik toetusi mõeldud sissetuleku täiendamiseks.

Liikmesriigid, mis ei taga asjakohast läbipaistvust, peaksid karistuseks vähem ELi raha saama. Samuti on tähtis, et kui liikmesriikide kontrollimehhanismid töötavad halvasti, siis tehakse see teatavaks, nii et põllumajandustootjad ja nende huve esindavad organisatsioonid saaksid neid asutusi vastutama panna juhul, kui nad selle tulemusena on kahju saanud.

Muidugi, see peaks olema ainult algus tervele seeriale parlamendi läbipaistvuse algatustele. Struktuurifondide vahendite jaotus tuleks samuti avaldada. Ma loodan parlamendilt käesolevale raportile suurimat võimalikku toetust, kuna see muudaks meie peamise kontrollifunktsiooni palju lihtsamaks. Läbipaistev põllumajanduspoliitika on esimene samm õiglase põllumajanduspoliitika suunas.

Hélène Goudin, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (SV) Täna, härra juhataja. Mina ja minu valijad arvame, et EL on liiga suletud ja bürookraatlik. Seetõttu tervitan komisjoni ettepanekut, mille eesmärgiks on institutsioonide kulutuste suurem avatus ja läbipaistvus. Põllumajanduse toetamine on vaidlusalune teema. Seepärast on tähtis, et kodanikel oleks võimalik näha, kellele ja mis ulatuses nende maksud lähevad. On kahetsusväärne, et komisjoni muudatuse ettepanekud on vastuolus ELi rolliga läbipaistva institutsioonina. Parlamendikomisjoni nõue registreeruda, selleks et saada juurdepääs teabele, on tõsine kõigi kodanike eraelu puutumatus rikkumine, olgu nad siis põllumajandustootjad, ajakirjanikud või algkooliõpetajad. Kodanike registreerimine, kes soovivad tutvuda avalike dokumentidega, on areng, mida me ELis näha ei soovi. Seepärast

kutsun kõiki parlamendiliikmeid üles hääletama parlamendikomisjoni muudatusettepanekute 4 ja 23 vastu. Tänan.

Jean-Claude Martinez, *fraktsiooni ITS nimel*. – (FR) Härra juhataja, volinik, hr Chatzimarkakis, meil on teraviljapuudus, meil on piimapuudus, maisi ja või hinnad kerkivad taevasse ja mida meie teeme? Me arutame seda, kuidas panna lisatasusid lehma, lamba või hektari kohta Interneti, ja samas, kui maailma ootab nälg, siis meie nagu noorukid mängime põllumajanduse korraldamisega ja finantsmeilidega Internetis.

Muidugi on olemas hea põhjus: läbipaistvus, õigus teada ja kontrollida, mida tehakse põllumajandustootjatele makstavate miljarditega. Siiski teostab demokraatias kontrolli parlament istungisaalis ja mitte surfajad Internetis. Samuti, kui läbipaistvus kehtib põllumajandustoetuste suhtes, miks siis mitte ka, populismi vaimus, saada läbipaistvust ELi kõrgemate ametnike palkade suhtes? Kui me paneme lüpsilehmade raha Interneti, miks siis mitte panna Interneti see raha, mida kõrgemad ametnikud lüpsavad?

See on esimene ebaõiglus. On ka teine. Väiketootjad hakkavad olema läbipaistvad, kuid suured põllumajanduslikud äriühingud mitte. See on niimoodi sellepärast, et käesoleva määruse tõeliseks eesmärgiks pole läbipaistvus. See on kuratlik sõjamasin, millel on kaks varjatud eesmärki. Esiteks jagada põllumajandustootjad suurteks ja väikesteks ning hävitada nende ühtsus ametiühingutes. Teine ja kõige tähtsam on ässitada avalik arvamus põllumajandustootjate vastu ajakirjanduse kaudu üles, eriti Briti ajakirjanduse kaudu, mis hakkab kajastama toetusi, mida saavad prints Charles ja Tema Majesteet kuninganna Elizabeth, ametiühingujuhid, suured põllumajandustootjad ja võib-olla isegi pr Fischer Boeli abikaasa, kes on seafarmer.

Kasutades neid mõningaid näiteid suurtest maaomanikest, keda toidetakse hormoonidega Brüsselist, pannakse avalik arvamus uskuma, et põllumajandustootjad saavad tohutut raha, eriti kuna avalikkus ei tea, et põllumajandustootjatele makstakse nende tahte vastaselt, sest neil on keelatud toota. Nad on sunnitud maa kesa alla jätma.

Pärast seda, kui avalik arvamus on põllumajandustootjate vastu pööratud – kellele eraldumise tõttu makstakse mittetootmise eest –, kui see on üles köetud, saab 2013. aastal ilma igasuguse poliitilise ohuta või hääle kaotamise ohuta abi kaotada ja saada umbes 20 miljardit eurot muu, mitte-põllumajandusliku tegevuse rahastamiseks.

Demokraatliku läbipaistvuse kattevarjus on see määrus moraalne jälkus, mis, kasutades kadeduse ja kiivuse madalaid tunge, teenib komisjoni strateegilist kava alates 1980. aastatest: kaotada põllumajandussaaduste eksport osana suurest ülemaailmsest kokkuleppest. Põllumajandus lõunapoolkerale ning finants-, pangandus- ja energiateenused põhjapoolkerale. Selline on tõde selle määruse kohta!

Jim Allister (NI). – Härra juhataja, läbipaistvuse ja eraelu puutumatus rikkumise vahel võib olla küllaltki õrn tasakaal. Paljudele põllumajandustootjatele ei meeldi – minu arvates täiesti põhjendatult –, et nende põllumajandustoetus avaldatakse Internetis, sest see loob moonutatud pildi tasuta rahajagamise kohta.

Reaalne olukord on muidugi see, et tegelikult toetab enamik põllumajandustoetusi meie odava toidu poliitikat. Võtkem näiteks loomalihasektor. Minu valimisringkonna töörühma raport näitab, et selles väikeses piirkonnas kaotavad loomaliha tootjad 260 miljonit eurot aastas. Ainult põllumajandustoetus hoiab neid tegevuses, toetades tootmist.

Seega, kui avaldatakse, et tootja on saanud 20 000 eurot, siis on see eksitav, kui ei mainita, et samal ajal kaotas ta oma tootmisega 40 000 eurot või rohkem. Olemaks õiglane, peaks avaldamisega kaasnema tüüpiline tulude ja kulude statistika iga sektori toodangu müügi kohta.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, mul oli rõõm täheldada, et me kõik soovime nii läbipaistvust kui ka kontrolli: me kõik soovime, et makse maksvate kodanike käest saadud ELi raha oleks kaitstud ja läheks neile, kellel on tegelikult õigus abile. Kui esineb rikkumisi või ebaseaduslikke tegusid, siis tuleb nimetatud sanktsioone rakendada, ja ma arvan, et selles osas oleme me kõik otsustavalt ühel meelel. Ütlema tagi on selge, et kavandatavad meetmed tuleks siiski jõustada pärast asjaomase määruse vastuvõtmist ja need peaksid käima järgmise majandusaasta kohta. Me usume, et selline selgitus on absoluutselt vajalik ja seetõttu oleme esitanud asjaomase muudatusettepaneku. Me soovime muudatusettepanekuga teha selgeks, et ühise põllumajanduspoliitika rahastamist käsitleva määruse nr 1290/2005 artiklites 17a ja 27a sätestatud igakuiste maksete peatamise meetmeid ei rakendata enne 16. oktoobrit 2008. Seega oleme arvamusel, et meetmetel ei peaks olema tagasiulatuvat jõudu.

Lõpetuseks lubage mul rõhutada, et me kõik soovime järgmist:

- esiteks, maksumaksja raha kaitse;
- teiseks, et raha läheks neile, kellel on selleks tegelikult õigus, nagu minu kolleeg väga õigesti märkis;
- kolmandaks, et seaduserikkujaid karistatakse;
- neljandaks, olgem ausad, nii nagu kogu maailmas; seadustel pole tagasiulatuvat jõudu ja ei peagi olema.

Kui need tingimused täidetakse, siis kiidame hr Chatzimarkakise raporti poolt hääletamise kogu südamest rõõmuga heaks.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Liidu institutsioonid teevad siin tasa pikaajalise hooletuse. Kui üldse keegi on huvitatud, et me Euroopa põllumajanduses korra majja saaksime ja selle läbipaistvaks muudaksime, siis on see Euroopa põllumajandussektor.

Raportöör, hr Chatzimarkakis, keda sooviksin õnnitleda, on väga hästi öelnud, et Euroopa Liidul pole Euroopa kodanike silmis hea kuvand ja väga tihti on Euroopa põllumajandusest tehtud patuoinas. Seepärast sooviksin sel hilisel tunnil tsiteerida kindral de Gaulle'i, kes ütles, et me peame olema valmis paratamatult saabuvaks. Jah, meie, kellele ühine põllumajanduspoliitika on nii tähtis, peame olema valmis paratamatuks läbipaistvuseks.

See on ühise põllumajanduspoliitika suur probleem ja ma nõustun täielikult hr Graefe zu Baringdorfiga, et kogu Euroopa ühine põllumajanduspoliitika on üks segadus, vaevu läbipaistev ja mitmes suhtes ebaõiglane. Me mõlemad, ja ma arvan, et ka siin istungisaalis istujad sooviksid kindlustada ühise põllumajanduspoliitika tulevikku, kuid samal ajal soovime me seda kaitsta.

Kallid sõbrad, mida ütleb meile see, et ühisel põllumajanduspoliitikal on oma ärahellitatud lemmiklapsed, näiteks teravilja-, suhkru- ja tubakasektor, ja on ka tagakiusatud sektorid, näiteks puu- ja köögivilja-, viinamarja- ja veini-, sealih- ja kodulinnulihasektor? Ükski mõistusega inimene ei suuda seda Euroopa kodanikele selgitada.

Tihti ei suuda ükski mõistusega inimene selgitada Euroopa kodanikele ka tervet hunnikut abi, mis ei lähe mitte tootjatele, nagu hr Graefe zu Baringdorf ütles, vaid mille koorivad kaubandusorganisatsioonid. Kusagil pole koostatud aruannet ja oleks hea, kui komisjon ja nõukogu lõpuks koostaksid aruande rahasummade kohta, mis lähevad põllumajandussektorist välja. Tohutute summade kohta.

Raport on seepärast väga tähtis, selleks et näidata, kes ja kui palju abi saab, nii et ei juhtuks, et meedia esineb negatiivsete näidetega 200pealisest karjast, mida on Roomas aastaid kuuendal korrusel kasvatatud, samas kui mõnisada tuhat Itaalia talupoega ausalt oma tööd teeb.

Kallid sõbrad, läbipaistvus ja andmetöötlus on seepärast väga olulised ja Euroopa Liit peab seda tegema ka muudes valdkondades, seega toetan ma hr Chatzimarkakise raportit. Tänan.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Härra juhataja, soovin samuti kohe alguses õnnitleda raportööri hr Chatzimarkakise tema raporti puhul. Võiksimme muidugi küsida, millist raportit on oodata raportöörilt, kel on sakslase terve mõistus, kreeklase süda ja hinges isegi pisut Soome maastikku. Võiksimme muidugi öelda, et sellisel juhul võiks raport mitmes suhtes välja kukkuda päris hea ja just nii ongi läinud. Veel kord palju õnne!

On tõsi, et põllumajandusest ja selle rahastamise süsteemist rääkides on väga tähtis rõhutada läbipaistvuse tähtsust. Läbipaistvus on kõige alus. Muidugi, seoses rahastamise programmidega peab läbipaistvusega koos käima teine tegur ja selleks on õiglus. Mõne aasta jooksul, mis ma siin Euroopa Parlamendis olen olnud, olen siiski näinud, et õiglus, kui üldse miski, on suhteline mõiste ja me mõistame seda erinevalt. Igal juhul ma loodan, et suurem läbipaistvus suurendab ka avalikkuse usaldust meie otsustussüsteemi vastu ja ettekujutust sellest, et me siin soovime vastu võtta õigeid otsuseid nii põllumajanduse rahastamise kui ka kõigis muudes valdkondades.

Siiski sooviksin oma mure põllumajanduse pärast asetada laiemasse konteksti. Rääkides õiglusest, ma loodan, et tulevikus pöörame me tähelepanu mitte ainult läbipaistvusele, vaid ka õiglusele.

Nüüd, voliniku juuresolekul, on väga tähtis tagada, et väikeseid liikmesriike koheldaks samuti asjakohaselt. Ka tulevikus peaksime tagama, et õnnestub säilitada mingisugune riiklik ise hakkamasaamine. Meil Soomes on selle kohta mõned tõsised näited, nagu otsus suhkru kohta, mille Euroopa Liit alles äsja vastu võttis, ja ka otsused põllumajandustoetuste kohta. Nendega ei kohelda väikeseid ja suuri liikmesriike ühtemoodi ja

selles suhtes loodan ma, et tulevikus pööratakse õiglusele suuremat tähelepanu, nüüd, kui läbipaistvuse küsimus on hr Chatzimarkakise raportiga lahendatud.

Me peame tagama, et Euroopa Liit ja meie otsustusüsteem on avatud ja on midagi, mida meie kodanikud võivad usaldada ja mille kohta tunnevad, et võivad neid tulevikus toetada.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Härra juhataja, tänane raport ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta ja eriti läbipaistvuse küsimus on ülimalt tähtsad, et see oleks ühenduse elanikele sotsiaalselt vastuvõetav, ja peamiselt Euroopa põllumajandustootjate jaoks. Ühenduse rahalistest vahenditest abisaajate avaldamisega saame üksikasjalikult teada, mis kontekstis toimub rahaliste vahendite jaotamine; ja eriti riikides, mida tuntakse kui vana ja uut ELi.

Üks raportööri väga tähtis ettepanek on nõude mainimine, mis käsitleb andmete võrreldavust liikmesriikide vahel. See võimaldab vältida ELi liikmesriikide vahelisi valesüüdistusi seoses toetuse suuruse ja meetoditega kõnealuste riikide konkreetsetel turgudel ja võimaldab astuda samme põllumajandustootjate võimaluste võrdsustamiseks avaliku sektori toetuse osas. Üldise tähelepanekuna tuleks rõhutada, et põllumajanduspoliitika sobivalt selge rahastamine koos selliste toodete sobiva kogusega tagab Euroopa tarbijate toiduainetega kindlustatuse. Seepärast peaks Euroopa põllumajandustootjatel seoses tootmisesse investeerimisega olema pikaajaline kindlus ja rahalised väljavaated.

Hääled, mis praegu kõlavad, kutsudes üles ühise põllumajanduspoliitika kiiremale läbivaatamisele, on vastutustundetud ja ohustavad ELi toiduainetega kindlustatust. Ka ei peaks me unustama tagatisi, mis on antud selle kohta, et põllumajandustoetused võrdsustatakse kõigi ELi liikmesriikide vahel aastaks 2013.

Lõpetuseks sooviksin önnitleda raportööri.

Esther de Lange (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, ka mina sooviksin tänada meie kolleegi selle põhjaliku raporti eest, mis esmapilgul näib käsitlevat väga tehnilisi eeskirju, eelarve eeskirju. Tegelikult siiski mõjutavad need eeskirjad meie põllumajandustootjaid, kes lõppude lõpuks on meie igapäevase toidu seaduslikud tootjad, kellele me läbi ei saa. Sooviksin arutada mõnda küsimust üksikasjalikumalt, ilma et alustaksin väga laialulatuslikku arutelu tervisekontrolli või millegi muu üle. Siiski pean südamele ära rääkima, et mulle on mõistatuseks, kust leidis minu väga austatud kolleeg Hollandi Sotsialistlikust Parteist suurmaoanikud, kellest ta rääkis, nii tihedasti asustatud riigist nagu Madalmaad. No ma lihtsalt lobisen.

Esiteks sooviksin avaldada toetust komisjoni ettepanekule võimaldada puuduste korral asjaomast liikmesriiki tõhusamalt karistada – rakendada mahaarvamisi – võimalik, et peatades või vähendades talle koheseid makseid. Minu arvates peaks komisjon vaatama mitte ainult rikkumise tõsidust ja iseloomu, nagu kirjas on, vaid ka selle kestust. Näiteks peaks jätkuva rikkumise korral komisjon igal aastal suurendama mahaarvamise määra. Me peame samuti tagama, et uued eeskirjad, mille me nüüd kasutusele võtame, ei suurendaks halduskoormust.

Sooviksin lõpetada keerulise teemaga, milleks on Euroopa Põllumajandusfondist toetuse saajate nimede avaldamine. Minu kodumaal seda suuresti juba tehakse ja komisjon teeb nüüd ettepaneku võtta see kasutusele kogu ELis, pidades silmas nende kulutuste läbipaistvust ja õiguspärasust. Nõustun nende jõupingutustega, kuid kahe lühikese märkusega, mis on ka muudatuseettepanekutena esitatud. Esiteks võib nende andmete avaldamine rikkuda asjaomaste isikute õigusi. Seega peame tagama piisava andmekaitse, et vältida andmete sattumist valedesse kättesse või nende kasutamist näiteks radikaalsete loomaõiguste aktivistide tegevuse soosimiseks: see on nähtus, millega, millega mitu liikmesriiki on juba kokku puutunud.

Lõpuks sooviksin öelda, et komisjon usub, et kõnealune ettepanek aitab tal ka eelarvekontrolli parandada. See võib mingil määral nii olla, kuid olen arvamusel, et eelarvekontrolli puhul oleks veelgi kasulik võtta kasutusele riiklikud avaldused riiklikul tasandil hallatavate eelarvevahendite kohta. Seepärast sooviksin kulutada oma viimase sekundi sellele, et kutsuda komisjoni ja nõukogu üles kiirendama nende riiklike avalduste kasutuselevõtu protsessi.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Ühise põllumajanduspoliitika läbipaistvuse suurendamine on tähtis ühenduse eesmärk ja ma toetan oma kolleegi hr Chatzimarkakise raportit. Kuid kuna ühist põllumajanduspoliitikat on juba arutatud, siis sooviksin juhtida teie tähelepanu ühele tähtsamale küsimusele keskkonnateadliku põllumajandustootmise jaoks, nimelt Natura 2000 programmile.

Nagu teate, need, kes toodavad nii, et säilivad kaitstud taimestik ja loomastik, saavad ühenduselt ja liikmesriikidelt Natura 2000 raames abi. Peaaegu 1/5 Euroopa Liidu territooriumist ja 21% Ungari

territooriumist on selle programmi kaitse all. Põllumajandustootjad ootavad seda abi, sest loodushoiu huvidega arvestamine nõuab nendelt oma majandusliku tegevuse piiramist.

Siiski võib jätkusuutliku tuleviku jaoks olla otsustavalt tähtis, et me kaitseksime loodushoiu huve niipalju kui võimalik. Seepärast on tähtis suunata võimalikult palju raha Natura 2000 programmi aladele.

Omal ajal olin ma sotsiaaldemokraatide fraktsiooni variraportöör Natura 2000 programmi alal. Kahjuks pole sellest ajast alates olnud võimalik saavutada rahasummat, mida me siis nõudsime, 3 miljardit eurot aastas. Siiski on viimane aeg, kui soovime looduse hävingut peatada, eriti Euroopas, mis on juba ülerahvastatud.

Oleks kasulik, et planeeritud Interneti nimekiri sisaldaks teavet selle kohta, kui palju abi saavad põllumajandustootjad Natura 2000 raames, propageerides seega tulevikkuvaatavat praktikat. See avatus loodetavasti stimuleerib ka keskkonnasõbralikku põllumajandustootmist ja meie kordumatu looduse kaitse huve. Tänan.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Härra juhataja, me räägime ühisest põllumajanduspoliitikast, kuid tegelikkuses ühine poliitika puudub. Võin seda öelda, sest põllumajanduse toetused on diferentseeritud mitte ainult piirkondade lõikes, vaid väga selgelt nähtavad erinevused on ka vanade ja uute liikmesriikide vahel. Selleks et rääkida ühisest põllumajanduspoliitikast, peavad meil olema ühised ja standardsed põhimõtted, kohustused ja võimalus saada tootmisele toetust.

Siiski on minu arvates raport väga teretulnud ja vajalik, sest lõpuks tuleb avaldada, kes saab mida ja kuidas neid rahalisi vahendeid kasutatakse. Statistika parandamine ei too otseselt kaasa põllumajanduse vahendite suurenemist, kuid see suurendab kokkuhoidu, läbipaistvust, inimeste usaldust, ja meil parlamendiliikmetena on võimalik teha omad järeldused ning otsida ühiseid lahendusi, mis tegelikult ehitaksid üles ühise põllumajanduspoliitika samadel demokraatlikel ja partnerluse põhimõtetel kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide jaoks ning põllumajandustootjate jaoks, sõltumata sellest, millises piirkonnas nad juhtuvad elama ja töötama.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE). – (RO) Maksete piiramine Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist peaks toimuma ainult erandkorras.

Sellega seoses ei määratleta komisjoni ettepanekus selgelt olukordi, mis nõuavad põllumajandustoetuste vähendamist või peatamist.

Komisjoni esitatud kujul sätestab määrus ainult, et peatamine on kohustuslik, kui riikliku kontrollisüsteemi tähtsamad elemendid pole tõhusad tuvastatud puuduste tõsiduse või kestvuse tõttu.

Olen arvamusel, et seda kriteeriumi ei tohi kasutada meelevaheldselt ja sel võib olla teatud liikmesriikidele ohtlik mõju.

On tõsi, et meil peaks olema äärmiselt hea ühenduse kontroll raha kulutamise üle, kuid samuti on tähtis arvestada selle kontrolli eest vastutavate asjaomaste institutsioonide tehtud edusamme liikmesriikides.

Seepärast olen arvamusel, et õigusakti, mille me täna komisjoni käsutusse anname, tuleks kasutada väga ettevaatlikult, väga selgelt piiritletud tingimustel ja sellele tuleb lisada range parlamentaarne kontroll.

Lisaks sellele ei tohiks määruisel olla tagasiulatuvat mõju. 2007. aasta on Euroopa Liidu laienemise aasta ja oleks ebaõiglane, kui käesoleva määruse sätted jõustuksid kohe, nii nagu teeb ettepaneku Euroopa Komisjon.

Seepärast toetan ma versiooni, millega antakse enne määruse jõustumist üks aasta juurde.

Mis puudutab Euroopa fondidest toetuse saajate nime, samuti nende saadud üldsummade avalikustamist, siis pean seda meetmeks, mis ilmselt aitab jaotussüsteemi läbipaistvusele kaasa.

See võiks juba eos peatada mõne võimaliku pettusekatse või katse jaotada maaelu arengule mõeldud Euroopa raha poliitiliste kriteeriumide alusel ja näitab avalike vahendite vastutustundlikku kasutamist.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Härra juhataja, komisjoni algatus kehtestada liikmesriikidele kohustus avaldada teave ühise põllumajanduspoliitika raames ELi rahalistest vahenditest toetust saanute kohta väärrib igakülgset toetust.

Selle teabe avaldamine Internetis, kasutades standardeid, mis tagavad andmete võrreldavuse konkreetsete riikide vahel, mitte ainult ei suurenda oluliselt eelarvekulude läbipaistvust ja eelarvekontrolli protsessi tõhusust, vaid valgustab oluliselt ka vähemalt kaht tõsist probleemi, mis seonduvad põllumajanduskuludega ELis.

Esiteks väga suur osa otsetoetustest konkreetsetes riikides ei lähe põllumajandustootjatele, vaid suurkontsernidele, nagu Smithfield, või suurmaomanikele, nagu Elizabeth II kuninglik maaomand. Võib-olla sellised andmed kogu ELi ulatuses teevad otsustajatele selgeks, et vaja on piirata toetusi, mis lähevad ühele farmile, nii et neist oleks rohkem kasu talumajapidamistele kui suurtele ettevõtetele.

Teiseks on vanade ja uute liikmesriikide vahel väga suur ebaproportsionaalsus seoses kasutatava põllumajandusmaa toetusega hektari kohta. Ajavahemikul 2007–2013 on see näitaja pisut rohkem kui 60% ja kui Rumeenia ja Bulgaaria ka arvesse võtta, siis veelgi madalam. Seega iga ELi vanale liikmesriigile väljamaksud euro kohta saavad ELi uued liikmesriigid vaevalt 60 senti, ehkki uute riikide põllumajandus peab järele jõudma vanade liikmesriikide kõrgemalt arenenud põllumajandusele.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra juhataja, Soovin, et Loode-Iirimaa põllumajandustootjate rühm, kellega ma täna pärastlõunal rääkisin, oleks siin seda arutelu kuulamas, sest nad võiksid isegi tahta osaleda. Olgem ausad: keegi ei taha, et tema rahaasjad avalikkuse ette toodaks, ja ma arvan, et siin parlamendis on liikmeid, kes räägivad avatusest ja läbipaistvusest, kuid kes ise selle eest päris kaugele põgeneksid. Mulle meeldib argument, mille keegi siin täna õhtul esitas, et võib-olla on õige, kui avaldame kõik maksed, mis lähevad kellelegi, kes avalikust rahakotist raha saab. Olles seda öelnud, usun, et maksete avalikkus tuleb, ja ma üldiselt usun seda avatuse ja läbipaistvuse kontseptsiooni, kuid see on kahesuunaline tänav.

Samuti paneksin kahtluse alla ettekujutuse, et teave võrdub mõistmisega, ja sellepärast usun, et kindlasti on vajalik selgitus selle kohta, mida need summad tegelikult tähendavad. Põllumajandustootjate rühm, kellega täna kohtusin, tegeleb looma- ja lambaliha tootmisega ning paljud neist kasutavad põllumajandustoetust oma tootmise subsideerimiseks. Võib-olla nad on rumalad, et seda teevad. Võib-olla peaksid nad lõpetama tootmise, laskma talumajapidamisel alla käia ning jätkama tšekkide vastuvõtmist.

Siin on tehtud mõned märkused poliitika läbikukkumise kohta, justkui oleks see põllumajandustootjate süü. Kuid ma arvan, et need on Euroopa poliitikud, keda tuleks tuvastatud läbikukkumiste eest nahutada. Need, kes räägivad sekkumisest ja eksporditoetustest, on vist unustanud 2003. aasta reformid. Nüüd on meil Euroopa Liidus puudujääkide probleem. Me impordime loomaliha. Kasvab ülemaailmne nõudlus piimatoodete järele ja teravilja on vähe, seega oleme kõvasti edasi liikunud. Jah, avaldage andmed, aga selgitage. Kaitske inimesi ja tagage, et neid alusetult ei naeruvääristataks maksete pärast, mida nad saavad. Ärge kasutage seda relvana põllumajandustootjate ründamiseks. Komisjon teeb seda juba tervisekontrolli käigus, kus nad on rääkinud sellest, kuidas nüüd, kui andmeid hakatakse avaldama, võiksime me uurida maksete vähendamist. Võib-olla me peame seda tegema kõrgemal tasandil, kuid olgem selle teema käsitlemisel ausad. Ma arvan, et peame läbi vaatama selle, kuidas seda teavet kasutatakse.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, me arutleme tähtsa raporti üle, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist. See on poliitika, millele kulutame umbes 45% ELi eelarvest.

Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärk on suurendada ELi põllumajandustootjate ja maapiirkondade kulutuste läbipaistvust ning usaldusväarsust. Sarnaselt peaks see muutma positiivses suunas poliitika vastuvõttu ja kuvandit ELi kodanike seas. Kuid ikka ilmub inimesi, kes ühisesse põllumajanduspoliitikasse hästi ei suhtu, inimesi, kes soovivad meie põllumajandustootjad iga hinna eest toetustest ilma jätta ja avada nad ebavõrdsele konkurentsile kolmandate riikide põllumajandustootjatega.

Küsimus on järgmine: mis saaks siis ELi toiduainetega kindlustatusest? Olen kindel, et Euroopa Parlamendi liikmed põllumajanduskomisjonist jagavad minu arvamust, et ühise põllumajanduspoliitika eelarves ei tohi ette näha mingeid vähendamisi. See eelarve kahaneb pidevalt ja 2013. aastal moodustab see ainult 33% eelarve kogukulust. Loodame, et uued eeskirjad aitavad õigusakte lihtsustada kooskõlas parema õigusliku reguleerimise hüüdlausega, mida komisjon propageerib. Meie kodanikel tekib võimalus vaadata ja välja selgitada, mis otstarbel me ELi raha jaotame.

Selle aasta novembris peaks komisjon avaldama teatise tervisekontrolli kohta. Olen arvamusel, et ELi otsetoetuste süsteem peaks olema väga palju lihtsam ja ka läbipaistvam ja et toetuste suurus peaks olema kõigi liikmesriikide jaoks standardne, teisiti öeldes, õiglase ja mõistetava.

Loodan ka, et meie Rumeenia kolleegid saavad hakkama probleemidega, mis nende toetuste süsteemis praegu esinevad. Me ei saa lubada, et Rumeenia põllumajandustootjaid kahjustataks ja karistataks toetuste vähendamisega. Toetused on Rumeenias niisama vajalikud kui muudes liikmesriikideski. Rumeenia põllumajandustootjate karistamise asemel peaksime aitama toetuste süsteemi parandada.

Siim Kallas, *Euroopa Komisjoni asepresident*. – Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, tänan teid huvitavate märkuste eest. Olen väga rõõmus, et saan siin arutelul osaleda, sest kui komisjon hakkas arutama ettepanekut suurendada läbipaistvust ELi rahaliste vahendite saajate kohta, siis avaldati seda teavet ainult kahes riigis: Taanis ja Eestis. Nüüd on see arv 13 ja lõpuks juhtub see kõigis riikides. See on Euroopa otsustusprotsessi mõistes väga kiire.

Sooviksin ainult teha mõned faktilised märkused. Eelkõige, mida siin nimetati – abisaajate avaldamine – toimub täielikult ühenduse andmekaitse õigusakte austades. See on ettepanekus juba sätestatud. Mitu inimest tõstas küsimuse teabe avaldamisest struktuurifondidega seoses, kuid absoluutselt sama loogika kehtib struktuurifondide puhul, mille suhtes kohaldatakse sama finantsmääruse artiklit 53b. Seega siin vahet pole.

Kõik tasud, mis makstakse Euroopa eelarvest, on avalikud, sealhulgas kõige kõrgemate ametnike ja komisjoni liikmete palgad. See on täiesti avalik. Seega pole siin midagi – ja see olnud avalik personalieeskirjade vastuvõtmisest alates.

Sooviksin paluda parlamendil kiita heaks komisjoni lähenemisviisi, nii nagu see kajastub ettepanekus. Me tunneme poolehoidu mõnede väljapakutud muudatusettepanekute sisu suhtes ja mõned leiavad kajastamist rakendusaktides või lõplikus tekstis, mille võtab vastu nõukogu pärast eesistujariigi kompromissversiooni esitamist. Olen kindel, et nüüd esitatud uuendused muudavad määruse 1290/2005 selle praeguse sisuga võrreldes veelgi tõhusamaks õigusaktiks.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub neljapäeval, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Gábor Harangozó (PSE), *kirjalikult*. – (HU) Toetan komisjoni soovitud mitmel põhjusel. Esiteks muutub läbipaistvaks see, kes ühisest põllumajanduspoliitikast kasu saab, ja põllumajandustoetuste suurus muutub ELi liikmesriikide vahel võrreldavaks. Teiseks muudab see õiguspärasemaks kõik ELi institutsioonid ja igasuguse liidu poliitika Euroopa kodanike suhtes. Kolmandaks ei laiene see algatus mitte ainult põllumajandustoetustele, vaid ka toetustele kõigis ELi sektorites, ja suurendab seega ka eelarvekontrolli tõhusust.

Nõustun soovituse teise punktiga, mille kohaselt tuleks karmistada sanktsioone puudutavaid eeskirju, juhul kui liikmesriikide kontrollisüsteemid jätavad soovida. Ungaris oleme me suurte jõupingutustega suutnud luua võimalikult tõhusalt töötava institutsionaalse süsteemi, mis vastab komisjoni nõuetele.

Toetan raportööri soovitud, mis näeb kohustusliku nõudena ette andmete Internetis avaldamise. Liikmesriikides väljamakseid sooritavate asutuste veebisaidid oleksid seotud komisjoni veebisaitidega või liikmesriigis asuva veebisaitide ühise võrgustikuga. Loomulikult peab andmete selline avaldamine olema kooskõlas Euroopa andmekaitseinspektori nõuetega. Muuhulgas on väga tähtis, et asjaomastele isikutele teatataks andmete avaldamisest eelnevalt võimalikult kiiresti ja võimaluse korral juba andmete kogumise ajal.

Alexander Stubb (PPE-DE), *kirjalikult*. – Rohkem läbipaistvust tähendab vähem põhjendamatu ELi vastast propagandat. Seepärast on lihtne toetada raportööri lähenemisviisi, mis tervitab komisjoni ettepanekut parandada Euroopa põllumajanduskulude läbipaistvust ja rakendamist.

Peame meeles pidama, et põllumajanduskulud moodustavad ELi kuludes ühe suurima osa. Seepärast on see liidu jaoks õiguspärasuse küsimus.

Selge ülevaate puudumine kõigist kuludest, mitte ainult põllumajanduskuludest, moonutab ettekujutust ELi kuludest. Samal ajal me teame, et põllumajanduskulude haldamine on stabiilselt paranenud.

Andmed ühenduse kulude kohta peaksid olema Internetis lihtsalt kättesaadavad. Täielik läbipaistvus on eelarvekontrolli jaoks väga oluline. Seepärast on mul rõõm tõdeda, et hr Chatzimarkakis sai parlamendikomisjonis 100% toetuse.

23. Sigarettide salakaubaveo vastane võitlus (EÜ – Philip Morrisi kokkulepe) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Bart Staesi poolt eelarvekontrollikomisjoni nimel koostatud raport (A6-0337/2007), mis käsitleb ühenduse, liikmesriikide ja Philip Morrisi vahel pette ja sigarettide

salakaubaveo vastase võitluse tõhustamiseks sõlmitud kokkuleppe mõju ning Euroopa Parlamendi ühenduse transiidisüsteemi uurimiskomisjoni soovitude rakendamisel tehtud edusamme (2005/2145(INI))

Bart Staes (Verts/ALE), *raportöör*. – (NL) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, eelarvekontrollikomisjoni raportid sisaldavad tihti päris halbu uudiseid – lõppude lõpuks on ju tegemist Euroopa Parlamendi pettusevastase komisjoniga. Tihti tegeleb see nõrkuste, reeglite rikkumise, trikitamisega – mõnikord isegi pettuse ja kelmusega. Daamid ja härrad, olen rõõmus, et täna saan raporteerida millestki positiivsest, ühest eduloost, loost, mis näitab, kuidas koostöö Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide vahel võib probleeme lahendada.

Milline on kontekst? 1990. aastate alguses leiti, et sigarettide salakaubaveoga seonduv pettus oli suur äri. Sajad miljonid eküüd – neil päevil rääkisime me veel pigem eküüdest kui eurodest – kadusid Euroopa Liidu ja liikmesriikide eelarvete kulul kurjategijate taskusse. 1994. aastal lõi tolleaegne UCLAF – OLAFi eelkäija – sigarettide uurimise töörühma. 1996. ja 1997. aastal uuris parlamendi uurimiskomisjon – mis juhtumisi oli kõige esimene Euroopa Liidu lepingu alusel loodud uurimiskomisjon – kõiki transiidipettuse aspekte.

Uurimiskomisjon leidis, et transiidisektori kontrollisüsteem oli arhailine. Transiidiga tegelevad veokid pidid kauba liitu sisenemise koha tolliametis saama dokumenti templi, siis sõitma läbi liidu ja saama kauba liidust äraviimise koha tolliametis uuesti samasse dokumenti templi. Seejärel tuli dokument tagasi saata sisenemiskoha tolliametile. Sellega seoses tekkis väga palju probleeme. Dokumendid saabusid tagasi liiga hilja: mõnikord kolm või neli kuud. Oli probleeme võltsitud dokumentide ja ka võltsitud templitega. Sellest tulenevalt oli üks uurimiskomisjoni tähtsamaid soovitusi kogu selle arhailise, paberil ja templitel põhineva süsteemi asendamine arvutipõhise süsteemiga.

See uus arvutipõhine transiidisüsteem võeti järk-järgult kasutusele ja nüüd töötab see kõigis liikmesriikides. See aitab tolliteenistustel reaajas kontrollida, kas kaupadega hiilitakse ebaseaduslikult tollijärelevalvest mööda – ja seega kujutab see endast tohutut arengut. See muidugi ei välista, et ikka koostatakse võltsitud kaubadeklaratsioone ja seetõttu palume me komisjonil ka selleks süsteem luua, et vältida võltsitud kaubadeklaratsioone. Samuti palume me tagada OLAFile sellele arvutipõhisele süsteemile otsene juurdepääs.

Nagu öeldud, keskendus uurimiskomisjon sigarettide probleemile. Sigarette transporditi läbi ühenduse territooriumi ühest piiripunktist teise, kuid väga tihti jõudis see kaup, need sigaretid, mustale turule. Lisaks veeti see kaup väga tihti salakaubana liitu tagasi. See tekitas tohutuid probleeme, mõnikord isegi vägivalda. Itaalias näiteks isegi mõrvati kaks majanduspolitsei töötajat.

Üldine uurimine tõi samuti ilmsiks, et mõned tubakaettevõtted tegid salakaubavedajatega koostööd, ja selle teabe alusel alustas komisjon koos mitme liikmesriigiga Philip Morrise vastu New Yorgi kohtus kohtuprotsessi. Järk-järgult sai selgeks, et Philip Morrisel oleks protsessi väga raske võita ja 2004. aastal sõlmiti ettevõttega kokkulepe. Vastutasuks 1,25 miljardi USA dollari eest, mis pidi makstama 12 aasta jooksul, ei jätanud komisjon ja liikmesriigid protsessi New Yorgi kohtus.

Tegelikult oli Philip Morrisega kokkuleppe teine osa võib-olla isegi tähtsam. Selles sätestati koostöö Philip Morrise ja Euroopa Liidu vahel sigarettide tuvastamiseks ja jälitamiseks. Kui tolliteenistus leidis sigarettide lasti ja kõnealuse kokkuleppe sätteid polnud järgitud, siis pidi Philip Morris kohe tasuma välditud tollimaksud – ja see summa võib ulatuda kuni 1,5 miljoni euroni ühe sigarettide konteineri kohta.

Veel kord, see on edulugu, see näitab, kuidas parlament ja komisjon suudavad koostööd teha. Siiski olen mõnes osas ka kriitiline. Kui 1,25 miljardit USA dollarit komisjoni ja liikmesriikide vahel ära jaotati, siis läks komisjonile ainult 9,7% ja lõviosa läks liikmesriikidele. Ma ei arva, et see oleks õiglane, eriti arvestades, et OLAF ja komisjon tegid lõviosa tööst.

Teiseks etteheiteks on, et vastavalt kokkuleppele pidi seda raha kasutatama pettusevastases võitluses. Komisjon on oma osa teinud. Ta on osa sellest rahast kulutanud programmile Hercules II. Liikmesriigid omalt poolt on lihtsalt lasknud sel rahal voolata riigikassasse, kuigi nad peaksid seda hoopis kasutama selleks, et paremini varustada oma uurimisorganeid, näiteks tolliteenistusi, ja tugevdada võitlust seda tüüpi pettustega.

Kokkuvõtteks, härra juhataja, on tõesti tegemist edulooga ja sellisega, mida on võib-olla võimalik korrata muude toodete, näiteks alkoholi ja teatud põllumajandussaaduste puhul. Samuti loodan, et see raport on lisanud positiivse tooni tähtsale tööle, mida pettusevastases võitlus teevad hr Kallas ja komisjon ning ka meie parlament.

Siim Kallas, *Euroopa Komisjoni asepresident*. – Härra juhataja, tänan hr Staesi selle omaalgatusliku raporti ja Euroopa Parlamenti selle toetuse eest neis küsimustes ja neile rasketele probleemidele lahenduste leidmisel.

Oma sõnavõttus räägin kõigepealt ühenduse transiidisüsteemist, mille eest vastutab minu kolleeg Lázló Kovács. Euroopa Parlament kiidab heaks uue arvutipõhise transiidisüsteemi eduka kasutuselevõtmise. See on tõepoolest tohutu muutus võrreldes vana paberil toimunud menetlusega. Uuendatud süsteem võetakse täies mahus kasutusele 1. juuliks 2009.

Riskijuhtimine on kaasaegne kontrollivahend. Komisjon rakendab aktiivselt tolli riskijuhtimise raamistikku, selleks et kontroll oleks keskendatum. Praegu loome koos liikmesriikidega kriteeriumid, prioriteedid ja infotehnoloogia platvormi. Uus süsteem näeb ette ka võimaluse sooritatud riskianalüüside tõhususe korrapärase kontrolli jaoks. Pettusevastase transiidi infosüsteemi planeeritud areng suurendab võimet analüüsida ja tõrjuda transiidipettuse ohte, esmalt tundlike kaupadega ja hiljem igasuguste transiitkaupadega seoses. See sõltub sellest, kas liikmesriigid tagavad komisjoni jaoks uue arvutipõhise transiidisüsteemi andmete liikumisele laiema juurdepääsu. Siiski oleks uue arvutipõhise transiidisüsteemi edasise rahastamise peatamine vastavalt raporti ettepanekule vastuolus tõhusa transiidikontrolli edasiarendamise vajadusega.

Paar sõna ka käibemaksupettuse kohta. Oma raportis osutas Ühendkuningriigi ülemkoda mitmetele karussellpettuste taga olevatele teguritele. Siiski ei näe me mingeid tõendeid selle kohta, et transiidisüsteemi nõrkused tõid kaasa karussellpettused. Sooviksin selgitada, et ehkki transiit polnud traditsiooniliste omavahendite kontrollide käigus ajavahemikul 2001–2006, kui muutus toimus, prioriteediks, siis seda ka siiski ei ignoreeritud. Paljude kontrollide tulemusena nõuti sisse omavahendite ja intresside maksed. Selline lähenemisviis on komisjoni enda kontrollivahendite tõhus kasutamine ja väldib tagasiminekut *ex ante* auditite juurde.

Sooviksin nüüd käsitleda pettusevastast kokkulepet Philip Morris Internationaliga, mis kuulub minu haldusalasse. Pean tänama parlamenti selle pideva tugeva toetuse eest. Komisjon on alati kinnitanud, et loodab, et sellest kokkuleppest saab eeskujul sarnastele kokkulepetele muude äriühingutega. Selle kokkuleppe alusel laekuvatest vahenditest on Kreekas rahastatud uut programmi Herakles, selleks et võidelda sigarettide salakaubaveo ja võltsimise vastu, mis on uuteks eesmärkideks. Me kaalume, kas seda programmi võiks kasutada selleks, et sisse seada labor, mis kontrolliks sigarettide autentsust.

Kuid ma pean ka ütleva – ja hr Staes teab seda väga hästi –, et raha jaotamine oli tõeline õudusunenägu ja saab seda olema ka järgmistel finantsperioodidel. Muidugi olen ma väga rõõmus parlamendi väljendatud huvi ja pideva toetuse pärast selle raha kasutamisele, sest olen samuti huvitatud, et seda raha kasutataks sigarettide salakaubaveo ja muud liiki pettuste vastu võitlemiseks.

Konfiskeerimise statistika osas teavitab enamik liikmesriike komisjoni kogustest kord kvartalis. Siiski ei teata kõik liikmesriigid konfiskeeritud marke ja seepärast pole täielikud andmed kättesaadavad. Lisaks sellele ei tehta liikmesriikide konfiskeerimisteadetes alati vahet originaalsete ja võltsitud sigarettide vahel, osaliselt seetõttu, et rikkumiste menetlemiseks ning maksude ja lõivude kogumiseks pole see vajalik, ja osaliselt seetõttu, et mõnikord on äärmiselt raske võltsitud ja originaalsigarette eristada. Me ergutame liikmesriike jätkuvalt täielikumaid andmeid avaldama.

Lõpetuseks, komisjon on valmis koostama sel teemal OLAFi raport, nagu on ette pannud parlament, kuid olen arvamisel, et kõikehõlmava ülevaatega oleks kasulikum oodata aastani 2010. See tuleneb asjaolust, et palju olulisi muutusi ootavad tolli valdkonnas teostamist ja 2008. aastal koostatud raport saaks olla ainult ajutine, kajastades selle ajahetke olukorda.

Jean-Pierre Audy, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, kõigepealt lähivad minu õnnitlused raportöörile, Bart Staesile, kes on suutnud koostada suurepärase raporti sellisel raskel teemal nagu vead meie ühenduse transiidisüsteemis. Samuti olen väga tänulik Euroopa Kontrollikojale, kes oma 2006. aasta detsembri aruandes probleemi ulatuse väga selgelt esile tõstis.

Sellega seoses olen pettunud, et me ajame segi Philip Morrise kokkuleppe mõju, mis, nagu me ei tohi unustada, on kokkuleppe kohtumenetluse lõpetamiseks ja mitte partnerlusleping, tõsiste probleemidega ühenduse transiidis. See on põhjuseks minu poolt fraktsiooni PPE nimel esitatud muudatusettepanekule, mille sihiks on seda segadust vältida.

Tööstusharu kohta teen ettepaneku, et Euroopa Liit ja kogu tubakatööstus rahastaksid ühiselt programmi võitlemaks sigarettide salakaubaveo ja võltsimise vastu.

Siiski soovin hoopis keskenduda vigadele meie ühenduse transiidisüsteemis. Euroopa Komisjon ütleb meile, et nad on tolli transiidisüsteemi tugevdanud, võttes kasutusele kaasaegse, töökindla arvutisüsteemi. Nad unustavad, et ehkki arvutisüsteem on vajalik, pole see kunagi piisav, ja tegelikkus on see, et süsteem ise on vigane. See on vigane, sest see töötab liikmesriikide kontrolli all, mis tähendab seda – nagu raportöör ja

Euroopa Kontrollikoda väga õigesti osutavad –, et liikmesriigid rakendavad uusi ühenduse transiidieeskirju väga puudulikult.

1997. aastal lõi parlament uurimiskomisjoni, mis selgelt kinnitas, et EL peaks looma raamistiku ühtse tolliteenistuse toimimise võimaldamiseks. Sellest oleme me veel väga kaugel.

2005. aastal osutas meie kolleeg Herbert Bösch oma suurepärase raportis probleemide ulatusele ja vajadusele võidelda pettuse ja vigade vastu. Tegelikkus, daamid ja härrad, on see, et käesolev raport kutsub meid üles mõtlema meie tollisüsteemi kvaliteedist palju laiemalt, samuti meie raharinglusest ja üldisemal tasandil Euroopa Liidu finantshuvide kaitsest.

Selles, volinik, on teil Euroopa Parlamendi liikmete täielik toetus.

Herbert Bösch, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra juhataja, me tervitame avalikult käesolevat raportit, mis on esmaklassiline. Mõiste „omaalgatuslik raport” pole päris täpne. Me teeme siin seda, et säilitame parlamendi esimese uurimiskomisjoni teema – ja teeme seda ka edaspidi. Ma ei soovi kaevelda, kuid kahjuks pean seda nii hilisel tunnil tegema. Märgin huviga esinejate nimekirjas seda, millised fraktsioonid on täna sel teemal sõna palunud. Näib, et alati on pisut lihtsam viriseda ELi skandaalide üle kui töötada konkreetsete, positiivsete lahenduste kallal. Tee sinna on mõnikord pikk – me räägime sigarettidest – kuid õige on alustada. Me liigume edasi ja hr Staesi raport näitab seda väga selgelt.

Muidugi tuleb meil selles valdkonnas rinda pista Euroopa integratsiooni poolikusega. Mitmed rahandusministrid ei suuda vastu panna kiusatusele lihtsalt tõsta natuke tubakamaksu, niipea kui riigikassa paistab pisut tühi olevat, teenides protsessi käigus veel alusetult kiitust mõnedelt tervishoiupoliitikutelt või teistelt. Ütlen alusetult, sest sigarettide tarbijad lihtsalt lähevad üle salasigarettidele või järjest enam ka võltsitud sigarettidele. Sellise pettuse kasum läheb otse organiseeritud kuritegevusele.

Asjaolu, et meil kõigil on täna õhtul põhjust tähistada edu, sunnib mind isegi rohkem meenutama parlamendile episoodi, mis Euroopast ja eriti komisjonist niipalju head ei kõnele. On tõendeid selle kohta, et ajavahemikul 1992–2001 veeti ELi Montenegro kaudu salakaubana umbes 10 000 veoautokoormat sigarette, mis eelkõige suundusid Itaaliasse. See on tõenäoliselt kõigi aegade suurim pettus ELi eelarve vastu. Saksamaa Augsburgi prokuratuur on sellega seoses esitanud 60 õigusabi taotlust. Šveitsis on olnud ülestatistamisi, süüdimõistmisi ja muud taolist. Siiski pole Euroopa Liit Montenegro Vabariigile esitanud ühtegi nõuet oma rahaliste vahendite tagasisaamiseks. Volinik, ma soovin, et me saaksime oma maksumaksjatele silma vaadata ja öelda: „ka meie oleme seda asja uurinud”.

Saksamaal, Austrias ja Kesk-Euroopas leidub alama astme tolliametnikke, kes on selles asjas suure töö ära teinud, kuid kelle Euroopa Komisjon on üksi jätnud. Peame tegelema selle hiiglasliku afaariga, mille lõppu pole veel näha. See oleks minu soov selle, lõppkokkuvõttes suure ja tähtsa sündmuse puhul, milleks on tänane arutelu.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, parlament eelistab palju rohkem tegeleda kulude kui tuludega – ja selle eest tuleb kiita hr Staesi, et me täna lõpuks hakkame tegelema tulude tüütu küsimusega. Kokkuvõttes puudutab see küsimus 17 miljardit eurot käibemaksu ja omavahendite näol ja 14 miljardit eurot tollimaksudena – mis on peaaegu 30%. Minu arvates on hea, et me täna selle küsimusega tegeleme.

Ilmselt saavad siin olla ainult võitjad ja ka volinik väärrib sel puhul õnnitlemist. Meil on väga hea meel, et meil on õnnestunud leida tee edasiminekuks – koostöös liikmesriikidega. See on möödapääsmatu selleks, et kindlustada OLAFi, Euroopa Pettustevastase Ameti tulevikku ja võimaldada sel täita oma rolli ELis veelgi paremini ja tõhusamalt. Palju õnne selle puhul, mida OLAF on seni suutnud ja mida me nüüd enda ees näeme. Me oleme kõik väga uhked nende edu üle, kuna muidugi olid just need eksperdid need, kes selle võimalikuks tegid. Mitte miski polnud ette kindel, eriti selles osas, et saavutame tõelist edu võltsitud tubakatoodete küsimuses, või et ka liikmesriigid teevad koostööd.

Me sooviksime, et see stsenaarium korduks muude toimikutega, mis käsitlevad liidu finantshuvide kaitset, näiteks võitluses käibemaksupettuste vastu. Siis oleksid meil tegelikud võitjad: Euroopa maksumaksjad, kes on meid siia saatnud ja kellel on teatud ootused.

Ma usun, et sigarettide salakaubaveo vastase võitluse jätkamine on tähtis ülesanne, et on tungiv vajadus nimetada OLAFi uurija Pekingisse ja et me peame tugevdama oma pettusevastast kohalolekut kogu maailmas. Küsimus komisjonile oleks nüüd selline: kuidas tugevdada survet teistele sigaretitootjatele, et sundida neid Philip Morrisi ja ühenduse vahelise kokkuleppega liikmesriikides ühinema. Minu arvates peame me väga

konkreetselt kaaluma, kuidas sellega edasi minna ja tööd selles küsimuses jätkata, sest siin läbikukkumine seaks ohtu meie enda usaldusväarsuse.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Raportöör ja ka Euroopa Komisjon on kõik õnnitlused täielikult ära teeninud. See on minu mälu järgi suurim edu, mida Euroopa Liit kunagi võitluses salakaubaveo ja maksupettuse vastu saavutanud on.

Sõnum, mille juba on esitanud raportöör ja mida esinejad on toetanud, on see, et me peame selle võitluse ka muudesse valdkondadesse üle kandma. Fundamentaalselt on küsimus selles, et mis tahes kauba liikumisel läbi kogu tollisüsteemi peaksid Euroopa Liidu ja kõigi liikmesriikide finantshuvid tõhusalt kaitstud olema, ja seda silmas pidades usun, et tuleb veel palju ära teha. Seepärast sooviksin eelkõige kutsuda Euroopa Komisjoni üles küsimusega veelgi tõsisemalt tegelema.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE). – (RO) Euroopa Komisjoni ja Philip Morrise vaheline kokkulepe on väga heaks näiteks ühenduse finantsinstrumendist, millega taotletakse samaaegselt mitut eesmärki.

Esiteks ei piirata tootva tööstuse vaba juurdepääsu turul, samas kui maksude vältimist nende poolt, kes võltsitud tooteid impordivad, takistatakse programmi abil, mille mahuks on 1,25 miljardit dollarit, mida täies ulatuses rahastab Euroopa äriühing.

Siiski peaks palju rohkem liikmesriike sõlmitud lepingus osalema.

Kokkulepe sõlmiti 2004. aastal ja vahepeal on Rumeeniast ja Bulgaariast, kes mõlemad asuvad Euroopa Liidu piiril, saanud liikmesriigid.

Pärast seda, kui turule on sisenenud tooted, mis pole liidu kõigis liikmesriikides lubatud, on Euroopa eelarve oluliselt kaotanud aktsiisimaksude osas ja riikide eelarved tasumata tulumaksude osas.

Tõsiasi on see, et need, kes püüavad võltsitud kaupu ühendusse sisse tuua, valivad Euroopa sadamad, mis pole kõrgeltarenenud tehnoloogiga, näiteks skaneerimisseadmete ja kaubapakkide registreerimisseadmetega varustatud.

Kuna see olukord mõjutab Euroopa Liidu tollimaksutulud, pean õigustatuks sadamarajatiste kaasajastamist ühenduse rahalise abiga.

Tänu turuleviidud odavatele võltsitud toodetele on järjest enam noori hakanud suitsetama, mis muidugi mõne aja pärast hakkab liikmesriikide sotsiaalkindlustus- ja tervishoiusüsteemidelt nõudma märkimisväärseid summasid.

Maailma Terviseorganisatsiooni aruanded näitavad, et enamikul juhtudel sisaldavad võltsitud sigaretid 75% rohkem tõrva, 28% rohkem nikotiini ja 63% rohkem süsinikoksiidi.

Kuna me näeme suitsetamise hävitavaid tagajärgi üldiselt, sõltumata sellest, kas sigaretid pärinesid ebaseaduslikust või seaduslikust allikast, siis peaks me mõtlema ka ühe teise küsimuse peale: samal ajal kui Euroopa Liit edendab suitsetamisvastast poliitikat, toetab ta teisest küljest oluliste summadega tubaka kasvatamist, mis minu arvates on Euroopa tervishoiupoliitikaga vastuolus.

Szabolcs Fazakas (PSE). – (HU) Tänan teid esinemisvõimaluse eest, härra juhataja. Väga austatud volinik Kallas, daamid ja härrad, hr Staesil on õigus ja sooviksin siinkohal teda õnnitleda tema tööstiili puhul, mis on kindel, kuid siiski valmis kompromissideks, ja selle raporti puhul.

Euroopa Liit ja selle institutsioonid – sealhulgas komisjon, kontrollikoda, OLAF, Euroopa Parlament ja, mitte viimasena, eelarvekontrollikomisjon – peavad Philip Morrisega 2004. aastal sõlmitud kokkulepet ja selle edasist toimimist tõeliseks edulooks, ja õigusega.

Võitluses salakaubaveo ja pettuse vastu suutsime me siin saavutada tõsiseltvõetava tulemuse, mitte ainult tarneahela lõpus asuvate kaupmeeste ja tarbijate jaoks, vaid ahela alguses asuva suure rahvusvahelise tootja jaoks. See kokkulepe katab rahaliselt mitte ainult mineviku kaotused, vaid ka nende tulevase vältimise.

Me oleme suutnud panna Philip Morrise mõistma, et ka nende huvides on koostada ühine salakaubaveo ja pettuse vastane strateegia ning tagada rahastamisvahendid, et see võiks vilja kanda. On eriti meeldiv, ja meile, äsjaühinenud riikidele, väga oluline, et koostöö hõlmaks mitte ainult kümnet kokkuleppes osalenud liikmesriiki, vaid ka uusi liikmesriike, keda salakaubavedu ja pettus eriti ohustavad, ning samuti tagada

rahalised salakaubaveo ja pettuse vastase võitluse tehnilised tingimused, olgugi et erineval määral edukalt. Tänan teid.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Härra juhataja, härra volinik, ma nõustun ja kiidan heaks hr Staesi raporti, mis eelkõige toob kaasa salakaubaveo võimalikult suure piiramise. See on raporti tugev külge. Teiseks annab see olulist nõu, kuidas tollimakse tõhusamalt koguda.

Mina, kes ma olen pärit riigist, millel on väga pikk idapiir, s.o Poolast, sooviksin siiski juhtida tähelepanu välispiiridele. Herbert Böschi on täiesti õigus, kui ta räägib kogenud tolliametnike kasutamisest. Need inimesed loevad tegelikult palju rohkem kui seadmed ja süsteemid ja seega, volinik, paluksin siiralt, et te piisavalt põhjalikult ettepanekuid ning soovitusi uuriksite ja neid tõsiselt võtaksite. Salakaubaveo vastase võitluse tõhusus ja tulemuslikkus on meie ühenduse maine näitajaks.

Siim Kallas, Euroopa Komisjoni asepresident. – Härra juhataja, tänan teid pideva toetuse eest tõstatatud küsimustes. Pean ütleva, et suurim probleem seisneb selles, et kogu pädevus tolli- ja käibemaksu osas on liikmesriikide kätes.

Ma tõesti ei mõista, miks mõned liikmesriigid on nii vastu sellele, et anda rohkem võimalusi Euroopa Liidu institutsioonide vahendite kasutamiseks. Näiteks OLAF on mitmel korral äärmiselt tõhus olnud, Philip Morris operatsioonis ja Diabolo operatsioonis võltsingute vastu, ja see ei oleks võimalik ilma Euroopa tasandi koostöötajate ja ilma konkreetsete komisjoni talituste toeta.

Kuid juriidiliselt on see täielikult liikmesriikide kätes, samuti nagu tolli tugevdamine vajalike vahendite lisamisega. Komisjon teeb kõik mis võimalik selle koostöö edendamiseks. Pean ütleva, et ilma liikmesriikidevahelise koostöötajate pole võimalik tõhus ja tulemuslik võitlus sigarettide salakaubaveo ja eriti käibemaksupettuse vastu.

Ma arvan, et meil on siin ühised huvid ja me peaks seda küsimust pidevalt esil hoidma, et koostööd suurendada. Samuti – ja võib-olla ma sain tõlkest valesti aru – sõlmiti Philip Morrisi kokkulepe ühelt poolt 10 liikmesriigi ja Euroopa Komisjoni ning teiselt poolt Philip Morrisi vahel, mis on üsna unikaalne. Need olid komisjon, selle õigustalitus ja OLAF, kes selle kokkuleppe saavutasid ja see jätkub koos pr Gräßlega. Seega ma arvan, et tulevikus on meil midagi teatada.

Kuid peamiseks küsimuseks on tegelikult mõnede liikmesriikide vastuseis nõustumisele vastastikuse haldusabi ettepanekuga, mis on esitatud ja mida võiks kasutada platvormina. Me pakume koostööplatvormi ja ikka leidub liikmesriike, need on mõned suuremad liikmesriigid. (Olen isiklikult püüdnud veenda mõnede suurimate liikmesriikide ministreid olema selle ettepaneku suhtes avatumad.) Miskipärast on palju umbusk; kuid samal ajal tean ma endise rahandusministrina, et käibemaksupettuse ja tollipettuse vastu saab võidelda ainult liikmesriikidevahelises koostöös.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub neljapäeval, 11. oktoobril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Francesco Musotto (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) ELi pettusevastase võitluse raportöörina tervitan Philip Morrisega saavutatud tähtsat sigarettide salakaubaveo vastast kokkulepet. Tollipettus on üks ühenduse finantshuvide peamisi kahjustajaid ja sigarettidega seonduv pettus on üks kõige tundlikumaid valdkondi.

OLAFi hiljutised operatsioonid – näiteks operatsioon Diabolo, mille käigus konfiskeeriti 135 miljonit sigaretti (hinnanguline kahju 220 miljonit eurot) – on näidanud, et tollipettuse vastu saab ja tuleb võidelda: tähtis on tugevdada Euroopa asutuste tegutsemisvõimet. Kokkulepe Philip Morrisega võib olla eeskujuks mitte ainult tubakasektoris, vaid ka muudes sektorites võltsingute vastu võitlemisel. Philip Morrisi makstavast hüvitisest saadav tulu, suurusjärgus umbes 1 miljard eurot, tuleks kasutada ELis võltsimisvastase võitluse tugevdamisele.

24. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

25. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.40)